

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΣ 2014

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΒ΄

Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου 2014

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 3776, 3809
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Δ. Χριστογιάννη, σελ. 3762
3. Ανακοινώνεται ότι στα πλαίσια της άσκησης ΤΑΜΣ, "Παρμενίων 2014", θα διεξαχθεί την Τετάρτη 1η Οκτωβρίου 2014, δοκιμαστική ενεργοποίηση της σειρήνας της Βουλής των Ελλήνων, σελ. 3761
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 3764, 3776, 3781, 3787, 3796, 3797, 3798, 3800, 3803, 3804, 3805, 3806, 3807, 3808, 3809
5. Επί προσωπικού θέματος, σελ. 3800, 3808
6. Ανακοινώνεται ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το νόμο περί «Ποινικής ευθύνης των Υπουργών», όπως ισχύει, δικογραφία που αφορά τους διατελέσαντες Υπουργούς Οικονομικών από το έτος 1998 έως σήμερα, σελ. 3809

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:

- α) Προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη:
  - i. σχετικά με τη στελέχωση της Υπηρεσίας Φύλαξης Εγκαταστάσεων Κράτησης Αλλοδαπών Κορίνθου με μόνιμο προσωπικό, σελ. 3759
  - ii. σχετικά με τη διενέργεια έρευνας για απόδοση ευθυνών για την επίθεση των ΜΑΤ κατά εργαζομένων του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» στα εγκαίνια της νέας πτέρυγας, σελ. 3761
- β) Προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την αύξηση των ωρών της Φυσικής Αγωγής στα σχολεία σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε ηλικίας, σελ. 3763

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας: «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις», σελ. 3766
2. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:
Η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων καταθέτει την Έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων», σελ. 3776
3. Συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων», σελ. 3776 - 3809

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ Ι. , σελ. 3799 - 3809
ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ. , σελ. 3759 - 3786
ΤΡΑΓΑΚΗΣ Ι. , σελ. 3786 - 3799

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ Ι. , σελ. 3781, 3809
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ - ΑΒΡΑΜΗΣ Μ. , σελ. 3804
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Σ. , σελ. 3800, 3804
ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ Ι. , σελ. 3800, 3803, 3804, 3805, 3806, 3807, 3808, 3809
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ. , σελ. 3797, 3806
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 3781, 3797
ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ Χ. , σελ. 3764, 3776, 3781
ΡΕΠΟΥΣΗ Μ. , σελ. 3807
ΤΡΑΓΑΚΗΣ Ι. , σελ. 3787, 3796, 3797, 3798

B. Επί προσωπικού θέματος:

ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ Ι. , σελ. 3800
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 3808
ΡΕΠΟΥΣΗ Μ. , σελ. 3800

Γ. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΓΚΙΟΚΑΣ Ι. , σελ. 3763, 3764, 3765
ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 3763, 3764, 3765
ΚΙΚΙΛΙΑΣ Β. , σελ. 3759, 3760, 3761, 3762
ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ Α. , σελ. 3759, 3760
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Γ. , σελ. 3761

Δ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων:

ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ Γ. , σελ. 3801
ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ Ι. , σελ. 3779, 3799, 3807, 3808
ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ - ΑΒΡΑΜΗΣ Μ. , σελ. 3803, 3804, 3805
ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ Σ. , σελ. 3798, 3799, 3803, 3804, 3805, 3808, 3809
ΔΗΜΑΣ Π. , σελ. 3784
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ. , σελ. 3797, 3798, 3807
ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ Α. , σελ. 3776, 3807
ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ Δ. , σελ. 3786, 3787
ΚΟΥΡΑΚΗΣ Α. , σελ. 3793, 3794
ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ Γ. , σελ. 3800
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 3789, 3803
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Α. , σελ. 3781, 3784, 3793, 3794, 3796, 3797
ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ Α. , σελ. 3784, 3791
ΞΗΡΟΤΥΡΗ - ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ Α. , σελ. 3805, 3806
ΞΟΥΛΙΔΟΥ Σ. , σελ. 3784
ΡΕΠΟΥΣΗ Μ. , σελ. 3788, 3799, 3808
ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Π. , σελ. 3790, 3791
ΧΑΤΖΗΣΟΦΙΑ Α. , σελ. 3792

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

ΙΕ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΥΣ 2014

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΜΒ'

Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου 2014

Αθήνα, σήμερα στις 30 Σεπτεμβρίου 2014, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.05' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής (Γ' σύνθεση), για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΧΡΗΣΤΟΥ ΜΑΡΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Εισερχόμεθα στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 95/25-9-2014 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Αρκαδίας της Νέας Δημοκρατίας κ. Ανδρέα Λυκουρέντζου προς τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, σχετικά με τη στελέχωση της Υπηρεσίας Φύλαξης Εγκαταστάσεων Κράτησης Αλλοδαπών Κορίνθου με μόνιμο προσωπικό.

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υπουργός κ. Βασίλειος Κικίλιας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά για να αναπτύξετε την ερώτησή σας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η Υπηρεσία Φύλαξης Εγκαταστάσεων Κράτησης Αλλοδαπών στην Κόρινθο, παρά το γεγονός ότι έχει αποφασιστεί να στελεχωθεί, σύμφωνα με υπάρχον οργανόγραμμα, δυστυχώς, οι οργανικές θέσεις δεν έχουν καλυφθεί. Επιπλέον, μία μέριμνα, η οποία επίσης προβλέπεται, για την υποστήριξη της φύλαξης των εγκαταστάσεων από security, δηλαδή από ιδιωτικές εταιρείες φύλαξης και ασφάλειας, δεν έχει ληφθεί, καθώς δεν έχει γίνει επιλογή αναδόχου.

Αυτό έχει ως συνέπεια αστυνομικές δυνάμεις της Αρκαδίας να αξιοποιούνται για την υποστήριξη των συναδέλφων τους από την Κορινθία ούτως ώστε να μπορεί να εξασφαλίζεται η περιφρούρηση των εγκαταστάσεων και η ασφάλεια των ανθρωπίνων υπάρξεων που βρίσκονται σε αυτές από οποιαδήποτε απειλή.

Από το 2012 καθημερινά –μα καθημερινά– διατίθενται αστυνομικοί από την αστυνομική δύναμη της Αρκαδίας, οι οποίοι μεταβαίνουν στην Κορινθία, εκπληρώνουν την υπηρεσία τους και επιστρέφουν εκ νέου. Και έχουν εξαιρεθεί αυτού του καθήκοντος και οι εκ της Λακωνίας αστυνομικοί και οι εκ της Μεσσηνίας, με αποτέλεσμα όλο το βάρος να πέφτει στους υπηρετούντες στην Αρκαδία.

Υπάρχει μία δυνατότητα –δεν ξέρω, θα μου απαντήσετε, εάν το έχετε εξετάσει– να μετατεθούν αστυνομικοί στην Κορινθία, ώστε να διατίθενται για τη φύλαξη αυτών των εγκαταστάσεων, οι οποίοι επιθυμούν από άλλες περιοχές της χώρας να πάνε σε

οργανικές θέσεις στην Κορινθία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνω, αμέσως κύριε Πρόεδρε.

Επίσης, υπάρχουν πολλοί αστυνομικοί, οι οποίοι έχουν χρόνια υπηρεσίας και θέλουν να μεταβούν και να υπηρετήσουν στην Αρκαδία, αλλά δεν θα γίνει αυτό κατορθωτό, διότι οι νέοι απόφοιτοι οι οποίοι ολοκληρώνουν την εκπαίδευσή τους στις παραγωγικές σχολές, ίσως προηγηθούν αυτών των τοποθετήσεων, με αποτέλεσμα να έχουμε ακόμη ένα ζήτημα δυσαρέσκειας σε κάποιους αστυνομικούς, οι οποίοι τιμούν τη στολή τους, την υπηρεσία τους, εκπληρούν το καθήκον τους και θα ήθελαν να υπηρετήσουν κάτω από ευνοϊκότερες συνθήκες μέσα στο σημερινό δυσμενές οικονομικό περιβάλλον.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε συνάδελφε, είναι εύλογη και εύστοχη η ερώτησή σας και θέλω να είμαι ξεκάθαρος και ειλικρινής.

Κατ' αρχάς, θα σας πω αυτά τα οποία μπορούν να γίνουν, γιατί θα ήθελα να ενημερώσω για μία ακόμα φορά το Τμήμα αλλά και εσάς ότι η πραγματικότητα είναι πως το θέμα της παράνομης μεταναστευσης στη χώρα μας είναι κάτι ζωντανό, το οποίο δεν αντιμετωπίζεται στατικά.

Αυτό σημαίνει ότι οι συνθήκες, οι αριθμοί και οι άνθρωποι αλάζουν και επιβαρύνονται –μπορώ να πω– ειδικά, σε ό,τι έχει να κάνει με τα θαλάσσια σύνορα μας. Μιλάμε για δεκαεξίμισι χιλιάδες χιλιόμετρα θαλάσσιων συνόρων και η επιβάρυνση από την περσινή χρονιά στη φετινή, στο Λιμενικό και την Ελληνική Αστυνομία που πρέπει να υποστεί αυτό το βάρος, είναι της τάξεως του 250% με 300%.

Όμως, σωστά αναφέρατε ότι για το συγκεκριμένο Κέντρο, το οποίο είναι ένα από τα προαναχωρησιακά κέντρα της Ελληνικής Αστυνομίας και του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης, υπάρχει η ανάγκη και της κάλυψης οργανικών θέσεων, αλλά υπάρχει και η δυνατότητα εκ του νόμου και στον αστυνομικό διευθυντή να μπορεί να αποσπά αστυνομικούς από τους γύρω νομούς.

Αυτό το οποίο σίγουρα εγώ θα πρέπει να εξετάσω –και σας ευχαριστώ που μου δίνετε την ευκαιρία να το ξαναδώ μπροστά μου– είναι το εάν αποσπώνται αστυνομικοί από τους γύρω νομούς, αυτό πρέπει να γίνεται ισόποσα, έτσι ώστε να μην επιβαρύνεται ένας νομός έναντι του άλλου. Αυτό είναι ένα θέμα ξεκάθαρο.

Επίσης, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι μέχρι το τέλος Οκτω-

βρίου τριάντα οκτώ από αυτές τις θέσεις θα καλυφθούν. Έχει ήδη πάρει η απόφαση –σας ενημερώνω τώρα σε ό,τι έχει να κάνει με τα επιχειρησιακά της Ελληνικής Αστυνομίας– ο Αρχηγός. Περαιτέρω λεπτομέρειες για το πώς είναι η διάταξη και το οργανόγραμμα για λόγους ασφαλείας καταλαβαίνετε ότι δεν μπορώ να δώσω.

Κύριε συνάδελφε, σε ό,τι έχει να κάνει με τη φύλαξη και το διαγωνισμό, ο οποίος είχε προκηρυχθεί για όλα τα κέντρα, με απόφαση στις 20 Ιουνίου 2014 του γενικού γραμματέα του Υπουργείου κηρύχθηκε άγονος ο διαγωνισμός γιατί οι εν λόγω εταιρείες δεν μπόρεσαν να φέρουν τα επαρκή δικαιολογητικά. Το ένα κομμάτι του θέματος είναι αυτό, σε ό,τι έχει να κάνει με την ιδιωτική φύλαξη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Το άλλο κομμάτι έχει να κάνει με τα οικονομικά μας. Θέλω να σας πω ότι όσο αυξάνονται οι αριθμοί και μεγαλώνει η πίεση και όσο η χώρα βρίσκεται σε συγκεκριμένα πεπερασμένα οικονομικά όρια και δυνατότητες –και σταματώ με αυτό, κύριε Πρόεδρε– αντιλαμβάνεστε ότι δυσκολεύει και η δική μας ζωή. Δεν είναι δηλαδή απεριόριστα τα κονδύλια, αλλά είναι συγκεκριμένα.

Θα συνεχίσω στη δευτερολογία μου.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Ορίστε, κύριε Λυκουρέντζο, έχετε τον λόγο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, σας ευχαριστώ για την παρουσία σας και την καλοσύνη σας να απαντήσετε στην ερώτηση, την οποία σας έθεσα.

Θα ήθελα να σημειώσω ότι απασχολεί η υπόθεση της Υπηρεσίας Φύλαξης των εγκαταστάσεων της Κορίνθου όλους τους συναδέλφους της Πελοποννήσου. Έχω μαζί μου δύο ερωτήσεις, τις οποίες έχει καταθέσει ο συνάδελφος Χρίστος Δήμας, με τον οποίο συμφωνώ στα ερωτήματα που θέτει, τα οποία είναι ίδια με τα ερωτήματα που θέτω εγώ, πλην αυτού της Αρκαδίας. Καταθέτω και αυτές τις ερωτήσεις στα Πρακτικά για να συμπληρώσω την ενημέρωσή σας.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ανδρέας Λυκουρέντζος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είπατε «ισόποση κατανομή των υποχρεώσεων στις δυνάμεις που απαιτούνται μεταξύ των όμορων νομών». Ε, αυτό δεν γίνεται. Αυτό σας παρακαλώ πάρα πολύ να το εξετάσετε, διότι έχουν επιβαρυνθεί οι αστυνομικοί της Αρκαδίας. Σκεφθείτε ότι ταξιδεύουν περισσότερο από δύο και τρεις φορές την εβδομάδα οι ίδιοι άνθρωποι για να μεταβούν στην Κόρινθο και αδυνατεί η φύλαξη και η ασφάλεια στην εκλογική μου περιφέρεια, κάτι το οποίο δεν επιθυμούν ούτε οι ηγέτες σας –οι αξιωματικοί, ο περιφερειακός, ο διευθυντής της Αρκαδίας– ούτε και οι αστυνομικοί.

Γνωρίζω –όπως σωστά είπατε– το δυσχερές πρόβλημα της αντιμετώπισης των υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι παράνομως εισέρχονται στη χώρα μας. Αυτή είναι και η επιστημονική και η πολιτική ορθή ορολογία, διότι τελευταίως ακούμε για μετανάστες, οι οποίοι εισέρχονται στη χώρα, περιφρονώντας τη μεταναστευτική πολιτική, την οποία έχει ψηφίσει η Βουλή των Ελλήνων και περιφρονώντας και τις παράνομες ενέργειες, οι οποίες γίνονται και εξευτελίζουν την ανθρώπινη προσωπικότητα με το δουλεμπόριο.

Ωραία, λοιπόν, συμφωνούμε. Αυτό επιβάλλει το αξιακό μας σύστημα, ο σεβασμός της ανθρώπινης προσωπικότητας και της ανθρώπινης ζωής. Θέλουμε να προστατεύσουμε τη ζωή αυτών των πολιτών, οι οποίοι –επαναλαμβάνω– παράνομως εισέρχονται στη χώρα. Όμως, η χώρα δεν είναι «ξέφραγο αμπέλι» και εσείς έχετε αναλάβει την ευθύνη να την περιφρουρήσετε και να εκτελέσετε πλήρως τα καθήκοντα σας.

Τέλος, κύριε Υπουργέ, θέλω να σας κάνω μία παρότρυνση, επειδή διετελέσα για ένα χρόνο Υπουργός της Υγείας και αντιμετώπισα από κοινού με τον προκατόχό σας Υπουργό θέματα υγειονομικής πλευράς –δημόσιας υγείας, να το πω καλύτερα–,

σε σχέση με τις επιπτώσεις στους πληθυσμούς, αλλά και στους ίδιους εκείνους οι οποίοι παράνομως εισέρχονται στη χώρα μας. Οφείλετε να το θέσετε στους εταίρους μας.

Αντιμετώπισα πολλές φορές αντιπροσωπείες από θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης –και όχι μόνο– οι οποίοι μας έθεταν ενώπιον των ευθυνών μας με την άνεση εκείνων, οι οποίοι στο κέντρο της Ευρώπης δεν αντιμετωπίζουν τα κύματα των παράνομως εισερχομένων υπηκόων τρίτων χωρών στην πατρίδα μας.

Οφείλετε να το θέσετε και να αξιώσετε πόρους και να διαπραγματευτείτε και να αντιληφθούν ότι η Ελλάδα είναι Ευρώπη και εδώ είναι τα ακρότατα σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οφείλουν να έχουν έγνοια, ίδια έγνοια με εκείνη που έχουν για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και εμείς που επιμένουμε –γιατί σε αυτήν την πατρίδα γεννήθηκε η δημοκρατία και η ευρωπαϊκή ιδέα– και στο σεβασμό αυτών των αξιών και των δικαιωμάτων, θέλουμε να παρέχουμε υπηρεσίες υψηλού επιπέδου και περίθαλψης, αλλά χρειαζόμαστε πόρους.

Δεν μπορούν, λοιπόν, να γυρίζουν την πλάτη μπροστά σε μία πραγματικότητα, την οποία οι Υπουργοί της Ελλάδος οφείλουν να θέτουν και να αξιώνουν να ανταποκριθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση ως ενότητα με τη θεσμική της οργάνωση.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, ξεκινώντας από το θέμα της επίκαιρης ερώτησης επαναλαμβάνω ότι συμφωνώ μαζί σας ότι θα πρέπει η κατανομή σε ό,τι έχει να κάνει με τις αποσπάσεις να είναι ισόποση και θα γίνει προσπάθεια προς αυτήν την κατεύθυνση, θα το ζητήσω από τον Αρχηγό της Ελληνικής Αστυνομίας. Ξέρετε ότι κάνω μεγάλη προσπάθεια να μην εμπλέκομαι στα επιχειρησιακά θέματα της Ελληνικής Αστυνομίας. Θεωρώ ότι αυτός είναι ο ρόλος και το όριο πίσω από το οποίο πρέπει να κινείται το πολιτικό προσωπικό και ένας Υπουργός Δημόσιας Τάξης.

Παρ' όλα αυτά είναι εύλογο αυτό το οποίο ζητάτε. Σας είπα ότι θα δημιουργηθούν τριάντα οκτώ θέσεις μέσα στον Οκτώβρη. Και εν τοιαύτη περιπτώσει όταν ένα αίτημα είναι δίκαιο και έχει λογική, πρέπει όχι μόνο να εισακούεται, αλλά να γίνεται και προσπάθεια να βρεθεί μια λύση, η κατά το δυνατόν η αρτιότερη λύση με βάση τις συνθήκες στις οποίες ζούμε.

Δώσατε μια ευκαιρία, γιατί πράγματι από το πολύ κρίσιμο πόστο του Υπουργού Υγείας αντιμετωπίσατε και σε δύσκολες εποχές το θέμα του ιατρικού «σκριν», είναι και κομμάτι του επαγγέλματός μου, γιατί εγώ γιατρός είμαι. Και αυτό το θέμα είναι πάρα πολύ σημαντικό σε ό,τι έχει να κάνει με την παράνομη μετανάστευση.

Βεβαίως και με την Επίτροπο την κ. Μάλμστρομ, με την οποία συμφωνούμε σε αρκετά, έχει υπάρξει η συγκεκριμένη προσπάθεια στο Μιλάνο, στην τελευταία Σύνοδο και θα υπάρξει και σε λίγες μέρες στο Λουξεμβούργο. Βέβαια, η ελληνική Κυβέρνηση και στην Ελληνική Προεδρία έκανε στις προσπάθειές της διά του Πρωθυπουργού και των αρμοδίων Υπουργών και σίγουρα πάντως είναι ελπιδοφόρο μήνυμα ότι ο Υπουργός Εθνικής Αμύνης κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος ανέλαβε ένα καίριο πόστο αυτό του Επιτρόπου και για άλλα θέματα, μεταξύ αυτών και της παράνομης μετανάστευσης.

Σε κάθε περίπτωση θα ήθελα να ζητήσω –και δεν έχει σημασία ότι είμαστε λίγοι σήμερα εδώ πέρα, ας μεταφερθεί και στους συναδέλφους από όλες τις πτέρυγες και από όλα κόμματα, γιατί οι αντιπαραθέσεις εδώ μέσα σε πολιτικό επίπεδο είναι σεβαστές, αποδεκτές και προϋπόθεση της δημοκρατίας και του Συντάγματος– όταν βγαίνουμε έξω, σε διεθνή φόρα, στις Βρυξέλλες, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε άλλους φορείς και μιλάμε γι' αυτό το πολύ σημαντικό θέμα, το οποίο άπτεται ανθρωπιάς και αξιοπρέπειας –δεν το συζητάω– αλλά και εθνικής ασφάλειας και της οικονομικής επιβίωσης της χώρας μας και της κοινωνικής συνοχής, να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί.

Μπορώ να δεχτώ και να αντιπαρέλθω αυτό το οποίο είπε ο κύριος Υπουργός ο κ. Λυκουρέντζος, ότι οι χώρες του Βορρά έχουν

τα συμφέροντά τους, τα οποία υπηρετούν, αλλά κι εμείς έχουμε τα δικά μας και υπάρχει ένας ζωντανός διάλογος προς αυτήν την κατεύθυνση. Αυτό το οποίο δύσκολα μπορεί να αντιπαρέλθει ένας Υπουργός Δημοσίας Τάξης είναι όταν υπάρχουν συνάδελφοι οι οποίοι –εγώ δέχομαι τις καλές προθέσεις- με τον έναν τρόπο ή με τον άλλο ίσως από υπερβάλλοντα ζήλο, ίσως πολλές φορές και από κομματικό συμφέρον, δεν θέτουν τα θέματα στη σωστή τους βάση.

Το Υπουργείο μας είναι ανοικτό σε ενημέρωση ως προς όλους. Οι Βουλευτές όλων των πτερύγων επισκέπτονται αυτά τα κέντρα και έχουν εικόνα.

Σας παρακαλώ πάρα πολύ και σας ζητώ να στηρίζετε όλοι αυτήν την προσπάθεια.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να αναγνώσω στο Τμήμα μια ανακοίνωση από την ομάδα ΠΣΕΑ και Πολιτικής Προστασίας, η οποία έχει ως εξής:

Στα πλαίσια της άσκησης ΤΑΜΣ- τουτέστιν, για τους ειδικούς που γνωρίζουν από Στρατό, Τακτική Άσκηση Μετά Στρατεύματος- «Παρμενίων-2014», την Τετάρτη 1^η Οκτωβρίου 2014 θα διεξαχθεί δοκιμαστική ενεργοποίηση της σειράς της Βουλής των Ελλήνων, όπως παρακάτω:

1. Τοπική ώρα 11.00', σήμανση συναγερμού αεροπορικής επίθεσης για χρονική διάρκεια εξήντα (60) δευτερολέπτων.

2. Τοπική ώρα 11.05' σήμανση λήξης συναγερμού για χρονική διάρκεια εξήντα (60) δευτερολέπτων.

Η ενεργοποίηση της σειράς συναγερμού Πολιτικής Άμυνας έχει καθαρά δοκιμαστικό σκοπό και επομένως δεν υπάρχει λόγος σύγχυσης ή ανησυχίας.

Εισερχόμαστε τώρα στη συζήτηση της δεύτερης με αριθμόν 98/25-9-2014 επίκαιρης ερώτησης της Βουλευτού Επικρατείας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Μάνιας Παπαδημητρίου προς τον Υπουργό Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, σχετικά με τη διενέργεια έρευνας για απόδοση ευθυνών για την επίθεση των ΜΑΤ κατά εργαζομένων του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» στα εγκαίνια της νέας πτέρυγας.

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υπουργός κ. Βασίλειος Κικίλιας.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτηση.

ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ (ΜΑΝΙΑ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η αναμονή της παρουσίας του Πρωθυπουργού και υψηλών προσώπων του επιχειρηματικού κόσμου στον «Ευαγγελισμό» για τα εγκαίνια της νέας χειρουργικής πτέρυγας του νοσοκομείου την Τρίτη 16 Σεπτεμβρίου, δημιούργησε στην Κυβέρνησή σας την ανάγκη να πάρει «δραστικά μέτρα», δηλαδή να κινητοποιήσει ένα μεγάλο μέρος της Αστυνομίας και των ΜΑΤ, για να προσπατήσει κατά τη γνώμη σας, ενώ κατά τη δική μας να παρακωλύσει το δικαίωμα των πολιτών να παραστούν στη φιάστα που ετοιμάζατε για την τηλεόραση. Αυτή τη φιάστα τελικά καταφέρατε να την παρουσιάσετε με την στιλπνότητα και το θάμπος που αναλογεί στα κανάλια της τηλεόρασης, πλην όμως ο φακός των φωτογράφων απεκάλυψε στο ίντερνετ την άλλη όψη αυτής της λαμπερής γιορτής.

Γιατροί και νοσηλεύτες που διαδήλωναν την αντίθεσή τους την ίδια ώρα, καταγγέλλοντας την υποκρισία της Κυβέρνησης να εγκαινιάζει νέες σύγχρονες αίθουσες, τη στιγμή που υπάρχει σοβαρή έλλειψη μόνιμου απαραίτητου προσωπικού στο νοσοκομείο, απωθήθηκαν βίαια από το χώρο των εγκαινίων από δύναμη των ΜΑΤ που κατέκλυσε το προαύλιο του νοσοκομείου. Υπήρξαν τρεις σοβαροί τραυματισμοί: κάταγμα στο μετατόρσιο ενός, κάκωση στο γόνατο με υγρό ενός άλλου και θλάση στον ώμο ενός τρίτου νοσηλευτή. Αυτά προκλήθηκαν από την επίθεση των ΜΑΤ.

Η Πανελλήνια Ομοσπονδία Νοσηλευτικού Προσωπικού, η ΠΑΣΟΝΟΠ, ζήτησε την άμεση παρέμβαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, που τυχαίνει να είναι και γιατρός.

Σας ρωτάμε λοιπόν και εμείς, κύριε Κικίλια: Είναι στην πρόθεσή σας να διενεργήσετε έρευνα για την απόδοση ευθυνών σχετικά με την παρουσία των ΜΑΤ, αλλά και τη βίαιη επέμβαση

τους μέσα στο νοσοκομείο που είχε ως αποτέλεσμα τον τραυματισμό των νοσηλευτών;

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ (Υπουργός Δημοσίας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, σας ευχαριστώ για την ερώτησή σας. Θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω με το εξής: Είναι καλό σε αυτές τις εποχές και τους καιρούς που υπάρχει ένταση, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά το Υπουργείο Δημοσίας Τάξης που θεωρώ ότι θα πρέπει να λειτουργήσει θεσμικά- και το Υπουργείο και ο Υπουργός και η Ελληνική Αστυνομία να είμαστε προσεκτικοί σε αυτά που λέμε, προκειμένου να μην αδικήσουμε ενδεχομένως κάποιους.

Μόνο και μόνο που μου θέτετε αυτήν την ερώτηση, ακόμα και αν όλα τα στοιχεία ήταν άλλα και διαφορετικά, εγώ θα έπρεπε να διερευνήσω το θέμα και θα το κάνω. Ξεκινώ, λοιπόν, από το τέλος και σας λέω ότι διενεργείται ένορκη διοικητική εξέταση. Προσέξτε όμως, μέχρι να φτάσουμε εκεί, πόσα βήματα πριν υπάρχουν.

Κατ' αρχάς, θα ήθελα σας παρακαλώ πολύ να μην ακυρώνετε 30 εκατομμύρια ευρώ μιας επένδυσης σε νέα χειρουργεία σε μια πτέρυγα και –να μου επιτρέψετε- μιλώ ως ορθοπεδικός χειρουργός. Αυτό δείχνει ότι και η ιδιωτική πρωτοβουλία μπορεί να συνεργαστεί και να συνεισφέρει στο ελληνικό δημόσιο διά του ΕΣΥ και αυτό να είναι προς όφελος των Ελλήνων ασφαλιζόμενων.

Ξέρετε, ο «Ευαγγελισμός» είναι η ναυαρχίδα των ελληνικών νοσοκομείων και άρα αυτό μόνο «συν» μπορεί να είναι. Άρα, δεν καταλαβαίνω –οφείλω ειλικρινά να ομολογήσω- γιατί αφήνετε τέτοια αιχμή. Αυτό είναι το ένα κομμάτι.

Το δεύτερο κομμάτι έχει να κάνει με τις προσλήψεις σε δύσκολες εποχές και καιρούς. Ζητώ συγγνώμη που ξεφεύγω από το δικό μου αντικείμενο, το αντικείμενο του Υπουργείου Δημοσίας Τάξης, όμως, επειδή δεν είναι εδώ ο κ. Βορίδης, θέλω να πω ότι στις 16-9-2014 ανακοινώθηκε πρόγραμμα προσλήψεων.

Έχουν ήδη προσληφθεί τετρακόσιοι γιατροί και αναμένεται να προσληφθούν άλλοι τετρακόσιοι, χίλιοι νοσηλεύτες μέσα από τη διαδικασία του ΑΣΕΠ, διακόσιοι διασώστες του ΕΚΑΒ και προκηρύσσονται εντός των ημερών εννιάκοσιες θέσεις για επικουρικούς γιατρούς. Επιπλέον, προκηρύσσονται χίλιες θέσεις για οικογενειακούς γιατρούς. Επαναλαμβάνω ότι ξεφεύγω από την αρμοδιότητά μου, για να σας ενημερώσω, μια που μου θέτετε την ερώτηση.

Άρα, λοιπόν, αναρωτιέμαι και εδώ –είστε εκτός από συνάδελφος και νέος άνθρωπος- γιατί πιστεύετε ότι θα πρέπει να υπάρχουν τόσο αιχμηρές ερωτήσεις για το συγκεκριμένο θέμα. Θεωρώ ότι με συγκεκριτικότητα μπορούμε ενδεχομένως να βρούμε και σημεία επαφής.

Τώρα, σε ό,τι αφορά το περιστατικό, να σας πω ποια είναι η δική μου ενημέρωση. Εκ του νόμου και του Συντάγματος, κατ' αρχάς, καταλαβαίνετε ότι είναι υποχρεωμένη η Ελληνική Αστυνομία να περιφρουρεί και να δίνει τη δυνατότητα νομίμων και ειρηνικών συναθροίσεων άνευ χρήσεως όπλων και λοιπά. Επίσης, όμως, είναι υποχρεωμένη να προστατεύει το συνταγματικό δικαίωμα στη διαμαρτυρία. Έχει και τα δύο μαζί.

Άρα, λοιπόν, καταλαβαίνετε ότι θα ήταν αδύνατο για την Ελληνική Αστυνομία να μην παραταχθεί στο προαύλιο και να επιτρέψει να μπει μέσα στην αίθουσα της εκδήλωσης οποιοσδήποτε χωρίς πρόσκληση. Παρ' όλα αυτά, στους επτά συνδικαλιστές γιατρούς που έφυγαν από τη συγκέντρωση των εκατό, διακοσίων, τριακοσίων –πόσοι ήταν, δεν ξέρω ακριβώς- και ζήτησαν να ανέβουν πάνω, τους επετράπη να ανέβουν μετά από διαβούλευση με την Ελληνική Αστυνομία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Ολοκληρώνω με αυτό κατ' αρχάς και αν μου επιτρέπετε, θα συνεχίσω μετά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΓΕΣΘΗΜΑΝΗ (ΜΑΝΙΑ) ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Κατ' αρχάς, χαί-

ρομαι πολύ που διενεργείται ΕΔΕ. Αυτό είναι το πιο σημαντικό. Όσο για το θέμα του κατά πόσο η ιδιωτική πρωτοβουλία συνδυασμένη με τη δημόσια μπορεί να κάνει κάτι καλό, είναι κάτι που μπορούμε να το συζητάμε για πάρα πολύ καιρό.

Εδώ έχουμε τις καταγγελίες των γιατρών του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» ότι στα χειρουργεία που εγκαινιάζονταν θα μπορούσαν να πηγαίνουν οι ασθενείς μόνο πληρώνοντας, ενώ υπάρχουν πολύ σοβαρές ελλείψεις στα πρωινά ιατρεία.

Η ίδια είχα την ευκαιρία να συνοδεύσω εκεί πριν από λίγο καιρό με τον κ. Λαφαζάνη μία καθαρίστρια από τις αγωνίστριες του Υπουργείου Οικονομικών που τη χτύπησαν με κλοτσιά όργανα των ΜΑΤ. Είδα την ακτινογραφία εκεί στον «Ευαγγελισμό». Είχε και αυτή κάκωση κάτω από το γόνατο. Σήμερα έχει διαγνωστεί από τη μαγνητική μάλιστα και κάκωση η οποία θα χρειαστεί ίσως και εγχείρηση.

Την ημέρα εκείνη η κατάσταση στην εφημερία ήταν σχεδόν κατάσταση πολέμου. Εκατοντάδες ασθενείς συνωστίζονταν στους διαδρόμους και πανικόβλητοι νοσηλευτές και γιατροί έτρεχαν πάνω-κάτω, για να εξυπηρετήσουν δυσανάλογα μεγάλο πλήθος, καθώς τα μέτρα της Κυβέρνησης είχαν οδηγήσει τους φτωχότερους από τους πολίτες να πηγαίνουν στις εφημερίες των νοσοκομείων και για τα καθημερινά τους φάρμακα, με αποτέλεσμα να βλέπεις επείγοντα και χρόνια περιστατικά να πρέπει να εξυπηρετηθούν αδιακρίτως, με μόνο κριτήριο την ταχύτητα και την κρίση των ιδρωμένων ελάχιστων νοσηλευτών. Μας έλεγαν «σας παρακαλούμε, φωτογραφίστε το χώρο, βγάλτε το θέμα, πείτε κάτι για τον κόσμο». Το κάναμε.

Η νοσηλεύτρια που βοήθησε την καθαρίστρια να τελειώσει τις εξετάσεις μέσα σε λίγες ώρες σήμερα είναι μία από αυτούς που βρίσκονται χτυπημένοι με ανάλογο τρόπο από ανάλογο όργανο της τάξεως. Δεν φαντάζομαι ότι υπάρχει κάποια σχέση, είναι απλώς ένα τυχαίο γεγονός. Όμως, αυτό δείχνει μια ανάλογη πρακτική. Όπως χτυπήσατε τις καθαρίστριες, έτσι χτυπήσατε και τους νοσηλευτές μέσα στο νοσοκομείο. Όμως, εκεί ήταν νοσοκομείο. Στη συνέχεια, θα δούμε τα ΜΑΤ και σε εκκλησία; Θα τα δούμε και σε νεκροταφείο; Θα τα δούμε και σε σχολείο;

Στα μάτια τα δικά μας, η κατάσταση αυτή βγαίνει εκτός ορίων δημοκρατικού πολιτεύματος και γι' αυτό περιμένουμε τη διενέργεια της ΕΔΕ.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ (Υπουργός Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία συνάδελφε, θα επαναλάβω ότι δεν είμαι ο Υπουργός Υγείας -παρ' ότι είμαι γιατρός- και άρα θα αποφύγω αυτήν τη στιγμή να σχολιάσω πολλά από τα θέματα που αναφέρατε στη δευτερολογία σας -αν και θα μπορούσα- για κάτι πιο σημαντικό.

Δείγμα γραφής δείχνει καθένας από τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρεται. Δεν δέχομαι σε καμμία των περιπτώσεων ούτε προς το πρόσωπό μου ούτε εκπροσωπώντας την ελληνική Κυβέρνηση τον τρόπο με τον οποίο θέτετε το θέμα που έχει να κάνει με τις καθαρίστριες και τα προβλήματά τους. Αναφέρεστε σε άλλο περιστατικό εκείνης της ημέρας.

Σας λέω ότι εγώ θα υποστηρίξω μέχρι και τον τελευταίο αστυνομικό, στο τελευταίο χωριό της χώρας, που αυτήν την εποχή είναι ένας Έλληνας εργαζόμενος σε ειδικές συνθήκες, κάνει υπό αυτές τις πολύ δύσκολες συνθήκες τη δουλειά του και χρειάζεται και στήριξη, χρειάζεται και την αίσθηση ότι δεν είναι ξένο κομμάτι προς την ελληνική κοινωνία. Η Ελληνική Αστυνομία και η ελληνική κοινωνία γίνονται πολύ μεγάλες προσπάθειες να είναι ένα και έτσι πρέπει.

Από την άλλη, στο πλαίσιο της ισονομίας και της ισοπολιτείας του κράτους δικαίου σε καμμία των περιπτώσεων δεν θα επέτρεπα έτσι ατιμωρητή κάποιος να ξεφύγει και να συμπεριφερθεί με άλλο τρόπο.

Αυτά βεβαίως είναι λόγια. Τα λόγια πάντως δεν λένε τίποτα. Χρειάζονται έργα. Πέντε-έξι ημέρες αφότου ανέλαβα τη συγκεκριμένη θέση -μία ιδιαίτερη τιμή-, συνέβη ένα περιστατικό, όπως γνωρίζετε, στο Υπουργείο Οικονομικών, με τον συγκεκριμένο

αστυνομικό και την καθαρίστρια. Την ίδια στιγμή -την ίδια στιγμή όμως- τέθηκε ο αστυνομικός σε διαθεσιμότητα. Την ίδια στιγμή, κυρία συνάδελφε!

Επίσης, κυρία συνάδελφε, οι συνάδελφοι αστυνομικοί, οι οποίοι από εκεί και πέρα βρίσκονταν ενώπιον των καθαριστριών ήταν γυναίκες χωρίς τον εξοπλισμό τους.

Επίσης, μετά από λίγες ημέρες διαδήλωσαν στην Αθήνα έξι χιλιάδες συνταξιούχοι. Και όλοι θυμόμαστε εικόνες από το παρελθόν, οι οποίες δεν περιποιούν τιμή για τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφερθήκαμε. Ο ίδιος ο πρόεδρος των συνταξιούχων ήρθε και με ευχαρίστησε προσωπικά. Οι άνδρες των ΥΜΕΤ -ούτε καν των ΜΑΤ- ήρθαν χωρίς εξαρτήσεις στους συγκεκριμένους. Αυτό σημαίνει ότι η Ελληνική Αστυνομία δείχνει το κοινωνικό της πρόσωπο διά του Υπουργείου. Σημαίνει ότι ξέρει να ξεχωρίζει τις καταστάσεις. Σημαίνει ότι σε καμμία των περιπτώσεων δεν θα επιτρέψουμε ενδεχομένως σε έναν ανεγκέφαλο να αμαυρώσει την πολύ καλή εικόνα που θεωρώ ότι έχει η Ελληνική Αστυνομία. Αυτό είναι το ένα κομμάτι.

Επίσης, όμως, χωρίς να κρίνει εάν πολιτικά κάτι συνάδει ή όχι, εάν συμφωνεί ή όχι, η Ελληνική Αστυνομία είναι υποχρεωμένη να εφαρμόζει τον νόμο. Αυτό σημαίνει ότι κανείς δεν μπορεί να κάνει κατάληψη σε μία οργανωμένη, δομημένη συνάθροιση, συγκέντρωση, εκ του νόμου, που σημαίνει ότι τα περιστατικά -κατά την προσωπική μου γνώμη και τη γνώμη της Ελληνικής Αστυνομίας- δεν είναι έτσι όπως τα παρουσιάζετε.

Παρ' όλα αυτά σας είπα γι' αυτά τα οποία είδαν το φως της δημοσιότητας ότι διενεργείται ήδη συγκεκριμένη έρευνα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτού.)

Επιτρέψτε μου όμως -και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε, με την ανοχή σας- να πάω ένα βήμα παρακάτω. Κοιτάξε εγώ θα το επαναλάβω: Είστε μία νέα συνάδελφος, όπως είμαι και εγώ. Αισθάνομαι ότι ενδεχομένως, εάν δεν μιλούσαμε εδώ πέρα και δεν τα διαβάζατε από την ερώτηση την οποία έχετε συντάξει, θα μιλούσαμε διαφορετικά. Θα ήθελα να ελπίζω ότι μπορούμε να μιλήσουμε διαφορετικά.

Γιατί εγώ δεν πιστεύω ότι σε μία νέα συνάδελφο ταιριάζει αυτό το σκληρό ύφος. Είλικρινά δεν το πιστεύω. Μπορεί ο κ. Λαφαζάνης, ο οποίος έχει και χρόνια στην πλάτη του ο άνθρωπος και ενδεχομένως άλλες εικόνες, άλλες εμπειρίες να μιλάει έτσι και έχει τον απόλυτο σεβασμό μου. Αν σας ρωτήσω πότε γεννηθήκατε είμαι σίγουρος ότι γεννηθήκατε μετά τη Μεταπολίτευση, μετά το 1974. Άρα καταστάσεις τέτοιες που έχουν ζήσει άλλοι συνάδελφοι ενδεχομένως δεν έχετε ζήσει. Επομένως, πείτε μου ποιος ο λόγος εσείς και εγώ -εγώ γεννημένος το 1974 και εσείς πολύ μετά- να αντιδικούμε με τέτοια στερεότυπη πολιτική έκφραση. Εγώ δεν βρίσκω κανέναν λόγο. Με την πρώτη ευκαιρία, λοιπόν, διαφορετικά!

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Ο Βουλευτής κ. Δημήτριος Χριστογιάννης ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό για προσωπικούς λόγους. Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΜΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Η τρίτη με αριθμό 100/25-9-2014 επίκαιρη ερώτηση του πρώην Προέδρου της Βουλής και Βουλευτή Β' Αθηνών του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Απόστολου Κακλαμάνη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με την πρόταση νομοθέτησης τεκμηρίου (μαχητού) περί μη καταβολής των νομίμων φόρων για σημαντικά ποσά που έχουν διαφραυδίσει από 1-1-2009 μέχρι 17-6-2012 στο εξωτερικό και επιβολής φόρου 30%-40% ανά ύψος ποσού και μείωσής του στο ήμισυ για ποσά που «επαναπατρίζονται» για μία πενταετία, τουλάχιστον, στην Ελλάδα, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Επίσης, η τέταρτη με αριθμό 101/25-9-2014 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Έβρου των Ανεξαρτήτων Ελλήνων κ. Μαρίνου Ουζουνίδη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με τη μεταβίβαση του Δημοτικού Κάμπινγκ Αλεξανδρούπολης στο ΤΑΙΠΕΔ,

δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Επίσης η πέμπτη με αριθμό 99/25-9-2014 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Τρικάλων της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Γεωργίου Κυρίτση προς τους Υπουργούς Εσωτερικών και Οικονομικών, σχετικά με τα δάνεια που έχουν λάβει από τις ελληνικές τράπεζες τα πολιτικά κόμματα της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Εισερχόμεθα στην έκτη με αριθμό 102/25-9-2014 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Αττικής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Ιωάννη Γκιόκα προς τον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, σχετικά με την αύξηση των ωρών της Φυσικής Αγωγής στα σχολεία σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε ηλικίας.

Στην ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο Υφυπουργός κ. Δερμεντζόπουλος.

Κύριε Γκιόκα, έχετε τον λόγο για δύο λεπτά για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτηση.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η ερώτησή μας αφορά ένα σοβαρό κατά τη γνώμη μας ζήτημα που έχει να κάνει με τη σταδιακή, τα τελευταία χρόνια, μείωση των ωρών διδασκαλίας της Φυσικής Αγωγής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Και φέτος, όπως και τα προηγούμενα χρόνια, υπήρξε μείωση κατά μία ώρα στη Β' γυμνασίου και στη Β' λυκείου.

Αναλυτικά, από το τρέχον σχολικό έτος 2014-2015 οι ώρες της Φυσικής Αγωγής διαμορφώνονται ως εξής: δύο ώρες ανά εβδομάδα στην Α', Β' και Γ' γυμνασίου, δύο ώρες την εβδομάδα στην Α' λυκείου, μία ώρα την εβδομάδα στην Β' λυκείου και δύο ώρες στην Γ' λυκείου. Δεν υπάρχει ώρα για το μάθημα της σωματικής αγωγής στη Γ' τάξη των επαγγελματικών λυκείων.

Στο δημοτικό οι ώρες, ενώ θα έπρεπε να είναι αυξημένες, παραμένουν στις δύο ώρες την εβδομάδα σε όλες τις τάξεις και τέσσερις στα ολοήμερα δημοτικά σχολεία. Δεν υφίσταται Φυσική Αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση, ενώ υπάρχουν προτάσεις και των καθηγητών της Φυσικής Αγωγής, με την αποδοχή και των νηπιαγωγών, για τη λειτουργία πιλοτικού προγράμματος και στα νηπιαγωγεία.

Επίσης, υπάρχει τεράστιο πρόβλημα με τις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής, με την απουσία καθηγητών Φυσικής Αγωγής που θα έχουν ειδικευση στην ειδική αγωγή. Βεβαίως, αντιλαμβάνεστε ότι εκεί έχει πολύ μεγάλη σημασία η συμμετοχή των παιδιών με ειδικές ανάγκες σε μια σειρά από κινητικές δραστηριότητες.

Τα αποτελέσματα αυτής της κατάστασης είναι τραγικά και στην κυριολεξία χτυπούν καμπανάκι. Αυτήν τη στιγμή η συντριπτική πλειοψηφία των μαθητών του σχολείου σε όλες τις βαθμίδες είναι κινητικά αδρανής. Το ποσοστό των υπέρβαρων και παχυσάρκων παιδιών έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια, φέρνοντας την Ελλάδα στις πρώτες χώρες σε επίπεδο Ευρώπης.

Έχει πέσει ο μέσος όρος ηλικίας εμφάνισης σοβαρών ασθενειών, όπως των καρδιαγγειακών νοσημάτων, των μυοσκελετικών διαταραχών, των ψυχικών παθήσεων, που σε συνδυασμό με την κακή διατροφή εμφανίζονται πάρα πολύ νωρίς.

Εμείς θεωρούμε ότι το σύνολο του λαού μας δεν μπορεί να συμβιβαστεί με αυτήν την κατάσταση. Η φυσική αγωγή είναι μια παιδαγωγική διαδικασία που θα έπρεπε να έχει αναβαθμισμένο ρόλο στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού έργου. Αποσκοπεί στη βελτίωση και της σωματικής υγείας και στην ανάπτυξη των φυσιολογικών συστημάτων του ανθρώπινου οργανισμού και βεβαίως στην καλλιέργεια της προσωπικότητας και των αξιών που προάγει η Φυσική Αγωγή και ο αθλητισμός.

Δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με μπαλώματα στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Χρειάζεται ολοκληρωμένο σχεδιασμό που να εξασφαλίζει και τις υποδομές και το επιστημονικό δυναμικό στο σχολείο.

Κατόπιν όλων αυτών ρωτάμε την Κυβέρνηση τι μέτρα θα πάρει προκειμένου να αυξηθούν οι ώρες Φυσικής Αγωγής στο σχολείο, σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε ηλικίας. Οι έρευνες και οι μελέτες που έχουν γίνει για αυτό το θέμα μιλούν για τουλάχιστον τριάντα λεπτά κάθε μέρα συμμετοχής των παιδιών σε έντονη ή μέτρια κινητική δραστηριότητα, κάτι το οποίο βεβαίως απέχει από

τη σημερινή πραγματικότητα.

Και βέβαια αυτή η αύξηση των ωρών θα μπορούσε να δώσει διέξοδο στους εργαζόμενους και να οδηγήσει σε διορισμό καθηγητών Φυσικής Αγωγής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Αυτά είναι τα ερωτήματα που θέτουμε στο Υπουργείο Παιδείας, γιατί θεωρούμε ότι είναι σημαντικά και πρέπει να απαντηθούν άμεσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, εν πολλοίς σε όλα όσα αναφέρατε για το ρόλο της Φυσικής Αγωγής στη διάπλαση του χαρακτήρα των παιδιών, στην αναγκαιότητα της ύπαρξης πολλών ωρών Φυσικής Αγωγής, μας βρίσκει απόλυτα σύμφωνους. Σε αυτό που δεν μας βρίσκει σύμφωνους είναι στο χαρακτηρισμό στην ερώτησή σας ότι το Υπουργείο Παιδείας εμπαίζει μαθητές, γονείς και εκπαιδευτικούς ως προς το θέμα της Φυσικής Αγωγής.

Θέλω, λοιπόν, να σας πω ότι έχετε απόλυτο δίκιο και είστε απόλυτα ακριβής όταν μιλάτε για τον αριθμό των ωρών διδασκαλίας Φυσικής Αγωγής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Θα σας πω όμως ότι από τότε που η νέα πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας ανέλαβε, θεωρεί και θεώρησε πολύ σημαντικό τον ρόλο της Φυσικής Αγωγής στην εκπαίδευση. Εξ αυτού, λοιπόν, του λόγου, σε πρώτο επίπεδο, αυτό φάνηκε από την αύξηση της μίας ώρας ακόμα που δώσαμε στη Γ' λυκείου.

Πέρα από αυτό, μέσα από τις παράλληλες δράσεις του κοινωνικού σχολείου, που το ίδιο το Υπουργείο συντονίζει και προκαλεί, θα σας πω ότι βασικός πυλώνας του κοινωνικού σχολείου είναι η Φυσική Αγωγή. Μέσα, λοιπόν, από το κοινωνικό σχολείο αναπτύσσονται άξονες και δράσεις σχετικές με την άθληση, τη διατροφή και τον ολυμπισμό.

Θα σας θυμίσω ακόμη ότι συνεχίζεται σε νέα πια μορφή το πρόγραμμα «ΑΓΩΝΕΣ ΑΘΛΟΠΑΙΔΕΙΑΣ» στα δημοτικά, τα γυμνάσια και τα λύκεια, με αναβάθμιση των μαθητών σε πανελλήνια, ευρωπαϊκά και παγκόσμια σχολικά πρωταθλήματα.

Ακόμη, το Υπουργείο Παιδείας συνεργάζεται άμεσα με φορείς και οργανισμούς, όπως είναι η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή και η Εθνική Ολυμπιακή Ακαδημία, σε προγράμματα μιας ευρύτερης αθλητικής παιδείας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Ακόμη, το Υπουργείο Παιδείας παρέχει άδειες εισόδου στα σχολεία σε ομοσπονδίες και εξειδικευμένους καθηγητές σωματικής αγωγής, με σκοπό την ανάπτυξη και προώθηση όλων των αθλημάτων. Φέτος, εφαρμόζουμε το καινοτόμο πρόγραμμα «Kids' Athletics» που επεκτείνεται σε πανελλαδικό επίπεδο.

Ακόμη, για να σηματοδοτήσουμε αυτήν την αναγκαιότητα, αυτή την προσοχή που εμείς οι ίδιοι δίνουμε, μεθαύριο τη Δευτέρα, την πρώτη Δευτέρα κάθε Οκτωβρίου, τη θεσμοθετήσαμε ως πανελλήνια ημέρα του σχολικού αθλητισμού.

Πέρα από αυτά, έχουμε μια διεθνή παρουσία, όπου συνδιοργανώνουμε το Υπουργείου Παιδείας κάτω από την έγκριση της Διεθνούς Ομοσπονδίας Σχολικού Αθλητισμού, κάθε χρόνο, παγκόσμιους σχολικούς αγώνες αθλητικής παιδείας, τους πρώτους παγκόσμιους σχολικούς αγώνες. Συμμετέχουμε ακόμη, σε συνεργασία με όλες τις χώρες σε άλλους διεθνείς αγώνες.

Για το πρόβλημα παχυσαρκίας, στο οποίο αναφερθήκατε –και είναι ένα πραγματικά πολύ σημαντικό ζήτημα στη χώρα μας, που ξεκινά από την παιδική ηλικία– υπάρχει το πρόγραμμα «ΕΥΖΗΝ», το οποίο λειτουργούμε σε συνεργασία με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο και έχει απτά αποτελέσματα.

Κύριε συνάδελφε, όλες αυτές οι δράσεις είναι με τη συμμετοχή των μαθητών. Σε αυτές τις δράσεις κάθε χρόνο συμμετέχουν πάνω από εκατόν εβδομήντα χιλιάδες μαθητές και μαθήτριες, όπως επίσης συμμετέχουν τρεις χιλιάδες αθλητές ΑΜΕΑ σε αθλητικές δραστηριότητες που έχουν ενταχθεί κι αυτές στο τακτικό πλαίσιο του σχολικού αθλητισμού.

Τι θέλω να πω με αυτά; Θέλω να πω ότι δεν γίνονται όλα αυτά –τα πιο πολλά– μέσα στις ώρες της Φυσικής Αγωγής. Οι ώρες

της Φυσικής Αγωγής πραγματικά περιορίζονται σε αυτές που αναφέρατε στην ερώτησή σας.

Θα σας κάνω όμως μία άλλη ερώτηση. Τι πρέπει να αφαιρέσουμε εμείς από το τριανταπεντάωρο των μαθητών, για να αυξήσουμε τις ώρες της γυμναστικής που κι εμείς το επιζητούμε; Κάντε μας μία ολοκληρωμένη πρόταση. Κάντε μας μία πρόταση στην οποία να μην χαρακτηρίζονται «μπαλώματα» αυτά τα οποία εμείς κάνουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ. Τα υπόλοιπα στη δευτερολογία σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κι ελάτε να βρούμε μαζί τις ώρες που θα αφαιρέσουμε, από τι θα τις αφαιρέσουμε, έτσι ώστε να μπορέσουμε να αυξήσουμε τις ώρες γυμναστικής.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε. Τα υπόλοιπα στη δευτερολογία σας.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Τα υπόλοιπα στη δευτερολογία μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Μάλιστα.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι όταν από τη μία συμφωνείτε –και καλώς συμφωνείτε– στις διαπιστώσεις μας για τον ρόλο της Φυσικής Αγωγής στην ανάπτυξη και υγεία του νέου ανθρώπου και συνολικά του πληθυσμού –δεν αφορά μόνο τους νέους ανθρώπους, αλλά συνολικά τον πληθυσμό– και από την άλλη, μειώνετε τις ώρες διδασκαλίας στο σχολείο, που κατά τη γνώμη μας είναι το πιο σημαντικό, καθώς από εκεί ξεκινά κι εκεί θεμελιώνεται η σχέση του νέου ανθρώπου με την άσκηση και τη Φυσική Αγωγή, αν αυτό δεν λέγεται εμπαιγμός, πείτε μας εσείς πώς λέγεται. Πάντως, αυτό είναι στην ουσία του.

Εδώ όμως υπάρχει ένα μεθοδολογικό πρόβλημα, όσον αφορά την προσέγγιση του Υπουργείου και δεν αναφέρομαι στενά στη σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου, αλλά αναφέρομαι διαχρονικά στον τρόπο και τη μεθοδολογία, με την οποία αντιμετωπίζει το Υπουργείο Παιδείας το θέμα της Φυσικής Αγωγής και του αθλητισμού.

Καλές είναι οι παράλληλες δράσεις. Καλά είναι τα kids' athletics. Εμείς δεν λέμε όχι, ούτε έχουμε διαφορετική γνώμη.

Όμως, κύριε Υπουργέ, το πιο βασικό, αυτό το οποίο χρειάζεται να γίνει για να αποκτήσει ενεργό στάση ο νέος άνθρωπος, το παιδί από την πιο μικρή ηλικία, να κάνει τρόπο ζωής με συστηματικό τρόπο τη σχέση του με τη Φυσική Αγωγή και τον αθλητισμό, είναι η λειτουργία του σχολείου, δεν είναι οι ανταγωνιστικές δραστηριότητες και τα σχολικά πρωταθλήματα. Βεβαίως, και αυτά χρειάζεται να γίνουν. Δεν λέμε όχι. Το πιο βασικό, όμως, είναι μέσα στο σχολείο τι πρόγραμμα, τι σύστημα, τι μεθοδολογία υπάρχει. Αυτό είναι που δεν γίνεται όλα αυτά τα χρόνια από τη μεριά του Υπουργείου Παιδείας. Και κατά τη γνώμη μας, δεν είναι θέμα ούτε αδυναμίας, ούτε ανικανότητας, ούτε έλλειψης σχεδιασμού. Είναι συνειδητή πολιτική επιλογή, που αφ' ενός έχει να κάνει με τις αλλαγές που έχουν γίνει στο σχολείο όλα τα προηγούμενα χρόνια, ότι δηλαδή το σχολείο χάνει και αυτόν το ρόλο που είχε στη διαμόρφωση προσωπικότητας, στο να δίνει ουσιαστικές γνώσεις και εξαντλεί το ρόλο του σε ορισμένες αποσπασματικές γνώσεις, δεξιότητες επί της ουσίας –φυσικά σε ένα τέτοιο σχολείο η Φυσική Αγωγή περιττεύει ή περιθωριοποιείται και από την άλλη μεριά έχει να κάνει με μια διαδικασία εμπορευματοποίησης μιας σειράς αναγκών, μεταξύ των οποίων είναι και η Φυσική Αγωγή και ο αθλητισμός.

Έχουμε φτάσει, λοιπόν, σήμερα στο σημείο μια οικογένεια να θεωρεί πολυτέλεια το να πληρώνει, με βάση τη συνολικότερη οικονομική κατάσταση, για να στείλει το παιδί της σε ένα άθλημα, για να του δώσει αυτό που δεν μπορεί να του δώσει το σχολείο. Αυτή είναι λοιπόν η σημερινή κατάσταση.

Επομένως, δεν είναι θέμα αδυναμίας ή δεν είναι θέμα –αν θέλετε– των παράλληλων δράσεων που καλώς –λέμε εμείς– και πρέπει να γίνουν. Είναι θέμα της συστηματοποίησης και της μεθοδολογίας που υπάρχει και πρέπει να ξεκινάει μέσα από το σχολείο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομι-

λίας του κυρίου Βουλευτή)

Μπορούν να βρεθούν ώρες. Υπάρχουν μαθήματα, στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης, που επί της ουσίας αυτό που μαθαίνουν είναι η υποταγή του μαθητή στον αυριανό εργοδότη και όχι απλά είναι άχρηστα στο σημερινό σχολείο, αλλά, αν θέλετε, είναι και επικίνδυνα, κατά τη δική μας άποψη. Μπορούν λοιπόν να βρεθούν ώρες για να προστεθούν στο μάθημα της Φυσικής Αγωγής.

Αν δεν αλλάξει αυτή η κατάσταση, τα αποτελέσματα θα είναι ακόμη πιο τραγικά από αυτά που υπάρχουν αυτήν τη στιγμή. Και δεν είναι θέμα μόνο υγείας, αλλά είναι και τα ζητήματα της προσωπικότητας, είναι τα ζητήματα των αξιών που έπρεπε και θα πρέπει να προάγει ο αθλητισμός. Είναι επίσης και τα ζητήματα της βίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Χθες είχαμε ένα ακόμη τραγικό περιστατικό με το θάνατο ενός φιλάθλου. Θα μπορούσε να αντιμετωπιστεί το ζήτημα της βίας, αν ήταν διαφορετική η σχέση και η στάση ενός νέου ανθρώπου απέναντι στον αθλητισμό. Αντί αυτού να είναι ενεργός συμμετοχος είναι σήμερα απλώς θεατής, έρμαιο του φανατισμού και των διαφόρων μεγαλοσυμφερόντων που λυμαινόνται το χώρο του αθλητισμού.

Όλα αυτά είναι οι αρνητικές συνέπειες της έλλειψης Φυσικής Αγωγής που πρέπει να ξεκινάει –επαναλαμβανό– από την εκπαίδευση και από τις πιο μικρές βαθμίδες της εκπαίδευσης. Άρα, κατά τη γνώμη μας, είναι συνειδητή επιλογή...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Μου είχε διαφύγει να πατήσω το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας σας. Μιλάτε παραπάνω από ό,τι γράφει το χρονόμετρο, τουλάχιστον ενάμισι λεπτά. Συντομεύετε παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Εντάξει. Άρα, είναι συνειδητή πολιτική επιλογή και κυρίως είναι ζήτημα μεθοδολογίας, κύριε Υπουργέ. Είναι ζήτημα μεθοδολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Επιμένετε στη λέξη «εμπαιγμός». Εγώ επιμένω στη λέξη «προσπάθεια» που γίνεται.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Βάλτε εσείς άλλη λέξη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Θα σας ρωτήσω κάτι, απαντώντας στην ερώτησή σας με ερώτηση: Πού τις είδατε τις ώρες, κύριε συνάδελφε, που μπορούμε να προσθέσουμε; Ποιες ώρες θεωρείτε εσείς περιττές σε ένα ήδη φορτωμένο εβδομαδιαίο πρόγραμμα των μαθητών;

Σας καλώ να δώσετε ολοκληρωμένη πρόταση στο πρόγραμμα σπουδών όλων των τάξεων.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Βεβαίως.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κι αν νομίζετε εσείς ότι δεν επαρκεί η προσπάθεια που κάνουμε όλο αυτό το διάστημα για να αναπτύξουμε τη Φυσική Αγωγή, με τις παράλληλες δράσεις, με όλα αυτά που κάνουμε, με την αύξηση των ωρών που εμείς δώσαμε τελευταία, δεν μπορώ να καταλάβω πώς αντιλαμβάνεστε εσείς ότι μπορεί ένα παιδί να ασχοληθεί με όλα αυτά που του ζητάμε και με επαρκή τρόπο. Για αυτό αναπτύσσουμε τις παράλληλες δράσεις.

Όσον αφορά την «εμπορευματοποίηση» της Φυσικής Αγωγής, δεν ξέρω αυτό τι σημαίνει και δεν ξέρω πώς το αντιλαμβάνεστε.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Πείτε μας πόσα θα πληρώσουν τα παιδιά στα σωματεία!

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ελικρινά πολλές φορές από την πτέρυγιά σας έχω ακούσει να μιλάτε για εμπορευματοποίηση της παιδείας. Όμως, για τη Φυσική Αγωγή είναι η πρώτη φορά και καταγράφεται.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Από πού κατεβήκατε; Από το διάστημα;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Είπατε και πριν πως θεωρείτε ότι εμείς λειτουργούμε ερήμην των γυμναστών, των καθηγητών Φυσικής Αγωγής. Κάνετε λάθος. Έχουμε καθημερινή επικοινωνία.

Μάλιστα, μόλις σήμερα είδα το σύνολο των σχολικών συμβούλων της Φυσικής Αγωγής και βρεθήκαμε σύμφωνοι σε πάρα πολλά σημεία. Δεν ξέρω ποιοι σας πληροφορούν. Όμως, πραγματικά θεωρούν ότι αυτό που γίνεται φέτος, αυτήν τη χρονιά, στον τομέα της Φυσικής Αγωγής δεν έχει ξανασυμβεί στα χρονικά της παιδείας.

Μιλήσατε για την προσχολική εκπαίδευση. Έχετε την εντύπωση εσείς ότι δεν απασχόλησε την ηγεσία του Υπουργείου Παιδείας το πώς θα μπει στο νηπιαγωγείο; Αλλά εσείς θεωρείτε πάρα πολύ εύκολο το να βάλεις τη Φυσική Αγωγή σε ένα παιδί κάτω των έξι ετών χωρίς σχεδιασμό και χωρίς τίποτα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ: Είπα «πιλοτικά».

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Όλα τα συζητάμε, όλα τα βλέπουμε και τα κάνουμε σε συνεργασία με το σώμα των καθηγητών της Φυσικής Αγωγής. Δεν κάνουμε τίποτα βεβαιασμένα και τίποτα με «μπαλώματα» και απρογραμμάτιστα, όπως επικαλείστε.

Όμως, κύριε συνάδελφε, θα επιμείνω και εγώ για άλλη μια φορά στο να μας καταθέσετε μία ολοκληρωμένη πρόταση για το συνολικό πρόγραμμα, προκειμένου να το συζητήσουμε. Είμαι βέ-

βαιος, λοιπόν, ότι όταν θα προσπαθήσετε να κάνετε το συνολικό πρόγραμμα, θα βρεθείτε σε πολύ πιο δύσκολη θέση από αυτή που είμαστε εμείς σήμερα που το υλοποιούμε.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Η έβδομη με αριθμό 97/25-9-2014 επίκαιρη ερώτηση του Βουλευτή Β' Αθηνών των Ανεξάρτητων Δημοκρατικών Βουλευτών κ. Δημητρίου Ανδρουλάκη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με τις δηλώσεις του Υπουργού στη γερμανική εφημερίδα «HAN-DELSBLATT» περί σχεδιαζόμενου προγράμματος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας για αγορά ενυπόθηκων τίτλων ABS, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του ερωτώμενου Υπουργού και διαγράφεται.

Όπως είναι γνωστό, ο Υπουργός Οικονομικών σήμερα έχει τις διαπραγματεύσεις με την τρόικα και δεν μπορούσε να έρθει στη Βουλή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας: «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις».

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και στο σύνολο ως διενεμήθη;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΞΟΥΛΙΔΟΥ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το νομοσχέδιο έγινε δεκτό και στο σύνολο κατά πλειοψηφία.

Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας: «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου ισχύουν οι κάτωθι ορισμοί:

α) Εφοδιαστική (Logistics) είναι το σύνολο των διεργασιών που είναι απαραίτητες για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο της ροής (της μεταφοράς, της διαμεταφοράς και της αποθήκευσης) αγαθών και εμπορευμάτων από οποιοδήποτε σημείο προέλευσης σε οποιοδήποτε σημείο προορισμού και αντίστροφως, καθώς και για το σχεδιασμό, την υλοποίηση και τον έλεγχο της παροχής συναφών υπηρεσιών και της σχετικής πληροφορίας.

β) Δραστηριότητες Εφοδιαστικής είναι ιδίως: Η συλλογή, φόρτωση, μεταφορά, μεταφόρτωση, εκφόρτωση και παράδοση αγαθών και εμπορευμάτων, η ομαδοποίηση (consolidation) και ο διαχωρισμός (deconsolidation) αγαθών και εμπορευμάτων, η αποθήκευση και η διαχείριση της απογραφής εμπορευμάτων, η διαχείριση επιστροφών εμπορευμάτων και φθαρμένων ή κατεστραμμένων εμπορευμάτων (reverse logistics) ή ακατάλληλων εμπορευμάτων ή υλικών συσκευασίας και η διαχείριση και επεξεργασία της πληροφορίας που αφορά όλες αυτές τις δραστηριότητες (κύριες δραστηριότητες). Η συσκευασία, η ανασυσκευασία, η ετικετοποίηση, ο έλεγχος της ποιότητας, η συντηρητικότητα ή οι μικρές τροποποιήσεις, οι εκτελωνιστικές εργασίες και η έκθεση και ο δειγματισμός προϊόντων (δευτερεύουσες - συμπληρωματικές δραστηριότητες). Προκειμένου οι δευτερεύουσες δραστηριότητες να εντάσσονται στο πλαίσιο άσκησης δραστηριότητας Εφοδιαστικής, απαιτείται η κατά κύριο λόγο άσκηση μίας τουλάχιστον κύριας δραστηριότητας.

γ) Επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Εφοδιαστική είναι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί κατ' επάγγελμα δραστηριότητες Εφοδιαστικής είτε αποκλειστικά είτε παράλληλα είτε σε συνδυασμό με άλλες εμπορικές ή βιομηχανικές - βιοτεχνικές δραστηριότητες.

δ) Επιχείρηση παροχής υπηρεσιών Εφοδιαστικής (Third Party Logistics - 3PL) είναι η επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Εφοδιαστική και η οποία ασκεί, με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Εφοδιαστικής προς τρίτους, τουλάχιστον μία ή περισσότερες από τις κύριες δραστηριότητες της μεταφοράς, της διαμεταφοράς και της αποθήκευσης αγαθών και εμπορευμάτων.

ε) Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής είναι το σύνολο των εγκαταστάσεων, στεγασμένων ή μη, συμπεριλαμβανομένων και των

χώρων στάθμευσης οχημάτων, ρυμουλκούμενων και εμπορευματοκιβωτίων κάθε τύπου, οι οποίες εξυπηρετούν αποκλειστικά την άσκηση μίας ή περισσότερων κύριων δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής, και είναι αυτόνομες, υπό την έννοια ότι δεν λειτουργούν εντός του χώρου άσκησης άλλης βιοτεχνικής ή βιομηχανικής ή λιανεμπορικής ή γεωργικής δραστηριότητας από το ίδιο πρόσωπο και προς εξυπηρέτηση της δραστηριότητας αυτής. Στο Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής δύνανται να ασκούνται και δευτερεύουσες - συμπληρωματικές δραστηριότητες Εφοδιαστικής.

στ) Φορέας Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής είναι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο έχει το δικαίωμα χρήσης και εκμετάλλευσης του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής και στο όνομα του οποίου εκδίδονται οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας ή υποβάλλονται οι προβλεπόμενες στο άρθρο 8 υπεύθυνες δηλώσεις.

ζ) Κτιριακές Εγκαταστάσεις Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής είναι κάθε δομική κατασκευή που προορίζεται για την εξυπηρέτηση των πάσης φύσεως αναγκών για τη λειτουργία του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής.

η) Εγκατάσταση (Ίδρυση) Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής είναι η προετοιμασία, η διαμόρφωση και η τοποθέτηση κάθε αναγκαίας υποδομής, για την άσκηση κύριων ή και δευτερευουσών - συμπληρωματικών δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής είτε σε υφιστάμενες κτιριακές εγκαταστάσεις είτε σε κτιριακές εγκαταστάσεις που θα κατασκευαστούν.

θ) Λειτουργία Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής είναι η έναρξη της άσκησης των δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής, κύριων ή και δευτερευουσών - συμπληρωματικών, εντός των ορίων του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής.

ι) Επέκταση Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής είναι, μετά την αρχική εγκατάσταση:

αα) κάθε προσθήκη Κτιριακών Εγκαταστάσεων ή
ββ) η συμπλήρωση των ασκούμενων στο κέντρο δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής στο ίδιο ή σε όμορο γήπεδο ή
γγ) κάθε επαύξηση της ισχύος τυχόν εγκατεστημένου μηχανολογικού εξοπλισμού.

ια) Εκσυγχρονισμός Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής είναι, μετά την αρχική εγκατάσταση:

αα) η αντικατάσταση ή η συμπλήρωση τυχόν εγκατεστημένου μηχανολογικού εξοπλισμού ή και κτιριακών εγκαταστάσεων, ββ) η αλλαγή ή η συμπλήρωση των ασκούμενων στο κέντρο δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής στο ίδιο γήπεδο.

ιβ) Αδειοδοτούσα Αρχή είναι καθεμία από τις διοικητικές αρχές και τους φορείς που ορίζονται στο άρθρο 17 παρ. 14 του ν. 3982/2011 (Α' 143).

Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής

1. Στις διατάξεις των Κεφαλαίων Α' και Β' υπάγονται οι δραστηριότητες Εφοδιαστικής που περιγράφονται στο άρθρο 1.

2. Δεν υπάγονται στις διατάξεις των Κεφαλαίων αυτών:

α) Οι συναφείς δραστηριότητες, τις οποίες ασκούν ή την εκμετάλλευση των οποίων έχουν οι Ένοπλες Δυνάμεις, η Ελληνική Αστυνομία, το Πυροσβεστικό Σώμα και το Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή.

β) Με την επιφύλαξη του άρθρου 11, τα πρατήρια υγρών και αερίων καυσίμων που προορίζονται για εφοδιασμό κάθε μεταφορικού μέσου.

γ) Οι αποθήκες καυσίμων κεντρικών θερμάνσεων.

δ) Οι Εμπορευματικοί Σταθμοί Αυτοκινήτων Τύπου Α', σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 79/2004 (Α' 62).

ε) Οι αποθήκες φαρμάκων.

στ) Οι αποθήκες εύφλεκτων, εκρηκτικών, διαβρωτικών, οξειδωτικών ή τοξικών ουσιών.

ζ) Οι αποθήκες υγρών ή αερίων καυσίμων και βιομηχανικών ή ιατρικών αερίων.

η) Οι αποθήκες για ανακύκλωση άχρηστων υλικών και κάθε είδους αποβλήτων και λυμάτων.

Δεν θίγονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου οι ειδικό-

τερες διατάξεις που αφορούν τους όρους αποθήκευσης και μεταφοράς φαρμάκων για ανθρώπινη ή κτηνιατρική χρήση, ιατροτεχνολογικών προϊόντων, προϊόντων τροφίμων και ποτών, ζωοτροφών, φυτοπροστατευτικών προϊόντων, λιπασμάτων και πολλαπλασιαστικού υλικού, εκρηκτικών υλών και κάθε είδους αποβλήτων και λυμάτων, καθώς και οι λοιπές υγειονομικές διατάξεις, οι πυροσβεστικές διατάξεις και οι διατάξεις που αναφέρονται στην προστασία του περιβάλλοντος και την τελωνειακή νομοθεσία.

Άρθρο 3

Καθεστώς άσκησης δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος νόμου, καθώς και των κανόνων του δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η άσκηση μίας ή περισσότερων δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής είτε για την εξυπηρέτηση των εμπορικών ή βιοτεχνικών - βιομηχανικών δραστηριοτήτων μιας επιχείρησης είτε με σκοπό την παροχή υπηρεσιών Εφοδιαστικής προς τρίτους είτε και για τους δύο αυτούς σκοπούς, είναι ελεύθερη και δεν υπόκειται σε προηγούμενη διοικητική άδεια ή άλλο περιορισμό.

2. Από τη ρύθμιση της παραγράφου 1 εξαιρούνται:

- α) οι μεταφορικές επιχειρήσεις του ν. 3887/2010 (Α' 174),
- β) οι σιδηροδρομικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των διατάξεων του π.δ. 41/2005 (Α' 60), όπως ισχύουν,
- γ) οι αεροπορικές επιχειρήσεις κατά την έννοια των διατάξεων του Κανονισμού ΕΚ 1008/2008,
- δ) οι επιχειρήσεις παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του ν. 4053/2012 (Α' 44).

Άρθρο 4

Αστική Μεταφορά, Προσωρινή Αποθήκευση και Διανομή Εμπορευμάτων

Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, και αφού προηγηθεί διαβούλευση επί του σχεδίου με την Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας, καθορίζονται οι κανόνες για τη μεταφορά και τη διανομή αγαθών και εμπορευμάτων εντός και περιμετρικά αστικής περιοχής με γνώμονα τη διασφάλιση της ελάχιστης δυνατής διατάραξης της αστικής κυκλοφορίας. Με το προεδρικό διάταγμα ρυθμίζονται ιδίως:

α) Η δημιουργία ειδικών εγκαταστάσεων προσωρινής αποθήκευσης, ενοποίησης και απομακροποίησης φορτίων και φορτοεκφόρτωσης εμπορευμάτων και στάθμευσης φορτηγών αυτοκινήτων σε περιοχές των δήμων, προκειμένου να επιτευχθεί συγκεντρωμένη μεταφορά και εκφόρτωση προς τα καταστήματα και η ρυθμιζόμενη πρόσβαση φορτηγών αυτοκινήτων εντός και διαμέσου της πόλης.

β) Η χρήση καθαρών τεχνολογιών εντός του αστικού ιστού και οι ελάχιστες απαιτήσεις σε σχέση με τους όρους φορτοεκφόρτωσης εμπορευμάτων.

γ) Οι όροι για τη χωροθέτηση των εγκαταστάσεων του παρόντος άρθρου σε εντός σχεδίου περιοχές.

Άρθρο 5

Πράσινη Εφοδιαστική

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζονται οι όροι λειτουργίας του συστήματος καταγραφής των περιβαλλοντικών επιδόσεων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική, στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και το αποτύπωμα άνθρακα, σε κεντρική βάση δεδομένων που τηρείται στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, καθώς και οι τρόποι γνωστοποίησης στην αγορά και στο ευρύ κοινό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική, οι οποίες διατηρούν ή επαυξάνουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις ή εφαρμόζουν σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης πιστοποιημένο από αρμόδιο φορέα.

Άρθρο 6

Δράσεις προώθησης της Εφοδιαστικής

1. Αρμόδιες υπηρεσίες για την εφαρμογή του παρόντος νόμου είναι, αναλόγως των αρμοδιοτήτων τους, οι εξής:

- α) το Τμήμα Λειτουργίας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας,
- β) το Τμήμα Αδειοδότησης Επιχειρήσεων και Κωδικοποίησης Διαδικασιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας,
- γ) το Τμήμα Βιομηχανικής και Επιχειρηματικής Χωροθεσίας του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας,
- δ) το Τμήμα Εφοδιαστικής Αλυσίδας του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

2. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην εφοδιαστική αλυσίδα ενημερώνουν το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) με τα ειδικότερα στοιχεία που αφορούν στη λειτουργία τους. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας δύναται να εξειδικεύονται τα στοιχεία αυτά, καθώς και κάθε λεπτομέρεια για τον τρόπο υποβολής τους.

Άρθρο 7

Σύσταση Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Εφοδιαστικής

1. Συστήνεται Συμβούλιο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Εφοδιαστικής στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ως γνωμοδοτικό και συμβουλευτικό όργανο του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων σε θέματα ανταγωνιστικότητας, ανάπτυξης και οργάνωσης της Εφοδιαστικής στο πλαίσιο Εθνικής Στρατηγικής.

2. Το Συμβούλιο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Εφοδιαστικής απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και τα εξής μέλη:

- α) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας,
- β) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
- γ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
- δ) έναν εκπρόσωπο του Υπουργείου Εσωτερικών,
- ε) έναν εκπρόσωπο σιδηροδρομικής επιχείρησης,
- στ) έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών,
- ζ) έναν εκπρόσωπο της Ελληνικής Εταιρείας Εφοδιαστικής (Logistics),
- η) έναν εκπρόσωπο του Πανελλήνιου Συνδικάτου Χερσαίων Εμπορευματικών Μεταφορών,
- θ) έναν εκπρόσωπο της Πανελλήνιας Ένωσης Επιχειρήσεων Διαμεταφορών,
- ι) έναν εκπρόσωπο του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Διεθνούς Διαμεταφοράς και Επιχειρήσεων Εφοδιαστικής (Logistics),
- ια) έναν εκπρόσωπο της Κεντρικής Ένωσης Επιμελητηρίων Ελλάδος (Κ.Ε.Ε.Ε.).
- ιβ) πέντε εκπρόσωπους ιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική και
- ιγ) ένα μέλος Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού Ανωτάτου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος ή Ανωτάτου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας αποστέλλει σχετική επιστολή στα Υπουργεία και τους φορείς, προκειμένου να ορισθούν οι αντίστοιχοι εκπρόσωποι. Σε περίπτωση παρέλευσης άπρακτου χρονικού διαστήματος δέκα πέντε (15) ημερών, οι εκπρόσωποι ορίζονται από κοινού από τους Υπουργούς Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με την απόφαση της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Ειδικά, για τις περιπτώσεις ιβ' και ιγ' τα πρόσωπα επιλέγονται από τον Υπουργό Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και πρέπει να διαθέτουν σχετική τεχνογνωσία ή να έχουν ενεργό ρόλο στην άσκηση δραστηριοτήτων εφοδιαστικής.

3. Ο πρόεδρος και τα μέλη του Συμβουλίου διορίζονται με

κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με τετραετή θητεία και δεν δικαιούνται αμοιβή ή άλλη αποζημίωση για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις και στις λοιπές δράσεις του Συμβουλίου.

4. Το Συμβούλιο συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα κατά τη διάρκεια του έτους. Στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου επιτρέπεται να καλούνται εμπειρογνώμονες, ειδικοί, καθώς και άλλοι εκπρόσωποι φορέων που συμμετέχουν στο Συμβούλιο, ανάλογα με το θέμα συζήτησης κάθε συνεδρίασης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις περί συλλογικών οργάνων του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999) (Α' 45).

5. Στις γνωμοδοτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες του Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Εφοδιαστικής εμπίπτουν:

α) Ο εντοπισμός των βασικών περιοχών και θεμάτων στρατηγικής για την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της Εφοδιαστικής και η διαμόρφωση θέσεων, κατευθύνσεων και προτάσεων για τη βελτίωσή τους.

β) Η δρομολόγηση πρωτοβουλιών με διάρκεια και προοπτική, για τη βελτίωση της οργάνωσης της Εφοδιαστικής και της συνεργασίας των συναρμόδιων δημοσίων Αρχών και της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, με στόχο τη μείωση του κόστους ανά μονάδα προϊόντος και, κατ' επέκταση, την ενδυνάμωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας.

γ) Η σύνταξη προτάσεων για την κωδικοποίηση και απλοποίηση της νομοθεσίας, με στόχο την άρση των εμποδίων, την επανεξέταση και περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών και τη βελτίωση του θεσμικού περιβάλλοντος άσκησης δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής, καθώς και την καθιέρωση ενός αναγνωρισμένου συστήματος διαρκούς κατάρτισης σε θέματα Εφοδιαστικής.

δ) Η σύνταξη γνωμοδοτήσεων προς τους συναρμόδιους σε θέματα Εφοδιαστικής Υπουργούς, κατόπιν υποβολής σχετικών ερωτημάτων, στα θέματα αρμοδιότητάς τους.

ε) Η εκπόνηση ετήσιου προγραμματισμού δράσης με χρονική ιεράρχηση ενεργειών.

στ) Η διατύπωση προτάσεων για περαιτέρω ανάπτυξη και βελτίωση των υφιστάμενων μεταφορικών υποδομών, με έμφαση στην προώθηση σημαντικών έργων υποδομής σε σιδηροδρομικούς και οδικούς άξονες, ώστε να μεγιστοποιούνται τα οφέλη για την Εφοδιαστική.

ζ) Η εξέταση κινήτρων για επενδύσεις σε καινοτόμες και περιβαλλοντικά συμβατές δράσεις στην Εφοδιαστική.

6. Τη γραμματειακή υποστήριξη του Συμβουλίου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας της Εφοδιαστικής παρέχει η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΚΕΝΤΡΑ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Άρθρο 8

Εγκατάσταση και Λειτουργία Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής

1. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης και άδεια λειτουργίας όλα τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη μηχανολογικού εξοπλισμού, που δεν κατατάσσονται στην κατηγορία Α' του ν. 4014/2011 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων. Για την έναρξη λειτουργίας των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας παραγράφου υποβάλλεται στην Αδειοδοτούσα Αρχή υπεύθυνη δήλωση, με την οποία δηλώνεται η έναρξη της λειτουργίας και βεβαιώνεται από τον νόμιμο εκπρόσωπο του φορέα του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής η συμμόρφωσή του με τις πάσης φύσεως απαιτήσεις της νομοθεσίας για τη νόμιμη λειτουργία του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής και η οποία συνοδεύεται από τις απαραίτητες εγκρίσεις και δικαιολογητικά. Οι ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου δεν θίγουν τις υποχρεώσεις του φορέα του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής που απορρέουν από τις διατάξεις του ν. 4014/ 2011.

2. Για την εγκατάσταση ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής που, ανεξαρτήτως της ύπαρξης ή μη μηχανολογικού εξοπλισμού, κατατάσσονται στην υποκατηγορία Α2 του ν. 4014/2011 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, η Αδειοδοτούσα Αρχή εκδίδει άδεια εγκατάστασης με την προσκομιδή των απαραίτητων δικαιολογητικών και εγκρίσεων. Για την έναρξη λειτουργίας Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής που εμπίπτουν στην παρούσα παράγραφο αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης, συνοδευόμενης από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά, με την οποία δηλώνεται η έναρξη της λειτουργίας και βεβαιώνεται η συμμόρφωση του φορέα με τους όρους της άδειας εγκατάστασης, εφόσον η υπεύθυνη δήλωση συνοδεύεται από εγγυητική επιστολή. Η εγγυητική επιστολή επιστρέφεται στον φορέα του Κέντρου Εγκατάστασης και Διανομής με την ολοκλήρωση επιθεώρησης που λαμβάνει χώρα εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης. Αν ο φορέας δεν επιθυμεί την κατάθεση εγγυητικής επιστολής, υποβάλλει στην Αδειοδοτούσα Αρχή αίτηση έκδοσης άδειας λειτουργίας, συνοδευόμενη από τα νόμιμα δικαιολογητικά. Η Αδειοδοτούσα Αρχή διενεργεί επιθεώρηση εντός δύο (2) μηνών από την υποβολή της αίτησης με πλήρη φάκελο και χορηγεί άδεια λειτουργίας, εφόσον διαπιστώνει ότι έχουν τηρηθεί οι όροι και οι περιορισμοί που έχουν τεθεί με την άδεια εγκατάστασης.

3. Για την εγκατάσταση ή την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής που, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη μηχανολογικού εξοπλισμού, κατατάσσονται στην υποκατηγορία Α1 του ν. 4014/2011 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού κανονιστικών πράξεων, η Αδειοδοτούσα Αρχή εκδίδει άδεια εγκατάστασης με την προσκομιδή των απαραίτητων δικαιολογητικών και εγκρίσεων και μετά από τη διενέργεια επιθεώρησης. Για τη λειτουργία Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής που εμπίπτει στην παρούσα παράγραφο, εκδίδεται άδεια λειτουργίας κατόπιν υποβολής σχετικής αίτησης από τον φορέα στην Αδειοδοτούσα Αρχή, συνοδευόμενη από τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά. Για την έκδοση της άδειας διενεργείται επιθεώρηση, η οποία λαμβάνει χώρα εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Εφόσον κατά τη διενέργεια επιθεώρησης διαπιστώνεται συμμόρφωση με τους όρους και περιορισμούς της άδειας εγκατάστασης, η Αδειοδοτούσα Αρχή εκδίδει άδεια λειτουργίας.

4. Δεν απαιτείται άδεια εγκατάστασης για επέκταση ή εκσυγχρονισμό Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής που έχει εφοδιασθεί με άδεια λειτουργίας ή για τα οποία έχει υποβληθεί η υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 2, εφόσον δεν μεταβάλλεται από την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό ή κατάταξη του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής στην υποκατηγορία Α2 του ν. 4014/2011 και των κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται για τις περιπτώσεις της παραγράφου 3.

5. Απαλλάσσονται από την υποχρέωση εφοδιασμού με άδεια εγκατάστασης τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής που εγκαθίστανται σε ΒΙ.ΠΕ., οι οποίες έχουν οργανωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4458/1965, σε Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές που έχουν οργανωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2545/ 1997 και σε Επιχειρηματικά Πάρκα που οργανώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3982/2011.

6. Η άδεια εγκατάστασης των παραγράφων 2 και 3 εκδίδεται για χρονικό διάστημα τριών (3) ετών, που μπορεί να παραταθεί κατόπιν αιτήματος του φορέα μέχρι τη συμπλήρωση εξαιτίας. Το αίτημα εξετάζεται με βάση τα ίδια δεδομένα που ίσχυαν κατά την αρχική χορήγηση της άδειας και γίνεται δεκτό, εφόσον:

α) υποβάλλεται κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας,

β) έχει γίνει έναρξη της υλοποίησης της εγκατάστασης.

7. Η χορηγούμενη κατά τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου άδεια λειτουργίας εκδίδεται με αόριστη χρονική διάρκεια.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής καθορίζεται ο τύπος και το ελάχιστο περιεχόμενο των υπεύθυνων δηλώσεων για την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων, ο τύπος και το πε-

ριεχόμενο της άδειας εγκατάστασης, της άδειας λειτουργίας, ο τύπος και το περιεχόμενο των τροποποιήσεων και ανανεώσεων των αποφάσεων αυτών, καθώς και τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν τις ως άνω υπεύθυνες δηλώσεις και τις αιτήσεις για την έκδοση αδειών. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται το ύψος και το περιεχόμενο της εγγυητικής επιστολής, οι προϋποθέσεις κατάπτωσης της, καθώς και η διαδικασία διενέργειας επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους και ο τύπος των συντασσόμενων εκθέσεων επιθεώρησης.

9. Με κοινή απόφαση, των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, οι δραστηριότητες που ασκούνται στα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατατάσσονται σε κατηγορίες ανάλογα με το βαθμό όχλησης, με βάση τα κριτήρια και τις κατευθύνσεις της απόφασης 11508/2009 του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων.

Άρθρο 9 **Προϋποθέσεις για την εγκατάσταση των Κέντρων** **Αποθήκευσης και Διανομής**

1. Τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής μπορούν να εγκαθίστανται, εκτός από τις ΒΙ.ΠΕ. που έχουν οργανωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4458/1965, τις Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές που έχουν οργανωθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 2545/1997 και τα Επιχειρηματικά Πάρκα του ν. 3982/2011, και σε περιοχές εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, σύμφωνα με τους όρους του προεδρικού διατάγματος του άρθρου 4 του παρόντος νόμου και σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις.

2. Τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής μπορούν να εγκαθίστανται και σε περιοχές εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεων ή εκτός ορίων οικισμών, προϋφιστάμενων του έτους 1923 ή οριοθετημένων σύμφωνα με τους όρους του από 24.4.1985 προεδρικού διατάγματος, εφόσον δεν υφίσταται ειδικός όρος προστασίας της αντίστοιχης περιοχής κατά τις κείμενες διατάξεις. Οι όροι δόμησης για τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής είναι οι ίδιοι που ισχύουν για τα βιομηχανικά κτίρια.

3. Επιτρέπεται η εγκατάσταση Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής σε πολυώροφα κτίρια στα οποία έχουν συσταθεί ιδιοκτησίες κατ' ορόφους, εφόσον από τον κανονισμό συνδιοκτησίας δεν απαγορεύεται η άσκηση των δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής που ασκούνται στο πλαίσιο του συγκεκριμένου Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής. Τυχόν έλλειψη κανονισμού συνδιοκτησίας δεν συνιστά κώλυμα για την εγκατάσταση.

4. Η συνολική γενική διάταξη του Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής σχεδιάζεται με κύριο κριτήριο την ελαχιστοποίηση της πρόκλησης προβλημάτων στα κυκλοφοριακά ρεύματα των οδών μπροστά από αυτό, από την πορεία των οχημάτων από και προς το Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής.

Άρθρο 10 **Κυκλοφοριακές συνδέσεις**

1. Σε περίπτωση που το Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής ιδρύεται σε περιοχή εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης, η κυκλοφοριακή σύνδεσή του με εθνικές ή επαρχιακές οδούς γίνεται σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του β.δ. 465/1970, όπως αυτό ισχύει κάθε φορά.

2. Με κοινή απόφαση, των Υπουργών Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, ρυθμίζονται οι όροι διαμόρφωσης και οι λεπτομέρειες κατασκευής εισόδων και εξόδων, ενιαίων ή χωριστών, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται και οι όροι απότμησης και κατασκευής πεζοδρομίου για τα Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής που ιδρύονται σε περιοχές εντός εγκεκριμένου σχεδίου πόλης.

Άρθρο 11 **Λοιπές εγκαταστάσεις Κέντρου** **Αποθήκευσης και Διανομής**

Σε κάθε Κέντρο Αποθήκευσης και Διανομής είναι δυνατόν να υφίστανται και εγκαταστάσεις αντλιών υγρών καυσίμων, διανομέα υγραερίου (LPG), πλυντηρίων, λιπαντηρίων και κεκλιμένων επιπέδων επιθεώρησης, συνεργείων επισκευής φορτηγών αυτοκινήτων, καθώς και μικρής κλίμακας κτιριακές εγκαταστάσεις διανυκτέρευσης οδηγών φορτηγών αυτοκινήτων, εφόσον εξασφαλίζεται για καθεμία από αυτές τις εγκαταστάσεις ο σχετικός χώρος, πέραν της οριζόμενης ελάχιστης συνολικής ωφέλιμης επιφάνειας των κτιριακών εγκαταστάσεων και των χώρων στάθμευσης και ελιγμών, και εφόσον τηρούνται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την εγκατάσταση και λειτουργία των λοιπών αυτών εγκαταστάσεων.

Άρθρο 12 **Εφαρμογή διατάξεων του ν. 3982/2011**

1. Ως προς την τηρητέα διαδικασία και τις προθεσμίες για την έκδοση αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής, καθώς και για τη διενέργεια ελέγχων και επιθεωρήσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 24 έως και 28 του ν. 3982/2011 (Α' 143).

2. Ως προς τις προϋποθέσεις αλλαγής του Φορέα Κέντρου Αποθήκευσης και Διανομής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 23 του ν. 3982/2011.

3. Ως προς τις προϋποθέσεις λειτουργίας των Κέντρων Αποθήκευσης και Διανομής εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 21 του ν. 3982/2011.

4. Ως προς την επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις των άρθρων του παρόντος Κεφαλαίου Β' εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του άρθρου 29 του ν. 3982/2011.

Άρθρο 13 **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Οι υφιστάμενες εγκαταστάσεις που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος νόμου και έχουν αδειοδοτηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 επ. του π.δ. 79/2004 που αφορούν τους Σταθμούς Φορτηγών Αυτοκινήτων ή Εμπορευματικούς Σταθμούς Αυτοκινήτων Τύπου Β', ή τις διατάξεις του ν. 3982/2011 θεωρούνται ότι συμμορφώνονται με τον παρόντα νόμο. Για την επέκταση ή τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων εγκαταστάσεων της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος νόμου και δεν είναι εφοδιασμένες με άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9 του π.δ. 79/2004 που αφορούν τους Σταθμούς Φορτηγών Αυτοκινήτων ή Εμπορευματικούς Σταθμούς Αυτοκινήτων Τύπου Β', ή τις διατάξεις του ν. 3982/2011, μπορεί να χορηγηθεί ενιαία άδεια εγκατάστασης και λειτουργίας ή μπορούν αυτές να υποβάλουν για τη νόμιμη λειτουργία τους την υπεύθυνη δήλωση της παραγράφου 1 του άρθρου 8 του παρόντος, υπό τις προϋποθέσεις του παρόντος νόμου. Η χορήγηση της άδειας ή η αποδοχή της υπεύθυνης δήλωσης πραγματοποιείται χωρίς την επιβολή προστίμου, εφόσον ο φορέας της εγκατάστασης υποβάλλει εντός δύο (2) ετών από την έναρξη ισχύος της απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 8 όλα τα νόμιμα δικαιολογητικά στην Αδειοδοτούσα Αρχή.

3. Αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης ή λειτουργίας κατά τις διατάξεις του ν. 3982/2011 ή τις διατάξεις του π.δ. 79/2004 που αφορούν τους Σταθμούς Φορτηγών Αυτοκινήτων ή Εμπορευματικούς Σταθμούς Τύπου Β', οι οποίες είναι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου. Σε περίπτωση που οι εκκρεμείς αιτήσεις έχουν κατατεθεί σε αναρμόδια Αρχή, αυτές διαβιβάζονται εντός δέκα (10) ημερών από την έναρξη ισχύος του παρόντος στην Αδειοδοτούσα Αρχή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος

νόμου και των οποίων η λειτουργία δεν είναι σύμφωνη με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, επιβάλλονται οι κυρώσεις του άρθρου 29 του ν. 3982/2011.

5. Μέχρι την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 9 του άρθρου 8 του παρόντος νόμου, εφαρμόζεται η οικ.3137/191/Φ.15/2012 απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, όπως ισχύει (Β' 1048).

6. Η παρ. 4 του άρθρου 34 του ν. 4262/2014 εφαρμόζεται για όσες περιπτώσεις ρυθμίζονται στον παρόντα νόμο και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ν. 4262/2014 αναφορικά με τη μετάβασή τους στο καθεστώς του τελευταίου αυτού νόμου.

7. Η παρ. 1 του άρθρου 75 του ν. 3982/2011, ως ισχύει, εφαρμόζεται και για τις δραστηριότητες που αποτελούν Κέντρα Αποθήκευσης και Διανομής κατά την έννοια του παρόντος νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ / ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΚΑ** **ΕΦΟΔΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ ΚΑΙ** **ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 14 **Επιχειρηματικό/Εμπορευματικό Πάρκο** **Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας**

1. Καθορίζεται νέα μορφή επιχειρηματικού πάρκου, το Επιχειρηματικό/Εμπορευματικό Πάρκο Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας, για το οποίο έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του τρίτου μέρους του ν. 3982/2011.

Ως Επιχειρηματικό/Εμπορευματικό Πάρκο Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας κατά την έννοια του παρόντος άρθρου νοείται το Επιχειρηματικό Πάρκο, στο οποίο μπορούν να εγκαθίστανται κατά κύριο λόγο επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Εφοδιαστική, και το οποίο ιδρύεται σε έκταση τουλάχιστον τριακόσιων στρεμμάτων και εξασφαλίζει υποχρεωτικά πρόσβαση σε συνδυασμένη μεταφορά. Η πρόσβαση σε συνδυασμένη μεταφορά στο πλαίσιο του Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας εξασφαλίζεται εφόσον η έκτασή του εμπεριέχει είτε εγκατάσταση σιδηροδρομικού σταθμού με δυνατότητα διακίνησης εμπορευματικών συρμών είτε λιμενική εγκατάσταση με δυνατότητα εξυπηρέτησης πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων τουλάχιστον είτε αερολιμενική εγκατάσταση που εξυπηρετεί αεροσκάφη μεταφοράς φορτίων ή εφάπτεται με τέτοιες εγκαταστάσεις.

2. Η Εταιρεία Ανάπτυξης του Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας υποχρεούται σε κατασκευή των σιδηροδρομικών υποδομών εντός του Πάρκου υπό την εποπτεία του διαχειριστή της υποδομής ως προς την τήρηση των προδιαγραφών κατασκευής και ασφάλειας, ενώ η σύνδεση του Πάρκου με το εθνικό σιδηροδρομικό δίκτυο δια παρακαμπτηρίου αναλαμβάνεται και χρηματοδοτείται από τον διαχειριστή της υποδομής, χωρίς να εμποδίζεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 9Α του ν. 3891/2010.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση των Υπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζονται και οι όροι δόμησης ειδικώς για τα Επιχειρηματικά/Εμπορευματικά Πάρκα Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας, με τους ακόλουθους περιορισμούς:

- α) Ποσοστό κάλυψης έως 70%.
- β) Συντελεστής δόμησης μέχρι 1,6 για τα ακίνητα στα οποία ασκούνται δραστηριότητες Εφοδιαστικής και 1,2 για τις λοιπές χρήσεις.
- γ) Μέγιστο ύψος οικοδομής όχι ανώτερο των είκοσι πέντε (25) μέτρων.
- δ) Ελάχιστο ποσοστό κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων 25% υπολογιζόμενο επί της συνολικής επιφάνειας του Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας. Στο ποσοστό αυτό περιλαμβάνονται χώροι εντός του Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου με ήδη διαμορφωμένη τέτοια χρήση. Οι χώροι υψηλού πρασίνου περιμετρικά του

Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας ορίζονται σε 5% κατ' ελάχιστον επί της συνολικής επιφάνειας του Πάρκου και συνυπολογίζονται στη συνολική έκταση των κοινόχρηστων και κοινωφελών χώρων.

Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα καθορίζονται ειδικότερα οι δραστηριότητες που δύνανται να αναπτύσσονται και ο βαθμός ανάπτυξής τους εντός του Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας, στις οποίες, πέραν των Δραστηριοτήτων Εφοδιαστικής, περιλαμβάνονται και η λειτουργία εκθεσιακών κέντρων με δυνατότητα χονδρικής πώλησης εμπορευμάτων, καθώς και οι μεταποιητικές δραστηριότητες χαμηλής ή μέσης όχλησης.

4. Για την εγκατάσταση, τη διαχείριση και τη λειτουργία Επιχειρηματικών/Εμπορευματικών Πάρκων Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας εφαρμόζονται κατά τα λοιπά οι διατάξεις του Τρίτου Μέρους του ν. 3982/2011, όπως εκάστοτε ισχύουν.

5. Τα επενδυτικά σχέδια για την ανάπτυξη Επιχειρηματικών/Εμπορευματικών Πάρκων Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας μπορούν να υπάγονται στις διατάξεις του ν. 3894/2010, όπως ισχύει. Στην περίπτωση αυτή, για τη διαδικασία αδειοδότησης του Επιχειρηματικού/Εμπορευματικού Πάρκου Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας εφαρμόζονται οι διατάξεις του ν. 3894/2010.

Άρθρο 15 **Ανάπτυξη Επιχειρηματικών/Εμπορευματικών** **Πάρκων Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας** **στην περιοχή του Θριάσιου** **και στο πρώην «στρατόπεδο Γκόνου»**

Στο ακίνητο ιδιοκτησίας της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΓΑΙΑΟΣΕ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΑΚΙΝΗΤΩΝ, ΚΤΗΜΑΤΙΚΩΝ, ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ, ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ» και το διακριτικό τίτλο «ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.», που περιγράφεται στο από Νοέμβριο 2004 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:2.000 του πολιτικού τοπογράφου μηχανικού Κωνσταντίνου Ξενίου και προσαρτάται σε σμίκρυνση ως Παράρτημα Α' στον παρόντα νόμο, καθώς και στο ακίνητο συνολικής έκτασης 672.269,63 τ.μ., που περιγράφεται ως «Τμήμα 1 ΑΚ 11892» στο από 6.8.2007 τοπογραφικό διάγραμμα κλίμακας 1:2.000, του Ζ' Τμήματος της Κτηματικής Υπηρεσίας του Νομού Θεσσαλονίκης και προσαρτάται σε σμίκρυνση ως Παράρτημα Β' στον παρόντα νόμο, ιδιοκτησίας του Υπουργείου Οικονομικών, το οποίο βρίσκεται στο Δήμο Δέλτα, συννορεύει προς βορρά με ασφαλοστρωμένη οδό που ξεκινά από την Εθνική Οδό Θεσσαλονίκης – Έδεσσας και καταλήγει στην εσωτερική περιφερειακή οδό, νότια, ανατολικά και δυτικά με διάφορες ιδιοκτησίες μικρών γεωτεμαχίων, το οποίο παραχωρήθηκε με το άρθρο 18 του ν. 3534/2007 (Α' 40) προς χρήση στην εταιρεία με την επωνυμία «ΓΑΙΑΟΣΕ Α.Ε.», ως καθολική διάδοχο της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΑ, ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΟΜΙΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ – ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ» και το διακριτικό τίτλο «ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ Α.Ε.» μπορούν να αναπτύσσονται Επιχειρηματικά/Εμπορευματικά Πάρκα Εφοδιαστικής Εθνικής Εμβέλειας κατά τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου.

Άρθρο 16 **Τυποποίηση για δραστηριότητες Εφοδιαστικής** **και λοιπά θέματα**

1. Με ευθύνη του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Εθνικό Σύστημα Υποδομών Ποιότητας» προωθείται, μέσω των αρμόδιων προς τούτο λειτουργικών μονάδων αυτού, η σύνταξη, η έκδοση, η υιοθέτηση και η διάθεση προτύπων και προδιαγραφών που αναφέρονται σε δραστηριότητες Εφοδιαστικής και ιδίως σε θέματα που αφορούν σε μοναδιαία φορτία (unit loads), τη σήμανση φορτίων, τις προδιαγραφές μέσων αποθήκευσης κατά τη μεταφορά προϊόντων, όπως παλέτες, κιβώτια και τη χρήση γραμμικών κωδικών (barcodes), καθώς και σε θέματα διαχείρισης της πληροφορίας κατά την άσκηση δρα-

στηριοτήτων Εφοδιαστικής.

2. Για τα μηχανήματα έργου, τα οποία αποτελούν ηλεκτροκίνητα ή μηχανοκίνητα ανυψωτικά περνοφόρα μηχανήματα παντός τύπου, όπως τύπου ΚΛΑΡΚ, τα οποία εμπίπτουν στην ειδικότητα 2 (εργασίες ανύψωσης και μεταφοράς φορτίων, σύμφωνα με την 1032/166/ 5.3.2013 (Β' 519) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων), δεν υφίσταται υποχρέωση έκδοσης άδειας κυκλοφορίας και κυκλοφορίας με πινακίδα αριθμού κυκλοφορίας, εφόσον δεν προορίζονται για κυκλοφορία, αλλά αποκλειστικά για χρήση εντός εγκατάστασης.

Άρθρο 17

Λοιπές καταργούμενες και τροποποιούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη της ισχύος του Κεφαλαίου Β' του παρόντος νόμου καταργούνται:

α) οι διατάξεις της υποπαραγράφου 3.2 του άρθρου 9 και της παρ. 2 του άρθρου 10 του π.δ. 79/2004,

β) οι διατάξεις των περιπτώσεων α' και γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του ν. 3982/2011 με την επιφύλαξη των περιπτώσεων της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του παρόντος νόμου και οι περιπτώσεις β', δ' και ε' αναριθμούνται σε περιπτώσεις α' έως γ' αντίστοιχα.

2. Από την έναρξη της ισχύος του Κεφαλαίου Β' του παρόντος, από την παρ. 1 του άρθρου 19 του ν. 3982/ 2011 διαγράφονται οι λέξεις «και αποθήκες χαμηλής όχλησης».

3. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταργούνται οι διατάξεις των άρθρων 1 έως 21 του ν. 3333/2005 και τα άρθρα 22 έως 26 του ίδιου νόμου αναριθμούνται σε άρθρα 1 έως 5 αντίστοιχα.

4. Μετά την υποπερίπτωση γγ' της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 3982/2011 προστίθεται υποπερίπτωση δδ' ως εξής:

«δδ. ΕΠ επιχειρήσεων εφοδιαστικής αλυσίδας (logistics), όπου οι δραστηριότητες αυτού του τύπου καταλαμβάνουν τουλάχιστον το εξήντα τοις εκατό (60%) της συνολικής εκτάσεως των γηπέδων του ΕΠ, το δε υπόλοιπο καταλαμβάνεται από δραστηριότητες υπαγόμενες στο δεύτερο Μέρος.»

Άρθρο 18

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 11 του Καταστατικού της ΗΔΙΚΑ (άρθρο ΠΕΜΠΤΟ του ν. 3607/2007) αντικαθίστανται ως εξής:

Άρθρο 11

Σύνθεση - θητεία του Διοικητικού Συμβουλίου -
Απουσία μελών του Δ.Σ.

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από πέντε (5) μέλη ως ακολούθως: τον Πρόεδρο και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο, έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, έναν (1) εκπρόσωπο των εργαζομένων και έναν (1) εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος δύναται να ασκεί παράλληλα και καθήκοντα Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς καμία πρόσθετη αμοιβή. Στην περίπτωση αυτή, ως πέμπτο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται ένας (1) ειδικός επιστήμονας.

2. Ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζονται και παύονται αζημίως για το Δημόσιο και την Εταιρεία με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας κατόπιν σχετικής εισήγησης του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, πλην του Εκπροσώπου του Υπουργείου Υγείας, για τον οποίο εισηγείται ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Υγείας.»

2. Το άρθρο 11 του ν. 4225/2014 (Α' 2) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η «Η.Δ.Ι.Κ.Α. Α.Ε.» αποδίδει σε άμεση σύνδεση και σε πραγματικό χρόνο, ταυτόχρονα με την υποβολή της αίτησης για τη χορήγηση ληξιαρχικής πράξης γέννησης του νεογέννητου, τον Α.Μ.Κ.Α. του, ο οποίος δύναται να αποτελεί στοιχείο της ληξιαρχικής πράξης γέννησης.»

3. Α. Στο τέλος της παρ.1 του άρθρου 5 του ν. 2458/ 1997 (Α' 15), όπως ισχύει, προστίθεται παράγραφος 2 ως ακολούθως:

«2. Σύνταξης γήρατος δικαιούνται και όσοι έχουν συμπληρώσει 40 έτη ασφάλισης με καταβολή ασφαλιστικών εισφορών σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό φορέα και το 62ο έτος της ηλικίας τους. Για τη συμπλήρωση των 40 ετών ως χρόνος ασφάλισης λογίζονται οι αναφερόμενοι στην παρ. 7 του άρθρου 4 του ν. 3029/2002 και του άρθρου 40 του ν. 2084/1992 ως αυτά τροποποιήθηκαν με το ν. 3996/2011.»

Β. Η παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 2458/1997 αναριθμείται σε παράγραφο 3.

Γ. Όταν ο ΟΓΑ είναι τελευταίος ασφαλιστικός φορέας, αν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησης από τον ΟΓΑ ή αν ο ΟΓΑ δεν είναι αρμόδιος για την κρίση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, η αίτηση συνταξιοδότησης δεν διαβιβάζεται σε προηγούμενο ασφαλιστικό φορέα, πριν τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας.

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 71 του ν. 3996/2011 (Α' 170) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με την ίδια ή όμοια απόφαση, είναι δυνατόν να καθορίζονται διαδικασίες εγγραφής στο μητρώο ανέργων του ΟΑΕΔ, ανανέωσης ανεργίας, υποβολής αιτήσεων τακτικής επιδότησης ανεργίας και λοιπών παροχών, μέσω του διαδικτύου, με τη χρήση κωδικών πρόσβασης.»

5. Στην παρ. 3 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16) προστίθεται περίπτωση ιδ' ως εξής:

«ιδ) Από 1.1.2015, το «Θεραπευτήριο Χρονίων Παθήσεων Ευρυτανίας» λειτουργεί ως αυτοτελές νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.»

6. Στην παρ. 4 του άρθρου 9 του ν. 4109/2013 (Α' 16) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Ο πρόεδρος του Δ.Σ. είναι πλήρους απασχόλησης. Οι αποδοχές του Προέδρου του Δ.Σ., καθώς και οι αποζημιώσεις των Αντιπροέδρων και των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων για τη συμμετοχή τους στις συνεδριάσεις αυτών, καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Οι Αντιπρόεδροι και τα εντεταλμένα μέλη στα οποία έχει ανατεθεί ευθύνη εποπτείας παραρτήματος ή παραρτημάτων ή θεματική αρμοδιότητα, εφόσον είναι δημόσιοι λειτουργοί δύνανται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού να λαμβάνουν άδεια προκειμένου να ανταποκριθούν στα καθήκοντά τους, η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει κατ' ανώτατο όριο τις δεκαπέντε (15) εργάσιμες ημέρες μηνιαίως.

Τον Πρόεδρο αναπληρώνει στα καθήκοντά του ως προέδρου ο Α' Αντιπρόεδρος και σε περίπτωση κωλύματος αυτού ο Β' Αντιπρόεδρος ενώ ως μέλος του Δ.Σ. τον αντικαθιστά το αναπληρωματικό μέλος. Ο Πρόεδρος προεδρεύει του Δ.Σ., συντάσσει την ημερήσια διάταξη της συνεδρίασης του Δ.Σ. και ορίζει τους εισηγητές των θεμάτων. Ο Πρόεδρος μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις εκπροσώπους των συνδικαλιστικών οργανώσεων των εργαζομένων, καθώς και κάθε υπηρεσιακό παράγοντα ή εκπρόσωπο επιστημονικού, ερευνητικού ή τοπικού φορέα.

Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας επιτρέπεται η πρόωρη λήξη της θητείας του Προέδρου, των Αντιπροέδρων και των μελών των Διοικητικών Συμβουλίων των Ν.Π.Δ.Δ. που συστήνονται με το παρόν άρθρο, αζημίως για το Ελληνικό Δημόσιο.»

7. Παρατείνεται η διάρκεια ισχύος της διάταξης του άρθρου 11 του ν. 4239/2014 (Α' 43) με τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις που ορίζονται σε αυτήν, μέχρι την οριστική συγκρότηση του νέου Ειδικού Σώματος Ιατρών Υγειονομικών Επιτροπών ΚΕ.Π.Α..

Άρθρο 19

Στις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου 51 του ν. 4276/ 2014 (Α' 155) η λέξη «δημοσίευση» αντικαθίσταται από τις λέξεις «έναρξη ισχύος».

Άρθρο 20

Α) Παράταση ρύθμισης για τις μετακινήσεις προσωπικού εντός της ίδιας υγειονομικής περιφέρειας

Τα εδάφια 5 και 6 του άρθρου 24 του ν. 3599/2007, όπως προστέθηκαν με το άρθρο 49 του ν. 4272/2014, αντικαθίστανται ως ακολούθως:

«Με απόφαση του Διοικητή της οικείας Υγειονομικής Περιφέρειας (Υ.Πε.), δύνανται να ανανεωθούν οι τρίμηνες μετακινήσεις, πάσης φύσεως προσωπικού, του προηγούμενου εδαφίου, έως τις 31.12.2014. Η ανανέωση αφορά σε νοσοκομεία της ίδιας Υγειονομικής Περιφέρειας.»

Β) Παράταση συμβάσεων θεραπειών ιατρών του ΕΟΠΥΥ
Το άρθρο 52 του ν. 4272/2014 αντικαθίσταται ως ακολούθως:
«Οι συμβάσεις θεραπειών ιατρών με τον ΕΟΠΥΥ, οι οποίες λήγουν στις 30.9.2014 παρατείνονται μέχρι και τις 31.12.2014.»

Άρθρο 21**Υπηρεσιακή τοποθέτηση Επαγγελματιών Οπλιτών**

Στην παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 2936/2001 (Α' 166) προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Οι γυναίκες Επαγγελματίες Οπλίτες, οι οποίες δεν έχουν μοινοποιηθεί, έχουν συμπληρώσει πέντε (5) έτη στρατιωτικής υπηρεσίας και επιστρέφουν από άδεια κύησης-τοκετού, μπορεί να τοποθετούνται κατ' εξαίρεση και με αίτησή τους στον τόπο προτίμησής τους, άλλως σε όμορη Περιφερειακή Ενότητα, όπου και δύνανται να παραμένουν για δύο (2) έτη, εφόσον υπάρχουν κενές οργανικές θέσεις, σύμφωνα με τους Πίνακες Οργάνωσης και Υλικού (ΠΟΥ) του οικείου Κλάδου ή των Κοινών Σωμάτων των Ενόπλων Δυνάμεων και το επιτρέπουν οι τρέχουσες επιχειρησιακές ανάγκες.

Τα θέματα συνυπηρέτησης των εν λόγω γυναικών Επαγγελματιών Οπλιτών ρυθμίζονται από τις διατάξεις που αφορούν τους μοινοποιηθέντες Επαγγελματίες Οπλίτες.»

Άρθρο 22

Η υποπαράγραφος 2 της παρ. ΙΒ' του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) ισχύει και για τις αντιπυρικές περιόδους 2014 και 2015.

Άρθρο 23**Διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Οικονομικών**

1. Μετά το άρθρο 27 του ν. 4172/2013 (Α' 167), όπως ισχύει, προστίθεται άρθρο 27Α ως εξής:

«Άρθρο 27Α**Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση**

1. Ο φόρος εισοδήματος, ο οποίος αναλογεί:

α) Στο υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) ποσό της χρεωστικής διαφοράς της παρ. 2 του άρθρου 27, που έχει προκύψει σε βάρος των εποπτευόμενων από την Τράπεζα της Ελλάδος νομικών προσώπων των παραγράφων 5, 6 και 7 του άρθρου 26 και

β) στο ποσό των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών, λόγω πιστωτικού κινδύνου, αναφορικά με απαιτήσεις των προαναφερθέντων νομικών προσώπων, υφιστάμενες κατά την 31η Δεκεμβρίου 2014, για το οποίο έχει ή θα λογισθεί «αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση», σύμφωνα με τις διατάξεις των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς και τις διατάξεις του παρόντος νόμου ή τις αντίστοιχες διατάξεις του προϊσχύσαντος ν. 2238/1994, εμφανίζεται στις τελευταίες εκάστοτε νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων, ετήσιες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις των ανωτέρω νομικών προσώπων, εφόσον έχουν συνταχθεί με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, μετατρέπεται, στο σύνολό του ή μερικά με τον τρόπο που περιγράφεται κατωτέρω, κατά περίπτωση, σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση αυτού έναντι του Δημοσίου, σε περίπτωση

κατά την οποία το λογιστικό, μετά από φόρους, αποτέλεσμα χρήσης του νομικού προσώπου είναι ζημία, σύμφωνα με τις, κατά τα παραπάνω, νομίμως ελεγμένες και εγκεκριμένες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων. Το ποσό της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης προσδιορίζεται δια του πολλαπλασιασμού του συνολικού ποσού της, κατά τα παραπάνω, οριζόμενης αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης με το ποσοστό που αντιπροσωπεύει η λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων, όπως αυτά εμφανίζονται στις εκάστοτε ετήσιες εταιρικές οικονομικές καταστάσεις του νομικού προσώπου, οι οποίες έχουν συνταχθεί για το οικείο φορολογικό έτος, μη συμπεριλαμβανομένης σε αυτά της λογιστικής ζημίας χρήσης [Φορολογική Απαίτηση = Ποσό Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαίτησης οικονομικών καταστάσεων Χ λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης/(ίδια κεφάλαια - Λογιστική, μετά από φόρους, ζημία χρήσης)].

Η απαίτηση της παραγράφου αυτής γεννάται κατά το χρόνο έγκρισης των εκάστοτε ετήσιων εταιρικών οικονομικών καταστάσεων από την τακτική γενική συνέλευση των μετόχων και συμψηφίζεται με τον αναλογούντα φόρο εισοδήματος της χρήσης, στην οποία εγκρίθηκαν οι οικονομικές καταστάσεις, και των επόμενων χρήσεων, μέχρι την ολοσχερή εξόφλησή της.

Στην περίπτωση πτώχευσης, διαδικασίας εξυγίανσης, ειδικής εκκαθάρισης ή εκκαθάρισης του νομικού προσώπου σε εφαρμογή διατάξεων της ελληνικής νομοθεσίας ή της ευρωπαϊκής, όπως αυτή έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο, το υπολειπόμενο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, μετατρέπεται σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που έχει λογισθεί επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου αναφορικά με απαιτήσεις κατά εταιρειών του ιδίου εταιρικού ομίλου, καθώς και μετόχων, εταίρων, μελών διοικητικών συμβουλίων, διευθυνόντων συμβούλων, γενικών διευθυντών και διευθυντών αυτών. Ως εταιρεία του ιδίου εταιρικού ομίλου νοείται κάθε συνδεδεμένη επιχείρηση κατά την έννοια του παρόντος νόμου.

3. Σε περίπτωση συμψηφισμού της ανωτέρω απαίτησης το σχετικό ποσό αφαιρείται από τη συνολική φορολογική απαίτηση του νομικού προσώπου, όπως η απαίτηση αυτή προσδιορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1.

4. Το μέρος της ανωτέρω απαίτησης που δεν έχει συμψηφισθεί με το φόρο εισοδήματος του νομικού προσώπου, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου εντός τριάντα (30) ετών από το χρόνο γένεσης της απαίτησης που ορίζεται στην παράγραφο 1, εξοφλείται με τη χορήγηση τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου. Με τη χορήγηση των τίτλων εξαντλείται η σχετική υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου. Στην περίπτωση αυτή, το νομικό πρόσωπο θα προβεί αντίστοιχα σε δωρεάν έκδοση κοινών μετοχών, οι οποίες θα ανήκουν κατά κυριότητα στο Ελληνικό Δημόσιο συνολικής αγοραίας αξίας ίσης με την ονομαστική αξία των εκδοθέντων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου. Ως αγοραία αξία των τίτλων νοείται: (α) εφόσον οι μετοχές του νομικού προσώπου είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών ή σε αλλοδαπό χρηματιστήριο ή σε άλλον διεθνώς αναγνωρισμένο χρηματιστηριακό θεσμό, ο μέσος όρος της χρηματιστηριακής τιμής τους κατά τις προηγούμενες τριάντα (30) ημέρες ή (β) εφόσον οι μετοχές δεν είναι εισηγμένες, η εσωτερική λογιστική αξία τους, όπως προκύπτει από τον νόμιμο συνταγμένο τελευταίο ισολογισμό της επιχείρησης αφού ληφθούν υπόψη τυχόν παρατηρήσεις στην έκθεση ελέγχου του ανεξάρτητου ορκωτού ελεγκτή. Σε περίπτωση που το νομικό πρόσωπο τεθεί σε εκκαθάριση, ειδική εκκαθάριση, διαδικασία εξυγίανσης ή κηρυχθεί σε πτώχευση, μέχρι την ολοκλήρωση των σχετικών διαδικασιών, εφόσον αυτή λάβει χώρα νωρίτερα από τη λήξη της τριακονταετίας, το μέρος της ανωτέρω απαίτησης που δεν έχει συμψηφισθεί με φορολογικές υποχρεώσεις του νομικού προσώπου καθίσταται εισπραξιμό από το Δημόσιο. Η εκπλήρωση της

υποχρέωσης του Δημοσίου πραγματοποιείται με τη χορήγηση τίτλων Ελληνικού Δημοσίου, η οποία εξαντλεί τη σχετική υποχρέωση του Ελληνικού Δημοσίου και αποτελεί την τελευταία πράξη της κατά περίπτωση διαδικασίας εκκαθάρισης, ειδικής εκκαθάρισης, εξυγίανσης ή πτώχευσης.

5. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών ορίζονται: (α) κάθε σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου θέμα και ιδίως η διαδικασία και το αρμόδιο όργανο για τον κατ' έτος προσδιορισμό του ποσού της οριστικής και εκκαθαρισμένης απαίτησης κατά του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1, την παρακολούθηση και πιστοποίηση του μη συμψηφισθέντος ετήσιου υπόλοιπου της φορολογικής απαίτησης της παραγράφου 1, καθώς και την πιστοποίηση της εξόφλησης της απαίτησης αυτής από το Ελληνικό Δημόσιο κατά τα αναφερόμενα στην παράγραφο 4 και (β) κάθε σχετικό με την εφαρμογή της παραγράφου 4 θέμα και ιδίως οι βασικοί όροι που διέπουν τους εκδιδόμενους τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου, όπως η διάρκεια και το επιτόκιο τους, σύμφωνα με τις συνθήκες αγοράς κατά το χρόνο έκδοσης των τίτλων αυτών, με την προϋπόθεση ότι η αγοραία αξία τους δεν θα υπερβαίνει την ονομαστική και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια αναφορικά με την έκδοση δωρεάν μετοχών των νομικών προσώπων προς το Ελληνικό Δημόσιο.

6. Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος άρθρου, δεν εφαρμόζεται ως προς τις, σε αυτό αναφερόμενες, φορολογικές απαιτήσεις, κάθε άλλη διάταξη νόμου, η οποία τυχόν θέτει διαφορετικές προϋποθέσεις, αιρέσεις ή προθεσμίες στην επιστροφή από το Δημόσιο, φόρου εισοδήματος. Η Φορολογική Διοίκηση δύναται να προβεί σε έλεγχο της φορολογικής απαίτησης, ο οποίος μπορεί να διενεργηθεί εντός τριάντα (30) ετών από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου και να εκδώσει πράξη διορθωτικού προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος κάθε χρήσης για την οποία δεν προσδιορίστηκε ορθά η απαίτηση.

7. Σε περίπτωση μετατροπής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί του ποσού των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω κάλυψης πιστωτικού κινδύνου κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου, το δικαιούχο νομικό πρόσωπο δεν μπορεί να εκπέμπει από τα ακαθάριστα έσοδά του, το ποσό των προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω κάλυψης πιστωτικού κινδύνου, που αφορούν στο ποσό της κατά τα ανωτέρω μετατραπείσας φορολογικής απαίτησης σε οριστική.

8. Το ποσό της χρεωστικής διαφοράς, για το οποίο έχει πραγματοποιηθεί μετατροπή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης σε οριστική και εκκαθαρισμένη απαίτηση έναντι του Δημοσίου, αφαιρείται από το υπολειπόμενο (αναπόσβεστο) ποσό της χρεωστικής διαφοράς, που εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα του νομικού προσώπου κατά τις διατάξεις του άρθρου 27 παράγραφος 2.

9. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου αφορούν φορολογικές απαιτήσεις που γεννώνται από το φορολογικό έτος 2016 και εφεξής.»

2. Το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης στ' της παρ. 7 του άρθρου

13 του ν. 4111/2013 (Α' 18), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 9 παρ. 1 του ν. 4224/2013 (Α' 288), αντικαθίσταται ως εξής:

«Δεκαπέντε (15) ημέρες μετά τη θέση σε ισχύ της σύμβασης παραχώρησης της περίπτωσης β' της παρούσας παραγράφου και πάντως το αργότερο μέχρι τις 31 Μαρτίου 2015, η ΟΔΙΕ Α.Ε. τίθεται εκ του νόμου σε λύση και εκκαθάριση.»

3. Στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών μεταφέρονται το σύνολο των αρμοδιοτήτων, ο μηχανογραφικός και λοιπός εξοπλισμός, οι διαθέσιμοι πόροι και ο προϋπολογισμός της Διεύθυνσης Κρατικών Λαχείων του ιδίου Υπουργείου. Το υφιστάμενο προσωπικό της Διεύθυνσης Κρατικών Λαχείων παρέχει τις υπηρεσίες του στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, μέχρι τις 31.12.2014 με την ίδια σχέση εργασίας. Αποσπάσεις υπαλλήλων στη Διεύθυνση Κρατικών Λαχείων διατηρούνται σε ισχύ μέχρι λήξεως του χρόνου απόσπασής και οι αποσπασμένοι συνεχίζουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης, μέχρι τη λήξη της απόσπασής τους.

Άρθρο 24

Οι τιμές εκκίνησης και οι συντελεστές αυξομειώσεως, όπως προσδιορίζονται στο άρθρο 57 του ν. 4223/2013 (Α' 287) εφαρμόζονται και σε υποθέσεις φορολογίας κληρονομιών, δωρεών, γονικών παροχών και μεταβίβασης ακινήτων, φορολογίας εισοδήματος και φόρου προστιθέμενης αξίας, στις οποίες η φορολογική υποχρέωση γεννάται από τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου ισχύουν και στον υπολογισμό του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (ΤΑΠ), σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62). Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων δεν εφαρμόζονται για ακίνητα περιοχών που εντάχθηκαν στο σύστημα του αντικειμενικού προσδιορισμού για πρώτη φορά μετά τις 31.12.2008.

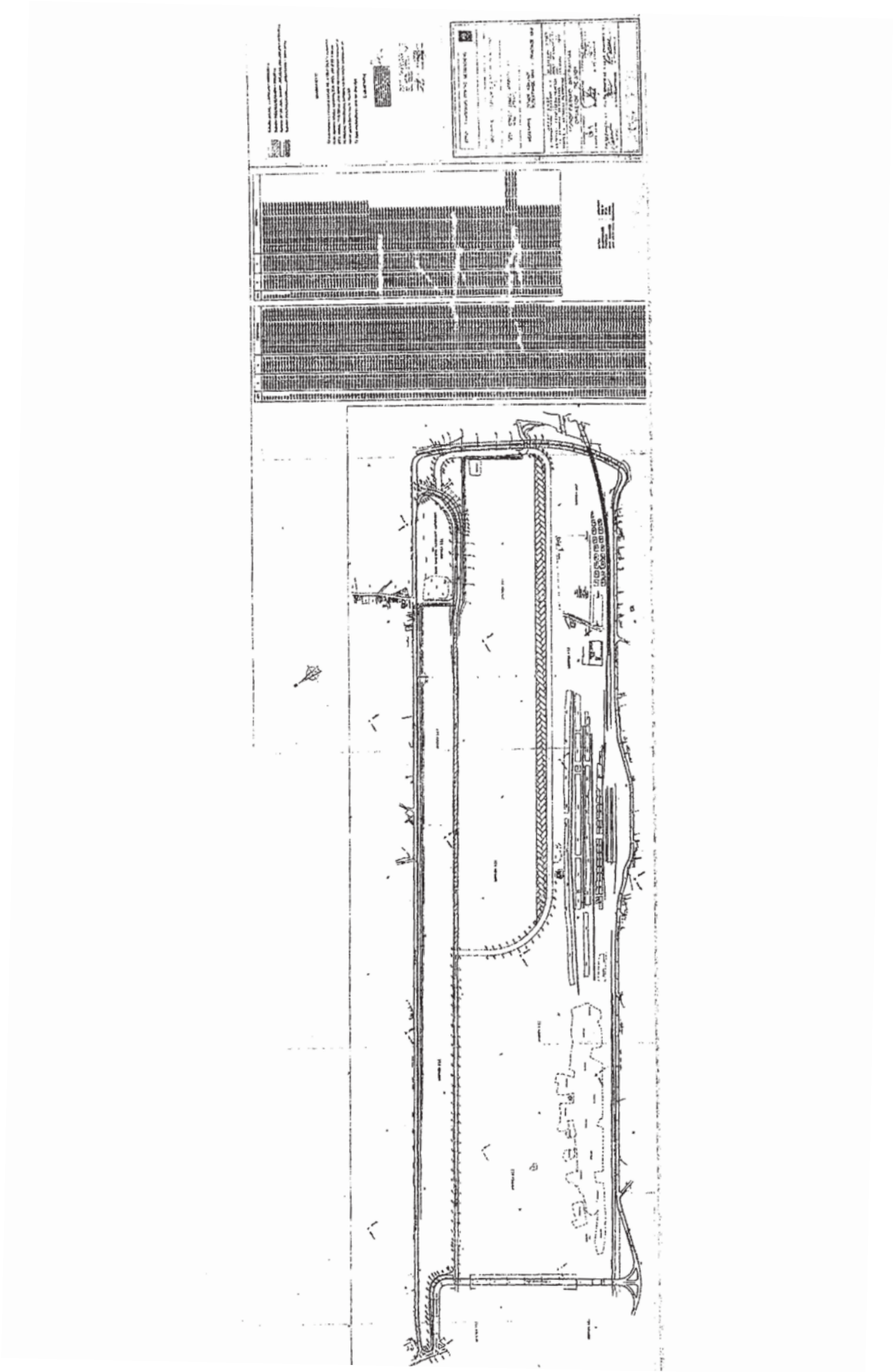
Άρθρο 25

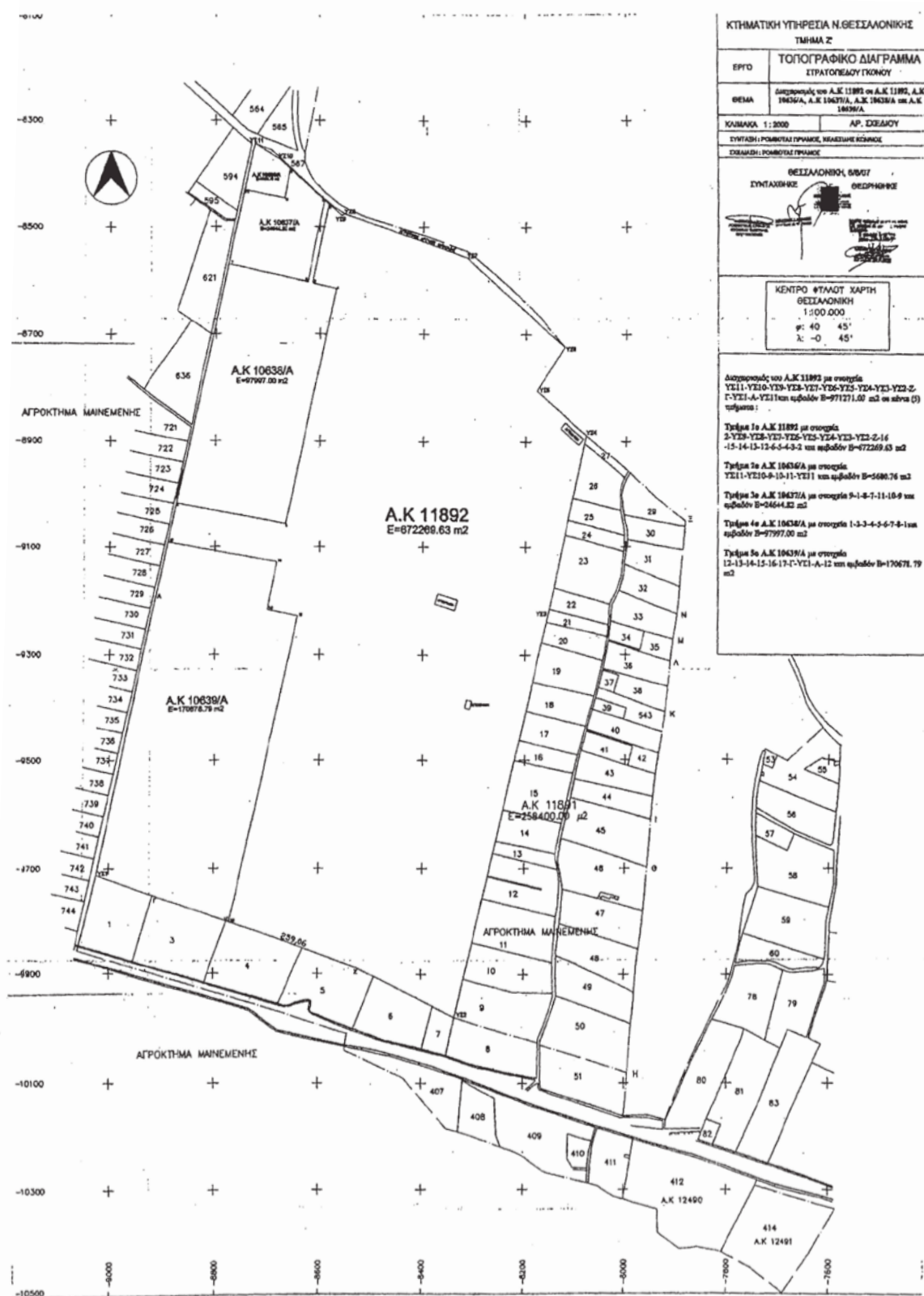
Από τη δημοσίευση του παρόντος οι δικαιούχοι των κατοικιών του Ηλιακού Χωριού στην Πεύκη καθίστανται αυτοδικαίως και αδαπάνως συγκύριοι κατ' ιδανικά μερίδια του Ενεργειακού Κέντρου που βρίσκονται στο Ο.Τ. 1 του ως άνω Ηλιακού Χωριού. Οι δικαιούχοι στους οποίους θα αποδοθούν οι οριστικοί τίτλοι παραχώρησης ιδιοκτησίας των κατοικιών, υπάγονται στην παρ. 15 (α) του άρθρου 23 του ν. 4178/2013.

Άρθρο 26

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του Κεφαλαίου Β' του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευση της κοινής υπουργικής απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 8 του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Κατά τα λοιπά, η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

3. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

5. ΥΓΕΙΑΣ

7. ΥΠΟΔΟΜΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΚΤΥΩΝ9. ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ11. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

4. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ6. ΕΡΓΑΣΙΑΣ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ8. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ,
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ

10. ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

12. Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Τμήμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Το Τμήμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό θα ήθελα να κάνω και την εξής ανακοίνωση.

Η Διαρκής Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεων τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων».

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεων τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων».

Στη σημερινή συνεδρίαση θα συζητηθεί το νομοσχέδιο επί της αρχής. Στην αυριανή συνεδρίαση θα συζητηθούν τα άρθρα και οι τροπολογίες του νομοσχεδίου ως μία ενότητα.

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδριάσή της στις 25-9-2014 τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε δύο συνεδριάσεις.

Και στο σημείο αυτό θα έρθω στις ανακοινώσεις των κομμάτων.

Από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ μας γνωρίζουν ότι στο νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, όπως αυτό αναφέρθηκε προηγουμένως, ορίζεται ως ειδικός αγορητής ο Βουλευτής κ. Πύρρος Δήμας.

Ο Γραμματέας της Κοινοβουλευτικής Ομάδας των Ανεξάρτητων Δημοκρατικών Βουλευτών μάς γνωρίζει ότι κατά τη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, όπως αυτό αναφέρθηκε προηγουμένως, ορίζεται ως ειδικός αγορητής ο Βουλευτής Β' Αθηνών κ. Πέτρος Τατσόπουλος.

Από τη Χρυσή Αυγή μάς ενημερώνουν ότι για τις συνεδριάσεις ΜΒ' και ΜΓ' στις 30 Σεπτεμβρίου 2014 και 1^η Οκτωβρίου 2014 αντίστοιχα και με θέμα ημερήσιας διάταξης σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, όπως αυτό αναφέρθηκε προηγουμένως, ορίζουν ως ειδικό αγορητή το Βουλευτή Μεσσηνίας κ. Δημήτριο Κουκούση και ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο το Βουλευτή Αχαΐας κ. Μιχαήλ Αρβανίτη.

Από τη Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΚΚΕ ορίζεται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο Βουλευτής κ. Γκιόκας Ιωάννης και ως ειδικός αγορητής ο Βουλευτής κ. Λαμπρούλης Γεώργιος.

Τον λόγο έχει η εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας κ. Άννα Καραμανλή. Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο για δεκαπέντε λεπτά.

ΑΝΝΑ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, άκουσα με μεγάλη προσοχή όσα ειπώθηκαν στις συνεδριάσεις της επιτροπής και την ακρόαση των φορέων, δηλαδή των εκκλησιών και δύο οργανώσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Θα μου επιτρέψετε να ξεκινήσω από την ακρόαση των φορέων, γιατί εκεί ακούσαμε τις θέσεις της Εκκλησίας της Ελλάδος όπως και των θρησκευτικών κοινοτήτων για το νομοσχέδιο που σήμερα συζητάμε.

Η Εκκλησία της Ελλάδος έχει κατηγορηθεί και κατηγορείται ότι βρίσκεται πίσω από κάθε προσπάθεια να αποτραπεί η απόδοση νομικής προσωπικότητας στις θρησκευτικές κοινότητες της χώρας μας. Ορισμένοι μάλιστα θα συνεχίσουν να την κατηγορούν και στο μέλλον, ανεξαρτήτως των θέσεων που εκφράζει, διότι ο αντικληρικαλισμός είναι σύμφυτος με την ιδεολογία τους.

Πως αντιμετωπίζει την θρησκευτική ελευθερία η Εκκλησία της Ελλάδος; Η αλήθεια είναι αυτή που εξέθεσε η ίδια η Εκκλησία της Ελλάδος ενώπιον της Βουλής των Ελλήνων.

Διαβάζω αποσπάσματα από το υπόμνημά της το οποίο και καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

«Η Διαρκής Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδας είχε τοποθετηθεί θετικά και με παλαιότερη επιστολή παρατηρήσεών της προς τον τότε Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Αρβανιτόπουλο, σε σχέση με το παρόν νομοσχέδιο κατά την φάση της δημόσιας διαβούλευσής του.

Η θέση αυτή παραμένει αμετάβλητη έως σήμερα. Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος στέκεται αλληλέγγυα σε κάθε προσπάθεια του κράτους να προστατεύσει την ελεύθερη κυκλοφορία των ιδεών, περιλαμβανομένων και των θρησκευτικών, και είναι και δική της επιθυμία η δημόσια θρησκευτική δράση κάθε ομάδας και κάθε θρησκευτικού λειτουργού να γίνεται κατά τρόπο εμφανή, αλλά και προσδιορισμό ως προς την προέλευσή της και τη διαφορετικότητά της.

Η προσπάθεια του παρόντος νομοσχεδίου για τη νομική τακτοποίηση, την καταστατική οργάνωση και την άσκηση εποπτείας επί των θρησκευτικών ενώσεων προσώπων που πρεσβεύουν θρησκευτικές ιδέες διαφορετικές σε σχέση με την πλειοψηφούσα Εκκλησία, θεωρούμε ότι συμβάλλει θετικά τόσο στη δική τους προστασία και κατοχύρωση όσο και στην προστασία της Ορθόδοξης Εκκλησίας της Ελλάδος και μάλιστα κατά τρόπο αποτελεσματικό και προληπτικό.

Στο σημείο αυτό, λοιπόν, θεωρούμε ότι η καλύτερη νομοθετική πολιτική για την προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας δεν είναι η συγκάλυψη των θρησκευτικών πεποιθήσεων, αλλά τασσόμαστε υπέρ της νομοθέτησης μέτρων για τη δημόσια και φανερή δράση κάθε θρησκείας, ώστε να είναι και γνωστή αλλά και προστατευόμενη από το κράτος, σε μια ανοικτή και δημοκρατική κοινωνία.

Επομένως, οποιαδήποτε νομοθετική πρωτοβουλία μεταθέτει τη δημόσια δράση των θρησκευτικών ενώσεων και των λειτουργών τους από τον αμιγώς χώρο του ιδιωτικού δικαίου (με τη μορφή των σωματείων, ιδρυμάτων κ.λπ. που είχαν μέχρι σήμερα) πιο κοντά στο χώρο προστασίας του δημοσίου δικαίου, δίνοντάς τους και ιδιαίτερη και κατάλληλη νομική μορφή, κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, καθ' όσον η θρησκευτική ελευθερία στην κύρια μορφή της μέχρι σήμερα στην Ελλάδα ασκείται και εκφράζεται περισσότερο ως συλλογικό δικαίωμα των ομάδων και λιγότερο ως ατομικό δικαίωμα μεμονωμένων ιδιωτών.»

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το κείμενο αυτό, όπως και η απόφαση της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου για το αντιρατσιστικό νομοσχέδιο, το οποίο και καταθέτω, έχουν ιστορικό χαρακτήρα και

είμαι βέβαιη ότι το Υπουργείο Εξωτερικών θα το αξιοποιήσει σε όλους τους διεθνείς οργανισμούς, ώστε να αναδειχθεί η αλήθεια για την Ορθόδοξη Εκκλησία.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Όλες οι θρησκευτικές κοινότητες που μίλησαν στην επιτροπή ήταν θετικότερες για το νομοσχέδιο και τα σχόλιά τους ήταν σε πολλές περιπτώσεις διθυραμβικά.

Εμείς είχαμε ζητήσει να προσκληθούν οκτώ θρησκευτικές κοινότητες, αλλά λόγω του Κανονισμού δύο απ' αυτές δεν κατέστη δυνατό να παραστούν.

Καταθέτω για τα Πρακτικά το υπόμνημα που υπέβαλε η Ευαγγελική Εκκλησία των γερμανόγλωσσων εν Ελλάδι, μια από τις δύο Εκκλησίες που δεν παρέστησαν.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Διαβάζω μόνο ένα μικρό απόσπασμα από το υπόμνημα: «Η στενή συνεργασία μας με τα αδέρφια μας της Ορθόδοξης Εκκλησίας και η αμοιβαία αναγνώριση αλλά και η αναγνώριση από την ελληνική πολιτεία θα ανοίξουν περαιτέρω δρόμο στη βαθιά κατανόηση και συνεργασία των δύο λαών μας.» Να σημειώσω ότι η Ευαγγελική Εκκλησία είναι μια από τις δύο επικρατούσες –για να χρησιμοποιήσω την γνωστή σε όλους μας ορολογία– Εκκλησίες της Γερμανίας.

Ποιος λογικός άνθρωπος δεν μπορεί να αντιληφθεί τη σημασία που έχει η αναγνώριση Εκκλησιών, όπως η Καθολική, η Αγγλικανική και η Γερμανική, μέσω του άρθρου 13 του νομοσχεδίου για τη χώρα μας και τη διεθνή της θέση; Ποιος δεν μπορεί να αντιληφθεί τη σημασία της αναγνώρισης των Κοπτών, των οποίων οι ναοί καίγονταν στην Αίγυπτο επί κυβέρνησης των Αδελφών Μουσουλμάνων ή της Εκκλησίας των Ασσυρίων και της Εκκλησίας των Αρμενίων που μαζί με τους Έλληνες ήταν τα θύματα της μεγαλύτερης γενοκτονίας των χριστιανικών πληθυσμών της Ανατολής στον 20^ο αιώνα;

Ποιος δεν μπορεί να καταλάβει το ειδικό βάρος της συγχαρητήριας επιστολής του Παγκοσμίου Συμβουλίου Εκκλησιών του οποίου ιδρυτικό μέλος είναι το Οικουμενικό Πατριαρχείο;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Εκκλησία της Ελλάδος και οι θρησκευτικές κοινότητες της χώρας μας εκφράστηκαν για το νομοσχέδιο με τον τρόπο που σας περιέγραψα. Αρκεί αυτό για να αποφανθούμε ότι είναι ένα καλό νομοθέτημα που θα υπηρετήσει το έθνος με τον σωστό τρόπο; Θα μπορούσε. Αλλά επειδή πρόκειται για μια πραγματική τομή στην πολιτική θρησκευμάτων στη χώρα μας, καλό είναι να προβληματιστούμε βαθύτερα, αλλά και να διερευνήσουμε τυχόν εναλλακτικές λύσεις που προσφέρονται.

Εστιάζω, λοιπόν, στην ακρόαση των φορέων στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και στις δύο οργανώσεις που κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις τους.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου έστειλε μια επιστημονική συνεργατίδα, όταν όλες οι θρησκευτικές κοινότητες έστειλαν τους επικεφαλής τους, με δεδομένο ότι η ελληνική Βουλή ετοιμάζεται να ψηφίσει ένα ιστορικό νομοσχέδιο με τεράστια σημασία. Ενώ, λοιπόν, δεν ακούσαμε τον εκπρόσωπο της μεγαλύτερης Εκκλησίας της Γερμανίας με δεκάδες εκατομμύρια πιστούς σε όλο τον κόσμο, ακούσαμε την επιστημονική συνεργατίδα της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η οποία απλώς μας ενημέρωσε ότι η Εθνική Επιτροπή έχει καταθέσει σχετική πρόταση το 2006.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτή είναι η εναλλακτική πρόταση στο νομοσχέδιο που προτείνει η Κυβέρνηση. Για να είμαστε δίκαιοι στην κρίση του νομοσχεδίου, οφείλουμε να το συγκρίνουμε με κάτι που υπάρχει και όχι με κάτι που κινείται αορίστως στη σφαίρα των ιδεών, χωρίς να έχει αποτυπωθεί σε κείμενο.

Δύο, λοιπόν, είναι οι λύσεις μπροστά μας για το θέμα της νομικής προσωπικότητας των θρησκευτικών κοινοτήτων: Αυτή που προτείνει η Κυβέρνηση τώρα και η λύση του 2006.

Διαβάζω τον σχετικό πρόλογο της πρότασης για τη ρύθμιση σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας που έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, για να γίνει αντιληπτό ποιος πραγματικά συνέταξε αυτήν την πρόταση: «Την Τετάρτη 19-10-2005 η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου» –προσέξετε παρακαλώ την ονομασία– «δία του αναπληρωτή εκπροσώπου της στην ΕΕΔΑ κ. Γιάννη Κτιστάκη, έθεσε υπ' όψιν της επιτροπής ολοκληρωμένο νομοσχέδιο, συνοδευόμενο από αιτιολογική έκθεση, για τη ρύθμιση των σχέσεων Πολιτείας – Εκκλησίας, το οποίο συνέταξε ο ίδιος και ζήτησε την εγγραφή του ζητήματος στην ημερήσια διάταξη επόμενης ολομέλειας της ΕΕΔΑ. Πράγματι, η ολομέλεια στη συνεδρίαση της στις 15-12-2005 συζήτησε το θέμα και αποφάσισε να εγκρίνει επί της αρχής την πρόταση νόμου».

Κατά τη συνεδρίαση της 19^{ης} Ιανουαρίου του 2006, η ολομέλεια της ΕΕΔΑ επεξεργάστηκε την πρόταση νόμου κατ' άρθρον και την ενέκρινε κατά πλειοψηφία με μερικές αλλαγές.

Κύριε Πρόεδρε, καταθέτω για τα Πρακτικά το κείμενο αυτό μαζί με την πρόταση νόμου της ΕΕΔΑ.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεν θα επιχειρηματολογήσω για να αναφέρω το προφανές συμπέρασμα, αλλά για να το καταλάβουν και εκείνοι που δεν θέλουν να καταλάβουν. Η πρόταση της Εθνικής Επιτροπής δεν είναι παρά η πρόταση της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, η οποία συντάχθηκε από ένα συγκεκριμένο πρόσωπο.

Τα ακρωνύμια και των δύο οργανώσεων είναι ΕΕΔΑ και μαζί με την παραπλήσια ονομασία τους δημιουργείται η αναμενόμενη σύγχυση.

Αυτή η πρόταση της Ελληνικής Ένωσης έχει κατατεθεί ως πρόταση νόμου στη Βουλή από το ΣΥΡΙΖΑ την 1^η Δεκεμβρίου του 2005, πριν δηλαδή γίνει και πρόταση της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Καταθέτω για τα Πρακτικά το απόσπασμα από τη σχετική συνεδρίαση της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν απόσπασμα Πρακτικών, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πολλά τα καπέλα, αλλά το ίδιο κεφάλι βρίσκεται από κάτω κι αυτό το κεφάλι, δηλαδή η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, ξεκίνησε την κριτική στο νομοσχέδιο της Κυβέρνησης με τη φράση «Στη νομοθετική αυτή προσπάθεια το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων ουδόλως αξιοποιεί προγενέστερη πλήρη επεξεργασία σχεδίου νόμου της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου για τις σχέσεις πολιτείας και θρησκευτικών κοινοτήτων που έχει εκπονηθεί ήδη από το 2006». Τα επιχειρήματα που παραθέτει στη συνέχεια εναντίον του νομοσχεδίου της Κυβέρνησης είναι αυτά που ακούσαμε από την εισηγήτρια της ΔΗΜΑΡ και τον εισηγητή του ΣΥΡΙΖΑ.

Καταθέτω για τα Πρακτικά την ανακοίνωση της Ελληνικής Ένωσης.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Άννα Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα ανακοίνωση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Από αυτήν την αρχική φράση της Ελληνικής Ένωσης προκύπτει και ο βασικός λόγος της αρνητικής στάσης της, ότι, δηλαδή, το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων δεν νομοθέτησε αυτό που η Ελληνική Ένωση θεωρούσε σωστό.

Όπως ήταν αναμενόμενο, η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου προσκλήθηκε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων από το ΣΥΡΙΖΑ, αλλά ο Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, προφανώς δεν θεώρησε τους Βουλευτές της Επιτροπής ακροατήριο αντάξιο της θέσης του και έτσι δεν μας τίμησε με την παρουσία του.

Ποιοι, όμως, πραγματικά εκφράζουν την Ελληνική Ένωση για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα; Στην Εφημερίδα «Χρόνος» της Κομο-

τηλής δημοσιεύθηκε στις 8 Απριλίου του 2014 συνέντευξη του κ. Χριστόπουλου, υποψήφιου Ευρωβουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ και Αντιπροέδρου της Ελληνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, όπως τον αναφέρει η εφημερίδα.

Καταθέτω το ρεπορτάζ της εφημερίδας «Χρόνος» για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο Αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ο κ. Χριστόπουλος χαρακτηρίζει το νομοσχέδιο αντάξιο της «Αλβανίας του Χότζα και όχι Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης του 2014».

Για όσους ξεχνούν, λοιπόν, είναι ο ίδιος ο κύριος που είπε ότι η μουσουλμανική μειονότητα της Θράκης είναι ένα «συμπαγές τουρκικό πράγμα» και μαζί με το Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ Χουσεΐν Ζεϊμπέκ απειλήσαν θεούς και δαίμονες για να μην είναι στο ευρωψηφοδέλτιο υποψήφια η Σαμπιχά Σουλεϊμάν.

Ο λόγος -που όλοι γνωρίζουμε πια- είναι ότι η κ. Σουλεϊμάν δηλώνει Ελληνίδα Ρομά Μουσουλμάνη. Με τον αυτοπροσδιορισμό της, δηλαδή, διαλύει στην πράξη την άποψη του κ. Χριστόπουλου περί «συμπαγούς τουρκικού πράγματος».

Δυστυχώς, ο κ. Τσίπρας, που θέλει να πει ένα μεγαλοπρεπές «όχι» στην κ. Μέρκελ, δεν κατάφερε να πει ένα μικρό «όχι» στους κ. Χριστόπουλο και Ζεϊμπέκ.

Ερωτώ, λοιπόν, τον εισηγητή του ΣΥΡΙΖΑ: Τελικά, ποια θέση παίρνει το κόμμα σας για το νομοσχέδιο της Κυβέρνησης; Ότι είναι μία θετική πρωτοβουλία, όπως είπατε εσείς στις επιτροπές ή ότι μετατρέπει την Ελλάδα σε «Αλβανία του Χότζα»;

Ας δούμε, όμως, σε τι μετατρέπει την Ελλάδα η πρόταση νόμου του ΣΥΡΙΖΑ που κατέθεσε στη Βουλή το 2006 και μέχρι να την εγκαταλείψουν ρητά και δημόσια παραμένει η θέση τους!

Θα αναφέρω συγκεκριμένα σημεία:

Πρώτο σημείο: Η απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της θρησκευτικής ένωσης απαιτεί αίτηση είκοσι ατόμων και δεν απαιτείται προηγούμενη άδεια, η οποία, ακόμη και αν η χορήγηση της περιβαλλόταν από δικαστικές εγγυήσεις θα αντέκειτο πιθανότατα στις εγγυήσεις της θρησκευτικής ελευθερίας, αλλά απλή εγγραφή σε ενιαίο δημόσιο βιβλίο».

Δεύτερο σημείο: Προβλέπει προεδρικά διατάγματα για να λειτουργήσει ο νόμος, με αποκορύφωμα την παράγραφο 7 του άρθρου 2, του θεμελιώδους άρθρου, δηλαδή, όλου του συστήματος που πρότεινε η Ελληνική Ένωση, το οποίο αναφέρει: «Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου». Ο νόμος του ΣΥΡΙΖΑ, δηλαδή, δεν λειτουργεί με την ψήφισή του, αλλά αφού εκδοθούν προεδρικά διατάγματα. Ο λαός μένει στο καπέλο για να τον βγάλει, δηλαδή, ο Υπουργός Δικαιοσύνης.

Συγκρίνετε, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τη νομοτεχνική αρτιότητα της πρότασης της Ελληνικής Ένωσης με την πρόταση του Υπουργείου που δεν προαπαιτεί, φυσικά, κανένα προεδρικό διάταγμα ή υπουργική απόφαση.

Τρίτο σημείο: Τα της πρότασης του νόμου του ΣΥΡΙΖΑ ασχολούνται με την ίδρυση νανών και ευκτηρίων οίκων, τη μετονομασία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, την κατάργηση του μαθήματος των θρησκευτικών, την εκκλησιαστική εκπαίδευση, την κατάργηση του θρησκευτικού όρκου, τον πολιτικό γάμο, τις ληξιαρχικές πράξεις, την κατάρτιση της ειδικής νομικής μεταχείρισης των θρησκευτικών λειτουργών, την αναγραφή του θρησκευόμενου σε διάφορα έγγραφα, τον προσηλυτισμό, τα κοιμητήρια, την αποτέφρωση νεκρών, τις θρησκευτικές υπηρεσίες των Υπουργείων και γενικότερα, καταργεί διάφορους νόμους με μία φράση.

Περιττό να προσθέσω, κυρίες και κύριοι, ότι με αυτήν τη λογική κάθε είδους θρησκευτικά σύμβολα, όπως ο σταυρός και οι εικόνες, εξαφανίζονται από κάθε δημόσιο κτήριο.

Ακόμη, αφιερώνει τρεις σελίδες για το πώς θα ορκιζόμαστε, αφού καταργηθεί ο θρησκευτικός όρκος, ενώ για την επίλυση του προβλήματος της νομικής προσωπικότητας των θρησκευτικών κοινοτήτων, αφιερώνει μία και μόνο σελίδα.

Από αυτό και μόνο το γεγονός είναι προφανές ότι ο κύριος στόχος της πρότασης του νόμου του ΣΥΡΙΖΑ δεν είναι η θρησκευτική ελευθερία, αλλά η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας στην Ελλάδα.

Τέταρτο σημείο: Με ένα άρθρο καταργείται το νομικό καθεστώς της Εκκλησίας της Ελλάδος, των μουφτειών της Θράκης και των ισραηλιτικών κοινοτήτων.

Θα ρωτήσω μόνο αν έχουν ζητήσει οι συντάκτες της πρότασης του ΣΥΡΙΖΑ, τη γνώμη των ισραηλιτικών κοινοτήτων για το θέμα αυτό, διότι το μόνο κόμμα που σίγουρα θα συμφωνήσει να σταματήσουν οι Ισραηλιτικές κοινότητες να είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου είναι η Χρυσή Αυγή.

Θα καταθέσω στα Πρακτικά το υπόμνημα του Κεντρικού Ισραηλιτικού Συμβουλίου Ελλάδος από το οποίο διαβάσω το ακόλουθο απόσπασμα:

«Το άρθρο 16 καθιστά σαφές ότι το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων» δεν επηρεάζει το υφιστάμενο νομικό καθεστώς των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων. Κατά συνέπεια, συνεχίζεται να διασφαλίζεται η ομαλή και απρόσκοπτη λειτουργία των Ισραηλιτικών Κοινοτήτων στην Ελλάδα και η προβλεπόμενη από το Σύνταγμα θρησκευτική ελευθερία».

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Καραμανλή καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Πέμπτο σημείο: Καταργείται η μισθοδοσία των κληρικών εντός δύο ετών από την ψήφιση της πρότασης, αλλά προβλέπονται δέκα έτη για την επιστροφή ακινήτων που έχει παραχωρήσει η Εκκλησία της Ελλάδας στο κράτος μετά την 1^η Ιανουαρίου 1945. Μ' άλλα λόγια, δέκα χιλιάδες κληρικοί θα μείνουν απλήρωτοι.

Αυτό πρότεινε ο ΣΥΡΙΖΑ επισήμως στη Βουλή το 2006.

Η εκκλησιαστική περιουσία που παραχωρήθηκε μόνο το 1952 είναι 770.000 στρέμματα. Εβδομήντα χρόνια μετά η γη αυτή τι έχει απογίνει; Σε τι κατάσταση είναι; Είναι χτισμένη; Έχει εν μέρει δοθεί σε ιδιώτες; Η κοινή λογική λέει ότι δεν μπορεί να επιστραφεί, αλλά προφανώς θα αποζημιωθεί η Εκκλησία. Έχει υπολογίσει ο ΣΥΡΙΖΑ πόσα δισεκατομμύρια ευρώ θα χρειαστούν. Και για να είμαστε ξεκάθαροι, ο Έλληνας φορολογούμενος θα κληθεί να πληρώσει αυτά τα τεράστια ποσά;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μετά απ' αυτά που ανέφερα, αναρωτιέμαι αν υπάρχει κάποιος που να έχει έστω και την παραμικρή αμφιβολία ότι η πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ είναι, όχι μόνο εκτός τόπου και χρόνου, αλλά και ότι κύριος στόχος της δεν είναι η θρησκευτική ελευθερία, αλλά να πλήξει συγκεκριμένα την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Γι' αυτό, λοιπόν, ζητάμε από τον εισηγητή του ΣΥΡΙΖΑ να μας πει, χωρίς περιστροφές: Υιοθετεί σήμερα την πρόταση νόμου του κόμματός του γι' αυτά τα θέματα η οποία κατατέθηκε στη Βουλή των Ελλήνων το 2006, ή όχι; Ας μας πει καθαρά αν εξακολουθεί να είναι η θέση του κόμματός του αυτή ή όχι και ας μην υπεκφύγει, όπως στην επιτροπή, όταν στην αντίστοιχη ερώτηση της κυρίας Ρεπούση απάντησε ότι το θέμα μας δεν είναι η σχέση Κράτους-Εκκλησίας, αλλά η νομική προσωπικότητα των θρησκευτικών κοινοτήτων. Η υπεκφυγή σημαίνει μόνο ένα πράγμα, ότι δηλαδή και σ' αυτό το θέμα ο ΣΥΡΙΖΑ δεν έχει να δώσει καθαρή απάντηση, ότι δεν έχει σαφή θέση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε ένα θέμα μείζονος σπουδαιότητας, γιατί αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη θρησκευτική ελευθερία, αλλά συγχρόνως αφορά και την εθνική μας ταυτότητα και τον πολιτισμό μας, η Κυβέρνηση κατέθεσε ένα σχέδιο νόμου το οποίο απαντά με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στα υπαρκτά προβλήματα, σεβόμενο, τόσο το άρθρο 13 του Συντάγματος, όσο και το άρθρο 3.

Όλα αυτά λύθηκαν εν μέσω της μεγαλύτερης οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής κρίσης της χώρας μας μετά το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Και λύθηκαν από μία συμμαχική κυβέρνηση. Αυτό πρέπει να μας κάνει όλους σοφότερους για την αξία της συνεργασίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αισθάνομαι ιδιαίτερη τιμή και περηφάνια γιατί έχω την ευκαιρία να είμαι εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας σ' ένα νομοσχέδιο ιστορικού χαρακτήρα, ένα νομοσχέδιο που είναι αποτέλεσμα της ειλικρινούς συνεργασίας μεταξύ των δύο κομμάτων της Κυβέρνησης, με αποτέλεσμα να είναι ένα νομοσχέδιο που αποφεύγει τις ακρότητες και είναι προσανατολισμένο στο τι πρέπει να γίνει στο πλαίσιο του εφικτού προς όφελος του έθνους και όχι στο πλαίσιο ιδεολογικών εμμονών προς όφελος ενός κόμματος.

Μ' αυτό το νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι, η χώρα μας δεν αλλάζει απλώς σελίδα, αλλά κλείνει μία ολόκληρη εποχή και ανοίγει μία άλλη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας καλώ να στηρίζετε αυτό το νομοσχέδιο, παραμερίζοντας επιμέρους ενστάσεις και προβληματισμούς που τυχόν υπάρχουν, ώστε η χώρα μας να δώσει ένα όσο το δυνατόν πιο ισχυρό μήνυμα σ' όλο τον κόσμο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Τον λόγο έχει ο εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ κ. Ιωάννης Αμανατίδης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εντελώς άκομψη, αλλά βέβαια σκόπιμη, ήταν η ομιλία της εισηγήτριας της Νέας Δημοκρατίας η οποία εδώ παρουσιάστηκε σαν αυτόκλητος εκφραστής της Εκκλησίας της Ελλάδος, αναγινώσκοντας, μάλιστα, τη θέση την οποία πήρε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Ουσιαστικά «πέταξε τη μπάλα στην εξέδρα».

Το σημερινό σχέδιο νόμου μιλάει για τις θρησκευτικές ελευθερίες και τις θρησκευτικές κοινότητες, πλην της Ελληνικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, των ισραηλιτικών κοινοτήτων και των μουφτεϊών. Αντ' αυτού, ακούσαμε μία πλήρη ανάλυση σχεδίου νόμου με σκόπιμες παρεμβολές και εμβόλιμα σκόπιμα ψέματα για ένα σχέδιο νόμου του 2005.

Το επίδικο είναι: Το σημερινό σχέδιο νόμου βοηθάει στο να υπάρχουν οι θρησκευτικές ελευθερίες και να κατοχυρώνονται στη χώρα μας, ναι ή όχι; Αν καταλαβαίνω καλά, η επιδίωξη του Υπουργείου και της συγκυβέρνησης πρέπει να είναι αυτή. Και μ' αυτό θα κριθείτε.

Για παράδειγμα, κύριε Υπουργέ, δεν μπορείτε να ξεφύγετε από ερωτήματα και από δεσμεύσεις τις οποίες είχατε αναλάβει -και μάλιστα την Παρασκευή στην επιτροπή- όπως ότι θα αλλάξετε το άρθρο 1 του νομοσχεδίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η θρησκεία διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην πολιτική ζωή της κάθε χώρας, με δεδομένο ότι οι πολιτικοί φορείς δεν λειτουργούν αποστειρωμένοι, απομονωμένοι και αποκομμένοι από την κοινωνία, της οποίας αποτελούν μέρος. Οι θρησκευτικές αξίες και πρακτικές επηρεάζουν τους τρόπους και το ύφος του πολιτικού βίου, καθώς και τη λειτουργία των πολιτικών θεσμών, ενώ οι αλλαγές και οι προσαρμογές των θρησκευτικών ομολογιών ασκούν επιρροή στην εφαρμογή της πολιτικής.

Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που ένα σχέδιο νόμου για τις θρησκευτικές κοινότητες έχει ιδιαίτερη σημασία και απαιτεί διεξοδική ανάλυση από τη Βουλή.

Μέσα στην κοινωνία πολλοί παράγοντες μπορεί να επηρεάσουν, τόσο τη σχέση μεταξύ των θρησκευτικών κοινοτήτων, όσο και τη σχέση μεταξύ των κοινοτήτων και των θεσμικών οργάνων ή άλλων συστημάτων αξιών, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών συλλογικοτήτων, των σχολών οικονομικής ή νομικής σκέψης και διαφόρων ιδεολογικών ή πολιτικών κινημάτων, αν και ορισμένοι απ' αυτούς τους παράγοντες προφανώς προκύπτουν μέσα από τις πεποιθήσεις και τις δομές των ίδιων των θρησκειών. Πολλοί προκύπτουν από την ιστορία, την πολιτική κουλτούρα και το νομικό πλαίσιο του κράτους ή της κοινωνίας στην οποία βρίσκεται μια συγκεκριμένη θρησκευτική κοινότητα.

Η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος σε μία σειρά διεθνών συνθηκών που προστατεύουν το δικαίωμα στην ελευθερία της θρησκείας και των πεποιθήσεων και απαγορεύουν τις διακρίσεις με βάση τη θρησκεία. Τα δικαιώματα αυτά έχουν εμπλουτιστεί περαιτέρω με βάση δικαστικές αποφάσεις για συγκεκριμένες περιπτώσεις. Το Διεθνές Δίκαιο, και όταν ακόμη δεν καθίσταται αυ-

τόματο μέρος της ελληνικής νομοθεσίας, είναι σημαντικό τουλάχιστον με τρεις τρόπους:

Πρώτα απ' όλα η Ελλάδα δεσμεύεται από το Διεθνές Δίκαιο σε διεθνή δικαστήρια και δεν θα πρέπει να παραβιάζει τις διεθνείς υποχρεώσεις της.

Δεύτερον, το Διεθνές Δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα μπορεί να επηρεάσει την ερμηνεία της νομοθεσίας και την ανάπτυξη του Εθνικού Δικαίου.

Τρίτον, το Κοινοβούλιο οφείλει να προσαρμόζεται στη θέσπιση της νομοθεσίας. Αυτό σημαίνει ότι, οποιοσδήποτε νόμος ψηφίζεται από το Κοινοβούλιο οφείλει να συνδέεται στενά με τις διεθνείς συνθήκες για την ελευθερία της θρησκείας και των πεποιθήσεων.

Η θρησκευτική ελευθερία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να γίνεται αντιληπτή μόνο ως θετική ελευθερία, καθ' όσον είναι ο ακρογωνιαίος λίθος της ελευθερίας της έκφρασης και του συνέρχεσθαι, οι οποίες είναι απαραίτητες για μία ασφαλή και ευημερούσα κοινωνία.

Όμως, όπως έχει τονιστεί στην ομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, η ελευθερία της θρησκείας δεν είναι απλώς ένα ατομικό δικαίωμα, αλλά έχει συλλογική διάσταση.

Κατά συνέπεια, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει κρίνει σε αρκετές περιπτώσεις ότι το άρθρο 9 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, που αφορά την ελευθερία της σκέψης, της συνείδησης και της θρησκείας, πρέπει να ερμηνεύεται και να εφαρμόζεται σε συνδυασμό με το άρθρο 11 της ίδιας σύμβασης, σχετικά με την ελευθερία του συνέρχεσθαι και συνεταιρίζεσθαι, ώστε οι θρησκευτικές κοινότητες να έχουν τη δυνατότητα να καταχωρούνται νομικά, με τρόπο που να καθιστά εφικτό να ασκήσουν αποτελεσματικά και συλλογικά τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις.

Η ανεξιθρησκία και η ελευθερία της λατρείας ήταν από τις πρώτες αξίες που υπερασπίστηκαν τα νομοθετικά κείμενα και τα συντάγματα του Αγώνα -του 1821 εννοώ- σε εποχές, μάλιστα, που σε μεγάλα ευρωπαϊκά κράτη δεν είχαν βρει ακόμη τη θέση τους στη δημόσια σφαίρα.

Στη Νομική Διάταξη της Ανατολικής Χέρσου Ελλάδας αναφέρεται ότι ο Έλλην δεν ενοχοποιείται για τα θρησκευτικά και πολιτικά του φρονήματα και επίσης χρεωστεί να υποφέρει όλα τα θρησκευτικά και πολιτικά φρονήματα των ομοίων του.

Μάλιστα, στο πρώτο άρθρο του Συντάγματος της Τροιζήνας προβλέπεται ότι καθείς εις την Ελλάδα επαγγέλλεται τη θρησκεία του ελευθέρως και διά τη λατρεία αυτής έχει ίση υπεράσπισιν.

Το πόσο προοδευτικές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήταν αυτές οι διατυπώσεις γίνεται κατανοητό, αν αναλογιστούμε πως μόνο στη Γαλλία την εποχή εκείνη προβλεπόταν η ελευθερία της λατρείας και για πρώτη φορά το 1831 το Βέλγιο την εισήγαγε νομοθετικά στο Σύνταγμά του. Έτσι, οι ίδιες βάσεις του νέου γένους πολιτικού μας πολιτισμού εμπεριέχουν τη θρησκευτική ισότητα και ελευθερία. Ταυτόχρονα, οι άνθρωποι που τις έθεσαν, φρόντισαν να αναγνωρίσουν τον ειδικό ρόλο που διαδραμάτιζε στον κοινωνικό βίο η Ορθόδοξη Εκκλησία.

Όμως και η ελληνική Αριστερά στις μεγάλες στιγμές της πάλης της χώρας μας με τους κατακτητές διεκήρυξε πως βλέπουμε ότι χιλιάδες παπάδες βρίσκονται τώρα στην πρωτοπορία του κινήματός μας και η συμβολή του κλήρου που στάθηκε στο πλευρό μας υπήρξε ανεκτίμητη.

Είναι αλήθεια ότι η νομολογία που αναπτύχθηκε από τη δεκαετία του '80 με την υποχρέωση της χώρας να συμμορφωθεί με το σύγχρονο ευρωπαϊκό νομικό καθεστώς, αλλά και ειδικότερα την τελευταία δεκαετία, έχει βοηθήσει να ξεπεραστούν παρωχημένες κρατικές παρεμβάσεις στα θρησκευτικά πράγματα και συνέτεινε στο πάγιο αίτημα της Αριστεράς για ενίσχυση της θρησκευτικής ελευθερίας. Για τον ΣΥΡΙΖΑ οι σχέσεις της πολιτείας με τα θρησκευτικά πρέπει να μην εμποδίζουν τη θρησκευτική ελευθερία και τα ανθρώπινα δικαιώματα των πολιτών και να μην έχουν επιπτώσεις στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος.

Η ελευθερία της θρησκευτικής συνείδησης για τον ΣΥΡΙΖΑ συνεπάγεται το δικαίωμα να πρεσβεύει κανείς οποιαδήποτε θρη-

σκέια και να τη μεταβάλλει οποτεδήποτε, το δικαίωμα να εκδηλώνει και να διακηρύσσει κανείς τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις γραπτώς ή προφορικώς ή, αντιθέτως, να μην τις αποκαλύπτει, το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι για θρησκευτικούς σκοπούς, το δικαίωμα της θρησκευτικής ισότητας, το δικαίωμα της θρησκευτικής εκπαίδευσης.

Γενικά, θρησκευτική ισότητα σημαίνει πως κανενός οι θρησκευτικές πεποιθήσεις δεν μπορεί να αποτελέσουν κώλυμα για την απόλαυση οποιουδήποτε ατομικού, πολιτικού, αστικού, δικονομικού ή φορολογικού δικαιώματος.

Προσδιορίζουμε τις σχέσεις του κράτους με τις αναγνωρισμένες θρησκείες στα πλαίσια της συνταγματικής επιταγής για ανεξίτηλη θρησκεία, των σύγχρονων προοδευτικών κοινωνικών κατακτήσεων και του σεβασμού των θρησκευτικών ελευθεριών.

Η θρησκευτική πίστη αποτελεί προσωπική επιλογή κάθε πολίτη. Το κράτος και οι υπηρεσίες οφείλουν να τηρούν απόλυτη θρησκευτική ουδετερότητα.

Αναφορικά με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο -θα αναφερθώ και στη συνέχεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα θέματα αυτά- λέουμε ότι στη μακρά προϊστορία του θέματος ήδη με την απόφαση της 16^{ης} Δεκεμβρίου 1997 του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, είχε κριθεί ότι οι άλλες χριστιανικές εκκλησίες στην Ελλάδα, πέραν εκείνης της επικρατούσας θρησκείας, είχαν ήδη αποκτήσει μια νομική προσωπικότητα *sui generis* προτού να εισαχθεί ο Αστικός Κώδικας το 1946. Με εκείνη τη σημαντική απόφαση -δηλαδή του 1997- ανατράπηκε η ατυχής απόφαση του Αρείου Πάγου, η υπ' αρ. 360/1994, η οποία παραδόξως είχε αρνηθεί την παροχή δικαστικής προστασίας στο ρωμαιοκαθολικό ναό των Χανίων, προκαλώντας δικαιολογημένα έντονη αντίδραση από την ελληνική νομική κοινότητα.

Η ελληνική πολιτεία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρνήθηκε τη συμμόρφωση προς την εν λόγω απόφαση. Έκανε, βέβαια, ένα δειλό βήμα με το ν. 2731/1999. Εντούτοις, με το νόμο αυτό χάθηκε η ευκαιρία να πραγματοποιηθεί ένας εκτενής και ουσιαδής εξορθολογισμός στην κατάσταση των θρησκευτικών κοινοτήτων στη χώρα μας. Μετά από πολυετή καθυστέρηση, το παρόν νομοσχέδιο έρχεται να καλύψει ένα σπουδαίο ρυθμιστικό κενό επί του θέματος.

Η παρουσία πολλών θρησκευτικών κοινοτήτων στο ελληνικό τοπίο δεν είναι μόνο ένα ποσοτικό γεγονός, με συνέπειες για διάφορες κοινωνικές και πολιτισμικές δυναμικές και δείκτες. Παράγει, επίσης, μια σημαντική ποιοτική αλλαγή. Ποια είναι αυτή; Από το να αντιμετωπίζεται ως παθολογία στο παρελθόν, τείνει τώρα να εκλαμβάνει σαν διάσταση της ελευθερίας της συνειδήσης. Ο θρησκευτικός και πολιτιστικός πλουραλισμός καθιστά την κοινωνία ένα καλντερισκόποιο πολιτισμών, των οποίων τα κομμάτια είναι σε συνεχή κίνηση.

Έτσι, οι απόψεις που εκφέρουμε, κύριε Υπουργέ και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αποσκοπούν στη διασάφηση εδαφίων του σχεδίου νόμου με αμφισβητούμενο περιεχόμενο, στην προσπάθεια να κατατείνουμε προς την προοδευτική ευρωπαϊκή και διεθνή νομοθεσία για τα θρησκείματα, στη διασφάλιση της ισότητας των θρησκευτικών ενώσεων έναντι του νόμου και στην προάσπιση της θρησκευτικής ελευθερίας και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των πολιτών.

Θα μπορούσα να πω ότι είναι ένα αξιοπρεπές νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ, που δίνει λύση στο χρονίζον πρόβλημα γύρω από τη νομική φύση της υπόστασης των θρησκευτικών κοινοτήτων στη χώρα μας, ιδιαίτερα εκείνων της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, προτεσταντικών δογμάτων, καθώς και δογμάτων κάπως περισσότερο συγγενικών προς τη θρησκεία της ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ωστόσο, είναι απαραίτητο να γίνουν κάποιες επισημάνσεις που αν δεν διορθωθούν είτε καθιστούν ευάλωτο το νομοσχέδιο σε παρερμηνεία για την εφαρμογή του είτε δεν καλύπτουν επαρκώς τις θρησκευτικές κοινότητες. Είναι αυτό ακριβώς που επαγγέλλεστε και αυτό που έχετε σαν στόχο και που νομίζω ότι πρέπει να υπάρχει σαν στόχος.

Είναι το υπερβολικά υψηλό όριο των τριακοσίων προσώπων τουλάχιστον, προκειμένου να συσταθεί θρησκευτικό νομικό πρό-

σωπο, που καθιστά ανέφικτη την ένταξη πολλών κοινοτήτων, ακόμη και παγκοσμίως μεγάλων θρησκειών, οι οποίες στη χώρα μας έχουν μικρό αριθμό πιστών. Όμως παγκόσμια δεν είναι έτσι. Το παραπάνω πρόβλημα λύνεται στο σουηδικό δίκαιο, λαμβάνοντας υπ' όψιν την παγκόσμια εμβέλεια της κάθε εκκλησίας ή θρησκευτικής κοινότητας. Αλλά και η πρόβλεψη για τη διάλυση του θρησκευτικού νομικού προσώπου μένει νομικά μετέωρη, αφού δεν διευκρινίζεται ο τρόπος ελέγχου της ρήτηρας των εκατό πιστών.

Ακόμα, δεν διευκρινίζεται τι θα γίνει στην περίπτωση μοναχικών ταγμάτων υφισταμένων θρησκευτικών νομικών προσώπων ή εκκλησιαστικών νομικών προσώπων, τα οποία θα επιθυμούν να λάβουν το καθεστώς του θρησκευτικού νομικού προσώπου, αλλά δεν θα συμπληρώνουν τον αριθμό των τριακοσίων προσώπων. Ένα θολό σημείο αφορά στο καθεστώς και τον έλεγχο των παραρτημάτων των θρησκευτικών και εκκλησιαστικών νομικών προσώπων. Έχουμε ήδη προτείνει ότι σε γνωστές θρησκείες θα ήταν ευκολότερη και λιγότερο γραφειοκρατική διαδικασία να καταχωρούνται αυτόματα ως θρησκευτικά νομικά πρόσωπα όσα σωματεία ιδρύματα, ενώσεις κ.λπ. έχουν ΑΦΜ, με δεδομένο ότι, προκειμένου να λάβουν το ΑΦΜ η πολιτεία έχει πραγματοποιήσει τους απαραίτητους ελέγχους νομιμότητας.

Άλλο σημείο είναι η διάλυση ενός θρησκευτικού νομικού προσώπου. Αν παραμείνει χωρίς θρησκευτικό λειτουργό για περισσότερο από έξι μήνες, είναι προβληματική, γιατί αυτό το κώλυμα μπορεί να οφείλεται σε εξωγενείς παράγοντες, όπως για παράδειγμα η αδυναμία ή η καθυστέρηση αποστολής λειτουργού από την κεντρική διοίκηση της θρησκευτικής ομολογίας, η οποία πιθανόν να βρίσκεται και εκτός Ελλάδος. Έχουν προκύψει τέτοιες περιπτώσεις μέσα από το διάλογο που είχαμε σαν ΣΥΡΙΖΑ με τις θρησκευτικές κοινότητες.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, μας προκαλεί εντύπωση η αγνόηση από το νομοσχέδιο των αποκαλούμενων γνησίων ορθοδόξων χριστιανών ή παλαισημερολογιτών, μιας μερίδας Ελλήνων πολιτών, που σύμφωνα και με τις εκθέσεις και του ίδιου του State Department υπολογίζονται σε αρκετές δεκάδες χιλιάδες. Θα πρέπει να γνωρίζετε βέβαια, ότι ως προς το ζήτημα του εφαρμοστέου δικαίου στις κοινότητες των ΓΟΧ έχει εκδοθεί η υπ' αριθμόν 1344/1991 απόφαση της ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, η οποία έκρινε ότι οι διατάξεις του καταστατικού χάρτη της Εκκλησίας της Ελλάδος δεν εφαρμόζονται εκ των παλαισημερολογιτών, οι οποίοι έχουν συμπίψει ιδιαίτερη θρησκευτική κοινότητα σχετικά, με την οποία έχει καταχωριστεί στα Πρακτικά των συζητήσεων του Συντάγματος 1975 ειδική δήλωση του αρμοδίου Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων αναφερομένη στην ελευθερία των μελών της κοινότητας αυτής για την άσκηση της θρησκευτικής τους λατρείας.

Είναι σημαντικό ζήτημα, το οποίο αν συνδυαστεί με τους τριακοσίους τον αριθμό, ουσιαστικά αποκλείει τις θρησκευτικές κοινότητες από το να γίνουν θρησκευτικά νομικά πρόσωπα.

Όσο κι αν λέει η αιτιολογική έκθεση, δεν διευκρινίζεται με το γράμμα του νόμου, με τον τύπο, η έννοια της απαιτούμενης εδαφικής περιοχής για την ίδρυση θρησκευτικού νομικού προσώπου, δηλαδή αν πρόκειται περί συνοικίας, δήμου, περιφέρειας κ.λπ., ενώ προβλέπεται η υποβολή καταλόγου με τα πρόσωπα της διοίκησης χωρίς να γίνει μνεία του τι θα συμβεί αν τα πρόσωπα αυτά αποχωρήσουν ή μειωθούν.

Σωστά, στο άρθρο 18 παράγραφος 1 προβλέπεται ότι τα υφιστάμενα σήμερα σχήματα θρησκευτικών κοινοτήτων μπορούν να μεταβιβάσουν την ακίνητή τους περιουσία με δωρεά στα υπό ίδρυση, προσεχώς. Όμως αυτή η ρύθμιση έχει έναν υπερβολικά απαιτητικό όρο, ότι η σχετική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται μονάχα με ομόφωνη απόφαση των μελών. Εδώ υπάρχει ένας μεγάλος κίνδυνος. Αν ένα μέλος της υπάρχουσας σήμερα θρησκευτικής κοινότητας διαφωνήσει, τότε ματαιώνεται η μεταβίβαση περιουσίας, παρ' ότι είναι απολύτως αναγκαία από κάθε άποψη. Η ομοφωνία δηλαδή μπορεί να υπονομεύσει στην προκειμένη περίπτωση τη λειτουργία όλου του νόμου. Μπορεί εδώ να προβλεφθεί μια υψηλή πλειοψηφία, παραδείγματος χάριν των

Κύριε Υπουργέ, για την τελική μας τοποθέτηση επί της αρχής

θα περιμένουμε να εκπληρώσετε τη δέσμευση που είχατε κάνει την Παρασκευή για το πρώτο σημείο σε σχέση με τα δυο προαπαιτούμενα που είπατε. Για το αν είναι ορισμένη αυτή η γεωγραφική περιοχή από την κοινότητα περιγράφεται μέσα στο νόμο. Ξεκαθαρίστε το. Αν είναι ορισμένη και θεωρείτε όλη την επικράτεια ξαναγράψτε το. Αυτό είχατε δεσμευθεί την Παρασκευή.

Επί των τροπολογιών και των άλλων θεμάτων, δυστυχώς, κύριε Υπουργέ και σ' αυτό το νομοσχέδιο δεν καταφέρατε σαν Κυβέρνηση να πρωτοτυπήσετε, δηλαδή να μην έρθει καμμία τροπολογία. Μέχρι στιγμής είναι είκοσι μία τροπολογίες.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Είκοσι μία υπουργικές;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Όχι. Έξι υπουργικές και δεκαπέντε βουλευτικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Τι να κάνουμε; Οι βουλευτικές είναι ελεύθερες.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Δεν αντιλέγω, όμως πολλές από τις βουλευτικές ξέρω ότι θα γίνουν δεκτές, με την έννοια ότι ρυθμίζουν θέματα τα οποία άπτονται θρησκευμάτων και εδώ θέλω να πω ότι είναι...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κρυπτοϋπουργικές.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Όντως, βιαστικά το φέρατε. Θεωρώ ότι θα μπορούσε να είχε τύχει περαιτέρω επεξεργασίας.

Ελπίζουμε ότι θα κάνετε δεκτές τις παρατηρήσεις μας, όπως και στην επιτροπή.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Κύριε Υπουργέ, τρία λεπτά σας φτάνουν;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ναι, θα κάνω ό,τι μπορώ.

Ευχαριστώ πάρα πολύ που μου δίνετε τον λόγο. Με τιμή και συναίσθηση ευθύνης εισηγούμαι αυτό το σχέδιο νόμου, κύριε Πρόεδρε, το οποίο οφείλω να πω στην πρώτη μου παρέμβαση πως είναι το αποτέλεσμα μιας δουλειάς προκατόχων μου και κυρίως του κ. Αρβανιτόπουλου που είναι εδώ, που όχι μόνο δεν ανέτρεψα, αλλά προσπάθησα όσο περισσότερο μπορούσα να λύσω προβλήματα και να το φέρω στη Βουλή.

Στη συζήτηση με τους φορείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το τι είπαν οι εκκλησίες που ήρθαν και κατέθεσαν άποψη, είναι νομίζω πολύ χαρακτηριστικό για την τελική σας κρίση. Και ο διεθνής αντίκτυπος –όπως θα πω και στην ομιλία μου– είναι πάρα πολύ μεγάλος.

Προσπάθησα, κύριε Αμανατίδη, αυτό που και σε προηγούμενο σχέδιο έκανα, να είναι ενήμερη η Βουλή για τις υπουργικές τροπολογίες πολύ πριν την Ολομέλεια. Και μπορείτε να πείτε ότι ο αριθμός των τροπολογιών –έξι υπουργικές, η μία είναι για το πετρέλαιο θέρμανσης, δεν είναι δική μας, οι άλλες είναι δικές μας– ότι είναι αρκετά μεγάλος, συμφωνώ, αλλά σας έχω ενημερώσει κι έχω ενημερώσει το Τμήμα από την επιτροπή, από την περασμένη εβδομάδα, όχι μόνο για το θεματολόγιο, αλλά έχω κατα-

θέσει και το περιεχόμενο των τροπολογιών, για να μην αιφνιδιάζεται το Τμήμα.

Αυτό έγινε με μια εξαίρεση, αυτή που αφορά το πειθαρχικό και ποινικό δίκαιο των αναπληρωτών καθηγητών, σε σχέση με κατηγορίες εναντίον τους ότι έχουν διαπράξει αδικήματα κατά της γενετήσιας ελευθερίας και τις αντίστοιχες αρμοδιότητές μας στο χώρο της ιδιωτικής εκπαίδευσης, όπου μέχρι σήμερα δεν υπάρχουν.

Ως προς αυτό δεν μπόρεσα να ενημερώσω, γιατί ήταν ένα θέμα που και για μένα γεννήθηκε την περασμένη εβδομάδα, καθότι με έκπληξη μου ενημερώθηκα: Πρώτον, ότι υπάρχουν δυνατότητες του Υπουργού να θέτει τέτοιους ανθρώπους εκτός υπηρεσίας –εκπαιδευτικής υπηρεσίας, έχει σημασία– ενώ διενεργούνται πειθαρχικές ή ποινικές διώξεις, αλλά δεν υπάρχει η αντίστοιχη αρμοδιότητα για τους ιδιωτικούς εκπαιδευτικούς –απαράδεκτο, απαράδεκτη παράλειψη– και δεύτερον, ότι επί διοριζόμενων αναπληρωτών –δασκάλων, καθηγητών– όλη αυτή η ενδεχόμενη προϊστορία δεν παίζει κανένα ρόλο. Εντοπίσαμε περιπτώσεις ανθρώπων που διορίζαμε κι εμείς τώρα, διότι στο βιογραφικό αυτών των ανθρώπων οι συμπεριφορές αυτές δεν καταγράφονται.

Κύριε Πρόεδρε, κάθεστε στην Έδρα, είστε Βουλευτής Χανίων, ήθελα να σας πω ότι από τα Χανιά προέκυψε αυτό, όχι από Χανιώτη, αλλά το παράδειγμα είναι από εκεί. Όπως με ενημέρωσε ο αρμόδιος εισαγγελέας την περασμένη Τετάρτη, η περίπτωση εκείνη είχε διοριστεί με τη νέα σειρά των αναπληρωτών πριν από λίγες εβδομάδες. Άρα, λοιπόν, υπάρχει ανάγκη να θωρακίσουμε το σύστημά μας όσο είναι καιρός και γι' αυτό το θέμα.

Η τροπολογία κατετέθη, είναι εκπρόθεσμη, αλλά την υποστηρίζουμε με μεγάλη δύναμη. Δεν είχα ενημερώσει το Τμήμα την Παρασκευή, γιατί δεν ήξερα ότι υπάρχει αυτή η ανάγκη την οποία διαπιστώσαμε στην πράξη και πάμε να την καλύψουμε.

Τέλος, για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις σε ό,τι αφορά την ενημέρωση των πολιτών. Υπολογίζαμε το δικαίωμα της μετεγγραφής, έτσι όπως η Βουλή το ψήφισε στις 4 Μαΐου, να ασκηθεί, δηλαδή το αίτημα να κατατεθεί από την επόμενη Δευτέρα. Επειδή το Υπουργείο Παιδείας θα υποδεχθεί τα αιτήματα αυτά, το ηλεκτρονικό του σύστημα δεν θα είναι έτοιμο τη Δευτέρα και όπως διευκρινίσαμε πριν από λίγη ώρα με ανακοίνωση Τύπου, θα ξεκινήσουμε να δεχόμαστε εγγραφές από την Πέμπτη 9 Οκτωβρίου έως και την επόμενη Παρασκευή 17 Οκτωβρίου.

Τέλος, κύριε Πρόεδρε, καταθέτω ορισμένες νομοτεχνικές βελτιώσεις φραστικές –μόνο φραστικές. Και να σας πω ότι μετά από συζήτηση με την Εκκλησία της Ελλάδος, το Οικουμενικό Πατριαρχείο και την Εκκλησία της Κρήτης, αποφασίστηκε ό,τι ο νόμος προβλέπει για την Εκκλησία της Ελλάδος, σε σχέση με τη διαπίστωση και την απόδειξη της σύστασης στο παρελθόν παλαιών ενοριών και ιερών μονών, να ισχύει και για την Εκκλησία της Κρήτης.

Αυτά είναι, κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Ανδρέας Λοβέρδος καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

<<

ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

Α) Στην υποπαράγραφο ΣΤ της παραγράφου 5 του άρθρου 13 οι περιπτώσεις στε, σστ, στζ, στη αντικαθίστανται ως εξής:

«(στε) «Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία Βόλου Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο» που εδρεύει στο Βόλο, (σστ) «Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία Ιωαννίνων Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο» που εδρεύει στα Ιωάννινα, (στζ) «Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία Κερκύρας Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο» που εδρεύει στην Κέρκυρα, (στη) «Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία Αλεξανδρούπολης Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο» που εδρεύει στην Αλεξανδρούπολη».

Β) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 20 η φράση «Η λειτουργία των ως άνω εκκλησιαστικών σχολών αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008» αντικαθίσταται ως εξής:

«Η λειτουργία των ως άνω εκκλησιαστικών ακαδημιών αρχίζει από το ακαδημαϊκό έτος 2007-2008».

(Να μπουν οι σελίδες 81-82)

Γ) Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 27 μετά τη φράση «οι πράξεις σύστασης και οι Κανονισμοί μη κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων ή Ιερών Προσκυνημάτων» προστίθεται η φράση:

«και οι κανονισμοί των Ιερών Μονών».

Δ) Στο τέλος του πρώτου εδαφίου του άρθρου 27 προστίθεται η φράση:

«, σε κάθε περίπτωση εφόσον ήδη έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης δεν απαιτείται δημοσίευσή τους στο επίσημο Δελτίο «Εκκλησία».

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
και ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΠΡΟΣΘΗΚΕΣ

6411
30/09/2014
Υ

Α) Στην υποπαράγραφο Θ της παραγράφου 1 του άρθρου 13 προστίθεται περίπτωση 16 ως εξής:

«16) «Ιερός Καθολικός Ενοριακός Ναός Αγίου Ιωσήφ, Θρησκευτικό Νομικό Πρόσωπο» που εδρεύει στην Ξάνθη».

Β) Στο άρθρο 25 προστίθεται νέα παράγραφος (2) ως εξής:

«2. Η σύσταση Ιερών Μονών (ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ. – ησυχαστηρίων) και Ενοριών της Εκκλησίας της Κρήτης κατά τον χρόνο ίδρυσης των οποίων δεν δημοσιεύθηκε η σχετική υπουργική απόφαση ή το σχετικό ιδρυτικό ή εγκριτικό διάταγμα, αντίστοιχα, στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, αποδεικνύεται με διαπιστωτική πράξη της Ιεράς Επαρχιακής Συνόδου της Εκκλησίας της Κρήτης κατόπιν εισηγήσεως του επιχωρίου Μητροπολίτη, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και καθορίζει α) την επωνυμία (της Μονής ή του Ενοριακού Ναού της Ενορίας αντίστοιχα), β) την έδρα τους, γ) την Ιερά Μητρόπολη, στην πνευματική δικαιοδοσία της οποίας τώρα υπάγονται, δ) τον χρόνο ίδρυσής τους, αναφερομένων οπωσδήποτε στο σώμα της των αποδεικτικών στοιχείων (έγγραφα δημόσιων ή εκκλησιαστικών αρχών, μοναστηριακό τυπικό κ.λπ.), από τα οποία συνάγεται ο χρόνος ίδρυσής τους. Κατά τα λοιπά, ισχύουν και γι' αυτά τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα οι διατάξεις του ν. 4149/1961 (Α' 41/16-3-1961) καθώς και των άρθρων 7 του ν. 3800/1957 (Α' 256), 2 παρ. 2 περ. ΙΓ' του ν. 4030/2011 (Α' 249), 88 του α.ν. 2200/1940 (Α' 42) για τη σύνταξη πράξεων τακτοποίησης και εκθέσεων απογραφής δικαιωμάτων τους από τα ίδια ή τους διαδόχους τους».

Γ) Στο άρθρο 27 προστίθεται νέα παράγραφος (2) ως εξής:

«2. Παρέχεται ετήσια αποκλειστική προθεσμία από τη δημοσίευση του παρόντος, προκειμένου να δημοσιευθούν στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως οι πράξεις σύστασης και οι Κανονισμοί μη κερδοσκοπικών Ιδρυμάτων ή Ιερών Προσκυνημάτων και οι κανονισμοί Ιερών Μονών της Εκκλησίας της Κρήτης, που ήδη έχουν συσταθεί και λειτουργούν, και οι ανωτέρω πράξεις και Κανονισμοί τους δημοσιεύθηκαν μόνο στο επίσημο Δελτίο «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ», σε κάθε περίπτωση εφόσον ήδη έχουν δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης δεν απαιτείται δημοσίευσή τους στο επίσημο Δελτίο «ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΙΤΟΣ». Η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 19 του παρόντος νόμου ισχύει αναλόγως και στην περίπτωση αυτή»

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ »)

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ: Οι τροπολογίες συναδέλφων;
ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Θα τα πούμε αύριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Πύρρος Δήμας.

ΠΥΡΡΟΣ ΔΗΜΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεων τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων» είναι ένα συστηματικό και άρτια δομημένο νομοθέτημα. Αποτελεί το αποτέλεσμα ενός μακρόχρονου και γόνιμου διαλόγου με θρησκευτικές οργανώσεις, αρχές και άλλα Υπουργεία. Έρχεται να ρυθμίσει και να εντάξει στην έννομη τάξη μας κατά το πρέπον ένα ευαίσθητο κοινωνικό θέμα, αυτό της δημόσιας λειτουργίας και δράσης των θρησκευτικών κοινοτήτων.

Πολλές ιστορικές εκκλησίες αντιμετώπιζαν ουσιαστικά νομικά προβλήματα στην κοσμική τους εκπροσώπηση, στη διοίκηση της περιουσίας τους και γενικά στην κανονιστική τους αυτονομία. Άλλες αρνούσαν να υπαχθούν στο υφιστάμενο ελλιπές θεσμικό πλαίσιο, επειδή θεωρούσαν ότι υποβάθμιζε σημαντικά τον ανώτερο σκοπό τους και το κύρος τους. Ασάφεια, ανομία και αδικία ήταν το αποτέλεσμα. Και ο λόγος ήταν ότι μέχρι σήμερα το νομικό μας σύστημα επέμενε στη διάκριση μεταξύ του νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου και νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου. Μια ενδιάμεση κατηγορία δεν προβλεπόταν. Πώς όμως να υπαχθεί και να λειτουργήσει μια γνωστή εκκλησία με χιλιάδες πιστούς, σύμφωνα με τις διατάξεις περί σωματείων;

Στο παρόν νομοσχέδιο έχουμε την καινοτομία που η έννομη τάξη μας χρειάζεται στο πλαίσιο της συνταγματικά κατοχυρωμένης ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης. Για πρώτη φορά στην ελληνική έννομη τάξη θεσπίζεται ένα ιδιαίτερο νομικό πρόσωπο, το θρησκευτικό νομικό πρόσωπο.

Πριν από λίγες μέρες στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων οι εκπρόσωποι των θρησκευτικών οργανώσεων και εκκλησιών μίλησαν με τα καλύτερα λόγια γι' αυτήν τη νομοθετική λειτουργία, δηλώνοντας μάλιστα απερίφραστα πόσο χρήσιμη και θετική είναι γι' αυτούς η απόκτηση μιας θρησκευτικής νομικής προσωπικότητας.

Ας γίνει κατανοητό και αφού χρειάζεται, θα το επαναλάβουμε. Το παρόν νομοσχέδιο δεν ρυθμίζει τις σχέσεις Εκκλησίας – Κράτους, δεν είναι αυτός ο σκοπός του. Το παρόν νομοσχέδιο έρχεται να καλύψει ένα τεράστιο ρυθμιστικό κενό και να θεραπεύσει μια νομική παθολογία του παρελθόντος, δίνοντας λύση στην έννομη και πρόπουσα αναγνώριση των θρησκευτικών κοινοτήτων από την ελληνική πολιτεία, στον τρόπο δημόσιας λειτουργίας τους και στη δημόσια δράση τους.

Δεν ρυθμίζεται η θρησκευτική λατρεία, αλλά τα έννομα αποτελέσματα που παράγονται στο πλαίσιο άσκησης της θρησκευτικής λατρείας από τους πολίτες. Δεν εισάγεται κανένας προληπτικός περιορισμός της θρησκευτικής ελευθερίας και ειδικότερα της ελευθερίας άσκησης της θρησκευτικής λατρείας. Η νέα νομική οργάνωση που προβλέπει το νομοσχέδιο δεν είναι υποχρεωτική για κανέναν. Οι θρησκευτικές κοινότητες μπορούν να την επιλέξουν, εφόσον κρίνουν ότι έτσι εξυπηρετείται καλύτερα ο σκοπός και η αποστολή τους. Πάντως ό,τι και όπως έχει αναγνωρισθεί παραμένει ως έχει. Με κανέναν τρόπο δεν περιορίζεται το υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο, απλώς προστίθεται μια ακόμη θεσμική δυνατότητα για την οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα.

Τα προαπαιτούμενα που θεσπίζει το παρόν νομοσχέδιο είναι παρεμφερή με τα προαπαιτούμενα για τη σύσταση ενός νομικού προσώπου. Με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις ο κάθε πιστός μιας συγκεκριμένης γνωστής θρησκείας ή δόγματος από εδώ και στο εξής θα μπορεί να οργανώνεται στην οικεία θρησκευτική κοινότητα και να μετέχει στη συλλογικά οργανωμένη θρησκευτική ζωή της.

Το παρόν νομοσχέδιο δεν κωδικοποιεί και δεν απλουστεύει άλλες διατάξεις, δεν μεταβάλλει στο ελάχιστο το σημερινό καθεστώς αδειοδότησης των λατρευτικών χώρων, δεν εξαρτά την

ίδρυση και τη λειτουργία τους από την απόκτηση της νομικής προσωπικότητας.

Για του λόγου το αληθές οι θρησκευτικές κοινότητες και χωρίς νομική προσωπικότητα έχουν το δικαίωμα να καθίσταται διάδικοι ενώπιον των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων.

Οι πιστοί κάθε γνωστής θρησκείας είτε αποτελούν μία μικρή θρησκευτική ομάδα είτε συνιστούν θρησκευτική κοινότητα, κατά τις επιταγές του παρόντος νομοσχεδίου μπορούν και μετά την ψήφισή του να ασκήσουν ατομικά, αλλά και συλλογικά ανεμπόδιστα τη λατρεία τους, ακόμα και χωρίς νομική προσωπικότητα, υπό την προϋπόθεση, βέβαια, ότι τηρούνται οι όροι που το ίδιο το Σύνταγμα με το άρθρο 13 επιβάλλει.

Κάτι που πρέπει να τονιστεί για να αποφευχθούν συγχύσεις είναι ότι η νομική προσωπικότητα την αποκτά μόνο η θρησκευτική κοινότητα, δηλαδή η ένωση πιστών και όχι ο ευκτήριος οίκος ή ο ναός που η θρησκευτική κοινότητα μπορεί να λειτουργεί και να εξυπηρετεί τις λατρευτικές τις ανάγκες.

Κύριος άξονας του νομοσχεδίου είναι ο νομικός ορισμός των βασικών εννοιών του. Κατ' αρχάς, προσδιορίζεται και μάλιστα ευρέως, η έννοια της θρησκευτικής κοινότητας. Κατά δεύτερον, ορίζεται η έννοια του θρησκευτικού νομικού προσώπου, το οποίο και αποκτά τη νομική προσωπικότητα. Οι δύο αυτές έννοιες είναι συμβατές με όλες τις γνωστές θρησκείες, χριστιανικές και μη. Εκτός από την έννοια του θρησκευτικού νομικού προσώπου, που αποτελεί ένωση φυσικών προσώπων, δηλαδή πιστών, ορίζεται η έννοια του εκκλησιαστικού νομικού προσώπου. Αυτή είναι η Ένωση Θρησκευτικών Νομικών Προσώπων, ένας είδος δηλαδή δευτεροβάθμιας οργάνωσης για όσες θρησκείες έχουν συνοδική, επισκοπική ή ανάλογη δομή.

Οι διατάξεις που ισχύουν για τα θρησκευτικά νομικά πρόσωπα εφαρμόζονται ανάλογα και για τις εκκλησίες. Είναι σημαντικό και πρέπει να τονιστεί ότι στο πρώτο κεφάλαιο, που αποτελεί και τον κύριο κορμό του νομοθετήματος δεν προβλέπεται καμία νομοθετική εξουσιοδότηση. Εξαντλεί δηλαδή τη ρύθμιση των θεμάτων του σε επίπεδο τυπικού νόμου κι έτσι δεν απαιτείται η συνθήκη έκδοσης ενός προεδρικού διατάγματος ή μίας άλλης κανονιστικής πράξης, που γνωρίζουμε πόσο χρονοβόρα και ανασταλτική μπορεί να αποβεί.

Το ΠΑΣΟΚ υποστηρίζει πλήρως το παρόν νομοθέτημα, που έρχεται να ενδυναμώσει τη θρησκευτική ελευθερία στη χώρα μας και να ισχυροποιήσει τη θέση μας στο διεθνές και ευρωπαϊκό χώρο σε θέματα θρησκευτικών ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Ευχαριστούμε κι εμείς, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει η ειδική αγορήτρια των Ανεξάρτητων Ελλήνων κυρία Σταυρούλα Ξουλίδου.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΞΟΥΛΙΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητάμε το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων σχετικά με την οργάνωση νομικής μορφής θρησκευτικών κοινοτήτων και ενώσεων τους στην Ελλάδα.

Όπως έχω αναφέρει στις προηγούμενες τοποθετήσεις μου στην αρμόδια Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, στην οποία συζητήθηκε αρχικά το νομοσχέδιο, πρόκειται για μία καινοτόμο ρύθμιση που έρχεται να καλύψει ένα τεράστιο κενό νομοθετικού περιεχομένου, σχετικά με την οργάνωση θρησκευτικών κοινοτήτων.

Αυτό φυσικά, ως έθνος δημοκρατικό και κοινωνία ευνομούμενη, οφείλαμε να το έχουμε διευθετήσει εδώ και πολλά χρόνια, προκειμένου η χώρα μας να μην είχε δεχθεί τόσο αυστηρή κριτική σε διεθνές επίπεδο και να μην είχε κατηγορηθεί σε θέματα θρησκευτικής ελευθερίας, ανεμπόδισης εκπλήρωσης θρησκευτικών καθηκόντων των πολιτών και γενικότερα για ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Με τη νομοπαρασκευαστική αυτή διαδικασία αφήνουμε οριστικά πίσω μας τα στοιχεία οπισθοδρόμησης, που μας χαρακτήριζαν από αυτό το διάστημα. Απαλλασσόμαστε από οποιαδήποτε μορφή θρησκευτικού ρατσισμού και οδεύουμε προς μία κοινωνία

θρησκευτικής ισότητας, αποδοχής της διαφορετικότητας, αξιοπρέπειας και σεβασμού, αντίστοιχη των αξιών που πρεσβεύουν τα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη.

Άλλωστε, εδώ και αρκετές δεκαετίες, η πλειονότητα των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει προχωρήσει στη διαμόρφωση νομικού πλαισίου, το οποίο καθορίζει τις σχέσεις της πολιτείας με τις διάφορες θρησκείες, με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην εμποδίζεται η ειρηνική συνύπαρξη όλων των πολιτών, ανεξαρτήτως των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων.

Αν και με σημαντική καθυστέρηση για τη χώρα μας, το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου αποτελεί μία σημαντική εξέλιξη. Καθένας από εμάς, σε όποια θέση κι αν βρίσκεται, όποια ιδεολογία κι αν τον διακατέχει, όποια θρησκευτική πεποίθηση κι αν τον διαπνέει, οφείλει να φερθεί με αίσθημα συλλογικής ευθύνης και κοινωνικής συνειδησίας και να σταθεί αρωγός στη χάραξη της πολιτικής για τις θρησκευτικές οργανώσεις στην Ελλάδα. Σύσσωμη η επίσημη ελληνική πολιτεία εξάλλου έχει υποχρέωση απέναντι στην αξία της δημοκρατίας, της οποίας υπήρξε η κοιτίδα, να επιδείξει τη δέουσα υπευθυνότητα στο ζήτημα αυτό και να επιδιώξει μία μόνιμη και βιώσιμη λύση και όχι πρόσκαιρους και επιφανειακούς συμβιβασμούς, οι οποίοι αμαυρώνουν όπως προαναφέρα διεθνώς την εικόνα της Ελλάδας.

Το σημερινό σχέδιο νόμου αποτελεί μια σπουδαία πρόκληση για τη χώρα μας να ανταποκριθεί με συνέπεια στις απαιτήσεις των καιρών και να προβεί στη χάραξη εθνικής πολιτικής για την οργάνωση όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων, αναλαμβάνοντας επιτέλους ενεργό δράση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε πριν διατυπώσω τις απόψεις μου επί της αρχής του παρόντος νομοσχεδίου να κάνω μια ολιγόλεπτη αναφορά για ένα διαχρονικό ζήτημα που απασχολεί ειδικά την ελληνική κοινωνία και δεν είναι άλλο από τις σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας.

Με την ιδιότητά μου ως θεολόγος φρονώ ότι πρόκειται για ένα καίριο, αλλά και παρεξηγημένο ζήτημα, το οποίο κατά καιρούς έχει δεχθεί πολλές και διαφορετικές κριτικές. Οφείλουμε κατ' αρχάς να λάβουμε υπ' όψιν μας το γεγονός ότι οι στενές σχέσεις μεταξύ ελληνικού κράτους και ορθόδοξης χριστιανικής εκκλησίας έχουν θεμελιωθεί εδώ και πολλούς αιώνες και μάλιστα οι απαρχές τους ταυτίζονται χρονικά στο βάθος της ιστορίας με τη δημιουργία του ίδιου του επίσημου κράτους.

Φυσικά, οι σχέσεις αυτές έχουν δοκιμαστεί και μάλιστα, σε καιρούς δύσκολους. Έχουν εξελιχθεί, όπως άλλωστε συμβαίνει σε όλα τα είδη σχέσεων. Έχουν περάσει διαστήματα έντονης διαφωνίας. Έχουν απασχολήσει την κοινή γνώμη και έχουν εγείρει πολλά ερωτήματα, σχετικά με τα όρια και τη μεταξύ τους αλληλεπίδραση. Διαχρονικά, ωστόσο, είναι αποδεδειγμένη η άρρηκτη σχέση και η μεγάλη επιρροή που ασκεί η Ορθόδοξη Εκκλησία στην ελληνική κοινωνία.

Επανερχόμενη, λοιπόν, στο σημερινό αντικείμενο συζήτησης, θα ήθελα να επισημάνω ότι το ζήτημα της οργάνωσης των θρησκευτικών κοινοτήτων αποτελεί, εκτός των άλλων, μια μοναδική ευκαιρία για την Ελληνορθόδοξη Εκκλησία να ανταπεξέλθει στις απαιτήσεις της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας και να απομακρύνει κάθε ίχνος φοβίας προς τους αλλόθρησκους, αποφεύγοντας τη μονολιθικότητα και την εμμονή σε παρωχημένες αντιλήψεις και οπισθοδρομικές ιδεοληψίες.

Οφείλουμε να εξαλείψουμε κάθε μορφή ξενοφοβίας, δογματισμού και ρατσισμού προς τους πολίτες της χώρας μας, που διακατέχονται από διαφορετικές θρησκευτικές πεποιθήσεις. Η θρησκευτική ελευθερία είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων, που επιτρέπει την ανεμπόδιστη άσκηση θρησκευτικών καθηκόντων, καθώς και την ειρηνική συνύπαρξή τους μέσα στους κόλπους μιας πολυσυλλεκτικής κοινωνίας.

Επιπλέον, σε όσους υποστηρίζουν ή ακόμα φοβούνται ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο κρύβει κινδύνους για τη συνοχή του ελληνορθόδοξου λαού, καθώς και ότι παραχωρεί δικαιώματα σε εκείνους που απειλούν να εξαφανίσουν με κάθε τρόπο τον ελληνισμό και την ορθοδοξία, η απάντησή μας είναι ξεκάθαρη: Ο ελληνισμός και η ορθοδοξία δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα και κανέναν!

Η ορθόδοξη θρησκεία αποτελεί ένα από τα σημαντικά χαρα-

κτηριστικά του λαού μας, που αντικατοπτρίζει τις δυνατότητες, την ψυχροσύνηση ολόκληρης της κοινωνίας και εντέλει απεικονίζει τα χαρακτηριστικά του λαού μας.

Αν, λοιπόν, η ορθόδοξη πίστη δεν είναι απλώς και μόνο σύνολο γνώσεων και δογμάτων, αλλά πολύ περισσότερο τρόπος ζωής και δράσης, τότε δεν υπάρχει κανένας απολύτως κίνδυνος και απειλή από τη συνύπαρξη με άλλες θρησκευτικές κοινότητες. Εξάλλου, σε καμία περίπτωση δεν θα επιτρέψουμε το παρόν νομοσχέδιο να γίνει φερέφωνο και μέσο εξυπηρέτησης συγκεκριμένων θρησκευτικών ομάδων και των σκοπιμοτήτων τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς, οι Ανεξάρτητοι Έλληνες, έχουμε την πεποίθηση ότι όλες οι θρησκευτικές κοινότητες πρέπει να απολαμβάνουν το δικαίωμα της ελευθερίας από το κράτος, καθώς και της δυνατότητας για νομική οργάνωση σύμφωνα με τα πιστεύω και τις επιθυμίες των οπαδών τους.

Φυσικά, το νομικό πλαίσιο της οργάνωσης των θρησκευτικών κοινοτήτων οφείλει να σέβεται τους νόμους και τους κανόνες μιας δημοκρατικής και ευνομούμενης κοινωνίας και να μην προσβάλλει τα χρηστά ήθη.

Υπό την έννοια αυτή, το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί ένα σημαντικό βήμα για την εφαρμογή της αρχής της ισότητας απέναντι σε όλες τις θρησκευτικές κοινότητες στην Ελλάδα, χωρίς να παρακάμπτεται ούτε η έννομη τάξη, αλλά ούτε και η εύρυθμη λειτουργία της κοινωνίας μας. Ταυτόχρονα, ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις που επιβάλλουν οι σύγχρονες κοινωνικές συνθήκες και τα δεδομένα της εποχής.

Έχουμε επιπλέον την πεποίθηση ότι το παρόν σχέδιο νόμου δεν έχει στόχο να αφαιρέσει δικαιώματα ούτε και να μεροληπτήσει υπέρ της μίας θρησκευτικής κοινότητας ή της άλλης. Αντιθέτως, η χώρα μας μέσω του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων βρίσκεται στην ευχάριστη θέση να παρασχεύει για πρώτη φορά ένα νομικό πλαίσιο οργάνωσής τους και να παρέχει τη δυνατότητα σε όποια θρησκευτική κοινότητα το επιθυμεί να ενταχθεί σε αυτό. Με άλλα λόγια, δίνει την ελευθερία επιλογής του τρόπου οργάνωσης και λειτουργίας τους στη βάση της αρχής της ισότητας και της άρσης των διακρίσεων, φυσικά στο πλαίσιο υπακοής στους νόμους του κράτους.

Απ' όλα αυτά, προκύπτει ότι στόχος του νομοσχεδίου δεν είναι, λοιπόν, ο διαχωρισμός και οι αντιπαραθέσεις στους κόλπους της Στόχος είναι η ειρηνική συνύπαρξη όλων των θρησκευτικών κοινοτήτων που ζουν και δραστηριοποιούνται στη χώρα μας.

Υποχρέωση όλων μας είναι να διασφαλίσουμε ότι δεν θα εξυπηρετηθούν τα συμφέροντα και οι σκοπιμότητες συγκεκριμένων θρησκευτικών ομάδων, αλλά ότι το παρόν σχέδιο νόμου θα τηρήσει τις αρχές της ίσης μεταχείρισης και της ισονομίας και θα κρατήσει ίσες αποστάσεις από όλες.

Είναι, φυσικά, γεγονός αδιαμφισβήτητο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών έχουν ασπαστεί την ορθόδοξη χριστιανική θρησκεία, η οποία αποτελεί την επικρατούσα και ως εκ τούτου την επίσημη θρησκεία του κράτους, χωρίς αυτό να σημαίνει την έλλειψη σεβασμού και αναγνώρισης των υπολοίπων θρησκειών. Οι Έλληνες, ως λαός χαρακτηριζόμαστε για τη θρησκευτική μας ομοιογένεια λόγω της ελληνορθόδοξης πίστης. Όμως, σε καμία περίπτωση δεν αποδεχόμαστε το δογματισμό, το θρησκευτικό ρατσισμό, τις στειρές ιδεοληψίες και τη μισαλλοδοξία. Η ελεύθερη και ανεμπόδιστη άσκηση θρησκευτικών καθηκόντων είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων των πολιτών που ζουν σε μια δημοκρατική χώρα. Ο σεβασμός στη θρησκευτική διαφορετικότητα εκτός από συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα (άρθρο 13 του Συντάγματος) είναι, επίσης, ένδειξη υψηλού ήθους, συστήματος αξιών και κοινωνικού πνεύματος.

Σημαντικό κομμάτι του νομοσχεδίου είναι η σύσταση του Εποπτικού Συμβουλίου Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης, το οποίο θα έχει το ρόλο συμβουλευτικού οργάνου και θα αναφέρεται στον Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων για όλα τα αρμόδια θέματα που έγκεινται στη μουσουλμανική εκπαίδευση. Η αναβάθμιση του μουσουλμανικού εκπαιδευτικού συστήματος δεν συνεπάγεται αυτόματα και ισοπέδωση ή αποστέωση της ελληνικής εκπαίδευσης και του ορθόδοξου χριστιανικού πνεύματος. Η κίνηση αυτή έχει καθαρά διευρυμένο εκ-

παιδευτικό χαρακτήρα, εναρμονισμένο με την πολυσυλλεκτική κοινωνία στην οποία ζούμε.

Ο ρόλος του όπως προανέφερα, θα είναι συμβουλευτικός και θα εισηγείται στον εκάστοτε Υπουργό Παιδείας θέματα που θα άπτονται στα ζητήματα θρησκευτικής εκπαίδευσης της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης, όπως το πρόγραμμα σπουδών των μουσουλμανικών ιεροσπουδαστηρίων, θέματα σχετικά με τη φοίτηση και τις εγγραφές των μαθητών, τη συγγραφή βιβλίων και λοιπά συναφή θέματα, που διαμορφώνουν την εκπαιδευτική θρησκευτική λειτουργία. Επίσης, θα είναι αρμόδιο για το συντονισμό διάφορων επιμορφωτικών δραστηριοτήτων και την εκπόνηση επαγγελματικών προγραμμάτων, με στόχο την περαιτέρω καλλιέργεια και ανάπτυξη των εκπαιδευτικών.

Η πολιτεία οφείλει να σέβεται το διαφορετικό θρησκευτικό χαρακτήρα και την ίδια στιγμή να επιδιώκει την ισότιμη ένταξη στη γενική εκπαίδευση των μουσουλμάνων της Θράκης, χωρίς να χρειάζεται οι μαθητές των σχολείων αυτών να απευθύνονται σε χώρες του εξωτερικού, για να προχωρήσουν στις σπουδές τους. Μια κοινωνία με εκπαιδευτικό σύστημα διευρυμένο και δημοκρατικό έχει χρέος την καθολική αποδοχή στους κόλπους της όλων των διαφορετικών ομάδων που επιθυμούν να μετάρχουν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο ενθαρρύνουμε και τη σύσταση του Εποπτικού Συμβουλίου Μουσουλμανικών Ιεροσπουδαστηρίων Θράκης.

Στο ίδιο θετικό πνεύμα κινείται και η απόφαση ίδρυσης κατεύθυνσης μουσουλμανικών σπουδών στο Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Όπως είπα, πρόκειται για κατεύθυνση του Τμήματος Θεολογίας και όχι για ξεχωριστή σχολή. Το αντικείμενο των σπουδών θα σχετίζεται με την αμερόληπτη και αναλυτική μελέτη του Ισλάμ και θα αναδεικνύει την μακραίωνη συνύπαρξη χριστιανών και μουσουλμάνων μέσω των γεγονότων που έχουν διαδραματιστεί στην ιστορική πορεία των δύο αυτών θρησκειών. Οι απόφοιτοι, λοιπόν, θα είναι θεολόγοι με ειδικότητα στα θέματα ισλαμικού δόγματος, όπως άλλωστε συμβαίνει και σε άλλα κράτη όπως είναι η Αγγλία, ο Λίβανος, η Αυστραλία και η Ολλανδία.

Επιπλέον, η προσφορά θα έχει και κοινωνικό περιεχόμενο. Ένα άρτιο εκπαιδευτικό σύστημα εξαλείφει συναισθήματα κοινωνικής και θρησκευτικής έπαρσης και αναδύει την ισονομία, το σεβασμό στη διαφορετικότητα και την κοινωνική αξιοπρέπεια.

Ολοκληρώνοντας τη σημερινή τοποθέτησή μου, επισημαίνω για άλλη μια φορά τη θετική προοπτική του νομοσχεδίου που ακολουθεί τον ευρωπαϊκό δρόμο σε ό,τι αφορά τα ζητήματα θρησκευτικής οργάνωσης των κοινοτήτων και της ελεύθερης άσκησης θρησκευτικών δικαιωμάτων. Σεβόμαστε ακόμα και τις αντικρουόμενες απόψεις που με υπερβάλλοντα ζήλο κάνουν λόγο για αφανισμό του ελληνισμού και της ορθοδοξίας, αλλά υποστηρίζουμε ότι το παρόν νομοσχέδιο στοχεύει στην κάλυψη νομοθετικών κενών, τα οποία σε καμμία περίπτωση δεν υποβαθμίζουν την αξία του ορθόδοξου χριστιανικού πνεύματος.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι ψηφίζοντας το σημερινό νομοσχέδιο συμβάλλουμε στην προώθηση της ειρηνικής συνύπαρξης όλων των θρησκευτικών ομάδων που δραστηριοποιούνται στην ελληνική κοινωνία. Επομένως, τόσο η κοινωνία μας, όσο και η εικόνα της χώρας μας στο εξωτερικό, μόνο να επωφεληθεί μπορεί από την ψήφιση του σχεδίου νόμου. Είναι μια ιστορική στιγμή, την οποία οφείλουμε όλοι να σεβαστούμε, καθώς εξομαλύνεται επιτέλους το χρόνιο ζήτημα των σχέσεων του ελληνικού κράτους με όλες τις θρησκευτικές κοινότητες, ενώσεις και μειονότητες.

Διατηρώντας ενδοιασμούς επί συγκεκριμένων άρθρων στα οποία θα τοποθετηθώ αύριο διεξοδικά, εκφράζω τη γενικότερη υποστήριξή μου επί του νομοσχεδίου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των ANEA)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χρήστος Μαρκογιαννάκης): Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής της Χρυσής Αυγής κ. Κουκούτσας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είπαμε και στην επιτροπή και επαναλαμβάνουμε και τώρα ότι το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί, εκτός από νομικό εξάμβλωμα-έκτρωση, την αρχή του τέλους της όποιας κοινωνικής ειρήνης υπήρχε και είχε διατηρηθεί μέχρι σήμερα στα θρησκευτικά ζη-

τήματα στη χώρα μας. Το νομοσχέδιο αυτό, που όπως όλα τα κρίσιμα ζητήματα, έρχεται σε Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής, θα αποτελέσει την αρχή του τέλους της θρησκευτικής αθωότητας.

Μια απόυσα Ιερά Σύνοδος, ιεράρχες στην πλειοψηφία τους κλεισμένοι στα του οίκου τους και στις κόνδες τους, μια ξενόδοι και εντολοδόχος Κυβέρνηση και ένας λαός σε οικονομική δυσπραγία, είναι το καταλληλότερο μείγμα για τη δημιουργία μιας εκρηκτικής κοινωνικής κατάστασης, η οποία θα ενθαρρύνει τις έριδες μεταξύ των δεκάδων κοινοτήτων, που ζουν νόμιμα ή παράνομα στην Ελλάδα.

Εδώ μιλάμε για ένα φιλοσοφικό δοκίμιο που συνέγραψε ο συντάκτης της αιτιολογικής έκθεσης του νομοσχεδίου. Δεν απαντάει σε καμμία από αυτές τις εύλογες αιτιάσεις. Αναφέρει κάποιες αμφισβητούμενες νομικά συνταγματικές θεωρίες, σε σχέση με την ανελευθερία της θρησκευτικής συνειδήσεως, χωρίς όμως να εισαγάγει το συνταγματικό προβληματισμό στην ελληνική πραγματικότητα.

Με άλλα λόγια, προσπαθεί να μεταφυτεύσει στην ελληνική πραγματικότητα ξένες διατάξεις και όχι αυτούσιες, αλλά χειρότερες από το πρωτότυπο. Είναι η ίδια λογική που τηρεί η Κυβέρνησή σας με τους φορολογικούς νόμους που έρχονται στα αγγλικά και τους μεταφράζετε. Από ποιες χώρες μεταφέρατε αυτές τις ρυθμίσεις που θα ψηφίσετε σήμερα; Να μας το πείτε να βρούμε το πρωτότυπο, γιατί η μετάφραση που έχετε κάνει, εκτός από «ελεύθερη», είναι και επικίνδυνη για τη χώρα.

Το νομοσχέδιό σας αποφεύγει με αόριστο τρόπο να αναφερθεί σε συγκεκριμένα ερωτήματα που τίθενται από την ανάγνωσή του. Μας αναφέρει συνοπτικά τι συμβαίνει σε πολλές χώρες, χωρίς όμως να εξαντλήσει το γιατί έχει νομοθετηθεί έτσι και με ποιον τρόπο η ιστορική πραγματικότητα κάθε χώρας έχει άμεση σχέση με τη θρησκευτική θεώρηση.

Ακόμα κι εκεί, όμως, κάνει λάθος. Γιατί, ενώ θέλει να συνηγορήσει υπέρ της άκρατης φιλελευθεροποίησης των θρησκευτικών θεσμών, παραλείπει να αναφέρει το σημαντικότερο όλων, ότι δηλαδή σε καμμία, μα καμμία από τις χώρες-πρότυπα δεν ισχύει, δεν επιτρέπεται να αποκτούν δικαιώματα οι παράνομα διαμένοντες στη χώρα. Αυτό ακριβώς εισηγείται η Κυβέρνησή σας για τη χώρα μας.

Πού είναι εκείνο το «ζήτω η Ελλάδα, ζήτω η θρησκεία, ζήτω η Νέα Δημοκρατία του 1980», κύριε Υπουργέ; Κολοκύθια τούμπανα. Έμεινε μόνο η Νέα Δημοκρατία.

Με το κατάπτυστο αυτό νομοσχέδιο βάζετε δυναμίτη στα θεμέλια της ίδιας της κοινωνίας. Αναμοχλεύετε πάθη, αναζωπυρώνετε θρησκευτικές έριδες και δημιουργείτε εστίες έντασης και εχθρότητας. Χρησιμοποιώντας, δε, ως πρόσχημα τα άρθρα 12 και 13 του Συντάγματος, κάνετε πως ξεχνάτε ότι το δικαίωμα του συνεννέσθαι και του συνέρχεσθαι δεν απονέμεται σε παράνομους αλλοδαπούς, αλλά μόνο σε Έλληνες πολίτες.

Θα αρκούσε να διαβάσετε τις ρητές διατάξεις του Συντάγματος στα άρθρα 11 και 12 για να το καταλάβετε. Θα σας το διαβάσουμε εμείς, γιατί είναι γεγονός ότι με το Σύνταγμα δεν τα πάτε καλά, αφού έχετε καταπατήσει κάθε έννοια της συνταγματικής νομιμότητας, προς χάριν των εντολών σας.

Ακούστε τι λέει το άρθρο 11, παράγραφος 1: «Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνέρχονται ήσυχα και χωρίς όπλα». Ακούστε τι λέει το άρθρο 12, παράγραφος 1: «Οι Έλληνες έχουν το δικαίωμα να συνιστούν ενώσεις και μη κερδοσκοπικά σωματεία, τηρώντας τους νόμους».

Έτσι, ο συντάκτης του νομοσχεδίου σας, σύμφωνα με τις εντολές που έχει λάβει, φτιάχνει ένα νομικό πουλόβερ, που μπορούμε πανεύκολα να το ξηλώσουμε, να το μακρύνουμε, να το κοντύνουμε και δικαστικά και πολιτικά, όταν αποφασίσουμε.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΡΑΓΑΚΗΣ**)

Αρκεί να μην είναι πολύ αργά. Αρκεί τότε να μην έχει καταστραφεί κάθε έννοια κοινωνικής ειρήνης.

Τι κάνετε, λοιπόν; Αποφασίζετε να ασχοληθείτε με το να ορίσετε την θρησκευτική κοινότητα χωρίς κανέναν να σας το έχει ζητήσει.

Ας απευθυνθώ στον ελληνικό λαό τουλάχιστον!

Αυτό το κάνετε με έναν σκοπό: για να βάλετε από το παράθυρο, μέσω της θρησκευτικής κοινότητας, λαθρομετανάστες στο παιχνίδι της διεκδίκησης ταυτότητας. Έτσι δημιουργείται μια πλασματική οντότητα –λέει, «θρησκευτική κοινότητα»- που αποτελείται τουλάχιστον από τριακόσιους ομοϊδεάτες οποιασδήποτε υπαρκτής ή ανύπαρκτης αίρεσης και δόγματος, που αποκτά με μια διαδικασία, χωρίς κανέναν σχεδόν έλεγχο, εκούσια δικαιοδοσία του μονομελούς, νομική προσωπικότητα, δηλαδή κυρίως δικαιώματα, αλλά υποχρεώσεις ανύπαρκτες.

Αυτή η κοινότητα μπορεί να συναθροίζεται, μπορεί να φτιάχνει ναούς, κτήρια, να παίρνει χρηματοδοτήσεις, να παρεμβαίνει στα πολιτικά πράγματα, να κάνει ανακοινώσεις, να εκδίδει οτιδήποτε άλλο, ό,τι επιτρέπεται τέλος πάντων στα νομικά πρόσωπα. Επομένως, διά μέσου αυτής αποκτούν τα ίδια δικαιώματα και όσοι μέχρι χθες παράνομοι δεν είχαν κανένα από αυτά ή έστω τα είχαν περιορισμένα ως ατομικά, ως φυσικά πρόσωπα.

Χαρακτηριστικό του ότι δράτε ύπουλα και με σκοπό να επιτύχετε την αποσάθρωση της κοινωνίας είναι ότι επιτρέπετε οι τριακόσιοι να είναι παράνομοι. Δεν το λέτε ευθέως. Το λέτε όμως έμμεσα. Δηλαδή, ότι μόνο ο θρησκευτικός τους ηγέτης, ο λειτούργος, ο ψευτοπαπάς, σαμάνος ή μάγος της φυλής Μπούα-Μπούα πρέπει να έχει νόμιμη διαμονή στη χώρα. Για τους υπόλοιπους γιατί δεν απαιτείται; Πού το είδατε αυτό να συμβαίνει σε οποιαδήποτε άλλη χώρα της υφελούς; Μόνο στο ελλαδικό στάν!

Το σχέδιό σας, λοιπόν, είναι να βάλετε στο παιχνίδι όλες τις «κοινότητες» σε βάρος της πλειοψηφίας των Ελλήνων. Αντί να πάρετε μαθήματα από τα τεκταινόμενα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες με τις ισλαμιστικές θρησκευτικές ομάδες και από τις εντάσεις και τα εγκλήματα που λαμβάνουν χώρα ανάμεσά τους, αφήνετε το πεδίο ελεύθερο σε όλους.

Το περίφημο τζαμί του Καμίνι, της Ρεπούσης, αλλά και του Βορίδη είναι σουνιτικό. Το ξέρετε; Αυτό είναι διάκριση κύριε Υπουργέ. Οι άλλοι; Οι σαλαφιστές, οι σίιτες, οι άλλες σέκτες δεν έχουν το δικαίωμα να έχουν και αυτοί το τζαμί τους; Γιατί να είναι σουνιτικό; Δεν το κατάλαβα. Πώς θα δικαιολογηθείτε στα άλλα παιδιά του Ισλάμ; Πώς θα δικαιολογήσετε αυτή τη διάκριση; Γιατί; Αυτούς τους αγαπάτε περισσότερο από τους άλλους λαθρομετανάστες; Μήπως επειδή είναι περισσότεροι; Βλέπετε, λοιπόν, πως η δικαιολογητική σας βάση είναι σαθρή και έρμαια σαν το νομικό σας πλαίσιο.

Ας δούμε, λοιπόν, κάποιες επίμαχες διατάξεις, λίγο πιο αναλυτικά. Με τα δύο πρώτα άρθρα ορίζεται για πρώτη φορά νομικά –όπως είπαμε παραπάνω- η έννοια της θρησκευτικής κοινότητας. Και αυτό γίνεται, όχι γιατί υπάρχει κανένα πρόβλημα αν δεν οριστεί –παραδείγματος χάριν τι έπαθε κάποιος που δεν ορίζεται πουθενά νομικά η έννοια «κοινωνία», «ειρήνη», «αγάπη»-; αλλά ο λόγος που το κάνετε είναι ακριβώς επειδή, αν δεν οριστεί, δεν θα μπορούν να συμπεριληφθούν σε αυτή όλοι εκείνοι που επιθυμούν να τους αποδώσετε συγκεκριμένα νομικά δικαιώματα.

Έτσι θεωρείτε ότι η θρησκευτική κοινότητα είναι ικανός αριθμός φυσικών προσώπων με συγκεκριμένη σχετική ομολογία, μόνιμα εγκατεστημένο σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή, οι οποίοι μπορούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, δηλαδή, οντότητα να παρεμβαίνουν στα δρώμενα της χώρας, όταν είναι τουλάχιστον τριακόσια άτομα. Ζωή σε μας!

Αν κάνετε ένα κόπο να ξαναδιαβάσετε τα παραπάνω, θα αντιληφθείτε εύκολα δύο πράγματα.

(Θόρυβος στα υπουργικά έδρανα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

Σας προσέχει, κύριε συνάδελφε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ: Πρώτον, για να θεωρηθεί κάποιος ότι ανήκει σε κάποια τέτοια κοινότητα δεν απαιτείται να είναι νόμιμος κάτοικος, αλλά μόνο να κατοικεί σε ορισμένη περιοχή -παραδείγματος χάριν στον Άγιο Παντελεήμονα, στη Θήβα, στη Φλώρινα- και να συγκεντρώσει άλλους διακόσιους ενενήντα εννέα σαν και αυτόν, εκ των οποίων ο ένας τουλάχιστον να δηλώσει θρησκευτικός λειτουργός, ιεραργός ή ποιμένας. Γι' αυτόν μόνο απαιτείται να διαμένει μόνιμα.

Σας παρακαλώ, κύριε Σαμπαζιώτη!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας προειδοποίησα. Εσείς δεν πήρατε χαμπάρι.

Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε Κουκούτση.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΚΟΥΤΣΗΣ: Δεύτερον, ότι με αυτό το νομικό κεκτημένο, το οποίο πιστοποιείται από μια διαδικασία που δεν αποτελεί εχέγγυο σοβαρής δικανικής κρίσης –εκούσια δικαιοδοσία-, η κοινότητα αυτή, αναγνωρισμένη πλέον, αποκτά συγκεκριμένα δικαιώματα, όπως ίδρυση ναού, δικαίωμα συνάθροισης, διδασκαλίας, απόκτηση κεφαλαίων κ.λπ. και διά μέσου αυτής τα άτομα τα οποία συμμετέχουν σε αυτήν. Αν αυτό δεν είναι έμμεση νομιμοποίηση των παράνομων, τι είναι;

Επομένως αυτό που κάνετε εδώ είναι για άλλη μια φορά να καταπατάτε ευθέως τη ρητή διάταξη του άρθρου 12 του Συντάγματος, που επιτρέπει τη δυνατότητα απόκτησης τέτοιου δικαιώματος για σύσταση κάθε είδους ενώσεως αποκλειστικά σε Έλληνες πολίτες.

Στο ακατάλληλο αυτό επιχείρημα, που δεν αποτελεί προϊόν φαντασίας ή εμμονής, αλλά γραμματικής ερμηνείας του Συντάγματος, η αιτιολογική έκθεση απαντάει με μια νομική –ας επιτραπεί η έκφραση, κύριε Γενικέ- ντρίμπλα. Αναφέρει στη σελίδα 28 ότι το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι, σύμφωνα με τη νομολογία των δικαστηρίων, έχει αναγνωριστεί και στους αλλοδαπούς βάσει διεθνών συμβάσεων.

Όμως η νομολογία που παραθέτετε όχι μόνο δεν είναι πάγια, όπως λέτε, αλλά αποτελείται από μεμονωμένες αποφάσεις πρωτοδικείων –ούτε καν εφετείων- και ασφαλώς δεν έχει κριθεί ακόμα από τον Άρειο Πάγο. Επομένως ούτε πάγια νομολογία είναι, όπως ψευδώς αναφέρεται, ούτε ακόμα περισσότερο μη αμφισβητήσιμη.

Όμως ψεύδεστε και σε κάτι ακόμα, στο ότι ακόμα και αυτή η νομολογία που αναφέρετε δεν αφορά παράνομους αλλοδαπούς, παρά μόνο αλλοδαπούς που έχουν νομίμως ενταχθεί και διαβιούν στην Ελλάδα.

Το μέγεθος δε της απάτης, προκειμένου να περάσει η στρεβλή και απαράδεκτη νομική σας άποψη, ενισχύεται από το γεγονός ότι έχετε επικαλεστεί ακόμα και πρωτοβάθμια απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών που αναφέρεται σε σύσταση σωματείου από Βορειοηπειρώτες.

Εκεί, λοιπόν, το πρωτοδικείο έκρινε ότι οι Βορειοηπειρώτες μπορούν να συστήσουν ένωση, παρ' ότι δεν έχουν την ελληνική υπηκοότητα, έχουν όμως την ελληνική εθνικότητα. Μόνο το γεγονός ότι επικαλεστήκατε τέτοια απόφαση στην επίσημη αιτιολογική έκθεση σας καθιστά καταγέλαστους και αποκαλύπτει ποιες είναι οι πραγματικές προθέσεις σας. Πρόκειται για την υπ' αριθμόν 4300/1996 απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου, που την καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Δημήτριος Κουκούτσης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματειάς της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επομένως αποδείξαμε ότι όχι μόνο δεν σας ενδιαφέρει να σεβαστείτε τα θρησκευτικά δικαιώματα των αλλοδαπών που κατοικούν στην Ελλάδα, αλλά –αντίθετα- θέλετε να αποδώσετε έμμεσα δικαιώματα στους παρανόμως διαβιούντες στην Ελλάδα για τους λόγους που εσείς ξέρετε.

Η διαδικασία δε που επιλέξατε να το κάνετε σας εκθέτει. Η εκούσια δικαιοδοσία, όπως καλώς γνωρίζουν οι νομικοί, είναι μία διαδικασία ελάχιστων εγγυήσεων δικαστικής έρευνας. Δηλαδή, σε αυτήν τη διαδικασία υπάγονται οι πιο εύκολες και οι πιο ανώδυνες αστικές υποθέσεις, όπως και συναινετικά διαζύγια, η αναγνώριση δικαστικής συμπαράστασης στα σωματεία κ.λπ..

Θέλοντας, λοιπόν, να δώσετε το άλλοθι της δικαστικής διερεύνησης της υπόθεσης της θρησκευτικής κοινότητας αφήνετε έναν πρωτοδική να βγάλε τα κάστανα από τη φωτιά, δηλαδή να τα βάλει κυριολεκτικά με θεούς και δαίμονες από κάθε οργανωμένη κοινότητα αλλοδαπών που θα ζητάει να της αναγνωρίσει τα θρησκευτικά δικαιώματα.

Ουσιαστικά, αυτό που σας ενδιαφέρει δεν είναι η ουσία, αλλά ο τύπος. Ξεγελάτε την κοινή γνώμη διαφημίζοντας τη δικαστική διαδικασία, η οποία όμως είναι προσηχηματική, εύκολη και χωρίς κανένα εχέγγυο σοβαρότητας, έστω και αν σε αυτήν μπορεί να

παρέμβει η πολιτεία, κάτι που ποτέ δεν πρόκειται να το κάνει, όπως ποτέ δεν έχει παρέμβει για τη σφράγιση των τριακοσίων και άνω παράνομων τζαμιών που λειτουργούν στη χώρα μας.

Είστε μια Κυβέρνηση «Δεξιάς» -γιατί και το ΠΑΣΟΚ τι είναι, σοσιαλισμός λέει- έχετε όμως μια αριστερή ιδεολογία σε σχέση με το θρήσκευμα και αυτό αποκαλύπτεται από το εζής: Όταν επικαλείστε τη νομοθεσία που επικρατεί σε άλλες χώρες, κρίνετε ως αντισυνταγματική τη ρύθμιση στον ρωσικό νόμο, που προβλέπει τη δυνατότητα αναγκαστικής διάλυσης θρησκευτικής κοινότητας που έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, εφόσον αυτή παραβιάζει το Σύνταγμα και τους νόμους.

Αντίθετα, κρίνετε συνταγματικό να παραβαίνετε, όπως προείπα, τη ρητή -το τονίζω, ρητή- διάταξη του άρθρου 12 σε σχέση με την ιθαγένεια εκείνων που σχηματίζουν νομικές ενώσεις. Το Σύνταγμα το έχετε δει σαν ακορντεόν, σαν ξεχειλωμένο, κάτι που το αποδεικνύετε με την κάθε ευκαιρία. Δεν θα προχωρήσω άλλο, για τα άρθρα θα μιλήσουμε αύριο.

Επίσης θα ήθελα να πω στον κ. Λοβέρδο ότι μου είχε υποσχεθεί πως σήμερα θα μιλάγαμε και για την περίφημη εβραϊκή φορολόγηση στην Ελλάδα, δηλαδή για την πέτσια. Σε αυτό θα αναφερθεί ο συναγωνιστής κ. Αρβανίτης εκτενέστερα -μιας και είναι το ατού του, αφού είναι και γνώστης του αντικειμένου- και ελπίζω να πάρουμε πειστικές απαντήσεις από την τοποθέτηση του Υπουργού.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Τον λόγο έχει η ειδική αγορήτρια της Δημοκρατικής Αριστεράς κ. Μαρία Ρεπούση.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου που συζητάμε σήμερα επιχειρεί να επιλύσει ένα πρόβλημα που ταλαιπωρούσε για πάρα πολλά χρόνια πολλές θρησκευτικές κοινότητες που λειτουργούσαν και εξακολουθούν να λειτουργούν στη χώρα μας. Ο νόμος δεν αναγνώριζε στις κοινότητες αυτές νομική προσωπικότητα συμβατή με τη φυσιογνωμία και το έργο τους. Η μόνη νομική μορφή που μπορούσαν να έχουν ήταν αυτή του σωματείου, μορφή περιοριστική και, όπως οι ίδιες οι θρησκευτικές κοινότητες, οι ίδιοι οι φορείς, τονίζουν αλλά και η αιτιολογική έκθεση παραδέχεται, ασύμβατη και περιοριστική -ασύμβατη με τη θρησκευτικότητά τους και περιοριστική για το έργο τους.

Η πρακτική αυτή συνιστούσε ταυτόχρονα μία διάκριση στη χώρα μας, καθώς η Καθολική Εκκλησία της Ελλάδας, για παράδειγμα, δεν είχε δικαίωμα να αιτηθεί μία νομική προσωπικότητα συμβατή με το έργο της, ενώ ταυτόχρονα η Εκκλησία της Ελλάδας και οι ισραηλιτικές κοινότητες αναγνωρίζονταν ως νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Να θυμίσω εδώ -αν και το πρόβλημα δεν είναι ποσοτικό, αλλά ποιοτικό- ότι ο αριθμός των καθολικών στην Ελλάδα εκτιμάται σήμερα στις τριακόσιες χιλιάδες.

Το παρόν σχέδιο νόμου πράγματι, λοιπόν, επιλύει το πρόβλημα αυτό, θεσμοθετώντας την έννοια του θρησκευτικού νομικού προσώπου για τις θρησκευτικές κοινότητες που επιθυμούν να λειτουργούν οργανωμένα και με έναν τρόπο που να αντιλαμβάνεται και να αναγνωρίζει το εσωτερικό δίκαιο της χώρας.

Με αυτήν την έννοια, είναι θετικό και συμφώνησαν σε αυτό και οι εκπρόσωποι των θρησκευτικών φορέων που κλήθηκαν στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων να εκφράσουν την άποψή τους. Σημειώνω εδώ ότι οι φορείς αυτοί, οι εκπρόσωποι, ήταν αποκλειστικά εκπρόσωποι ορθόδοξων και καθολικών δογμάτων. Δεν ήταν εκεί κανείς παρών εκπροσωπώντας τα ισλαμικά δόγματα που υπάρχουν στην Ελλάδα.

Το πρόβλημα αυτό μέσα από το παρόν σχέδιο νόμου επιλύεται, ωστόσο αυτό γίνεται με συγκεκριμένο τρόπο, που δεν είναι ουδέτερος και φέρει τη σφραγίδα της Κυβέρνησης του κ. Σαμαρά και του συγκεκριμένου Υπουργού Παιδείας που το εισηγείται. Φέρει, με άλλα λόγια, μια βαθιά, συντηρητική σφραγίδα της συγκεκριμένης Κυβέρνησης, γεγονός που επιβεβαιώθηκε πλήρως και από την ομιλία της εισηγήτριας της Νέας Δημοκρατίας, η οποία αναλώθηκε στο μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας της με το who is who των μελών της Εθνικής Ένωσης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου. Θέλω εδώ να σημειώσω ότι δεν απαγορεύεται κάποιος που είναι μέλος αυτής της επιτροπής -ο κ. Χριστόπουλος συγκεκριμένα, καθηγητής στο Πάντειο Πανεπιστήμιο- να

δραστηριοποιείται και πολιτικά. Από πού κι ως πού αυτό είναι ασυμβίβαστο;

Η ομιλία της εισηγήτριας της Νέας Δημοκρατίας, κατά την άποψή μου, εκφράζει τη σύγχυση του στίγματος που εκπέμπει σήμερα η Νέα Δημοκρατία του κ. Σαμαρά. Από τη μια, διακηρυκτικά, λέει ότι θέλει να είναι η συνέχεια της μεγάλης φιλελεύθερης, δημοκρατικής παράταξης, που στοχεύει στον εξευρωπαϊσμό της χώρας και στις αναγκαίες αλλαγές που χρειάζεται το θεσμικό μας πλαίσιο και από την άλλη κρατά την Ελλάδα δέσμια της καθυστέρησης και των προκαταλήψεων, όπως αυτή που αφορά την αναγνώριση της θρησκευτικής ελευθερίας και της ισοτιμίας στα θρησκευτικά.

Καλώ και την εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας να μας πει ξεκάθαρα πώς θέλει την Ελλάδα η Νέα Δημοκρατία. Τη βλέπει ένα κράτος δικαίου που εγγυάται στους πολίτες της αλλά και σε κάθε κάτοικο την ισοπολιτεία ή τη θέλει να καταδικάζεται διαρκώς από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για παραβάσεις και διακρίσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα; Τη θέλει ένα κράτος που τόσο η συνταγματική όσο και η έννομη τάξη εναρμονίζονται προς τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των Ευρωπαϊκών εταιριών ή να αποτελεί πάντοτε την εξαίρεση στους κοινούς ευρωπαϊκούς κανόνες;

Αυτά είναι πολύ βασικά ερωτήματα για τη φυσιογνωμία, για το παρόν και το μέλλον του κράτους μας και της χώρας μας και όσο δεν τα απαντά κανείς, δεν μπορεί να μιλά για διγλωσσία.

Γίνονται πιο συγκεκριμένα για το σχέδιο νόμου που συζητάμε σήμερα. Κάθε πρόταση νόμου που επιδιώκει να ρυθμίσει τις σχέσεις ανάμεσα στην πολιτεία και στις εκκλησίες οφείλει, κατά την άποψή μου, να αποβλέπει αφ' ενός τόσο στη βελτίωση της θρησκευτικής ελευθερίας και ισότητας και αφ' ετέρου να δημιουργεί τις προϋποθέσεις που θα επιτρέψουν τόσο στην Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος όσο και στις άλλες να αναπτυχθούν σε υγιείς βάσεις στη χώρα μας και να εκπληρώσουν την αποστολή τους, απαλλαγμένες από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του κράτους.

Το κάνει αυτό το παρόν σχέδιο νόμου; Κατά την άποψή μας, το κάνει με έναν συγκεκριμένο τρόπο, που αναιρεί στην πραγματικότητα το δικαίωμα της απαραβίαστης θρησκευτικής ελευθερίας και της ισότητας.

Πρώτον, αφήνει στην άκρη το ζήτημα που καίει, δηλαδή το ζήτημα μιας συνολικής ρύθμισης σε ισότιμη βάση ανάμεσα στις σχέσεις πολιτείας και εκκλησιών. Αφήνει, λοιπόν, στην άκρη, στο συρτάρι, την πρόταση που έκανε το αρμόδιο θεσμικό όργανο της πολιτείας -εκτός και αν δεν θέλουμε θεσμικά όργανα, αν δεν θέλουμε η πολιτεία να έχει θεσμικά όργανα τα οποία να γνωμοδοτούν, όπως είναι η Ελληνική Ένωση για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου- μία πρόταση επεξεργασμένη, του 2005, που με αίτημα της πολιτείας είχε γίνει αντικείμενο επεξεργασίας από το αρμόδιο θεσμικό όργανο, δεν τη συμβουλευόταν καθόλου, δεν τη λαμβάνει καθόλου υπ' όψιν. Και όχι μόνο δεν την λαμβάνει υπ' όψιν, αλλά, όπως ειπώθηκε και στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων από την εκπρόσωπο αυτής της ένωσης, δεν συμβουλευτήκε καθόλου το Υπουργείο Παιδείας το αρμόδιο θεσμικό όργανο της πολιτείας, προκειμένου να καταθέσει το παρόν σχέδιο νόμου.

Θέλω εδώ να πω ότι αφήνει στην άκρη το σύνολο της πρότασης, το οποίο, όπως στην αιτιολογική έκθεση τονίζεται, αναλαμβάνει αυτήν την πρωτοβουλία και επιθυμεί να ξεκαθαρίσει ότι δεν βάλλει κατά του θρησκευτικού αισθήματος του ελληνικού λαού ούτε αμφισβητεί τις παραδόσεις του. Επιδιώκει απλώς, σε έναν κόσμο που εξελίσσεται με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, να συμβάλει στην προσαρμογή ενός απαρχαιωμένου θεσμικού πλαισίου, που γέννησε τα γνωστά προβλήματα στις καινούργιες συνθήκες. Και τούτο χωρίς αιφνιδιασμούς ούτε άλματα που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προκαλέσουν φόβο, πόνο και τραύματα στους πιστούς και στους θρησκευόμενους, αλλά με ρεαλιστικές προτάσεις για τις απολύτως αναγκαίες μεταβολές προς την πρόοδο και την εξέλιξη, πολύ περισσότερο όταν στην Ελλάδα -τονίζει- τα δεδομένα του προβλήματος έχουν σε μεγάλο βαθμό ανατραπεί την τελευταία δεκαετιαία.

Με το μεταναστευτικό ρεύμα που άλλαξε την όψη της ελληνι-

κής κοινωνίας, επηρεάζοντας πλέον και τις βαθύτερες τομές της, η χώρα μας βλέπει όλο και περισσότερο τον εαυτό της όχι πια ως μονοπολιτισμική και θρησκευτικά απολύτως ομοιογενή χώρα, αλλά ως πολυπολιτισμική και θρησκευτικά διαφοροποιημένη. Πρόκειται για μία μεταβολή που, όπως σημειώνεται στην εισηγητική έκθεση, επιβάλλει αλλαγές οπτικής, κριτηρίων και μεθόδων, για τις οποίες η παρούσα πρόταση ήθελε να αποτελέσει ένα πρώτο, αλλά σταθερό βήμα.

Να τονίσω, επίσης, ότι η συγκεκριμένη πρόταση του αντίστοιχου θεσμικού οργάνου της πολιτείας κινούταν στην προοπτική μιας σταδιακής απεξάρτησης Εκκλησίας και Κράτους και για όσους είχαν αναλάβει την πρωτοβουλία αυτή, είχαν αναλάβει αυτό το έργο, η προοπτική τους ήταν μία γενικευμένη απαίτηση για διεύρυνση και εμβάθυνση των εγγυήσεων της ισοπολιτείας και του κράτους δικαίου, έτσι ώστε η συνταγματική και γενικότερα η έννομη τάξη της Ελλάδας να εναρμονιστεί με τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις. Αυτό, για την αποκατάσταση της πρότασης, η οποία, όπως είπα, κινούταν στην προοπτική ενός ήπιου καθεστώτος διακριτών ρόλων και όχι σε ένα καθεστώς πλήρους διαχωρισμού Εκκλησίας και Κράτους.

Το παρόν σχέδιο νόμου, λοιπόν, αφήνει πρώτο στην άκρη όλο αυτό το σκεπτικό και όλη τη συνολική θεώρηση αυτών των σχέσεων, κάνοντας μία συγκεκριμένη επιλογή. Παίρνει ένα μέρος αυτού του ζητήματος των σχέσεων και το ρυθμίζει με έναν συγκεκριμένο τρόπο.

Ας περάσουμε στην πραγματικότητα στη ρύθμιση που επιβάλλει. Συστατικό στοιχείο της θρησκευτικής ελευθερίας είναι η ισοπολιτεία και η ισότητα. Εδώ έχουμε, όχι δύο ούτε τρία, στην πραγματικότητα έχουμε τέσσερα καθεστώτα νομικά.

Το πρώτο είναι αυτό που έχουν οι μουφτείες. Τι είναι οι μουφτείες; Δημόσιες υπηρεσίες.

Το δεύτερο νομικό καθεστώς είναι το νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου που έχει η Εκκλησία της Ελλάδας και οι ισραηλιτικές κοινότητες.

Το τρίτο είναι το νομικό καθεστώς που προτείνει το παρόν σχέδιο νόμου για τα υπόλοιπα θρησκευτικά, τις θρησκευτικές κοινότητες που αριθμούν πάνω από τριακόσια άτομα –ελπίζω στην επικράτεια– και που είναι το νομικό καθεστώς ιδιωτικού δικαίου. Δεν μας εξηγήθηκε ούτε από τον Υπουργό ούτε στην εισηγητική έκθεση γιατί έχουμε εδώ δύο νομικά καθεστώτα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Και το τέταρτο –γιατί υπάρχει και τέταρτο– είναι αυτό της μη αναγνώρισης θρησκευτικού νομικού προσώπου. Στην Ελλάδα λειτουργούν πάνω από ογδόντα δόγματα. Από αυτά τα ογδόντα και πλέον δόγματα με τις ρυθμίσεις του παρόντος σχεδίου νόμου, μόνο δύο ή τρία μπορούν να αιτηθούν τη νομική προσωπικότητα του θρησκευτικού νομικού προσώπου. Όλα τα άλλα αποκλείονται. Γιατί ακριβώς μπαίνει το όριο των τριακοσίων ατόμων και στην ουσία, θέτοντας το όριο αυτό, αναιρεί τον οικουμενικό χαρακτήρα των θρησκειών, όλων των αναγνωρισμένων θρησκειών, είτε πολυθεϊκών, είτε μονοθεϊκών, παραδοσιακών ή μη, ενώ στην ίδια τη ρύθμιση του νόμου, για παράδειγμα, σε άλλο άρθρο λέει ότι αν πέσουν κάτω από τα εκατό μέλη, τότε αναιρείται η νομική προσωπικότητα του νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου.

Μία άλλη διάκριση είναι ότι επεμβαίνει στα εσωτερικά των εκκλησιαστικών κοινότητων, προσβάλλοντας στην πραγματικότητα το αυτοδιοίκητο της θρησκευτικής κοινότητας, ρυθμίζοντας μία σειρά από πράγματα στο άρθρο 2 και στο άρθρο 3 και ταυτόχρονα –πιστεύω ότι θα επανέλθουμε αύριο– έχει μία διάταξη για τη διάλυση του θρησκευτικού νομικού προσώπου, αν η λειτουργία του έχει καταστεί –λέει– παράνομη, ανήθικη ή αντίθετη προς τη δημόσια τάξη.

Αυτοί είναι πάρα πολύ γενικόλογοι όροι, που θέτουν υποκειμενικά ζητήματα για τη διάλυση των θρησκευτικών νομικών προσώπων. Εμείς και στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων προτεيناμε μία διάταξη που θα λέει ότι διαλύεται, εφόσον δεν σέβεται τους νόμους και το Σύνταγμα του κράτους και υιοθετήσαμε και άλλη μία διατύπωση που υπάρχει στην πρόταση της ΕΕΔΑ, σχετικά με τον μισαλλόδοξο λόγο και τις αντίστοιχες πρακτικές. Θεωρούμε, δηλαδή, ότι είναι λόγος μη αναγνώρισης θρη-

σκευτικής νομικής προσωπικότητας, η μισαλλοδοξία είτε στο λόγο είτε στο έργο και στην πρακτική κάποιας θρησκευτικής κοινότητας.

Γι' αυτούς βασικά τους λόγους πιστεύουμε ότι, ενώ το παρόν σχέδιο νόμου επιχειρεί να επιλύσει ένα μακροχρόνιο πρόβλημα που υπάρχει ισοτιμίας και άσκησης της θρησκευτικής ελευθερίας ανάμεσα στα διαφορετικά θρησκευτικά που υπάρχουν στη χώρα μας, το κάνει με έναν τέτοιο τρόπο, που βάλλει ευθέως κατά της θρησκευτικής τους ελευθερίας, για την οποία θεωρούμε αναπόσπαστο μέρος την ισοπολιτεία και την ισοτιμία της μεταχείρισης.

Σε ό,τι μας αφορά κάθε πρόσωπο, μα κάθε πρόσωπο –ακόμα και ένα– έχει δικαίωμα να εκδηλώνει τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις ατομικά ή συλλογικά, δημόσια ή κατ' ιδίαν με τη λατρεία, με την εκπαίδευση, την άσκηση των θρησκευτικών του καθηκόντων και τις τελετές. Επίσης έχει το δικαίωμα να αποσιωπά τις θρησκευτικές του πεποιθήσεις και να τις μεταβάλλει ελεύθερα και χωρίς τύπους. Το κράτος οφείλει από τη μεριά του να διασφαλίσει την απόλυτη άσκηση της θρησκευτικής ελευθερίας και να σέβεται εξίσου όλα τα θρησκευτικά.

Όλες, λοιπόν, οι θρησκευτικές ενώσεις που υπάρχουν στη χώρα μας, εφόσον σέβονται τους νόμους και το Σύνταγμα της χώρας και δεν έχουν μισαλλόδοξο λόγο και αντίστοιχες πρακτικές, έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις. Η απόλαυση δε των ατομικών, πολιτικών και κοινωνικών τους δικαιωμάτων δεν μπορεί να εξαρτάται από τις θρησκευτικές πεποιθήσεις κανενός.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Γιώργος Λαμπρούλης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση με το παρόν νομοσχέδιο επιχειρεί να λύσει τα ζητήματα οργάνωσης των διαφόρων θρησκευτικών ομάδων σε κοινότητες εκτός της Ορθόδοξης Εκκλησίας, της ισραηλιτικής κοινότητας και των Μουφτειών της Θράκης.

Υπάρχει πρόβλημα; Υπάρχουν ζητήματα που χρήζουν αντιμετώπισης; Ασφαλώς και υπάρχουν. Το θέμα είναι πώς επιλύονται και βεβαίως τι λύσεις προτείνονται.

Εμείς, το Κομμουνιστικό Κόμμα προσεγγίζουμε το προτεινόμενο νομοσχέδιο στη βάση της θέσης μας για τις σχέσεις Κράτους-Εκκλησίας στο πλαίσιο του διαχωρισμού Εκκλησίας και Κράτους, έχοντας μάλιστα καταθέσει και στο παρελθόν πρόταση νόμου στην οποία προβλέπονταν συγκεκριμένες ρυθμίσεις για την αναγνώριση των θρησκευτικών ενώσεων-κοινοτήτων, θέσει που και η Νέα Δημοκρατία και το ΠΑΣΟΚ στο παρελθόν δεν συζητήσαν και δεν συζητούσαν –όπως και τώρα– αλλά και άλλα κόμματα που το προέβαλλαν ως θέση-αίτημα και βεβαίως πλέον δεν αναφέρονται καν σε αυτό – ίσως γιατί δεν συνάδει με την πορεία προς τις κυβερνητικές καρέκλες.

Όμως ποια ήταν και η ουσία αυτών των προτάσεων του Κομμουνιστικού Κόμματος; Η ουσία ήταν ότι ο έλεγχος του κράτους πρέπει να περιοριστεί στη διακρίβωση των τυπικών προϋποθέσεων, χωρίς να παρεμβαίνει στην εσωτερική οργάνωση των θρησκευτικών ενώσεων. Μάλιστα προτεيناμε συγκεκριμένη διαδικασία: αίτηση είκοσι τουλάχιστον φυσικών προσώπων, που συνοδεύονταν από συστατική πράξη και βεβαίως το καταστατικό, υπογεγραμμένο από τους ιδρυτές τους, δηλαδή, ό,τι ισχύει για τις ενώσεις προσώπων και τα σωματεία. Ενώ για τη διάγνωση του θρησκευτικού χαρακτήρα της θρησκευτικής ένωσης ή κοινότητας –ή όπως αλλιώς θέλατε ονομάστε τη– λαμβάνονταν ιδίως υπ' όψιν η διάρκεια και η ύπαρξη συγκροτημένου θρησκευτικού δόγματος, ενώ αποκλειόταν η εγγραφή ενώσεων που διακήρυταν ή ακολουθούσαν ή ακολουθούν μισαλλόδοξες πρακτικές. Δεν λέμε ότι θα πρέπει να αναγνωρίζονται ως θρησκευτικές ενώσεις οργανώσεις που κηρύττουν εγκληματικούς σκοπούς.

Επίσης προβλεπόταν η δυνατότητα διαγραφής από το ειδικό βιβλίο των θρησκευτικών ενώσεων όταν εξέλειπαν οι προϋποθέσεις για την εγγραφή σύμφωνα με όσα αναφερθήκαν προηγουμένως.

Μέχρι εκεί, λοιπόν, και η παρέμβαση του κράτους. Από εκεί και πέρα να αποφασίζουν ελεύθερα οι θρησκευτικές ενώσεις για

την εσωτερική οργάνωσή τους, όχι να τίθενται προϋποθέσεις και όροι, οι οποίοι στην ουσία αποσκοπούν στον έλεγχο και τη χειραγώγηση.

Έτσι γιατί, για παράδειγμα, προτείνετε στο νομοσχέδιο –ακούστηκε και από τα άλλα κόμματα και στην επιτροπή– τόσο μεγάλο αριθμό υπογραφών –το λιγότερο τριακόσιες–, προκειμένου να γίνεται αναγνώριση της θρησκευτικής κοινότητας, όπως και το ζήτημα της καθορισμένης γεωγραφικής περιοχής των ατόμων που θα απαρτίζουν τη θρησκευτική κοινότητα;

Εδώ, για παράδειγμα, έχουμε άτομα που ανήκουν σε διαφορετικά δόγματα, μετανάστες κ.λπ.. Τι θα γίνει με αυτούς όταν ο αριθμός τους είναι μικρότερος των τριακοσίων; Είναι ή δεν είναι απαγορευτικό; Ή, για να αναφερθούμε σε άλλο παράδειγμα, τι είναι αυτή η γενική διάταξη περί αναστολής λειτουργίας θρησκευτικών κοινοτήτων για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας που αναφέρεται στο νομοσχέδιο;

Το ρωτήσαμε και στην επιτροπή δύο φορές, αλλά απάντηση δεν πήραμε. Δεν μας είπε κάτι συγκεκριμένο ο Υπουργός.

Όλοι μας το ξέρουμε ότι με πρόσχημα τη δημόσια τάξη και ασφάλεια μπορούν να γίνουν τα πάντα. Εάν δεν πρόκειται περί θρησκευτικού δόγματος, αλλά υποκρύπτονται άλλες εγκληματικές δραστηριότητες, ας αντιμετωπιστεί συγκεκριμένα στην περίπτωση αυτή και όχι με γενικές διατάξεις που χωρούν, βεβαίως, τα πάντα.

Ένα άλλο παράδειγμα είναι το θέμα που αφορά στις διαδικασίες και διατυπώσεις σύστασης, στο άρθρο 3 εν προκειμένω, όπου τα μέλη-ιδρυτές μαζί με την υπογραφή της συστατικής πράξης θα πρέπει να καταθέτουν και τα πλήρη στοιχεία ταυτότητας, κατοικίας κ.λπ.. Το ίδιο ισχύει για τις προϋποθέσεις που मौνούν για τη θέση του ιερέα, καθώς προβλέπεται κατάθεση βιογραφικού σημειώματος, από όπου θα προκύπτουν οι θρησκευτικές σπουδές, ο τρόπος και ο χρόνος ανάδειξης, εκλογής, επιλογής τους στη θέση κ.λπ.. Και, βεβαίως, θεωρούμε υπερβολή την ανάρτηση στο διαδίκτυο της ιδιότητας του θρησκευτικού λειτουργού, όπως αναφέρεται και μέσα στο σχετικό άρθρο. Γιατί να απαιτούνται τα ανωτέρω;

Θα αναφέρω άλλο ένα παράδειγμα. Γιατί να παρεμβαίνει υπερπάγγελα ο εισαγγελέας ή κατόπιν αιτήσεως του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων κατά τη συζήτηση της αίτησης για αδειοδότηση της θρησκευτικής κοινότητας; Το ίδιο, βεβαίως, γίνεται –θα απαντήσετε ενδεχομένως– και με τα σωματεία. Εμείς, όμως, ήμασταν κατά αυτού. Ποιος είναι ο λόγος, λοιπόν;

Ένα ακόμη παράδειγμα είναι το ζήτημα της διάλυσης του θρησκευτικού νομικού προσώπου σε περίπτωση που τα μέλη του μένουν λιγότερα από εκατό. Γιατί να προβλέπεται αυτό; Μπορεί να βρούμε ή να βρείτε έναν άλλον τρόπο, μία άλλη πρόταση.

Έτσι, λοιπόν, συνοψίζοντας, με βάση και τη θέση μας αυτή, που εκφράστηκε και από την αρχή, και με βάση και τις ανωτέρω ενστάσεις –αν θέλετε– ή και τις ερωτήσεις, εμείς θα ψηφίσουμε «πρώην» στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να αναφερθώ σε δύο τροπολογίες που έχει καταθέσει η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Η μία αφορά τον ενιαίο φόρο κατανάλωσης. Έχει να κάνει δηλαδή με την εξίσωση ενιαίου φόρου κατανάλωσης, που επιβλήθηκε τον Οκτώβριο του 2012 και τέθηκε σε εφαρμογή, η οποία σε συνδυασμό με τις αυξήσεις στις τιμές του πετρελαίου εκτίναξε την τελική τιμή του πετρελαίου θέρμανσης, καθιστώντας το απλησίαστο για τη λαϊκή οικογένεια.

Η λαϊκή οικογένεια, βεβαίως, εξαιτίας των συνεπειών της καπιταλιστικής κρίσης και της συνεχιζόμενης αντιλαϊκής πολιτικής για τη διαχείριση της κρίσης έχει οδηγηθεί σε σημαντική επιδείνωση της θέσης της, ώστε να μην μπορεί να καλύψει βασικές ανάγκες επιβίωσης, όπως η προστασία από το ψύχος.

Τα μέτρα της Κυβέρνησης για το επίδομα θέρμανσης –μάλιστα υπάρχει και σχετική τροπολογία της Κυβέρνησης για μείωση κατά εκατό ευρώ στον ειδικό φόρο κατανάλωσης– κατά τη γνώμη μας αποτελούν κοροϊδία. Δεν μπορούν να αντισταθμίσουν την αδυναμία κάλυψης των αναγκών θέρμανσης της λαϊκής οικογένειας. Αυτό δεν μπορούν να το κάνουν ούτε βέβαια και τα ημίμετρα που προτείνουν τα άλλα κόμματα, που μιλούν για μείωση του

συντελεστή του ενιαίου φόρου κατανάλωσης ή για διεύρυνση του κριτηρίου για τους δικαιούχους του επιδόματος θέρμανσης.

Βεβαίως για το Κομμουνιστικό Κόμμα η λύση για την επείγουσα αντιμετώπιση του προβλήματος βρίσκεται στην άμεση κατάργηση του ενιαίου φόρου κατανάλωσης αλλά και του ΦΠΑ, που επιβαρύνει τόσο το πετρέλαιο θέρμανσης αλλά και το φυσικό αέριο για την οικιακή χρήση.

Διότι –δείτε τώρα– έρχεται και μία άλλη τροπολογία, η οποία από τη μία μεριά –έστω όπως το προπαγανδίζει η Κυβέρνηση– μειώνει την τιμή στο πετρέλαιο, μειώνοντας τον ειδικό φόρο κατανάλωσης, και από την άλλη μεριά δίνει προνόμια οικονομικά –δηλαδή χαμηλές τιμές αγοράς– σε μη οικιακής χρήσης φυσικό αέριο. Η όποια μείωση –προς επιχειρηματίες στην ουσία, που κατανalώνουν τεράστιες, μεγάλες ποσότητες φυσικού αερίου– θα μετακυλιστεί στη λαϊκή κατανάλωση, δηλαδή στην κατοικία. Άρα εμπαίζετε, κοροϊδεύετε και, βεβαίως, ακολουθείτε μια βαθύτατα αντιλαϊκή πολιτική και σε αυτόν τον τομέα.

Η δεύτερη τροπολογία με γενικό αριθμό 1853 και ειδικό 211 αφορά την κατάσταση απόγνωσης την οποία βρίσκονται σήμερα χιλιάδες αυτοαπασχολούμενοι ασφαλισμένοι στον ΟΑΕΕ, στο ΕΤΑΑ αλλά και οι φτωχομεσαίοι αγρότες που είναι ασφαλισμένοι στον ΟΓΑ, καθώς βρίσκονται σε αδυναμία να πληρώσουν τις ασφαλιστικές τους εισφορές. Γι' αυτό εκβιάζονται και απειλούνται με κατασχέσεις, με ατομικές ειδοποιήσεις, που στέλλονται κατά χιλιάδες μέσω του ΚΕΑΟ, σύμφωνα με τις οποίες επιβαρύνονται με πρόστιμα και προσαυξήσεις. Αδυνατούν να θεωρήσουν τα βιβλιάρια υγείας, μένοντας ακάλυπτοι από υγειονομική περίθαλψη, στερούμενοι ακόμη και αυτών των ελάχιστων παροχών που έχουν απομείνει.

Βεβαίως, αυτή η κατάσταση δεν διαμορφώθηκε τυχαία, αλλά είναι αποτέλεσμα της συγκεκριμένης πολιτικής, που μεταφέρει τα βάρη της κρίσης στα λαϊκά στρώματα, για να σωθεί η κερδοφορία του κεφαλαίου με τη λεηλασία των λαϊκών εισοδημάτων, τη δυσβάσταχτη φοροεπιδρομή και τα χαράτσια. Είναι αποτέλεσμα της πολιτικής της λεγόμενης απελευθέρωσης της αγοράς και βεβαίως της λεηλασίας των αποθεματικών των ταμείων και της μείωσης της θεσμοθετημένης υποχρέωσης του κράτους για ενίσχυση, για χρηματοδότηση των ταμείων.

Σε αυτή, λοιπόν, την κατεύθυνση και για να υπάρχει άμεση ανακούφιση των αυτοαπασχολούμενων στον ΟΑΕΕ, των ασφαλισμένων στο ΕΤΑΑ και τον ΟΓΑ, η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Κομμουνιστικού Κόμματος πρότεινε και προτείνει συγκεκριμένα μέτρα:

Να μην επιβάλλονται πρόστιμα και κανενός είδους προσαυξήσεις στις ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων αυτών των κατηγοριών που δεν έχουν πληρωθεί λόγω οικονομικής αδυναμίας. Τυχόν πρόστιμα και προσαυξήσεις που έχουν επιβληθεί να διαγράφονται. Βεβαίως, από τη ρύθμιση να εξαιρούνται οι εργοδοτικές εισφορές. Να απαγορευθεί με οποιονδήποτε τρόπο η μεταβίβαση των απαιτήσεων από απλήρωτες ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων –ΟΓΑ, ΕΤΑΑ, ΟΑΕΕ– στο Κέντρο Είσπραξης Ασφαλιστικών Οφειλών, αλλά και σε οποιονδήποτε τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο.

Παράλληλα να υπάρξει απαγόρευση της κατάσχεσης και κάθε μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης εις βάρος των ασφαλισμένων για την είσπραξη των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών. Τα βιβλιάρια ασθένειας των ασφαλισμένων να θεωρούνται χωρίς καμία προϋπόθεση. Βεβαίως, οι οφειλόμενες ασφαλιστικές εισφορές των ασφαλισμένων, όπως διαμορφώνονται και ύστερα από την εφαρμογή του πρώτου άρθρου της τροπολογίας μας, να υπόκεινται σε μακροχρόνια ρύθμιση για μηνιαίες δόσεις με τέτοιο τρόπο, ούτως ώστε το ετήσιο άθροισμα των μηνιαίων δόσεων να μην ξεπερνάει συνολικά το 10% του διαθέσιμου εισοδήματος των ασφαλισμένων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο ειδικός αγορητής των Ανεξάρτητων Δημοκρατικών Βουλευτών κ. Πέτρος Τατσόπουλος.

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το νομοσχέδιο είναι προς τη σωστή κατεύ-

θυνση, γι' αυτό δεν θα σας γκρινιάξω και πολύ για τα επιμέρους ούτε για τη φάμπρικα των άσχετων τροπολογιών, γιατί δεν είναι μια φάμπρικα που ξεκίνησε με αυτό το νομοσχέδιο και ούτε θα τελειώσει με αυτό το νομοσχέδιο. Φαντάζομαι μέχρι να εκπνεύσει αυτή η Σύνοδος θα έχουμε συνέχεια τροπολογίες. Τουλάχιστον, όμως, μία από τις τροπολογίες της «δωδεκάτης» δεν μπορώ, κύριε Υπουργέ, να μην τη σχολιάσω.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ποια;

ΠΕΤΡΟΣ ΤΑΤΣΟΠΟΥΛΟΣ: Έχει κατατεθεί από Βουλευτές αυτή η τροπολογία και αναφέρεται στα μητροπολιτικά συμβούλια. Αφού διαπιστώνει ότι στη σύνθεση των μητροπολιτικών συμβουλίων κατά τεκμήριο δεν προσέρχονται οι προϊστάμενοι των τοπικών διευθύνσεων οικονομικών υπηρεσιών – αυτό συμβαίνει προτείνει οι ίδιες οι μητροπόλεις, η ίδια η Διάρκης Ιερά Σύνοδος να έχουν πλήρως τον έλεγχο της σύνθεσης των μητροπολιτικών συμβουλίων. Δηλαδή, οι ίδιες οι μητροπόλεις να κρίνουν αν τα οικονομικά τους – λέει ο κακόπιστος – είναι εντάξει ή όχι. Αυτό είναι τροπολογία. Προσέξτε την, όταν θα έρθει.

Δεν θα μείνω πολύ στα άλλα επιμέρους θέματα, γιατί αναπτύχθηκαν πολύ από τους συναδέλφους προηγουμένως και για τον μεγάλο αριθμό των τριακοσίων και για την ορισμένη εδαφική περιοχή και όλα αυτά. Δεν θα τα επαναλάβω, για να μη χάνουμε και πολύ χρόνο.

Θα προσπαθήσω να μείνω στο γενικό κάδρο. Φοβάμαι ότι όλα ξεκινούν στραβά. Και ξεκινούν στραβά από την αρχή. Διότι η Ελλάδα μπορεί να διατείνεται ότι είναι ένα κοσμικό κράτος, αλλά είναι ένα όχι και τόσο κοσμικό κράτος.

Σε αντίθεση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες, όπως η Πολωνία, η Ιταλία, η Ισπανία, που είχαν μεγάλη θρησκευτική παράδοση, ιδίως με την Καθολική Εκκλησία, αλλά μπορούσαν αρκετά νωρίς και με παρρησία, με σθένος, να χωρίσουν την Εκκλησία από το Κράτος, εμείς προτιμήσαμε να δημιουργήσουμε ένα υβρίδιο, να δημιουργήσουμε ένα κοσμικό κράτος που έχει και λίγο θρησκευτικό χαρακτήρα. Θυμίζει λίγο την περίφημη φράση στη «Φάρμα των Ζώων» του Όργουελ: «Όλοι είμαστε ίσοι, αλλά μερικοί είναι πιο ίσοι από τους άλλους». Αυτό συνέβη από την αρχή, ήδη από το πρώτο Σύνταγμα της Επιδαύρου, που ξεκινάει: «Είς το όνομα της Αγίας, της Ομοούσιου και Αδιαίρετου Τριάδος».

Αυτός ο σφιχτός εναγκαλισμός, λοιπόν, της Εκκλησίας με το Κράτος οδήγησε συν τα χρόνια σε ορισμένες τερατογενέσεις. Ένωθε η ίδια η Εκκλησία υποχρεωμένη να παίρνει θέση σε πράγματα για τα οποία σε ένα αμιγές κοσμικό κράτος δεν θα της έπεφτε λόγος, όπως, για παράδειγμα, λέμε τώρα, για την επέκταση του συμφώνου συμβίωσης στα ομόφυλα ζευγάρια, για την οποία καταδικαστήκαμε κιόλας, επειδή δεν την εφαρμόσαμε, από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Τι λόγο να έχουν οι μητροπολίτες για ένα αστικό δικαίωμα; Και όμως, θεωρούν ότι έχουν.

Εμείς από την άλλη μεριά, το κοσμικό κράτος, θεωρούμε ότι πρέπει να πούμε τη γνώμη μας, εάν το Άγιο Φως, για παράδειγμα, αυτή η πασοκική ευρεσιτεχνία, πρέπει να μεταφέρεται από τα Ιεροσόλυμα με τιμές Αρχηγού κράτους. Δηλαδή, μπαίνουμε εμείς σε έναν χώρο δογματικής, που δεν μας πέφτει λόγος, επειδή το κράτος μπαίνει στα χωράφια της Ορθοδόξου Εκκλησίας. Γι' αυτό, όσο επώδυνος και εάν είναι ο χωρισμός, είμαι βέβαιος ότι μακροπρόθεσμα θα είναι προς το συμφέρον και της Εκκλησίας και του Κράτους.

Αυτός ο σεβασμός προς τις θρησκευτικές αντιλήψεις πρέπει, ξέρετε, να είναι αμίδρομος. Βεβαίως πρέπει να έχουμε σεβασμό προς τις θρησκευτικές αντιλήψεις κάθε συμπολίτη μας. Βεβαίως ο καθένας μπορεί και πρέπει να εκπληροί τα θρησκευτικά του καθήκοντα ή να μην τα εκπληροί, να έχει τις άλφα αντιλήψεις ή να μην έχει τις άλφα αντιλήψεις, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις του.

Αλλά πρέπει να είναι ξεκάθαρο, κύριε Υπουργέ, ευθύς εξαρχής, ότι σε ζητήματα δικαίου έπεται το θρησκευτικό δίκαιο και προηγείται πάντοτε το δίκαιο του κράτους. Δεν μπορούν σε μία δυτική κοσμική πολιτεία, όπως θεωρούμε ότι είναι η Ελλάδα, να υπάρχουν στεγανά, να υπάρχουν άβυσσες.

Δεν μπορεί στη Θράκη, για παράδειγμα, να εφαρμόζεται το ισ-

λαμικό δίκαιο, δεν μπορεί να εφαρμόζεται η σαρία. Δεν μπορεί να έχουμε θύλακες και η κάθε κοινότητα, ανάλογα με τις θρησκευτικές της αντιλήψεις, θα αποφασίζει για θέματα οικογενειακού δικαίου, για παράδειγμα. Τι πρέπει να κάνει στην κόρη του ο αντίστοιχος Έλληνας πολίτης, εάν δεν συμφωνεί μαζί της για την επιλογή του συντρόφου της; Τι να κάνει; Να την αποκληρώσει; Να τη σκοτώσει; Είναι στη δικαιοδοσία του ανθρώπου, σύμφωνα με τις θρησκευτικές του αντιλήψεις;

Είναι πράγματα που θα έπρεπε να είναι λυμένα και που δεν είναι δικιά μας αποκλειστικότητα, τα βρήκε μπροστά της όλη η Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Στη Γερμανία είχαμε τα ίδια προβλήματα. Στη Γαλλία με το θέμα της μαντίλας είχαμε τα ίδια προβλήματα.

Πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε αυτά τα προβλήματα, αλλά κυρίως πρέπει να είναι σαφές και καθαρό αυτό που αναφέρεται μέσα στο νομοσχέδιο, αλλά δεν ξέρω κατά πόσον έχουμε τη δύναμη να το επιβάλλουμε κιόλας, ότι πρέπει να γίνεται σεβαστό το Σύνταγμα. Μάλλον, όπως είπε και η κ. Ρεπούση, δεν αναφέρεται, αλλά θα έπρεπε να αναφέρεται μέσα στο νομοσχέδιο. Αναφέρεται μέσα στην έκθεση της ΕΕΔΑ ότι απ' όλες τις θρησκευτικές κοινότητες θα πρέπει να είναι σεβαστό το Σύνταγμα και οι νόμοι της ελληνικής πολιτείας.

Κλείνοντας, πρέπει να σας πω ότι δεν έχουμε πια το δικαίωμα να είμαστε αθώοι. Αυτό το νομοσχέδιο, πέρα από κάποια συντηρητική μυρωδιά, έχει και μια αθωότητα. Μιλάει, προφανώς, για μία άλλη εποχή, κατά την οποία οι θρησκευτικές κοινότητες θα μπορούσαν να καταθέτουν τα καταστατικά τους, να γίνεται ο έλεγχος των καταστατικών τους και, άμα τα καταστατικά είναι εντάξει, να δίνεται και η αντίστοιχη άδεια.

Δεν έχουμε το δικαίωμα να είμαστε τόσο αθώοι. Ζούμε σε μία περιοχή όπου ανθεί η φονταμενταλιστική μισαλλοδοξία. Ζούμε σε μία περιοχή όπου άνθρωποι πιστεύουν ότι έχουν το δικαίωμα να σκοτώσουν, να αποκεφαλίσουν για τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Αυτές οι χώρες δεν είναι μακριά μας, είναι πολύ κοντά μας και δεν πρέπει με κανέναν τρόπο να δώσουμε την ευκαιρία, με το πρόσχημα δημιουργίας νομικού προσώπου σε μια θρησκευτική κοινότητα, να δημιουργήσουμε στην ουσία ένα προσχηματικό νομικό πρόσωπο για μια φονταμενταλιστική οργάνωση.

Αυτό που πολύ σωστά, κύριε Υπουργέ, ονομάζει «εποπτεία» το νομοσχέδιο δεν πρέπει να περιοριστεί στον έλεγχο των καταστατικών. Δεν πρέπει να περιοριστεί στο εάν επιτελούν τα θρησκευτικά τους καθήκοντα σύμφωνα με το τι έχουν δηλώσει στο καταστατικό τους. Πρέπει να επεκταθεί και στο τι είδους ρητορική και πρακτική υπάρχει καθημερινά μέσα σε αυτές τις κοινότητες, για να μη μείνει αυτό που ονομάζεται «δημόσια τάξη» και «δημόσια ασφάλεια» κενό γράμμα.

Σε κάθε περίπτωση, το νομοσχέδιο είναι προς θετική κατεύθυνση, αλλά χρειάζεται και μεγάλη προσοχή, ώστε αυτοί οι θύλακες που θα δημιουργηθούν να είναι θύλακες που πραγματικά θα προωθούν την κατανόηση ανάμεσα σε ανθρώπους διαφορετικών θρησκευτικών αντιλήψεων και όχι τη μισαλλοδοξία. Δεν έχουμε πια το περιθώριο για τη δημιουργία και άλλων θυλάκων μισαλλοδοξίας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Και εμείς ευχαριστούμε. Εισερχόμαστε στον κατάλογο των ομιλητών.

Τον λόγο έχει ο κ. Ανδρέας Λυκουρέντζος από τη Νέα Δημοκρατία.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η πολιτική σας ακεραιότητα επέβαλε να αναγνωρίσετε προ ολίγου τη μεγάλη συμβολή του προκατόχου σας στη διαμόρφωση του νομοσχεδίου. Αυτό σας τιμά ιδιαίτερα. Όπως και η διαχείριση των τροπολογιών από τις συζητήσεις μας στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων μέχρι σήμερα επίσης είναι απόδειξη πολιτικής ακεραιότητας και ήθους, διότι δεν αιφνιδιάζονται οι συνάδελφοι Βουλευτές και της επιτροπής και του Τμήματος.

Χρειάζεται όμως μια προσοχή στο θέμα ορισμένων τροπολογιών που έχουν κατατεθεί από συναδέλφους και οι οποίες θα πρέπει, πριν τις κάνετε αποδεκτές, να εξετασθούν σε όλες τους τις διαστάσεις.

Το νομοσχέδιο που καλούμαστε να εγκρίνουμε, κυρίες και κύ-

ριοι συνάδελφοι, είναι νομοσχέδιο το οποίο αποτελεί επιστέγασμα διεξοδικού και μακροχρόνιου διαλόγου. Συνεπώς έχουν τεθεί όλα τα θέματα, έχουν εξετασθεί από όλες τις οπτικές -συνταγματικές, εκκλησιαστικές- αλλά βεβαίως και από την οπτική ακόμα και όσων αρνούνται το δικαίωμα του θρησκεύεσθαι σε όλους εκείνους οι οποίοι θέλουν να έχουν θρησκευτικές πεποιθήσεις και να αποτελούν μέλη της οποιασδήποτε θρησκευτικής κοινότητας.

Εντυπωσιάζομαι όταν ακούω κυρίες και κυρίους συναδέλφους να αδικούν κατάφωρα τη χώρα μας, να την εμφανίζουν ως χώρα που δεν σέβεται τα ατομικά δικαιώματα, που δεν πιστεύει στην ελευθερία του εκφράζεσθαι, του συνέρχεσθαι, του οργανώνεσθαι. Ωραία! Μπορεί κανείς να θέλει να κάνει αντιπολίτευση, να θέλει να αντιπαρατεθεί με Υπουργούς, με την Πλειοψηφία. Δεν συναισθάνεται όμως τι ζημιά προκαλεί σε αυτήν τη χώρα όταν με την αχαλίνωτη ρητορική του προσπαθεί να την παρουσιάσει ότι είναι μια χώρα η οποία δεν συμπορεύεται με τις αξίες της ευρωπαϊκής ιδέας, η οποία γεννήθηκε σε αυτόν τον τόπο, την υιοθέτησαν οι ευρωπαϊκοί λαοί και την υπερασπιζόμαστε όλοι σήμερα;

Άκουσα ένα δήθεν αμείλικτο ερώτημα προς εσάς, κυρία Καραμανλή, από άλλη συνάδελφο της Βουλής: «Αυτή είναι η Ελλάδα που θέλει η Νέα Δημοκρατία;» Υποθέτω ότι η συνάδελφος έχει μια εντελώς εσφαλμένη εντύπωση, πρώτα από όλα για τη σημερινή Ελλάδα, αλλά και για τη Νέα Δημοκρατία!

Έργο της Νέας Δημοκρατίας και της πλειοψηφίας του ΠΑΣΟΚ κατά καιρούς είναι το σημερινό Σύνταγμα.

Είναι ένα Σύνταγμα προοδευτικό, έργο του 1975, το οποίο προέβλεψε την ένταξη της χώρας σε ευρωπαϊκές κοινότητες, με απόλυτο σεβασμό στα δικαιώματα.

Ο νόμος είναι σύμφωνος με τις συνταγματικές διατάξεις. Ο Υπουργός που δούλεψε για το νομοσχέδιο, ο προκάτοχος του κ. Λοβέρδου, ήταν Υπουργός της Νέας Δημοκρατίας.

Γιατί σώνει και καλά πρέπει να είμαστε εμείς της Νέας Δημοκρατίας κάτι άλλο από αυτό που είμαστε; Αφήστε μας να προσδιορίσουμε εμείς τα πιστεύω μας, εμείς την ταυτότητά μας! Και έχουμε δείγμα γραφής. Είναι ακραίο, αυταρχικό, ολοκληρωτικό να θέλεις σώνει και καλά να στολίσεις τον πολιτικό σου αντίπαλο με κοσμητικά επίθετα τα οποία δεν έχεις δικαίωμα να χρησιμοποιείς. Είναι και απόδειξη δειλίας, δεν μπορώ να αντιπαρατεθώ με επιχειρήματα και καταφεύγω στη γνωστή βιομηχανία λάσπης και ταυτοχρόνως αδικώ έναν ολόκληρο λαό που εμπιστεύεται αυτήν την παράταξη της Νέας Δημοκρατίας επί δεκαετίες, αδικώ τη χώρα μου στην οποία κυβέρνησε η Νέα Δημοκρατία, έτσι, για να επιμείνω δογματικά σε θέσεις και απόψεις που δεν γνωρίζω κατά πόσον αντιπροσωπεύουν φιλελεύθερη, ανοικτή σκέψη.

Όλα, λοιπόν, όσα συμπεριλαμβάνει το νομοσχέδιο ως διατάξεις έρχονται να εναρμονιστούν με τις διατάξεις του Συντάγματος, να αποδείξουν ότι η Ελλάδα αποδίδει σεβασμό σε κάθε θρησκευτική κοινότητα και στα πιστεύω της.

Βεβαίως, δεν μπορεί κανείς να μας κατηγορήσει ότι αρνούμεθα τα δικαιώματά τους. Μάλιστα, ως νομικές προσωπικότητες αναγνωρίζονται θρησκευτικές κοινότητες πολυπληθείς, χωρίς να χρειάζεται να υποβληθούν σε άλλες διαδικασίες.

Θα κάνω ακόμα δύο σχόλια.

Το πρώτο γίνεται με αφορμή συζήτησης στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων αλλά και με μία σημερινή αναφορά άλλου συναδέλφου.

Το Σύνταγμα στα άρθρα 3 και 13 διαλαμβάνει πρόνοιες με τις οποίες ρυθμίζονται πλήρως οι σχέσεις Κράτους και Εκκλησίας. Δεν αισθάνομαι ότι αυτή η σχέση έχει ανάγκη άλλης ρυθμίσεως, διότι και το προοίμιο του Συντάγματος μας υποχρεώνει να αναγνωρίσουμε αυτό που η συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού πιστεύει. Ως εκ τούτου υπάρχει το προοίμιο «εις το όνομα της Αγίας και Ομοουσίου Τριάδος».

Ο σεβασμός στους άλλους, σε όσους πιστεύουν κάτι διαφορετικό, δεν σημαίνει ότι εμείς πρέπει να ξεριζώσουμε την πίστη μας, την ελληνικότητά μας, πρέπει να πάψουμε να ομιλούμε την ελληνική γλώσσα -θα μας πει κάποιος αύριο- διότι στη διεθνή συνάθεια θα μπορούσαμε να συνεννοηθούμε με την αγγλική με άνεση ή με οποιαδήποτε άλλη. Τότε ο ακρωτηριασμός της ταυ-

τότητας θα είναι συντριπτικός. Δεν θα μπορεί κανείς να διαβάσει τις αρχαίες επιγραφές στη Βεργίνα, στην Επίδαυρο και οπουδήποτε αλλού.

Άρα αυτό το οποίο εμείς υπερασπιζόμαστε δεν είναι τίποτε άλλο παρά αυτό που η παράδοση, η ιστορία, οι θρύλοι, ο μύθος έβαλαν στην καρδιά του ελληνικού λαού με το εκπαιδευτικό μας σύστημα αλλά και με την παράδοση της ελληνικής οικογένειας.

Δεν υπάρχει λόγος, μέσα σε όλα τα άλλα τα πολύ ενδιαφέροντα που έχουμε να συζητήσουμε, να προσπαθούμε να κάνουμε αναφορές σε θέματα τα οποία συντηρούν την ελληνική παράδοση. Ναι, και το Άγιο Φως, ναι, και η ορκωμοσία των Βουλευτών, ναι, και ο αγιασμός στα σχολεία, ναι, και η έπαρση της σημαίας -για την οποία έπεσαν Ελληνίδες και Έλληνες, για να έχουμε εμείς ανεξαρτησία και ελευθερία,- ναι, για την πίστη των χριστιανικών πληθυσμών που εσφαγιάστηκαν στην Ανατολή και σφαγιάζονται και σήμερα και ναι, χάριν τού ότι ο χριστιανισμός αποτελεί τη θρησκεία της ελευθερίας της συνειδήσεως, η οποία δεν επιβάλλεται με κοσμικούς κανόνες και κοσμικά μέτρα!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτού)

Αμέσως, κύριε Πρόεδρε, συμπληρώνω τις σκέψεις μου.

Μπορεί να θέλουμε να εκφράσουμε τις αντιθέσεις μας και τις διαφωνίες μας, αλλά θα πρέπει να είμαστε ευαίσθητοι σε αυτό το οποίο επεσήμανε ο συνάδελφος που μίλησε πριν από μένα, ότι εμείς δεν καλλιεργούμε τη μισαλλοδοξία. Δεν γνωρίζω μισαλλόδοξο χριστιανικό κήρυγμα οποιασδήποτε εκδοχής του Χριστιανισμού, γνωρίζω τόσα άλλα, όμως, που μιλούν περί απίστων, που προτρέπουν στον σφαγιασμό. Δυστυχώς, ορισμένες πτέρυγες της Βουλής -δεν θα ήθελα να συμβαίνει- σιωπούν.

Περίμενα να ακούσω περισσότερα για τα όσα συμβαίνουν στην Ανατολή σήμερα με τους τζιχαντιστές. Περίμενα να ακούσω περισσότερα για την «Μπόκο Χαράμ». Περίμενα να ακούσω πολύ περισσότερα για όσα δυστυχώς επαπειλούνται στην ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου και των Βαλκανίων.

Κύριε Πρόεδρε, υπερψηφίζω το νομοσχέδιο, αισθανόμενος ότι είμαστε σε συνταγματική αρμονία. Κύριε Υπουργέ, και παρακαλώ, μιλώντας από την καρδιά μου, να σκεφτούμε ότι ίσως καμιά φορά με τις τοποθετήσεις μας ακυρώνουμε τη μεγάλη αξία την οποία έχει στην οικουμενικότητα των ιδεών, των σκέψεων, των αρχών ως πηγής τους, η πατρίδα μας, η Ελλάδα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει η συνάδελφος κ. Χατζησοφία.

ANNA ΧΑΤΖΗΣΟΦΙΑ: Κύριε Υπουργέ, στη συζήτηση επί του παρόντος νομοσχεδίου συνέβη το εξής παράδοξο: Η Κυβέρνηση καταθέτει το σχέδιο νόμου στη Βουλή και, ενώ η Αξιοματική Αντιπολίτευση τηρεί μία στάση αναμονής σε μάλλον θετική κατεύθυνση ως προς τις περισσότερες ρυθμίσεις του, σταδιακά, το κλίμα οξύνεται και αυτό συμβαίνει γιατί η Συμπολίτευση τοποθετείται όχι επί των πραγματικών θέσεων του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά επί μίας καρικατούρας αυτών των θέσεων. Ενώ δηλαδή η Ριζοσπαστική Αριστερά υπογραμμίζει με κάθε ευκαιρία ότι τάσσεται υπέρ της ανεξίτηλης, υπέρ της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης του πολίτη, η εισηγήτρια της Κυβέρνησης αποφάσισε προχθές -και προφανώς όχι απ' εαυτού της- στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων να ακολουθήσει την τόσο προσφιλή στον κ. Σαμαρά εμφυλιοπολεμική λογική, την οποία συνέχισε και σήμερα.

Μεταξύ των άλλων ακούσαμε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ βάλλει κατά των χριστιανών και ότι θέλουμε -λέει- να μετατρέψουμε τη χώρα σε Αλβανία του Ενβέρ Χότζα. Όλα αυτά γίνονται σε μία απεγνωσμένη προσπάθεια οικειοποίησης της ορθόδοξης χριστιανικής πίστης, από την παράταξη που τόσο ανάλγητα καταπατά κάθε έννοια αλληλεγγύης.

Η στάση αυτή είναι φυσική, γιατί ο πανικός είναι κακός σύμβουλος. Η αίσθηση του τέλους που κοντοζυγώνει δεν σας επιτρέπει να διατηρήσετε την ψυχραιμία σας.

Πριν από λίγες μόλις ώρες τρεις Γενικοί Γραμματείς της Κυβέρνησης παραιτήθηκαν, ώστε να πολιτευθούν στις επερχόμενες

εκλογές. Την ίδια στιγμή το Υπουργείο Πολιτισμού εκδίδει δελτίο Τύπου για να απαντήσει σε κείμενο προς διαβούλευση θέσεων του ΣΥΡΙΖΑ για τον πολιτισμό. Εκτός του ότι το Υπουργείο διαστρεβλώνει, χρησιμοποιείται και ως γραφείο προπαγάνδας της Νέας Δημοκρατίας -για να μην μπορούμε στην ουσία του δελτίου Τύπου, που επιπλέον για το πολιτιστικό του έργο, τη στιγμή που ο χώρος μαστιζείται από 80% έως 90% ανεργία, ανάλογα με την ειδικότητα της τέχνης.

Όλα αυτά τα μηνύματα συνηγορούν στο ότι η συγκυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας-ΠΑΣΟΚ καταρρέει. Καταρρέει αφήνοντας πίσω της όχι μόνο ένα διαλυμένο κοινωνικό κράτος, όχι μόνο αποδιοργανωμένες εργασιακές σχέσεις, αλλά δυστυχώς και ανθρώπινες απώλειες. Σήμερα χάθηκε ένας ακόμα συμπολίτης μας, ο οποίος περίμενε για ώρες στην ουρά της τράπεζας, προκειμένου να πληρώσει από το υστέρημά του έναν ακόμη φόρο για το σπίτι του, αυτό το σπίτι του που, σύμφωνα με την προπαγάνδα σας, κινδύνευε να το χάσει μόνο από τους κομμουνιστές και τους αναρχοσυριζαίους.

Το τέλος, όμως, του πολιτικού σας χρόνου δεν σας ωθεί μόνο στην κινδυνολογία, αλλά και στον λαϊκισμό, κάτι για το οποίο συχνά μας κατηγορείτε. Γιατί πώς αλλιώς θα μπορούσε να χαρακτηρίσει κάποιος την προσπάθειά σας να παρουσιάσετε ως φιλολαϊκή την τροπολογία για τον ειδικό φόρο κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης; Αφού τα προηγούμενα χρόνια είχατε αυξήσει τον ειδικό φόρο στο πετρέλαιο κατά 1.471%, αποφασίσατε χθες να τον μειώσετε κατά 30%. Διατηρείτε δηλαδή την αύξηση κατά 1.441%!

Εμείς είχαμε καταθέσει τη δική μας τροπολογία στο σχέδιο νόμου: «Ρύθμιση θεμάτων Εφοδιαστικής», με την οποία ζητούσαμε να μειωθεί ο φόρος κατανάλωσης στο πετρέλαιο θέρμανσης όσο αυξήθηκε, δηλαδή να ακυρωθεί η αύξηση που είχε γίνει και να επανέλθει εκεί που ήταν πριν, 21 ευρώ το χιλιόλιτρο φόρος.

Έστω και την ύστατη στιγμή, σας καλούμε να υιοθετήσετε την τροπολογία της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, για να μη θρηνησουμε και άλλα θύματα.

Όσον αφορά την τέταρτη τροπολογία, με γενικό αριθμό 1862 και ειδικό 220, της 26ης Σεπτεμβρίου, θα ήθελα να κάνω μία ειδική αναφορά στο φλέγον θέμα των αδιόριστων εκπαιδευτικών. Όπως είχαμε την ευκαιρία να επισημάνουμε και κατά την πρόσφατη συζήτηση του νομοσχεδίου για την ίδρυση Συμβουλίου Εθνικής Πολιτικής για την Παιδεία, η πολιτεία έχει όχι μόνο τη νομική, αλλά και την ηθική υποχρέωση να διορίσει επιτέλους τόσο τους διοριστέους του ΑΣΕΠ όσο και τους αναπληρωτές και ωρομίσθιους καθηγητές, που επί χρόνια διδάσκουν τα παιδιά μας υπό ένα καθεστώς πλήρους εργασιακής ανασφάλειας.

Αντί όμως να εκπληρώσετε αυτήν την υποχρέωση, τι επιλέγετε να κάνετε με τη σχετική τροπολογία; Επιλέγετε να κάνετε -ας μου επιτραπεί ο όρος- κουτοπονηρίες. Όπως έχετε πράξει και σε πλήθος άλλων νομοσχεδίων, άλλα γράφετε στην αιτιολογική έκθεση -όπου συνήθως διαβάζουμε καταπληκτικές εκθέσεις ιδεών- και άλλα προβλέπετε στις νομοθετικές ρυθμίσεις.

Εν προκειμένω, φαινομενικά επεκτείνετε και για το επόμενο σχολικό έτος την ισχύ της ρύθμισης του άρθρου 9 του ν. 3848/2010, το οποίο ορίζει ότι θα διοριστούν οι αναπληρωτές και ωρομίσθιοι εφόσον υπάρχουν εκπαιδευτικές ανάγκες. Με μια πρώτη ματιά, λοιπόν, η τροπολογία που φέρνετε κινείται σε θετική κατεύθυνση, καθώς, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, θα διορίσετε επιπλέον εκπαιδευτικούς εφόσον υπάρχουν ανάγκες κατά το έτος 2015-2016.

Όμως, κατά έναν μαγικό τρόπο, από το κείμενο του νόμου η φράση «εφόσον υπάρχουν εκπαιδευτικές ανάγκες» έχει αντικατασταθεί από τη φράση «εφόσον υπάρξουν διορισμοί». Σε απλά ελληνικά, θα προβείτε σε διορισμούς εάν και εφόσον δώσουν τη σύμφωνη γνώμη τους οι δανειστές και το πλέγμα συμφερόντων της ιδιωτικής εκπαίδευσης και όχι εάν πρέπει να καλυφθούν τα χιλιάδες κενά στα σχολεία ολόκληρης της χώρας.

Το δυσάρεστο για τους εκπαιδευτικούς όλων των κατηγοριών και των βαθμίδων είναι ότι συνεχίζετε να τους εμποδίζετε χωρίς ντροπή. Το ευχάριστο είναι ότι το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016, ανεξάρτητα από τις δικές σας προθέσεις, θα γίνουν διορισμοί,

γιατί να είστε σίγουροι ότι η αυριανή κυβέρνηση αυτής της χώρας θα λαμβάνει τις αποφάσεις της με δύο μόνο γνώμονες: τις ανάγκες της κοινωνίας και τις ανάγκες των εργαζομένων.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση και τα δύο κριτήρια υπαγορεύουν το εξής: περισσότερους δασκάλους και καθηγητές στα δημόσια σχολεία, ούτως ώστε το κοινωνικό αγαθό της παιδείας να μη μετατραπεί σε προνόμιο για λίγους. Αυτό αποτελεί δέσμευση, γιατί είμαστε η αυριανή κυβέρνηση, η κυβέρνηση της ανατροπής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Κουράκης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μιλήσω για την τροπολογία που έχετε καταθέσει σχετικά με τις μετεγγραφές. Είναι ένα θέμα που απασχολεί πάρα πολλές ελληνικές οικογένειες, οι οποίες εξαιτίας της οικονομικής κρίσης θα ζοριστούν πολύ. Πάρα πολλά παιδιά δεν θα σπουδάσουν, γιατί δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες.

Τον Μάιο υπήρχε μία διάταξη που έθετε ένα καθεστώς μετεγγραφών. Πάρα πολλά παιδιά συμπλήρωσαν τα μηχανογραφικά τους δελτία με βάση αυτό το καθεστώς. Έχουν τακτοποιήσει τη ζωή τους με έναν ορισμένο τρόπο, ανάλογα με τα οικονομικά τους, και έρχεστε τώρα εσείς και βάζετε ορισμένους περιορισμούς.

Θα έλεγα ότι αυτό είναι άδικο, γιατί πολλά παιδιά, αν ήξεραν αυτούς τους περιορισμούς όταν συμπλήρωναν τα μηχανογραφικά τους, θα έκαναν άλλες επιλογές.

Στη συζήτηση που κάναμε στην επιτροπή, κύριε Υπουργέ, είχατε βάλει ορισμένους περιορισμούς, τους οποίους μπορώ σε έναν βαθμό να δεχθώ, με την έννοια ότι κάποιος πρέπει να παίρνει μετεγγραφή για τον τόπο εκείνο που μειώνει τα οικογενειακά έξοδα.

Τότε είχαμε προτείνει, εκτός από τον τόπο κατοικίας των γονέων ή τον τόπο σπουδών των αδερφών τους, να συμπεριλαμβάνεται και ο πλησιέστερος τόπος στον τόπο κατοικίας. Με χαρά μας πρέπει να πω ότι είχατε δεχθεί και μάλιστα το συμπεριλάβατε και στην τροπολογία.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ήταν δική σας πρόταση.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Ναι, ήταν δική μας η πρόταση και τη δεχτήκατε. Αυτό είναι πάρα πολύ θετικό και δείχνει ότι, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις, μπορεί να γίνεται κι ένας διάλογος.

Θα ήθελα, όμως, επειδή είχαμε μηνύματα από ορισμένες οικογένειες πάνω σε αυτό ακριβώς το ζήτημα, να δούμε σοβαρά το εξής:

Όταν ένα παιδί από τη νησιωτική Ελλάδα -είναι λόγου χάριν από τη Μύκονο ή από την Πάρο- έχει περάσει στη Φιλολογία και το πλησιέστερο πανεπιστήμιο είναι στη Ρόδο, αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να πηγαίνει στη Ρόδο μέσω Πειραιά, ενώ φαίνεται πιο δίκαιο και πιο ανακουφιστικό για την οικογένεια να πηγαίνει στον Πειραιά ή την Αθήνα. Αυτός είναι ο λόγος που εμείς ετοιμάσαμε και θα καταθέσουμε αύριο εκπρόθεσμα, βεβαίως, τροπολογία.

Με βάση το άρθρο 101 του Συντάγματος, που λέει ότι ο κοινός νομοθέτης και η διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, προτείνουμε να δικαιούνται τη μεταφορά θέσης εισαγωγής τους κατ' επιλογήν σε αντίστοιχη σχολή ή τμήμα ΑΕΙ που βρίσκεται εκτός περιφέρειας κατοικίας των γονέων τους, με κριτήριο την αμεσότερη ακτοπολική σύνδεση του τόπου κατοικίας των γονέων με την περιφέρεια στην οποία εδρεύει η σχολή ή το τμήμα υποδοχής.

Νομίζω ότι είναι κάτι το οποίο μπορείτε να κάνετε αποδεκτό. Αύριο θα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε αν πραγματικά είναι μέσα στο πνεύμα. Νομίζω, όμως, ότι εξυπηρετεί.

Ένα δεύτερο ζήτημα στο οποίο εμείς θα επιμένουμε -και θα επιμένουμε με σήμερα- είναι το δικαίωμα μεταφοράς θέσης των εισακτέων με το δικαίωμα της συμμετοχής του 10%, γιατί είναι δίκαιο. Επανερχόμαστε για δεύτερη φορά, πέραν από το ότι είχαμε θέσει και στην επιτροπή. Το 10% ισχύει κάθε χρονιά. Δη-

λαδή, οι μαθητές αξιοποιούσαν τη βαθμολογία τους, ώστε στην επόμενη ακαδημαϊκή να εισάγονται στο πανεπιστήμιο ή στο ΤΕΙ που θέλουν. Μία χρονιά -δηλαδή πέρυσι- δεν συνέβη αυτό.

Εμείς κάνουμε μία τροπολογία και θέλουμε αυτό να επανέλθει. Για ποιον λόγο; Διότι αυτό το 10% δεν είναι επιπλέον του αριθμού, δεν είναι μπόνους. Το 90% είναι γι' αυτούς που δίνουν με τις πανελλαδικές και το 10% γι' αυτούς που αξιοποιούν τη βαθμολογία τους από προηγούμενη χρονιά για να εισαχθούν. Είναι μικρός ο αριθμός και είναι δίκαιος.

Μάλιστα, πρέπει να σας πω ότι -θα μου πείτε πως δεν δικαιολογείται άγνοια νόμου- πάρα πολλοί σπουδαστές, μαθητές δεν το γνώριζαν, διεγράφησαν από τη σχολή στην οποία είχαν εισαχθεί και πήγαν στην άλλη σχολή να εγγραφούν και τώρα είναι μετέωροι. Είναι μία εκπρόθεσμη, επίσης, τροπολογία που θα παρακαλούσα να γίνει δεκτή.

Ένα τρίτο σημείο είναι το εξής. Κάποιος ο οποίος είχε περάσει στο πανεπιστήμιο και ανήκε σε μία κατηγορία δημοσίου λειτουργού -είτε ΟΤΑ είτε δουλεύει σε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου είτε υπηρετεί στις Ένοπλες Δυνάμεις ή τα Σώματα Ασφαλείας είτε είναι αιρετό όργανο των ΟΤΑ- είχε μέχρι τώρα τη δυνατότητα να πάρει μετεγγραφή εκεί όπου υπηρετεί και να σπουδάσει, για να έχουμε περισσότερους μορφωμένους δημοσίων υπαλλήλους. Καταργείτε αυτήν τη δυνατότητα.

Θα έλεγα να μην επιμείνετε, να μην ισχύσει, δηλαδή, η κατάργηση για όλες αυτές τις κατηγορίες και να πάρουν τη μετεγγραφή για να μπορούν να σπουδάσουν. Αυτό γιατί εμείς θέλουμε όλες αυτές οι κατηγορίες που ανέφερα προηγουμένως, να έχουν περισσότερα προσόντα, να είναι πιο μορφωμένοι άνθρωποι. Κι αυτό δεν μπορεί να τους το στερήσει κανένας.

Ακόμη θα έλεγα ότι πάρα πολλοί από αυτούς που θα πάρουν μετεγγραφή, όντως αποδυναμώνουν πάρα πολύ τα περιφερειακά πανεπιστήμια, ενώ επιβαρύνουν πάρα πολύ τα κεντρικά. Είχατε πει κάποια στιγμή ότι, για να αντιμετωπιστεί αυτό, όσον αφορά την επιβάρυνση των κεντρικών πανεπιστημίων και ΤΕΙ, θα μεταφέρονταν πιστώσεις από τα περιφερειακά πανεπιστήμια στα κεντρικά πανεπιστήμια και ΤΕΙ. Θα έλεγα ότι αυτό είναι άδικο, γιατί ήδη τα περιφερειακά πανεπιστήμια θα υποστούν μία πολύ μεγάλη μείωση, εξαιτίας του ότι θα χάσουν ένα μέρος του δυναμικού τους, όσον αφορά τους σπουδαστές και τους φοιτητές. Ας μην υποστούν και μία δεύτερη υποβάθμιση, με στέρηση κονδυλίων.

Αυτό που θα μπορούσε, βεβαίως, να γίνει είναι να ενισχυθούν τα κεντρικά πανεπιστήμια με πιστώσεις όσον αφορά κυρίως σε διορισμούς και διδακτικό και διοικητικό προσωπικό, για να μπορούν να ανταπεξέλθουν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Μία λέξη θα ήθελα να πω, κύριε Υπουργέ, και, αν έχετε την καλοσύνη, προσέξτε με -θα επανέλθω και αύριο- σχετικά με την τροπολογία -έχουμε εκδώσει κι ένα δελτίο Τύπου- που αφορά την κατάργηση, στην ουσία, του Προέδρου του ΤΕΙ της Στερεάς Ελλάδας. Νομίζω ότι δεν πρέπει να προβείτε σε αυτήν την ενέργεια. Θα πρέπει να το αποσύρετε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αν κάνει εκλογές.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Πάρα πολύ ωραία. Συμφωνούμε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Αν κάνει εκλογές.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Συμφωνούμε.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Σας λέει ό,τι θέλει, κύριε Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπε. Θα κάνει εκλογές και δεν θα την εφαρμόσουν...

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Όχι, δεν είναι έτσι. Το ζήτημα είναι το εξής...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ρωτήστε τους συναδέλφους. Δεν κάνει εκλογές.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Εμείς δεν μπαίνουμε στην ουσία. Εμείς είχαμε μία συγχώνευση -αυτό που πέρασε ο κ. Αρβανιτόπουλος, ο οποίος είναι σήμερα εδώ στην Αίθουσα- με την οποία διαφωνούσαμε, αλλά δεν είναι εκεί το θέμα μας. Στη Στερεά Ελλάδα, στο ΤΕΙ Χαλκίδας και Λαμίας υπήρχαν δύο Πρόεδροι. Ορί-

στηκε από το Υπουργείο ο ένας, έτσι ώστε να διενεργήσει τις εκλογές.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Και δεν κάνει, όμως.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Για διάφορους λόγους, για τους οποίους δεν ευθύνεται μόνο ο ίδιος, αλλά και το Υπουργείο, καθυστερούν οι εκλογές.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Εμείς του λέμε, κύριε εκπρόσωπε, να κάνει εκλογές και τώρα λέει ότι θα κάνει.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Δεν είμαι εκπρόσωπος.

Αυτήν τη στιγμή, όπως ξέρετε, έχουν απειλήσει με παραίτηση οι καθηγητές των ΤΕΙ...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Οι δικοί του.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Ε, όχι και οι δικοί του τώρα!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Είναι ένας εφιάλτης αυτό.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ: Το προεδρείο των ΤΕΙ έχει πάρει θέση επ' αυτού. Εγώ θα έλεγα ότι έναν πρόεδρο -και δεν έχουμε καμμία συγγένεια ούτε γνωρίζουμε τον άνθρωπο-, ο οποίος έχει εκλεγεί έξι φορές και την τελευταία φορά με ποσοστό 85%, δεν μπορεί να έρχεται ο Υπουργός, να παρεμβαίνει στο αυτοδιοίκητο των ΤΕΙ, να τον καταργεί και να διορίζει κάποιον άλλο. Θα έλεγα ότι πρέπει να ασκήσουμε όλοι πίεση -και το Υπουργείο και εμείς ως Αξιωματική Αντιπολίτευση-, ώστε μέσα σε ένα πολύ σύντομο χρονικό διάστημα να γίνουν αυτές οι εκλογές.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Δεν καταλαβαίνω, μάλιστα, γιατί αναφέρεστε μόνο στην καθυστέρηση των εκλογών στο ΤΕΙ της Στερεάς Ελλάδας και όχι και της δυτικής Ελλάδας, που έχει ακριβώς το ίδιο πρόβλημα. Γιατί αυτή η μεροληπτική διάκριση; Και τα δύο έχουν καθυστερήσει πάρα πολύ στις εκλογές.

Εν πάση περιπτώσει, θα παρακαλούσα μέχρι αύριο να αποσύρετε -προσβάλλει τους πάντες αυτό το πράγμα- αυτήν την ευθεία παρέμβαση του Υπουργείου σε ένα ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, γιατί αλλιώς πραγματικά εισερχόμαστε σε μια πολύ δύσκολη ατραπώ. Θα επανέλθουμε και αύριο.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Τον λόγο έχει ο Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων κ. Λοβέρδος.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Είμαι υποχρεωμένος να κάνω μία-δύο αναφορές σε αυτά τα δύο θέματα τροπολογιών που ανέφερε ο συνάδελφος Κουράκης, διότι ανεβαίνω στο βήμα μετά από τη δική του τοποθέτηση-αγόρευση και, παρ' ό,τι θέλω να αφιερώσω όλο μου το χρόνο στο σχέδιο νόμου, δεν μπορώ να αποφύγω δύο νύξεις. Τις τροπολογίες θα τις συζητήσουμε αύριο. Απ' ό,τι φαίνεται, θα έχουμε πάρα πολύ χρόνο, γιατί όλη η συνεδρίαση θα πάει σε αυτές, αφού οι συνάδελφοι δεν έδειξαν ιδιαίτερη επιθυμία να παρέμβουν σε αυτό το σχέδιο νόμου, προφανώς συμφωνούντες, όπως διαμορφώθηκε και ένα κλίμα στην αντίστοιχη Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων. Αύριο, λοιπόν, θα πω τα περισσότερα. Σήμερα θα πω ένα-δύο πράγματα.

Κατ' αρχάς, ως προς το τελευταίο: Δεν είναι ότι καθυστερεί να κάνει εκλογές, όπως ίσως και σε άλλες περιπτώσεις συμβαίνει. Είναι ότι συνδυάζεται αυτή η καθυστέρηση τού να κάνει εκλογές, κύριε συνάδελφε, με μία διαρκή εβδομαδιαία ή και ημερήσια όχλησή του προς το Υπουργείο για παρεμβάσεις, διότι δεν μπορεί να διοικήσει το ίδρυμα. Έχει βουλιάξει οικονομικά και έχει ξεσκαωθεί ένα κομμάτι της Λαμίας και ολόκληρος ο Νομός Ευβοίας, ειδικά οι κάτοικοι της Χαλκίδας οι οποίοι είχαν συναλλαγές με το ΤΕΙ.

Είναι ένας εφιάλτης να έρχεται ένας Πρόεδρος και να σου λέει, «έχω πρόβλημα, το οποίο δεν μπορώ να λύσω και δεν θα το λύσω». Και του λες «αφού δεν μπορείς, τουλάχιστον κάνε εκλογές για να πάρει το ίδρυμα τη σειρά του». Και οι προφάσεις για

τις οποίες δεν κάνει εκλογές είναι του τύπου: «όχι, περιμένω μια δική σας ενέργεια, παραδείγματος χάριν να υποδείξω στο νομικό μου σύμβουλο να μου κάνει γνωμάτευση.»

Κύριε συνάδελφε, είναι τόσες οι συνεδριάσεις που έχουμε κάνει. Έχουμε ξεφύγει! Δεν μπορώ να αφήσω αυτό το πράγμα να συνεχίζεται έτσι. Άλλωστε, αν δεν με απατάει η μνήμη μου, έχω ερωτήσεις ή διαθέσεις ερωτήσεων από όλες τις πτέρυγες της Βουλής. Πρέπει να παρέμβουμε.

Επειδή οι άλλοι πρόεδροι των ΤΕΙ της υπολοίπου χώρας λένε να μην εισαγάγω την τροπολογία για ψήφιση, να την κρατήσω, διότι τα ιδρύματα έχουν την αυτοτέλεια –σωστό είναι αυτό– δεν πρόκειται να εφαρμόσουμε την ρύθμιση αυτή, αν αύριο ψηφιστεί, αλλά θα την έχουμε για να κάνω εκλογές, για να πάρει το ΤΕΙ τη σειρά του. Έχουμε βοηθήσει από όλες τις πλευρές. Αύριο θα έχω περισσότερο χρόνο να κάνω αναφορά.

Τώρα, σε ό,τι αφορά τις μετεγγραφές: Η ρύθμιση ψηφίστηκε στις 4 Μαΐου από εκατόν σαράντα εννιά Βουλευτές με ονομαστική ψηφοφορία. Όπως συνάδελφος του ΣΥΡΙΖΑ μας ενημέρωσε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και ο ΣΥΡΙΖΑ θα την ψήφιζε, αλλά δεν τη ψήφισε γιατί η τροπολογία είχε δεκαέξι άρθρα και διαφωνούσε με άλλα άρθρα. Οι Ανεξάρτητες Έλληνες τοποθετήθηκαν έτσι. Άρα διαμορφώνεται υπέρ αυτής της διάταξης μια πλειοψηφία τεράστια με διακόσιους πενήντα, με διακόσιους εβδομήντα Βουλευτές. Δεν είχε μιλήσει στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων η Χρυσή Αυγή. Αν είχε μιλήσει, θα σας έλεγα ότι είμαστε και τριακόσιοι. Είναι τεράστια πλειοψηφία και λέει να προστατευθούν οι άνθρωποι που έχουν ανάγκη.

Άρα, κάτι που ψηφίζεται προ των ευρωεκλογών, πώς θα το πάρει η Βουλή πίσω μετά τις ευρωεκλογές; Με τι επιχειρήματα και με τι σθένος πολιτικό;

Δεύτερον, υπάρχει πλειοψηφία για να το πάρει πίσω, αν υπάρχει, λόγω των πραγμάτων, αδυναμία των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ να λειτουργήσουν; Ούτε το ένα είναι σωστό, ούτε το άλλο υπάρχει.

Συνεπώς η μόνη λύση για το Υπουργείο Παιδείας είναι να προσπαθήσει μία έντιμη εφαρμογή. Το επαναλαμβάνω, μία έντιμη εφαρμογή!

Θα αναλύσω αύριο το ιστορικό της υπόθεσης. Θα εξηγήσω ότι μεσολάβησε μία απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας για ένα άλλο 10%, των εισαγομένων βάσει ειδικών προβλημάτων. Θα εξηγήσω πώς φτάσαμε στην 4^η Μαΐου και θα ενημερώσω την Αίθουσα για πράγματα που ενδεχομένως συνάδελφοι να μην τα γνωρίζουν, ειδικά αυτοί που δεν είναι και νομικοί.

Θέλω, όμως, κύριοι συνάδελφοι –και αναφέρομαι σε όσους από εσάς, παίρνοντας τον λόγο, λέτε ότι αυτή η κατηγορία αδικείται, η άλλη κατηγορία αδικείται, στους συναδέλφους που έλεγαν σε προηγούμενες συνεδριάσεις– και της Ολομέλειας– να πάμε τη ρύθμιση και ένα χρόνο πίσω, δηλαδή να την πάμε και στο 2013, δηλαδή για αυτούς που εισήχθησαν τον Ιούλιο του 2013 με εκκίνητη τη διαγωνιστική διαδικασία– να σας πω ένα πράγμα: Εάν ο αριθμός των αιτήσεων, που όπως είπα και στην αρχή της συνεδρίασης θα αρχίσουν να κατατίθενται ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Παιδείας από την άλλη Πέμπτη, 9 Οκτωβρίου και θα ολοκληρωθεί η διαδικασία τη μεθεπόμενη Παρασκευή, 17 του μηνός, δεν είναι σε λογικό αριθμό, θα υπάρξουν πανεπιστήμια και ΤΕΙ –τμήματα– που θα πούνε, «δεν εφαρμόζουμε καθόλου τη διάταξη, δεν μπορούμε». Θα πρέπει να τους καταλάβουμε αυτούς.

Εμείς πρέπει να συνδυάσουμε δύο δεδομένα. Από τη μία τη φτώχεια που έχει χτυπήσει και τα μεσαία στρώματα και από τη άλλη τη δυνατότητα των πανεπιστημίων και των ΤΕΙ να λειτουργήσουν.

Παραδείγματος χάριν, ένα τμήμα του Πολυτεχνείου λέει: «Εγώ ζήτησα να πάρω εκατό. Μου έδωσες εκατόν ογδόντα. Τώρα μου έχεις και νόμο περί μετεγγραφών πολύ γενναιόδωρο. Ωραία, θα πάρω και άλλους εκατόν ογδόντα. Δεν τους αντέχω. Άντε να κάνω φροντιστήρια ή εργαστήρια και το καλοκαίρι. Αν αντί για άλλους εκατόν ογδόντα, είναι χίλιοι αυτοί, δεν μπορώ να λειτουργήσω. Σηκώνω τα χέρια και δεν εφαρμόζω τη διάταξη.»

Εμείς έχουμε την ευθύνη και αυτής της προοπτικής, έχουμε την ευθύνη και αυτής της δυσκολίας. Άρα η έντιμη εφαρμογή

λέει να κάνω ό,τι μπορώ για να το εφαρμόσω με τρόπο γενναιόδωρο και μετά ήρεμα να αποφασίσουμε μία καλύτερη ρύθμιση για τις μετεγγραφές, μετά από συζήτηση στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, που θα συνδυάζουμε, όμως, όλα τα δεδομένα.

Κύριοι συνάδελφοι, θα βρεθείτε σε πραγματική δυσκολία όσοι αρνηθείτε τις λογικές παρεμβάσεις που εμπεριέχει η τροπολογία εάν μετά από λίγες μέρες, στις 17 Οκτωβρίου που θα τελειώσει η περίοδος των αιτήσεων, δείτε τους αριθμούς που είδαμε στην ενδεικτική περίοδο των αιτήσεων που κάναμε πριν από λίγες μέρες, στην οποία ζητούσαμε από τον εγγραφόμενο φοιτητή ή φοιτήτρια να μας πει ενδεικτικά αν θέλει να κάνει μετεγγραφή. Δηλαδή, τι θα πείτε στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο, στη Νομική Σχολή, αν επαναληφθεί αυτός ο αριθμός που είδαμε τις προηγούμενες μέρες, δηλαδή οι οκτώ στους δέκα; Και η Νομική Αθηνών και Θεσσαλονίκης δεν αντέχουν και η εξαιρετική Σχολή του Δημοκρίτειου θα καταστραφεί.

Άρα χρειαζόμαστε κάποιο συνδυασμό. Αυτό είναι κάτι που θα κουβεντιάσουμε αύριο. Πιστεύω ότι οι παρεμβάσεις, οι οποίες κάνουμε, είναι πάρα πολύ λογικές και, πάντως, προέκυψαν από τον εβδομαδιαίο διάλογο που κάνουμε με τα ιδρύματα.

Να, όμως, κύριε Κουράκη, που έτσι έχασα πάνω από το ένα τρίτο της ομιλίας μου. Θα προσπαθήσω να μην παραλείψω κάτι σοβαρό, όσον αφορά το σχέδιο νόμου το οποίο έχω την τιμή να παρουσιάσω σήμερα εδώ.

Έχω ιδιαίτερη τιμή, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, γιατί αίρεται μία εκκρεμότητα που υπήρχε από το 1946. Αυτή η εκκρεμότητα αφορά το να μπορούν στην καθημερινή τους λειτουργία όσοι πιστεύουν κάτι άλλο από αυτό που πιστεύουμε εμείς –και όταν λέω «εμείς» εννοώ η πλειοψηφία των Ελλήνων– και συγκροτούνται σε εκκλησίες, χωρίς κωλύματα σε δευτερεύουσες φαινόμενικά –πρωτεύουσες όμως– δραστηριότητές τους, να ασκούν τη λατρεία τους αυτή καθ' αυτή. Κι όμως, αυτή η εκκρεμότητα υπήρχε από το 1946! Πήγαινε, ερχόταν, υπήρχαν προσπάθειες, υποχωρήσεις. Ήμασταν σε βήμα σημειωτών τόσες δεκαετίες.

Ας δούμε, όμως, γιατί φτάνουμε σήμερα εδώ και έχω εγώ την τιμή να παρουσιάσω αυτό το σχέδιο νόμου. Διότι τα τελευταία χρόνια μια σειρά από Υπουργούς πήραν πρωτοβουλίες και ο κάθε φορά επόμενος δεν έκανε δολιοφθορά στον προηγούμενο.

Έτσι, λοιπόν, εγώ όχι μόνο δεν κάνω δολιοφθορά στον κ. Αρβανιτόπουλο, αλλά αντίθετα λέω ότι αυτός έχει κάνει τη μεγαλύτερη διαδρομή, σήκωσε στους ώμους του όλη τη διαπραγμάτευση και όλη τη διαβούλευση. Και από την πλευρά μου εκτίμησα όλη αυτήν την πορεία που ξεκινάει από το 2009-2010 και την ώθησα προς το Κοινοβούλιο, κλείνοντας το διάλογο και φέρνοντας εδώ το σχέδιο νόμου.

Νιώθω, λοιπόν, τιμή και υπερηφάνεια και έχω και αντίληψη της ευθύνης που αναλογεί σε όλους μας για τη στάση που θα κρατήσουμε απέναντι σε αυτό το σχέδιο νόμου. Εμείς είμαστε υπέρ. Το φέρνουμε, λοιπόν, στη Βουλή και ζητάμε από τη Βουλή να το υπερψηφίσει.

Πέραν του κ. Αρβανιτόπουλου –του οποίου τη δράση υπογράμμισα και πριν και τώρα– θέλω να ευχαριστήσω το Γενικό Γραμματέα Θρησκευμάτων κ. Καλαντζή και το νομικό του σύμβουλο, το δικηγόρο ο οποίος βοήθησε αυτήν την πορεία, τον κ. Στέφανο Βαζάκα. Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω και όλους τους εισηγητές, ανεξαρτήτως της τελικής τους στάσης, για τα επιχειρήματα τα οποία άρθρωσαν, υποστηρίζοντας ή εν μέρει υποστηρίζοντας ή ενδεχομένως υποστηρίζοντας το παρόν σχέδιο νόμου.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είπα και στην επιτροπή –θα το επαναλάβω– ότι έχω παρακολουθήσει ως φυσικό πρόσωπο, με την επιστημονική μου ιδιότητα και στη συνέχεια με την κοινοβουλευτική, την εφαρμογή του άρθρου 13 του Συντάγματος περί θρησκευτικής ελευθερίας. Μεταπολιτευτικά η πορεία είναι καλή, αλλά δύσκολη. Το 1976-1978, στη δεκαετία του '80, του '90, του 2000 δεν ήταν αυτονόητα αυτά τα οποία λέμε σήμερα στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Κατακτούσαμε ένα προς ένα τα μεγάλα βήματα, κάναμε ένα προς ένα και με κόπο τα μεγάλα βήματα προς την ολόπλευρη προστασία της θρησκευτικής ελευθερίας.

Σε ό,τι με αφορά, λοιπόν, η συμβολή μου στην πράξη –που

αυτό έχει τη μεγάλη σημασία- για την υπέρβαση των προβλημάτων που δημιουργούσε η εφαρμογή της νομοθεσίας περί προσληψιμότητας, έγκειται στο ότι έχω γράψει, έχω δικάσει, έχω υποστηρίξει και έχω δώσει όλο μου τον εαυτό μαζί με πολλούς και έχουμε καταφέρει αυτή η νομοθεσία να εφαρμόζεται με έναν τρόπο που δεν θίγει κανέναν.

Όσον αφορά το γιατί ο νομοθέτης δεν την αποσύρει, η απάντηση είναι η εξής: Διότι το Σύνταγμα προβλέπει την αποδοκιμασία του προσληψιμότητας. Με ποινικό τρόπο; Η απάντηση είναι ότι έτσι εκτιμάται. Όσον αφορά το αν έχει σημασία, η απάντηση είναι πως όχι πια.

Δεύτερον, εδώ στη Βουλή με δική μου πρωτοβουλία το 2006-2007 που ήταν Υπουργός η κ. Γιαννάκου, έξι, επτά Βουλευτές από όλα τα κόμματα πλην του ΚΚΕ που στήριζε, αλλά δεν υπογράφηκε το ΚΚΕ τροπολογίες άλλων, μεταξύ των οποίων πιο βαρυσήμαντη υπογραφή ήταν αυτή του κ. Κουβέλη, είχαμε προτείνει και η Υπουργός τότε είχε δεχθεί και είχαμε άρει την προϋπόθεση για την έγερση ενός ναού μιας άλλης γνωστής θρησκείας, την άδεια του δικού μας επιχώριου μητροπολιτή.

Το πηγαίναμε δεκαετία με δεκαετία και φτάσαμε σε ένα σημείο που αυτή η παρέμβαση που διευκολύνει τη ζωή όσων πιστεύουν κάτι διαφορετικό από εμάς, να είναι καίρια, να είναι σοβαρή και να αναγνωρίζεται πρώτα απ' όλα από τους ενδιαφερομένους και δεύτερον, από τη διεθνή κοινότητα αυτή καθαυτή.

Εάν δείτε τις συννομιλίες του Γενικού Γραμματέα Θρησκευμάτων, του κ. Καλαντζή, με εκπροσώπους όλων των εκκλησιών, των πρεσβειών που υπάρχουν στην Αθήνα και κάνουν καταγραφή σεβασμού των δικαιωμάτων, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εκκλησιών, άλλων χωρών μεμονωμένων, που μάλιστα το φέρνουν ως παράδειγμα, εάν δείτε τις επισημάνσεις, το διάλογο μεταξύ καθολικών και ορθοδόξων πρόσφατα στην Ιορδανία, στο Αμμάν, που έγιναν γι' αυτό, θα καταλάβετε ότι κάνουμε μια προσπάθεια σήμερα που έχει διεθνές ακροατήριο. Και μου φαίνεται -και συμπληρώ- με ανακόλουθο να εκφράζουμε διαμαρτυρίες και να λέμε ότι εξαρτάμε από αυτές -δικαιολογημένο πολιτικά είναι, δεν λέω, αλλά πάντως έχει μια πολιτική ανακολουθία- τη στάση μας στην ψηφοφορία επί της αρχής τουλάχιστον από το τι θα κάνετε εσείς στην α' ή β' πρότασή μας για αλλαγές, όταν οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων εξέφρασαν ολόπλευρα την υποστήριξή τους.

Και σας μεταφέρω, συνάδελφοι που δεν είστε στην επιτροπή, ότι Βουλευτής ερώτησε τον εκπρόσωπο της Καθολικής Εκκλησίας, με την οποία υπήρξε, εάν θέλετε, και η μεγαλύτερη δυσκολία κατά το παρελθόν: «Υπάρχει κάτι που να μην σας αρέσει;». Ερώτηση σκούπα! Βρε αδερφέ, κάτι δεν βρίσκει να πεις όχι να το υιοθετήσω; Κοινοβουλευτικά είναι αδόκιμο ερώτημα. Το κόμμα, ο Βουλευτής λέει, δεν εξαρτά αυτό που θα πει από αυτό που θα πει ο φορέας, αλλά έστω. Πόσα ποτάμια δεν έχουν περάσει από μπροστά μας, τι δεν έχουμε ακούσει αυτόν τον καιρό! Το ακούμε και αυτό, Βουλευτές να λέει: «υπάρχει κάτι που δεν σας αρέσει;» για να το υιοθετήσει. Και η απάντηση ήταν ευθεία, να τη διαβάσετε: «α', β', γ', δ' πλεονεκτήματα του σχεδίου νόμου».

Είναι τσιγκουνιά από όλες τις πλευρές να λέει ο άλλος: «με ενδιαφέρει γιατί με βοηθάει» και εσύ να του λες: «δεν ξέρεις καλά εσύ. Θα σου πω εγώ τι θα πεις. Εγώ ξέρω καλύτερα και δεν μου αρέσει.» Όχι, υπάρχει θέμα εδώ. Και υπάρχει σοβαρό θέμα, πολύ σοβαρό θέμα.

Πάντως, στην άκρη όλα αυτά. Όποιος ανατρέξει στα Πρακτικά της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων την περασμένη εβδομάδα, την Τετάρτη, στη συνεδρίαση της δωδεκάτης μεσημβρινής, θα δείτε εκεί όλες τις τοποθετήσεις να είναι θετικές απέναντι στο παρόν σχέδιο νόμου. Δεν λέω ότι δεν υπάρχουν και άλλα πράγματα να κάνουν στο μέλλον, θα υπάρξουν και υπάρχουν, αλλά κάθε πράγμα με τη σειρά του. Και ας δίνουμε αξία σε κάθε παρέμβαση που γίνεται στο χώρο της θρησκευτικής ελευθερίας, μην την υπονομεύουμε με δευτερεύουσες ή με άσχετες παρατηρήσεις που αφορούν πολύ σοβαρά θέματα όπως είναι η σχέση κράτους-εκκλησίας, αλλά όχι αυτό το προκείμενο.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ο χαρακτηρισμός «θρησκευτικό

νομικό πρόσωπο», που εντοπίζεται και σε άλλες έννομες τάξεις, για τη δική μας έννομη τάξη είναι απολύτως πρωτότυπος. Η διάκριση που εμείς γνωρίζουμε στο δικό μας νομικό σύστημα είναι ανάμεσα στα νομικά πρόσωπα του δημοσίου και του ιδιωτικού δικαίου. Ο χαρακτηρισμός «θρησκευτικό νομικό πρόσωπο» είναι μια νομική χρωματική, η οποία διαφοροποιεί και έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία. Έχω προτείνει πρώτος τη χρήση αυτών των διαφορετικών χρωματικών για τα πανεπιστήμια στη συζήτηση για το άρθρο 16 το 2006. Έχω και σχετική συγγραφή, έλεγα να πάμε σε κάτι ενδιάμεσο.

Ναι, έλεγα να αναθεωρηθεί το άρθρο 16, αλλά στην κατοχύρωση των πανεπιστημιακών νομικών προσώπων με α', β', γ', δ', ε' ιδιαιτερότητες ήμουν μόνος. Δεν έχει σημασία.

Κάποια χρόνια μετά ο νομοθέτης μπορεί από αύριο να κάνει χρήση αυτού του όρου. Έχει σημασία; Έχει. Ποια σημασία έχει; Έχει διπλή σημασία. Θρησκευτικό νομικό πρόσωπο σημαίνει πανηγυρικός τύπος αναγνώρισης του άλλου στις καθημερινές συναλλαγές. Του έλεγες να είναι σωματείο με είκοσι μέλη, με απλή διαδικασία. Σου έλεγε: «δεν θέλω, γιατί δεν μου αναγνωρίζεις αυτό που είμαι. Με θεωρείς σωματείο, ενώ είμαι κάτι παραπάνω».

«Εμείς είμαστε πιστοί μιας θρησκείας» -λέει ο άλφα ή ο βήτα- «οργανωνόμαστε. Θέλουμε να αναγνωριστούμε ως τέτοιοι και να έχουμε τα δικαιώματα που έχετε και εσείς. Δεν θέλουμε να αποκτήσουμε περισσότερα δικαιώματα από εσάς, αλλά θέλουμε στις καθημερινές μας συναλλαγές να έχουμε όσα δικαιώματα έχετε και εσείς».

Η αναγνώριση αυτή είναι για τους ίδιους, όπως ακούσαμε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και όπως γνωρίζουμε από την πείρα μας, πάρα πολύ μεγάλη υπόθεση. Υπήρχαν άνθρωποι που κάθονταν ισόβια φυλακή, διότι δεν ήθελαν να μετέλθουν αυτού του μέσου νομιμοποίησης, διότι πίστευαν σε κάτι άλλο και αυτό ήθελαν να τους αναγνωριστεί. Στους δύσκολους καιρούς της χούντας, πριν ή λίγο μετά τη χούντα, υπήρχαν άνθρωποι που βασανίζονταν γι' αυτό. Τώρα πια ευτυχώς αυτά δεν συμβαίνουν. Πανηγυρικός τύπος, λοιπόν. Η αναγνώρισή του είναι πάρα πολύ θετικό βήμα.

Δεύτερον, πάμε στα πρακτικά θέματα. Γρηγορότερη διαδικασία αναγνώρισης απ' αυτήν των σωματείων.

Αναγνώριση -πολύ σοβαρό αυτό- ως επικεφαλής θρησκευτικού τους λειτουργού. Αυτό είναι μια διαφορετική μορφή απ' ό,τι τα σωματειακά. Εδώ τους δίνεις τη δυνατότητα να κατοχυρώσουν με αυτόν τον τρόπο τη δική τους θρησκευτική πυραμίδα στην ιεραρχία τους. Πάρα πολύ σοβαρό.

Τρίτον -ειπώθηκε, δεν το είπαμε εμείς- οι σοβαρές για την καθημερινότητα του λειτουργίες που εξυπηρετούνται από το ΑΦΜ τους. Αποκτούν τέτοιες δυνατότητες ευθέως και όχι πλάγιως. Σε αυτό μάλιστα το τελευταίο έδωσαν πάρα πολλοί μέσα στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων ιδιαίτερη σημασία.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι πρέπει να το δεχθούμε αυτό το σχέδιο νόμου για τα βασικά θέματα που ρυθμίζει και ως κρατήσουμε, τουλάχιστον στα θέματα της αρχής, επιμέρους διαφωνίες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω ένα λεπτό ακόμη; Κλείνω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Μπορείτε να έχετε και δύο λεπτά, κύριε Υπουργέ. Γιατί εγώ υπολόγιζα ότι θα φθάσετε τα τριάντα!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Όχι, όχι! Κλείνω απαντώντας.

Είπα στην επιτροπή -επιβεβαιώνω τον κ. Αμανατίδη 100%- ότι στο άρθρο 1 του σχεδίου νόμου, που κάνει λόγο για «ορισμένη γεωγραφική περιοχή», επειδή υπάρχει μια δυσπιστία σε αυτό, ο κ. Αμανατίδης αλλά και άλλοι συνάδελφοι πρότειναν να πούμε σε όλη την επικράτεια ή σε κάποια περιοχή της επικράτειας. Είπε πως θεωρεί πολύ λογικό να το πούμε αυτό, γιατί αυτό θέλουμε. Αυτό λέει και η εισηγητική έκθεση.

Υπάρχει πρόβλημα εδώ στη στάση της Νέας Δημοκρατίας. Η εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας εισακούστηκε. Λέει όχι. Δεν θέλουμε αυτήν την αντιπαράθεση να τη μετατρέψουμε σε μια άγονη αντιπαράθεση σε βάρος της ψήφισης του σχεδίου νόμου. Έτσι, το παίρνω πίσω. Έχετε δίκιο σε αυτό που λέτε ότι υπάρχει

μια υποχώρηση σε σχέση με αυτό που είπα την Παρασκευή. Δεν μπορώ να σας πω όχι. Έχετε δίκιο.

Πρώτα απ' όλα, υπάρχει διαφωνία ανάμεσα σε εμάς και στη Νέα Δημοκρατία.

Δεύτερον, δεν θέλουμε αυτή η διαφωνία για ένα τόσο επιμέρους θέμα να δημιουργήσει πρόβλημα στο ίδιο το σχέδιο νόμου.

Τρίτον, η ανάγνωση αυτής της ρύθμισης, έτσι όπως είναι διατυπωμένη, διασκεδάζει τις ανησυχίες σας. Δηλαδή με αυτόν τον τρόπο, όπως διατυπώνουμε τη ρύθμιση, και το «σε όλη την επικράτεια» επιτρέπεται και σε «ορισμένη περιοχή της χώρας» επιτρέπεται. Ο δικαστής έχει ευχέρεια. Γιατί όλες οι υποθέσεις για τις οποίες μάλιστα καταθέτετε και αιτιάσεις εδώ –«γιατί δεν αναγνωρίζετε τους τάδε και τους τάδε;»– μετά την ψήφιση του νόμου και με την ένδειξη που δίνει το σχετικό άρθρο περί των εκκλησιών που αποκτούν αυτά τα δικαιώματα ο δικαστής έχει πια την ευχέρεια να δέχεται αιτήσεις, να βάζει κάτω τα κριτήρια και να αποδέχεται.

Ανοίγουμε δρόμο για όλους όσοι έχουν τα κριτήρια του νόμου προφανώς, όχι για κάθε έναν που ισχυρίζεται ότι εκπροσωπεί θρησκεία. Και έχουμε τέτοιους κομπογιαννίτες πολλούς.

Πάμε, λοιπόν, να δούμε την εφαρμογή της διάταξης με αυτό το πνεύμα. Είναι τέτοια η διατύπωση που ο εφαρμοστής του δικαίου δεν θα έχει πρόβλημα. Και μάλιστα, ερωτηθέντες ανώτατοι δικαστικοί ομοφώνησαν σε αυτό, ότι δηλαδή όπως είναι έτσι η διάταξη αφήνει ευχέρεια στον εφαρμοστή να κρίνει ανάλογα με το αίτημα που έχει μπροστά του. Ναι, οι ομολογούντες την τάδε πίστη στο Αιγάλεω ή οι ομολογούντες την τάδε πίστη στην ελληνική επικράτεια.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Θεωρώ, λοιπόν, ότι δεν είναι λόγος αυτός για να πει κανείς «όχι» στο σχέδιο νόμου.

Τέλος, θέλω να αναφερθώ στην κ. Ρεπούση, νομίζω –δεν ήμουν εδώ– στην αδυναμία, κατά τη γνώμη της, να προσδιοριστεί ο όρος για τη διάλυση του σωματείου, για τη διάλυση του θρησκευτικού νομικού προσώπου εννοώ, αν ο σκοπός και η λειτουργία του σωματείου έχουν καταστεί παράνομες ή ανήθικες και τι σημαίνει αυτό. Εσείς το είπατε;

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Ναι.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Η διάταξη είναι αντιγραφική από τον Αστικό Κώδικα, από το άρθρο 105, ο οποίος εφαρμόζεται σαράντα, πενήντα, εξήντα χρόνια και υπάρχει νομολογία μεταπολιτευτική σαράντα ετών γι' αυτό. Μια χαρά είναι αυτή η διάταξη. Δεν αλλάζουμε κάτι που η νομολογία προσδιόρισε σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα με σωστό τρόπο. Πολλές έννοιες στην ελληνική έννομη τάξη και σε όλες τις έννομες τάξεις και στη διεθνή έννομη τάξη χωρούν ερμηνείες. Όταν όμως η νομολογία προσδιόρισε νομολογιακά το ζητούμενο, δεν πας να το αλλάξεις τότε. Θα δημιουργήσεις προβλήματα στη νέα εφαρμογή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Ωραία. Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Μα, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Γιατί; Τα δύο λεπτά, εντός παρενθέσεως πέντε...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Ήσασταν γενναϊόδωρος, αλλά όπως πάντα είστε κοιμώσι. Εγώ τελείωσα. Αυτά είναι τα επιχειρήματά μου. Τα υπόλοιπα αύριο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Εμείς ευχαριστούμε. (Χειροκροτήματα)

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ κ. Δρίτσας.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Το «ωραία», κύριε Πρόεδρε, όλο τον ειρμό τον κάνει κομμάτια. Και το συλ, βέβαια.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κύριε Υπουργέ, αυτό που δεν φροντίσατε να κάνετε στο χρόνο που ήσασταν στο Βήμα και που θα πρέπει όλοι οι Υπουργοί να το κάνουν –και εμείς το ζητούμε πιε-

στικά κάθε φορά– είναι από την αρχή της συνεδρίασης ή τουλάχιστον από την ομιλία σας να αποσαφηνίσετε στο Τμήμα ποιες από τις βουλευτικές τροπολογίες προτίθεστε να κάνετε δεκτές.

Η τακτική να ανακοινώνεται αυτό...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Τις βουλευτικές τροπολογίες;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Από τις βουλευτικές τροπολογίες. Έχουν κατατεθεί, δόξα τω Θεώ, πάρα πολλές. Αν δεν μπορείτε τώρα και δεν έχετε αποφασίσει, τουλάχιστον αύριο με την αρχή της συνεδρίασης...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Δεν τις έχω δει. Έλεπα, ήμουν στο Άγιον Όρος. Δεν τις έχω δει τις πιο πολλές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Γνωρίζετε κι εσείς από το Άγιον Όρος.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ωραία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Πάντως, αύριο με την έναρξη –κύριε Δρίτσα, με συγχωρείτε...

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Δέχομαι την ειλικρινή απάντηση, αλλά είναι άκρως...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Με συγχωρείτε, κύριε Δρίτσα, που παρεμβαίνω.

Κύριε Υπουργέ, αυτό το αίτημα νομίζω ότι είναι απολύτως δίκαιο. Θα πρότεινα λοιπόν και σε εσάς και μέσω υμών, απευθυνόμενος προς όλους τους Υπουργούς, στην έναρξη της διαδικασίας για τις τροπολογίες και τα άρθρα να λέτε από την αρχή ποιες τροπολογίες γίνονται δεκτές, για να τοποθετούνται και οι ομιλητές και οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι.

Ευχαριστώ πολύ.

Σας κρατώ είκοσι δευτερόλεπτα, κύριε Δρίτσα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Έτσι κι αλλιώς, για τις τροπολογίες θα μιλήσουμε αύριο. Απλώς ήθελα αυτήν την επισήμανση να κάνω. Χαίρομαι για την παρέμβαση του κυρίου Προέδρου αλλά και για την ειλικρινή απάντηση του κυρίου Υπουργού.

Παρ' όλα αυτά, μου έκανε εντύπωση. Προφανώς, κύριε Υπουργέ, είχατε μια ομιλία σε εντελώς διαφορετικό μήκος κύματος από το συγκυβερνών κόμμα, το οποίο υποστηρίζει το νομοσχέδιο σας. Και διά της εισηγήτριάς του η Νέα Δημοκρατία και με παρέμβαση άλλων Βουλευτών μας είπε άλλα αντ' άλλων, μόνο και μόνο για να επιβεβαιώσει ότι ενδιαφέρει μόνο να κάνει αντιπολίτευση στον ΣΥΡΙΖΑ και όχι για την ουσία των πραγμάτων.

Αλλά το κάνατε κι εσείς λίγο αυτό το λάθος, σε μικρότερο βαθμό και εν πάση περιπτώσει σε ελεγχόμενο επίπεδο. Δεν έχει δικαίωμα ένα κόμμα της Αντιπολίτευσης –όχι μόνο της Αξιωματικής, αλλά όλης της Αντιπολίτευσης– να ζυγίσει με κάθε σχολαστική λεπτομέρεια την ευθύνη του για το αν ψηφίζει ή δεν ψηφίζει ένα νομοσχέδιο; Η Κυβέρνηση προφανώς το εισάγει, το υπερασπίζεται και έχει τις απόψεις της. Αυτό σημαίνει ότι κάθε κόμμα πρέπει να προσέρχεται θετικά σε όλα τα επίπεδα; Προφανώς και όχι. Μακάρι να ομонуσάμε σε όλα. Θα ήταν καλό, αν και μπορεί να ήταν και ανιαρό.

Εν πάση περιπτώσει, η ευθύνη είναι εκείνη που κάνει κάθε κόμμα να στέκεται για το αν κάποιο ζήτημα είναι σημαντικό ή όχι. Σε ένα τέτοιου χαρακτήρα νομοσχέδιο –στο οποίο κι εμείς, με όποιες παρατηρήσεις για συντηρητισμούς ή ελλείψεις ή στιδήποτε άλλο, έχουμε προσέλθει στη γενική του κατεύθυνση με έναν θετικό τρόπο– το μείζον ζήτημα –διότι αυτό προσπαθεί μετά από τόσα χρόνια που θα έπρεπε να έχει συμβεί αυτό– είναι να θεσμοθετήσει την κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας, μέσα σε ένα συνταγματικό και νομικό πλαίσιο που διέπει το ελληνικό κράτος. Φέρνεται τώρα αυτό το νομοσχέδιο, ενώ το συγκεκριμένο ή κάτι ανάλογο, θα έπρεπε να έχει έρθει πριν από είκοσι χρόνια, μέσα από ακριβώς πολλές πιέσεις, λέγοντας ότι μας παρακολουθεί η Ευρώπη. Δεν μας παρακολουθεί μόνο η Ευρώπη, αλλά είμαστε και εκτεθειμένοι –δεν λώω στην Ευρώπη της Μέρκελ– στην ευρωπαϊκή δημοκρατική κοινή γνώμη. Από αυτήν την άποψη, όντως είναι μία καθυστέρηση.

Έρχεται, λοιπόν, καθυστερημένα να ρυθμίσει ένα νομικό κενό στοιχειώδους κατοχύρωσης των θρησκευτικών ελευθεριών διαφόρων θρησκειών ή δογμάτων στα οποία πιστεύουν άνθρωποι που ζουν στη χώρα μας και κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους

είναι Έλληνες πολίτες. Δεν πρέπει, λοιπόν, αυτό να τύχει μιας ακόμα μεγαλύτερης προσοχής από την Αξιωματική Αντιπολίτευση και από όλα τα κόμματα, ώστε πράγματι, όσο είναι δυνατόν αυτήν τη στιγμή, να κατοχυρωθεί αυτή η θρησκευτική ελευθερία;

Σχετικά με το ζήτημα των τριακοσίων, για το οποίο μας ειρωνευτήκατε, λέγοντας «πριν από εσάς για εσάς. Εσείς δεν ξέρετε, εμείς ξέρουμε», κύριε Υπουργέ, δεν είναι σωστά πράγματα αυτά. Στην επιτροπή και στην ακρόαση των φορέων ήρθαν οι μεγαλύτερες από τις θρησκευτικές ενώσεις, τις θρησκευτικές κοινότητες. Για τον αριθμό των τριακοσίων, για παράδειγμα, πράγματι η Καθολική Εκκλησία δεν είναι δυνατόν να έχει πρόβλημα. Γιατί να έχει; Εκατοντάδες χιλιάδες Έλληνες πολίτες ζουν στην Ελλάδα και φυσικά δεν έχουν καμμία δυσκολία να συναθροίσουν τον αριθμό των τριακοσίων. Κάποιες άλλες όμως -και όχι αυτές που θα επιλέξω εγώ ή οποιοσδήποτε άλλος, αλλά αυτές που επιλέγει το ίδιο το σχέδιο νόμου- δεν τους έχουν ή δεν είναι πάντα εύκολο ή οι καιροί αλλάζουν και τότε τους έχουν και τότε δεν τους έχουν. Αυτοί δεν ήρθαν στην επιτροπή.

Σας βεβαιώ ότι εμείς εξαντλήσαμε, όσο περισσότερο μπορούσαμε, το διάλογο με όλες αυτές τις κοινότητες και πολλές άλλες που δεν ήρθαν στην επιτροπή. Έχουμε βεβαιώσεις ότι θα το επιθυμούσαν αυτό. Δεν είναι εξωτικές θρησκευτικές κοινότητες, είναι αυτές που το νομοσχέδιο προβλέπει, αναγνωρίζει, καλύπτει και οργανώνει ονομαστικά και συγκεκριμένα. Άρα γιατί η συζήτηση για τον αριθμό των τριακοσίων είναι εφεύρημα του ΣΥΡΙΖΑ, παραξενιά, άρνηση ή οτιδήποτε άλλο; Από πού κι ως που;

Ή ο προσδιορισμός της γεωγραφικής περιοχής, της ασαφούς, της «ορισμένης γεωγραφικής περιοχής» -γιατί είναι ορισμένη γεωγραφική περιοχή, δεν είναι επικράτεια- δεν έχει μία σημασία; Λέτε ότι θα το λύσουν τα δικαστήρια. Μα, γιατί να το λύσουν τα δικαστήρια, όταν μιλάμε για κατοχύρωση δικαιωμάτων θρησκευτικών κοινοτήτων;

Αυτά δεν είναι θεράστια ζητήματα, είναι όμως σημαντικά, ώστε τουλάχιστον ένα νομοσχέδιο να κάνει ένα βήμα. Ακούστηκαν κριτικές -πολλές απ' αυτές τις συμμερίζομαι- για το πόσο περισσότερο θα μπορούσε να κατοχυρώσει τέτοιου είδους ελευθερίες και δικαιώματα και να προβλέψει την ισοτιμία θρησκευτικών κοινοτήτων χωρίς φοβίες. Δηλαδή, οι Έλληνες καθολικοί δεν είναι Έλληνες; Δεν μπορεί να είναι και «Ελληναράδες» ακόμα; Τι είναι αυτό, δηλαδή, που πρέπει να μας κάνει διστακτικούς για το αν κάποιος είναι Έλληνας πολίτης ανάλογα με το αν έχει διαφορετικό θρήσκευμα; Είναι δυνατό να το συζητάμε αυτό το 2014 σε αυτή την ιστορική χώρα, τη χώρα του Ρήγα Φεραίου; Είναι δυνατόν; Απ' αυτήν την άποψη, έχει μεγάλη σημασία μέχρι αύριο ακόμα και αυτά τα λίγα, τα συγκεκριμένα, να τα δει κανείς και να τα φροντίσει.

Τέλος, επειδή μιλάμε για θρησκείες, για μεταφυσική, για πίστη, πράγματι το 2008 η Αριστερά έφερε αυτά τα ζητήματα. Δεν ήταν η πρώτη φορά. Η Αριστερά πολλές φορές έχει φέρει σε όλες της τις εκδοχές και τις μορφές αυτά τα ζητήματα και στη Βουλή αλλά και στο δημόσιο λόγο. Μην κοιτάτε που σ' αυτά έχει γίνει φτωχός πια ο δημόσιος λόγος. Δεκαετίες πριν, η χώρα μας συνταράχθηκε από τέτοιου είδους συζητήσεις, οι οποίες ήταν πολύ γόνιμες κατά το μεσοπόλεμο και σε άλλες περιόδους. Όταν λέω ότι συνταράχθηκε, εννοώ ότι συνταράχθηκε γιατί οι αντιθέσεις ιδεών είναι πάντα σημαντικές και σπουδαίες, έστω και αν υπάρχει και φανατισμός.

Θα «κλειδαμπάρωσουμε» τη συζήτηση για τη ρύθμιση των σχέσεων πολιτείας και κράτους, μας λέει η Νέα Δημοκρατία; Δεν ξέρω το ΠΑΣΟΚ τι λέει επ' αυτού. Είναι αμαρτία το να θέτει κανείς αυτό το θέμα; Είναι εθνική υποβάθμιση; Είναι εθνική μειοδοσία; Είναι άνοιγμα στους τζιχαντιστές; Έλεος! Το ακούσαμε και αυτό, δηλαδή το ότι κατέθεσε πρόταση νόμου το 2008 ο τότε ΣΥΡΙΖΑ για την ρύθμιση σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας, για τις θρησκευτικές ενώσεις και για την κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας, λίγο ή πολύ Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Λυκουρέντζος, μάς το συνέδεσε εμμέσως πλην σαφώς με τον κίνδυνο των τζιχαντιστών. Βέβαια, ένα σημαντικό τμήμα εκείνης της πρότασης νόμου είναι άθρομα του σημερινού νομοσχεδίου, όπως το μητρώο και πολλά άλλα. Βέβαια, εκείνη τη πρόταση

νόμου επεκτεινόταν και σε άλλα ζητήματα που δεν θίγονται απ' αυτό το νομοσχέδιο.

Κύριε Υπουργέ, δεν είστε μέλος της Νέας Δημοκρατίας, αλλά συγκυβερνάτε. Επιτέλους, δώστε και ένα ιδεολογικό στίγμα άλλου τύπου για να κατοχυρώσετε και να υπερασπιστείτε αυτό το νομοσχέδιό σας, αν σας ενδιαφέρει, διότι αν ταυτίζεστε με όλα αυτά που ακούστηκαν εδώ, ο μεσαίωνας είναι προ των πυλών και όχι η θρησκευτική ελευθερία.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεωργιάδης.

ΣΥΡΙΖΙΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε, αν και οφείλω να ομολογήσω ότι δεν κατάλαβα την τελευταία αποστοφή του λόγου σας, κύριε συνάδελφε.

Ο μεσαίωνας υπάρχει, εκεί στο κράτος αυτό του Λεβάντε και των ισλαμιστών το οποίο πολεμάει όλη η Δύση, όπως ξέρετε, τις τελευταίες μέρες, οι οποίοι κόβουν κεφάλια ανθρώπων και διαπράττουν κάθε είδους βαρβαρότητα που μπορεί να περάσει από το ανθρώπινο μυαλό.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Πριν από εσάς και πριν τους βοηθήσουν οι σύμμαχοί σας.

ΣΥΡΙΖΙΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Μη με διακόπτετε. Μα, μην εκνευρίζετε. Εγώ σας άκουσα τόσο προσηνής και ήρεμος. Εσείς είστε ευγενής άνθρωπος, αριστοκράτης. Πώς το κάνετε αυτό; Αφήστε με να ολοκληρώσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Τραγάκης): Για να βάλω και εγώ τα πράγματα στη θέση τους, δεν επιτρέπω καμμία διακοπή, γιατί κανέναν δεν διεκόπη μέχρι στιγμής.

Συνεχίστε, κύριε Γεωργιάδη.

ΣΥΡΙΖΙΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Επανερχομαι, λοιπόν.

Κύριε Υπουργέ, ανέφερε ο συνάδελφος κ. Λυκουρέντζος μια ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Δεν φαντάζομαι να μην έχει παρακολουθήσει ο κ. Δρίτσας και ο ΣΥΡΙΖΑ τη συζήτηση σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, για να μην πω σε παγκόσμιο, για το πόσο τα πράγματα έχουν αλλάξει και πόσο οι κίνδυνοι έχουν αυξηθεί από τα διάφορα ισλαμικά τεμένη στις πόλεις της Δύσεως και το αν εκεί γίνεται προπαγάνδα και προσηλυτισμός στο ακραίο Ισλάμ. Δεν πιστεύω να μην είδατε το χθεσινό βίντεο ενός από αυτών των φανατικών μουσουλμάνων, ο οποίος είπε ότι επειδή συνεχίζονται οι επιθέσεις στο κράτος μας -κράτος να υποθέσουμε ότι το λένε αυτοί- θα μεταφέρουμε τον πόλεμο μέσα στις πόλεις σας και στα μετρό και στα εμπορικά σας κέντρα.

Τι είπε ο κ. Λυκουρέντζος, το οποίο θα έπρεπε να ψέξει ο Υπουργός; Ανέφερε μια συγκεκριμένη άσχημη πραγματικότητα, λυπηρή πραγματικότητα, αλλά πραγματικότητα. Να μην την αναφέρουμε;

Και δεν θυμάμαι -γιατί θέλω να είμαι ειλικρινής με το ΣΥΡΙΖΑ- όλο αυτό το διάστημα που έχει ξεκινήσει αυτή η παγκόσμια εκστρατεία εναντίον του ισλαμικού κράτους -και ομολογώ ότι δεν γνωρίζω- καμμία δήλωση του ΣΥΡΙΖΑ για το αν καλώς γίνεται αυτή η επιχείρηση της Δύσης ή όχι. Ειλικρινά δεν το γνωρίζω. Αν έχετε βγάλει ανακοίνωση, διορθώστε με. Καλώς η Δύση πολεμά αυτό το κράτος ή κακώς το πολεμάει; Πρέπει να πάνε τα αεροπλάνα εκεί και να βομβαρδίσουν τους στόχους ή δεν πρέπει; Πρέπει να σταματήσουμε την εξαπλώσή τους ή δεν πρέπει; Έχει ο ΣΥΡΙΖΑ θέση γι' αυτό ή στην γενική αρχή «να διαλυθεί το ΝΑΤΟ» δεν πρέπει να πάει ούτε εκεί πέρα η Δύση και να βλέπουμε να κεφάλια να κόβονται και να μην κάνουμε τίποτα;

Ειλικρινά δεν γνωρίζω. Περιμένω να ακούσω τη δευτερολογία. Δεν γνωρίζω ποια είναι η θέση σας, δεν την ξέρω. Το μόνο που άκουσα είναι κριτική στον κ. Λυκουρέντζο λες και είπε κάτι τρομερό. Αυτό το αυτονόητο και μια αυτονόητη ανησυχία κάθε λογικού ανθρώπου στην εποχή που ζούμε.

Αυτή, όμως, η ανησυχία και αυτό το μέγεθος και η δύναμη του δυτικού πολιτισμού, του κόμβου της ελευθερίας, δεν θα μας εμποδίζει να προχωρήσουμε υπερασπιζόμενοι τις δυτικές αξίες, να σεβόμαστε τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν άλλο θρήσκευμα και να εξασφαλίσουμε το δικαίωμά τους να θρησκευονται κατά τον τρόπο που επιθυμούν. Αυτή είναι η δική μας υπερχογή. Ο δικός

μας πολιτισμός και η δική μας προάσπιση της ελευθερίας είναι που μας δίνει τη δυνατότητα, παρά αυτόν τον φόβο που ανέφερα προηγουμένως, να σεβόμαστε τις θρησκείες όλων των άλλων ανθρώπων και να θέλουμε να βρούμε τον τρόπο να εξασφαλίζουμε το αναφαίρετο δικαίωμα τους να θρησκευούνται.

Πάμε τώρα στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο, γιατί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -ειλικρινά το πιστεύω- το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως -θα πω μετά για την κ. Ρεπούση που μας έθεσε μια μομφή- πάσχει από μια μικροψυχία. Για να το καταλάβω, λοιπόν, γιατί πάλι μπορεί να μην το έχω καταλάβει, τελικά το ψηφίζετε το νομοσχέδιο ή δεν το ψηφίζετε; Δεν το έχω καταλάβει, συγχωρέστε με. Η συζήτηση τώρα είναι για τις τρεις, τέσσερις, πέντε λεπτομέρειες που είπατε και μάλιστα χρησιμοποιήσατε τη φράση «σχολαστικά εξετάζοντάς το»; Εγώ δεν λέω ότι δεν έχετε το δικαίωμα. Προφανώς έχει κάθε δικαίωμα κάθε κόμμα να εξετάσει όσο σχολαστικά θέλει κάθε νομοσχέδιο. Στο τέλος, όμως, παίρνει μία θέση. Ζυγίζει τα συν και τα πλην και όσο σχολαστική εξέταση και αν κάνει λέει: «ψηφίζω ναι» ή «ψηφίζω όχι». Εγώ από το ΣΥΡΙΖΑ σήμερα δεν έχω ακούσει αν ψηφίζει «ναι» ή «όχι».

Άκουσα τον κ. Δρίτσα με προσοχή που είπε «μέχρι αύριο ελπίζουμε να έχουν διορθωθεί και αυτά και να έχουν ληφθεί υπ' όψιν κ.λπ., αλλά στο διά ταύτα, αν τελικώς στη ψηφοφορία θα είναι και ο ΣΥΡΙΖΑ μέσα, κύριε Υπουργέ, αυτό εγώ δεν το κατάλαβα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ε' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΙΒΕΛΕΓΚΑΣ**)

Όμως, θα μου επιτρέψετε να σας πω το εξής για να καταλάβει και ο κόσμος που μας παρακολουθεί. Εδώ έχουμε ένα νομοσχέδιο για το οποίο οι ίδιοι οι ενδιαφερόμενοι, δηλαδή οι ίδιες οι θρησκευτικές κοινότητες, έχουν εκφράσει και στη Βουλή και δημοσίως και γραπτά και προφορικά την ευαρέσκεια τους και τα συγχαρητήριά τους στο ελληνικό κράτος και τον Υπουργό που φέρνει αυτό το νομοσχέδιο στη Βουλή.

Το Παγκόσμιο Συμβούλιο των Εκκλησιών έχει κάνει επιστολή, η οποία λέει: «Εύγε εις στην ελληνική πολιτεία, που ρυθμίζει αυτό το θέμα μετά από τόσα χρόνια».

Αυτό το νομοσχέδιο προκαλεί τα ευμενή σχόλια διεθνώς και αναβιβάζει τη θέση της Ελλάδας σε όλα τα fora τα σχετικά με τις συζητήσεις περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θρησκευτικών ελευθεριών. Είναι αναμφίβολα ένα βήμα μπρος για τη χώρα. Ακόμα και εσείς το είπατε. Σε αυτό το νομοσχέδιο.

Τελικώς είμαστε μαζί ή είμαστε πάλι χώρια; Εμείς θέλουμε να είμαστε μαζί. Και μην πείτε ότι το κάνουμε για να αντιπολιτευθούμε το ΣΥΡΙΖΑ. Γιατί έχει σημασία για ένα τέτοιο νομοσχέδιο να έχει την ψήφο της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως ή να μην έχει την ψήφο της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως. Ωραία είναι η σχολαστική ανάλυση, ωραίες είναι οι αντιρρήσεις. Πάντα θα βρίσκουμε πράγματα για να διαφωνούμε. Ο εχθρός του καλού είναι το καλύτερο. Αλλά στο διά ταύτα λέτε ναι ή όχι στο νομοσχέδιο; Τώρα είστε ένα κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολιτεύσεως. Αν λέτε ναι έχουμε πράγματι μια πολύ μεγάλη πλειοψηφία και στέλνουμε ένα σημαντικό μήνυμα έξω.

Γνωρίζω και πιστεύω ότι αυτό θα πείτε τελικώς και ότι οι όποιες διαφωνίες θα είναι σε επίπεδο σχολαστικής αντιμετώπισης. Το «σχολαστικό» το λέω επειδή το είπε ο κ. Δρίτσας. Δεν είναι δική μου φράση. Το λέω, όπως ακριβώς, το ανέφερε ο καλός συνάδελφος.

Έρχομαι τώρα στην κ. Ρεπούση. Η κ. Ρεπούση πάλι κινήθηκε στην ίδια αμφισημία. Τα ίδια ερωτήματα ισχύουν προφανώς και για σας. Θα μου επιτρέψετε να απαντήσω στο ερώτημα: «ποια Ελλάδα θέλετε;» είπατε κ. Ρεπούση, απευθυνόμενη στην εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας.

Κυρία Ρεπούση, είναι λίγο δύσκολο να το πείτε εσείς αυτό και ειδικά τώρα. Οδεύετε προς τον ΣΥΡΙΖΑ και δράττομαι της χθεσινής σας προτάσεως. Προς τον ΣΥΡΙΖΑ σε λίγο θα οδεύσει και η κ. Μακρή μετά τη διαγραφή της από τους ΑΝΕΛ. Θα είστε στο ίδιο κόμμα εσείς και η κ. Ραχήλ Μακρή. Έχετε ακούσει σε αυτήν τη Βουλή τι έχει πει η κ. Ραχήλ Μακρή και τι εσείς για όλα αυτά τα θέματα;

Ποια Ελλάδα θέλετε τώρα, κ. Ρεπούση; Για πείτε μου; Ποια από τις δύο Ελλάδες θέλετε;

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Όταν θα πάρω τον λόγο θα σας απαντήσω.

ΣΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Άρα, λοιπόν, επειδή τα πράγματα στην πολιτική είναι λίγο πιο σύνθετα και πολύπλοκα καλό είναι να κρατάμε τους τόνους λίγο πιο χαμηλά. Δεν είναι αυτό το νομοσχέδιο μέσω του οποίου θα κάνετε επίθεση στην Νέα Δημοκρατία και την Κυβέρνηση. Αυτό το νομοσχέδιο είναι ένα νομοσχέδιο για να στείλουμε ένα συγκεκριμένο μήνυμα.

Ακούστηκε στην Αίθουσα ότι ήρθε με καθυστέρηση. Ήρθε με καθυστέρηση. Όμως το γεγονός ότι έρχεται τώρα και ρυθμίζεται ένα τέτοιο θέμα έχει να κάνει με ευθύνη του νυν Υπουργού ή του προηγούμενου ή της Κυβέρνησης για την καθυστέρηση εξήντα ετών; Μα, όσο μεγαλύτερη είναι η ενδεχόμενη καθυστέρηση τόσο μεγαλύτερο είναι το εύγε για τον Υπουργό που το λύνει τώρα. Αν ήταν ένα θέμα απλό θα είχε λυθεί από τους προηγούμενους.

Ρωτάει ο ΣΥΡΙΖΑ: «γιατί δεν υιοθετήσατε την πρόταση του 2006;». Είναι το επιχείρημα περί καθυστέρησης ή περί της προτάσεως περί εθνικής επιτροπής του 2006. Μα, ο διάλογος προχώρησε και κατέληξε σε κάποιο συγκεκριμένο νομοσχέδιο σήμερα. Τι θα πει ήταν η πρόταση του 2006; Σήμερα το 2014 είμαστε όλοι μαζί σε αυτό; Μπορεί να πει αύριο το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών ότι πράγματι η ελληνική Βουλή με συντριπτική πλειοψηφία, χωρίς μεμψιμοιρία, στέλνει ένα μήνυμα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Σε αυτό θα φταίτε εσείς γιατί δεν κάνατε πίσω.

ΣΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Αυτήν την Ελλάδα θέλουμε, κυρία Ρεπούση. Αυτή είναι η απάντηση. Θέλουμε την Ελλάδα που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και σέβεται τις ανθρώπινες ελευθερίες. Θέλουμε την Ελλάδα που επειδή το κάνει αυτό οι έξω και οι ενδιαφερόμενοι τη συγχαίρουν γι' αυτό. Δε θέλουμε την Ελλάδα που και την ώρα που τη συγχαίρουν όλοι οι ενδιαφερόμενοι, εσείς, τώρα, για τους δικούς σας πολιτικούς λόγους, γιατί πρέπει οπωσδήποτε και εσείς να κάνετε αντιπολίτευση στην Κυβέρνηση για τους λόγους που όλοι γνωρίζουμε, θα πρέπει να βρείτε ένα τρόπο να κατηγορήσετε την Ελλάδα εκεί που όλοι οι άλλοι λένε εύγε. Αυτή δεν είναι η Ελλάδα που θέλουμε. Αυτή είναι η παλιά Ελλάδα. Αυτή ακριβώς είναι η Ελλάδα από την οποία πάμε να ξεφύγουμε, κυρία Ρεπούση.

Εσείς δεν επιτρέπεται ταυτόχρονα να παρουσιάζετε εαυτόν ως ρηξικέλευθη επιστήμονα η οποία δεν υπολογίζει από κόστος, υπερασπιζόμενη τις ιδέες της και ταυτόχρονα να κάνετε εδώ μικροπολιτική σε ένα τόσο σοβαρό θέμα.

Λοιπόν, η Ελλάδα που θέλουμε είναι η Ελλάδα που πρέπει να είναι ενωμένη σε τέτοια θέματα. Αυτή είναι η Ελλάδα που θέλουμε και αυτή είναι η απάντηση που σας δίνει η Νέα Δημοκρατία.

Εμείς είμαστε πάρα πολύ περήφανοι που ο προηγούμενος Υπουργός ο Κωνσταντίνος Αρβανιτόπουλος, όπως αναφέρθηκε πριν, έφερε το μεγαλύτερο βάρος για να φτάσει το νομοσχέδιο αυτό εδώ και που ο νυν Υπουργός ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος το συνεχίσει. Να, η Ελλάδα που θέλουμε. Ο επόμενος Υπουργός να μην ζηλώνει το έργο του προηγούμενου, κύριε Υπουργέ. Αλλά ο επόμενος Υπουργός να συνεχίζει εκεί που έχτισε ο προηγούμενος. Αυτήν την Ελλάδα θέλουμε.

Δεν σας αρέσει αυτή η Ελλάδα; Δεν σας αρέσει ούτε η Ελλάδα η ενωμένη, η οποία παίρνει τα εύγε για τα ανθρώπινα δικαιώματα ούτε η Ελλάδα όπου μπορούν οι Υπουργοί να διαδέχονται ο ένας τον άλλο και να συνεργάζονται; Ποια Ελλάδα σας αρέσει;

Εντάξει, «πουλήσατε» πολύ μνημόνιο, τώρα πάει κι αυτό. Τέλειωσε κι αυτό. Προσέξτε τώρα γιατί ξέρετε, κύριε συνάδελφε -εσείς είστε νέος συνάδελφος, εγώ ήμουν εδώ όταν εξελέγη το ΠΑΣΟΚ με 44% και εκατόν εξήντα έδρες- τέτοια έλεγαν κι εκείνοι τότε. Μόλις όμως ήρθαν σε επαφή με την πραγματικότητα, να τους βλέπατε τότε πώς σιγά-σιγά έφευγαν τα γελάρια κι άρχιζαν οι ευθύνες. Κι όταν έρχονται οι ευθύνες, τα γελάρια πάνε περίπατο. Γι' αυτό κρατήστε μικρό καλάθι, γιατί ποτέ δεν ξέρετε τι σου επιφυλάσσει η ιστορία στην επόμενη στροφή. Αυτό διδάσκει η πολιτική.

Άρα, κύριε Υπουργέ, προφανώς υποστηρίζουμε αυτό το νομοσχέδιο, γιατί πρώτον, είναι ένα σωστό νομοσχέδιο. Πράγματι, έπρεπε ενδεχομένως να έχει έρθει νωρίτερα, αλλά ήρθε το πλήρωμα του χρόνου για να μπορέσει η ελληνική πολιτεία να το ρυθ-

μίσει. Είναι ένα νομοσχέδιο, το οποίο αναβαθμίζει τη χώρα μας στο διεθνές στερέωμα σε ένα πεδίο στο οποίο είχε δεχθεί έντονες και πολλές κριτικές εδώ και πάρα πολλές δεκαετίες. Και υπό την έννοια αυτήν καλούμε και τα υπόλοιπα κόμματα της Βουλής, χωρίς μεμψιμοιρία, χωρίς πολιτικαντισμούς, χωρίς προσωπικές πολιτικές στρατηγικές, αλλά με θάρρος, όπως αξίζει σε υπεύθυνους πολιτικούς, να πούνε «ναι, στηρίζουμε αυτό το νομοσχέδιο» γιατί είναι πράγματι μια τομή. Είναι καλό και πρέπει ο τόπος επί- τέλους να πάει μπροστά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ορίστε, κυρία Ρεπούση, τι θέλετε;

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Ζητώ τον λόγο επί προσωπικού.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μισό λεπτό. Προσωπικό δεν σημαίνει ότι είναι κάθε φορά επειδή αναφέρεται το όνομα...

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Πολιτική αναφορά ήταν, κυρία Ρεπούση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Σας παρακαλώ, κύριε Γεωργιάδη.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Έγινε προσωπική αναφορά σε μένα και στην κ. Μακρή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ακριβώς. Αν διαβάσετε τον Κανονισμό, θα δείτε ότι η προσωπική αναφορά, η επίκληση του ονόματος, δεν συνιστά προσωπικό λόγο. Επί προσωπικού σημαίνει όταν θίγεται...

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Μα, ξέρετε τι είπα; Αν δεν είναι αυτό προσωπικό, τότε ποιο είναι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Εν πάση περιπτώσει, έχετε τον λόγο για ένα λεπτό για να εξηγήσετε το προσωπικό.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Έχω πει και σε προηγούμενη συνεδρίαση στον κ. Γεωργιάδη να με αντιμετωπίζει από τη θέση από την οποία μιλάω. Είμαι αγορήτρια της Δημοκρατικής Αριστεράς, Βουλευτής της Δημοκρατικής Αριστεράς και ως τέτοια πρέπει να μου απευθύνεται. Δεν καταλαβαίνω όλο αυτό το «θα πάτε στο ΣΥΡΙΖΑ» και «ποιος άλλος θα πάει». Είναι πολιτικό επιχείρημα αυτό, κύριε Γεωργιάδη; Αυτό παρακαλώ πάρα πολύ να σταματήσει.

Επιπλέον, ο κ. Γεωργιάδης μάς αποδίδει προθέσεις. Αν εμείς λέμε ότι η Ελλάδα, ενδεχομένως, δεν σέβεται όσο θα έπρεπε τα ανθρώπινα δικαιώματα, δεν το λέμε για να αμαυρώσουμε την εικόνα της χώρας μας. Το λέμε γιατί την αγαπάμε τη χώρα μας και θέλουμε να είναι στην πρώτη γραμμή για το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και δεν είναι, κύριε Γεωργιάδη, η Ελλάδα στην πρώτη γραμμή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ακριβώς γιατί εσείς ως κόμμα και η Κυβέρνησή σας δεν τα υπερασπίζεστε όπως πρέπει να τα υπερασπίζεστε. Γι' αυτό κι έχουμε πάρα πολλές καταδίκες. Τρεις καταδίκες...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Με συγχωρείτε, αυτό δεν είναι προσωπικό. Τελειώσατε επί προσωπικού.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Ωραία. Να βάλω μια τελεία στο ότι μας αποδίδει ο κ. Γεωργιάδης προσωπικά κίνητρα για την τοποθέτησή μας. Όταν λέμε ότι η Ελλάδα καταδικάζεται για παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δεν καταδικάζεται από μας, από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο καταδικάζεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κυρία Ρεπούση, αυτά μπορεί να τα πει η Κοινοβουλευτική σας Εκπρόσωπος.

Ωραία. Δεν υπάρχει λοιπόν θέμα επί προσωπικού, αλλά να το προσέχουμε αυτό και να μην κάνουμε προσωπικές αναφορές.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Κουτσούκος για δώδεκα λεπτά.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες κύριοι συνάδελφοι και κύριε Υπουργέ, επειδή πολλές φορές από αυτό το Βήμα έχω ασκήσει κριτική στον τρόπο που νομοθετεί η Κυβέρνηση είτε αυτό έχει να κάνει με τη βιασύνη που εισάγονται τα νομοσχέδια κάτω από πιεστικές ανάγκες είτε με τροπολογίες της τελευταίας στιγμής, οφείλω να τοποθετηθώ

και να αναγνωρίσω ότι ο τρόπος που εισήχθη αυτό το νομοσχέδιο και η διαδικασία με την οποία καταρτίστηκε είναι -θα έλεγα- ο άριστος, κατά την άποψή μου, τρόπος του νομοθετείν.

Αν αυτό το είχαμε τηρήσει με ευθύνη και των Υπουργών και της Βουλής, πιστεύω ότι η ποιότητα του νομοθετικού έργου θα ήταν πάρα πολύ διαφορετική. Αναφέρομαι και σε εσάς, κύριε Υπουργέ, με την ιδιότητά σας ως νομικού.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση έχουμε ένα άρτια νομοθετικά επεξεργασμένο πόνημα, έχουμε μια διαδικασία διαλόγου που τηρήθηκε, έχουμε μια κοινωνική αποδοχή με την έννοια ότι το περιεχόμενο του νομοσχεδίου επικροτείται από τους ενδιαφερόμενους και βεβαίως έχουμε την τήρηση των κοινοβουλευτικών διαδικασιών και σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο και σε ό,τι αφορά τις τροπολογίες του Υπουργού, όπως μας εξήγησε. Τώρα υπάρχει και μια σειρά άλλες τροπολογίες, στις οποίες θα αναφερθούμε αύριο.

Θα πρόσθετα ότι υπάρχει μια συνέχεια στη διοίκηση με την έννοια ότι ένας Υπουργός αξιοποιεί τη δουλειά που έγινε στο Υπουργείο του, της δίνει μια καινούργια ποιοτική και ποσοτική διάσταση και τη φέρνει στη Βουλή, γιατί συνήθως οι Υπουργοί όχι όταν διαδέχεται το ένα κόμμα το άλλο, αλλά και του ίδιου κόμματος, ο ένας γκρεμίζει ό,τι έχτισε ο προηγούμενος. Αυτό οφείλουμε να το σημειώσουμε και νομίζω αναγνωρίζεται και από όλες τις πτέρυγες. Οφείλα να το αναγνωρίσω και εγώ και να σας δώσω συγχαρητήρια.

Τώρα έρχεται αυτό το νομοθέτημα να λύσει ένα παλιό πρόβλημα. Είπε ο κ. Δρίτσας, ότι εδώ και είκοσι χρόνια έπρεπε να το έχουμε λύσει. Εγώ λέω σαράντα, γιατί είκοσι; Δεν υπήρχαν άνθρωποι που πίστευαν σε διαφορετικές θρησκείες, κύριε Δρίτσα, πριν είκοσι και τριάντα και σαράντα χρόνια;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Υπήρχαν.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΣΟΥΚΟΣ: Οι συνθήκες, όμως, αλλάζουν, ωριμάζουν. Σωστά επισημάνετε ότι στο παρελθόν αυτός ο διάλογος απασχολούσε, προβλημάτιζε και πυροδοτούσε, θα έλεγα, τη δημόσια συζήτηση. Σήμερα, έχουμε άλλα πολύ πιεστικότερα προβλήματα. Σε ένα βαθμό τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με τα δικαιώματα, τις ελευθερίες, μια συζήτηση περί της γενικότερης κουλτούρας και αντιλήψεων έχουν υποχωρήσει. Αυτό έχει να κάνει με την κατάσταση που βρίσκεται σήμερα η πνευματική κοινότητα της χώρας μας, που πολλοί αναγνωρίζουν ότι στο παρελθόν είχε την πνευματική δύναμη να παρεμβάινει και να δημιουργεί κοινωνικά ρεύματα, να αλλάζει καταστάσεις, κάτι το οποίο δεν το έχει σήμερα.

Θα έλεγα ότι όπως το πολιτικό σύστημα είναι υπονομευμένο, δηλαδή οι αντιπροσωπευτικοί του θεσμοί λόγω της κρίσης, το ίδιο συμβαίνει και με την πνευματική κοινότητα. Οι πνευματικοί ταγοί του τόπου, δηλαδή, σε μια κρίσιμη φάση που βρίσκεται η χώρα μας αδυνατούν να διαμορφώσουν ένα πλαίσιο ολοκληρωμένων προτάσεων, πέρα από εκείνους που κάθε φορά για κομματικούς λόγους υπογράφουν διάφορα κομματικά κείμενα -δεν με ενδιαφέρει αυτό.

Λέω, λοιπόν, ότι έρχεται να λύσει ένα πρόβλημα, το οποίο το κάνει με έναν τρόπο άρτιο, γιατί προσδιορίζει την έννοια της θρησκευτικής κοινότητας, δημιουργεί το πλάσμα νόμου αυτό του θρησκευτικού νομικού προσώπου, το οποίο δεν το είχαμε, γιατί από τη μια μεριά είχαμε τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και από την άλλη τα σωματεία του αστικού κώδικα ή τις εταιρείες του αστικού δικαίου.

Όμως, ο συνταγματικός νομοθέτης δεν απαγορεύει να ιδρύσουμε ειδικού σκοπού νομικά πρόσωπα, το κάνει αυτό, προσδιορίζει τις διαδικασίες σύστασης, λέει με ποιον τρόπο πρέπει να συνταχθεί ο κανονισμός και τι να περιλαμβάνει, πώς αναγνωρίζεται αυτή η νομική προσωπικότητα, διαλαμβάνεται των ζητημάτων της περιουσίας και της διοίκησης, αντιμετωπίζει υπαρκτά προβλήματα όπως είναι η αναγνώριση της Καθολικής Εκκλησίας, έχει διατάξεις που οδηγούν στη διαφάνεια και σε ένα σχετικό έλεγχο δηλαδή, όπως είναι το μητρώο των θρησκευτικών λειτουργών και βεβαίως επιλύει και μια σειρά θέματα με πιο σπουδαίο από αυτά τα ζητήματα της Εκκλησίας της Κρήτης και άλλων υφιστάμενων νομικών εκκλησιαστικών οντοτήτων.

Θα έλεγα ότι μετά από τη συζήτηση και ψήφιση αυτού του νομοθετήματος προφανώς και αναβαθμίζεται η χώρα μας στη διε-

θνή της θέσε σε ό,τι αφορά τα ζητήματα των θρησκευτικών ελευθεριών. Δεν θα μπορεί κανένας με κανέναν τρόπο να της προσδώσει οποιοδήποτε ψόγο ή οποιοσδήποτε άλλες σκοπιμότητες.

Φυσικά, αγαπητοί συνάδελφοι, το νομοσχέδιο εμπεριέχει και ιδεολογικές διαστάσεις. Εσείς μόνοι σας, κύριε Δρίτσα, είπατε –και είναι σωστό– ότι ορισμένα ζητήματα της πρότασης νόμου που καταθέσατε το 2006, 2008 –αν θυμάμαι καλά– εμπεριέχονται. Θα μπορούσαν να είναι και άλλα, αλλά προφανώς έχει και μια ιδεολογική διάσταση.

Εγώ ήθελα να τονίσω, μιας και αναφερθήκατε στο ΠΑΣΟΚ, πως εμείς σε μία σειρά νομοθετήματα, που έχουν έρθει τον τελευταίο καιρό, όπως στο αντιρατσιστικό για παράδειγμα, προσπαθήσαμε να προσδώσουμε έναν ιδεολογικό χαρακτήρα σε σχέση με την αναγνώριση των δικαιωμάτων, των ελευθεριών –θρησκευτικών, πολιτικών και άλλων– και φυσικά της διαφορετικότητας, για να είμαστε μία σύγχρονη, προοδευτική κοινωνία.

Ως προς το αν αυτό επισκιάζεται κάθε φορά από ζητήματα που αφορούν την καθημερινότητα του πολίτη, τη δυσκολία με την οποία τα βγάζει πέρα, την κρίση που επηρεάζει το εισόδημά του, την καθημερινότητα του κ.λπ., εγώ πιστεύω ότι δεν μπορεί να επισκιάζεται. Σε αυτήν τη μάχη, η οποία ταυτόχρονα είναι για να βγούμε από την κρίση και να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα, δεν μπορεί να παραμερίζουμε τον αγώνα τον καθημερινό για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων, των ελευθεριών, την αναβάθμιση της δημοκρατίας κ.ο.κ.. Παρά το γεγονός ότι η κρίση όλα αυτά τα επηρεάζει και τα υποβαθμίζει, ο αγώνας πρέπει να είναι παράλληλος και διπλός.

Θα έλεγα ότι με αυτό το πνεύμα, εσείς –χωρίς να έχω καμμία διάθεση αντιπολίτευσης, δεν θέλω να κάνω εγώ την αντιπολίτευση στον ΣΥΡΙΖΑ, όπως επικρίνατε τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας ωρύτερα– έχετε δείξει μία σχετική μικροψυχία. Δηλαδή, για νομοθετήματα, τα οποία θα έπρεπε να ψηφίσετε διότι άπτονται, εγγίζουν την ιδεολογία της προοδευτικής παράταξης, της δημοκρατικής παράταξης και της Αριστεράς, τα οποία με τον ένα ή τον άλλο τρόπο εμείς τα έχουμε προωθήσει, παίρνουν σάρκα και οστά σε αυτό εδώ το Κοινοβούλιο, εσείς βρίσκετε πάντα μία «δικαιολογία» να κρατάτε μία απόσταση από αυτά. Νομίζω πως αυτή δεν είναι μία σωστή κοινοβουλευτική στάση, χωρίς να θέλω εγώ να σας υποδείξω τι θα κάνατε.

Με αυτά τα σύντομα, κύριε Πρόεδρε, που με ρωτήσατε πόσο χρόνο θα χρειαστώ, θέλω να τελειώσω την τοποθέτησή μου. Φυσικά θα υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο. Θα μιλήσουμε αύριο για τις τροπολογίες, οι οποίες είναι πάρα πολύ σημαντικές, κατατεθειμένες από την Κυβέρνηση, αλλά και διαφόρων συναδέλφων. Με άλλες συμφωνούμε, σε άλλες έχουμε αντιρρήσεις, θα τα πούμε.

Μόνο που θέλω να πω, κύριε Υπουργέ, ότι θεωρώ πολύ σημαντική τη διαδικασία που πάει να ρυθμίσει το ζήτημα των μετεγγραφών, με την έννοια ότι από ένα καθεστώς, το οποίο ήταν απαγορευτικό και δεν αναγνώριζε –εννώ το προηγούμενο καθεστώς, πριν τη ρύθμιση του Μαΐου– την ανάγκη να λύνουμε κοινωνικά προβλήματα, με δεδομένο ότι έτσι λειτουργεί το εκπαιδευτικό σύστημα, το σύστημα των εισαγωγικών εξετάσεων –χωρίζει οικογένειες, αναγκάζει τον άλλο να έχει τρία σπίτια, ένα που κατοικεί, ένα γιατί σπουδάζει το παιδί στην Πάτρα, το άλλο στην Κομοτηνή και έπρεπε να βρούμε έναν τρόπο να το λύσουμε– μπήκαμε σε μία διαδικασία που άνοιξε πάρα πολύ από αυτό το στενό και απαγορευτικό. Φαίνεται ότι δημιουργούνται κάποια προβλήματα και κάνετε τώρα μία προσπάθεια να τα λύσετε.

Συμφωνούμε να βρούμε την κοινή τομή, να γίνει λειτουργικό και αποδοτικό. Το περιμένει ο κόσμος, θέλω να σας το πω κι εγώ, έχοντας τα ερεθίσματα των καθημερινών τηλεφωνημάτων από γονείς που περιμένουν να δουν ποια θα είναι η τελική ρύθμιση, ώστε να δουν τι θα κάνουν με τα παιδιά τους.

Ευχαριστώ και όπως είπα το υπερψηφίζουμε.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Κουτσούκο για το σύντομο και το ουσιαστικό της παρέμβασης.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος των Ανεξαρτήτων Ελλήνων κ. Γαβριήλ Αβραμίδης για δώδεκα λεπτά.

ΓΑΒΡΙΗΛ ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν σχέδιο νόμου επιχειρείται ο καθορισμός του νομικού πλαισίου για την οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους, που λειτουργούν στη χώρα μας, ενώ παράλληλα ρυθμίζονται θέματα της Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων.

Χαρακτηρίζεται από το Υπουργείο Παιδείας ως δημιουργία ενός κοινού συστήματος για τη νομική οργάνωση όσων θρησκευτικών κοινοτήτων το επιθυμούν, εκτός από τις τρεις που έχουν ήδη συγκεκριμένο νομικό καθεστώς: Εκκλησία της Ελλάδος, ισραηλτικές κοινότητες και μουφτείες.

Το σχέδιο νόμου δεν αφορά και δεν μεταβάλλει τα ισχύοντα νομικά καθεστώτα, δηλαδή, πρώτον, την επικρατούσα θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού –άρθρο 3 του Συντάγματος– δεύτερον τις ισραηλτικές κοινότητες και τρίτον τις μουφτείες της Θράκης.

Η αρχή της ανεκτικότητας στις πολιτισμένες χώρες –ένα μεγάλο ποσοστό αποτυπώθηκε στην έννοια της ουδετερότητας του κράτους– οφείλει δε να σέβεται εξίσου όλες τις θρησκευτικές παραδόσεις. Ρωτώ, όμως: Σέβεται όλες τις θρησκευτικές παραδόσεις; Απαντώ όχι.

Συγκεκριμένα, αναφέρομαι στους ζηλωτές, τους συμπατριώτες μας του παλιού ημερολογίου, διότι κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε αργό θάνατο οδηγούνται οι ζηλωτές, οι αρνητές του ΑΜΚΑ με ευθύνη της Κυβέρνησης και προσωπικώς του Πρωθυπουργού, ο οποίος ως άλλος Πόντιος Πιλάτος «ένιψε τας χείρας του», χωρίς να απαντήσει σε παρασημοφορηθέντα απόστρατο αξιωματικό αρνητή του ΑΜΚΑ. Περιορίστηκε μόνο να προωθήσει την επιστολή του τελευταίου στο Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο με τη σειρά του δήλωσε ορθά κοφτά ότι αν οι αρνητές του ΑΜΚΑ δεν υποκύψουν και συνεχίζουν να αρνούνται να πάρουν ΑΜΚΑ, τότε τους κόβεται η σύνταξη και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Πρόκειται για αναλγησία της Κυβέρνησης, διότι ακόμα και αν θεωρεί η Κυβέρνηση ότι η στάση αυτή είναι απόρροια θρησκευτικού φανατισμού, ότι αρνούνται να λάβουν γι' αυτό τον λόγο τον περιβόητο ΑΜΚΑ, διαπράττει έγκλημα η Κυβέρνηση με το να τους στερεί τη σύνταξη και ουσιαστικά να οδηγούνται στο θάνατο.

Για το θέμα αυτό έχουμε ασκήσει κοινοβουλευτικό έλεγχο μαζί με το συνάδελφο το Γιάννη Δημαρά και θέλω να επιμείνω σε αυτό το μεγάλο ανθρωπιστικό πρόβλημα, που έχει να κάνει με τη θρησκευτική συνείδηση κάποιων ανθρώπων, η οποία προστατεύεται από το Σύνταγμα.

Πέρυσι στις 4 Νοεμβρίου είχαμε καταθέσει αναφορά, όπου ζητούσαμε το λόγο για τον οποίο οι δημόσιες υπηρεσίες αρνούνται τη χορήγηση βεβαίωσης διακοπής σύνταξης, με αποτέλεσμα οι ανωτέρω συμπολίτες μας να μην μπορούν να απευθυνθούν σε φιλανθρωπικά ιδρύματα για τρόφιμα, φάρμακα και ιατρικές εξετάσεις, αλλά και να απαλλαχθούν από την εφορία.

Λάβαμε κάποιες απαντήσεις. Δίνω και την ερώτηση και τις απαντήσεις για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γαβριήλ Αβραμίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επανήλθαμε, επίσης, με ερώτηση και αίτηση κατάθεσης εγγράφων, επιμένοντας για το πόσοι είναι οι δικαιούχοι στην επικράτεια που για λόγους θρησκευτικής συνείδησης δεν έχουν ΑΜΚΑ και δεν τους αποδίδονται οι συντάξεις τους και ζητήσαμε αναλυτικές καταστάσεις ανά ταμείο. Λάβαμε μια απάντηση για τον αριθμό. Μόνο στο δημόσιο είναι οκτακόσιοι ενενήντα τρεις, όπως μας απάντησε το Υπουργείο. Δεν γνωρίζει πόσοι απ' αυτούς θεωρούν ότι παραβιάζεται η θρησκευτική τους συνείδηση και δεν το έχουν δηλώσει.

Επίσης, επιμένουμε και πρόσφατα, τη χρονιά αυτή. Ρωτήσαμε γιατί η πολιτεία τούς αφήνει αβοήθητους, τι προτίθεται να κάνει προκειμένου να έχουν υγειονομική περίθαλψη που δικαιούνται. Είναι αναπάντητη η ερώτηση. Είναι του Φεβρουαρίου. Επανήλθαμε τον Ιούλιο με αναφορά την οποία καταθέσαμε στον Υπουργό Υγείας, παρακαλώντας να απαντηθεί η αίτηση του κ. Δανδουλάκη Στυλιανού, αποστράτου Αντιπλοίαρχου του Πολεμικού Ναυτικού,

ο οποίος ζήτησε να του δοθεί μια βεβαίωση για να έχει τη δυνατότητα να έχει περίθαλψη από διάφορους φορείς που προσφέρουν φιλανθρωπική στήριξη, καθώς και η οικογένειά του.

Έχω την επιστολή του εδώ και θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να διαβάσω κάποιο κομμάτι. Λέει ο κ. Δανδουλάκης: «Είχα θεμελιώσει δικαίωμα με σαράντα συντάξιμα έτη. Παρακαλώ, όπως δώσετε» –λέει στον κύριο Υπουργό, τον προηγούμενο Υπουργό Υγείας- «εντολή σε αρμόδια Υπηρεσία σας να μου εκδώσει βεβαίωση ότι δημόσια νοσοκομεία και υπηρεσίες υγείας μου αρνούνται το αγαθό της περίθαλψης μετά την εφαρμογή του ν. 3655/2008 έως και τώρα, στην οποία να αναγράφεται ο λόγος αρνήσεως αυτής. Δηλαδή, κύριε Υπουργέ, αν και κατέβαλα όλες τις εισφορές μου για την περίθαλψη από το 1968, που κατετάγη στο Πολεμικό Ναυτικό, ως το Μάιο του 2013, όπου μου κατεβλήθη η τελευταία σύνταξη κ.τ.λ, και στερούμαστε παντελώς του κοινωνικού αγαθού της περίθαλψης λόγω του ότι με αναφορά...». Και συνεχίζει: «Τη βεβαίωση αυτήν τη χρειαζόμαστε για να μπορούμε να προμηθευόμαστε αναγκαία φάρμακα και υπηρεσίες υγείας, αλλά και κάποια τρόφιμα από φιλανθρωπικά ιδρύματα».

Δεν είναι δυνατόν. Έχουμε και άλλες, έχουμε επιμεινεί, υπάρχει και η τελευταία απάντηση που μας εδόθη ότι είναι εξήγηση σε διάφορα ταμεία. Τα καταθέτω όλα αυτά εδώ για τα Πρακτικά της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Γαβριήλ Αβραμίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Από τη στιγμή που υπάρχει μια τόσο σημαντική πρωτοβουλία νομοθετική από το Υπουργείο η οποία θέλει να τακτοποιήσει χρονίζοντα ζητήματα, δεν μπορεί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να έχουμε συμπολίτες μας που κάνουν μια επιλογή δική τους για λόγους συνείδησης και οι οποίοι αντιμετωπίζουν αυτό το φάσμα της πείνας, της στέρησης, της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης των ιδίων και των οικογενειών τους.

Θα συνεχίσω, όμως, με το θέμα μας. Ευχόμαστε να μπει τέλος στην άναρχη κατάσταση γύρω από τα εκκλησιαστικά νομικά πρόσωπα και τις εκκλησιαστικές κοινότητες που δραστηριοποιούνται στη χώρα, με την απόκτηση νομικής υπόστασης. Η ρύθμιση της οργάνωσης μιας θρησκευτικής κοινότητας με συγκεκριμένο νομικό τύπο επιλύει σωρευμένα προβλήματα δεκαετιών.

Είναι θετικό το γεγονός ότι πλέον κάθε θρησκευτική ομάδα, η οποία θα θέλει να αναγνωριστεί από το ελληνικό κράτος, θα μπορεί να το πράττει ακολουθώντας μια συγκεκριμένη διαδικασία, η οποία θα είναι ανεξάρτητη από την εκάστοτε πολιτική ηγεσία, αφού θα διεκπεραιώνεται μέσω των ελληνικών δικαστηρίων.

Με βάση το προηγούμενο καθεστώς, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ήταν μόνο η Εκκλησία της Ελλάδος και οι εβραϊκές κοινότητες για ιστορικούς λόγους. Οι μουφτήδες της Θράκης ανήκαν στην κατηγορία των δημόσιων υπηρεσιών και όλες οι υπόλοιπες εκκλησίες ήταν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου δηλαδή σωματεία. Ταυτόχρονα, θρησκευτικές κοινότητες έθεταν το ζήτημα με αποτέλεσμα, ενώ η θρησκευτική τους ελευθερία ήταν δεδομένη, να αντιμετωπίζουν συνεχείς πρακτικές δυσκολίες από το πώς θα ηλεκτροδοτηθεί ένα ακίνητο μέχρι το ότι οι λειτουργοί ήταν ασφαλισμένοι ως οδηγοί κ.λπ., γεγονός που αμαυρώνει τη διεθνή εικόνα της χώρας και κυρίως ήταν αιτία απογοήτευσης για Έλληνες πολίτες ως προς τον τρόπο με τον οποίο η πολιτεία, η πατρίδα, τούς αντιμετωπίζει.

Με τη νέα ρύθμιση, λοιπόν, η Εκκλησία της Ελλάδος, οι εβραϊκές κοινότητες και οι μουφτήδες διατηρούν το νομικό τους καθεστώς, ενώ οι υπόλοιπες εκκλησίες θα υπαχθούν στο καθεστώς των θρησκευτικών νομικών προσώπων. Η νομική οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων μέχρι σήμερα, για όσες επιζητούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, γίνεται κυρίως κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, δηλαδή με μορφή σωματείου ή αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας.

Υπήρξε έντονο ενδιαφέρον από πολλές χώρες, καθώς το σχέδιο νόμου θα δώσει ένα τέλος σε μια σειρά νομικών εκκρεμοτήτων ενισχύοντας και βελτιώνοντας την ελληνική έννομη τάξη. Έχει συναντήσει ενθουσιώδη διεθνή υποδοχή από τον πάπα ως το Παγκόσμιο Συμβούλιο Εκκλησιών αλλά και από κράτη, όπως

η Μεγάλη Βρετανία, και θα ισχυροποιήσει πάρα πολύ τη διεθνή θέση της Ελλάδας σε θέματα θρησκευτικών ελευθεριών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ήδη η Μεγάλη Βρετανία, μια χώρα με ιδιαίτερες ευαισθησίες σε θέματα θρησκευτικών ελευθεριών, έχει χαιρετήσει την πρωτοβουλία της ελληνικής Κυβέρνησης χαρακτηρίζοντάς της πρωτοποριακή, ενώ ειδική σημασία έχει το γεγονός πως υπάρχει ειδική μέριμνα για τις εκκλησίες, όπως είναι η Κοπτική ή η Αιθιοπική, που προέρχονται από περιοχές όπου οι χριστιανοί διώκονται.

Να σημειώσω ότι στο γεγονός ότι οι χριστιανοί διώκονται σήμερα αναφέρθηκε και ο κύριος Πρωθυπουργός στην ομιλία του για την επέτειο των σαράντα χρόνων από τη διακήρυξη της Νέας Δημοκρατίας λέγοντας: «Στη Μέση Ανατολή γίνεται ο μεγαλύτερος διωγμός χριστιανών για πρώτη φορά εδώ και αιώνες». Νομίζω ότι ίσως δεν θυμάται ο απερχόμενος κύριος Πρωθυπουργός ότι ήταν το πρώην κόμμα του, η Πολιτική Ανοιξη, που είχε υποστηρίξει το 1996 το να υπάρξει καθιέρωση Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Αρμενίων και είχε ψηφίσει το τότε κόμμα του και την αναγνώριση της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου. Είναι ζητήματα για τα οποία ενδεχομένως φταίει ο λογογράφος του κ. Σαμαρά, αλλά οφείλουν και αυτοί που ελέγχουν, να μην επιτρέπουν τέτοιες διατυπώσεις, εκτός και αν το πιστεύουν ότι δεν έχει γίνει καμμία γενοκτονία στην Ανατολή. Οι τότε τζιχαντιστές του πρώτου τετάρτου του 20ου αιώνα εξόντωσαν συστηματικά τους Αρμένιους, τους Έλληνες του Πόντου και της Ιωνίας και τους Ασσυριο-χαλδαίους, οι οποίοι σήμερα είναι μάλιστα ανάμεσα σ' αυτούς που πλήττονται στην περιοχή, όπως πλήττονται και οι ορθόδοξοι του Λιβάνου, διότι ήδη οι τζιχαντιστές διεισδύουν εκεί.

Είχα την ευκαιρία πρόσφατα, πριν από δύο εβδομάδες περίπου, να συζητήσω με τον πρόεδρο του ελληνορθόδοξου κόμματος του Λιβάνου, τον κ. Δημήτρη Ροντρίγκ Ελ Χουρί. Είναι ένα κόμμα, το οποίο έχει δημιουργηθεί εδώ και δύο χρόνια ως μια προσπάθεια πολιτικής άμυνας των ορθόδοξων εκεί. Μάλιστα πολλοί από αυτούς δηλώνουν απόγονοι των Βυζαντινών. Και είδαμε την ακραία αυτή έκφραση της τρομοκρατίας, της εγκληματικότητας, του ακρότατου ισλαμισμού με όλα αυτά τα οποία κάνει, με τους αποτρόπαιους αποκεφαλισμούς, να επιχειρεί και εκεί στην περιοχή του Λιβάνου.

Είναι ζητήματα για τα οποία πρέπει να μιλήσουμε καθαρά. Και να μη λησμονούμε πως ήταν ο ίδιος ο Υπουργός Εξωτερικών της χώρας μας που είχε υποστηρίξει τους βομβαρδισμούς στη Συρία που ουσιαστικά θα ενίσχυαν τότε τους σημερινούς ακραίους τζιχαντιστές. Βεβαίως, και καλώς υπάρχει η παρέμβαση των μεγάλων ισχυρών χωρών -εννοείται και με τη σιωπηρή συγκατάθεση, από ό,τι φαίνεται, ή την ανοχή ή την πρόσκληση των χωρών όπου υπάρχει το πρόβλημα- ώστε να χτυπηθεί με άμεσο τρόπο η ακρότητα αυτή.

Και, βεβαίως, θεωρώ ότι δεν μπορεί να υπάρξει περίπτωση να έχουν νομιμοποίηση και εκπροσώπηση τέτοιες ακραίες θρησκευτικές εκφάνσεις και ακρότητες, μέσα από τη διαδικασία αυτή την οποία νομοθετεί η ελληνική Βουλή.

Μεταξύ, λοιπόν, των εκκλησιών που θα ευεργετηθούν από αυτή τη νομοθετική πρωτοβουλία περιλαμβάνονται η Ορθόδοξη Αρμενική Εκκλησία, η Κοπτική Εκκλησία, οι Αιθίοπες Ορθόδοξοι, οι Ασσύριοι, οι Αγγλικανοί και η Ελληνική Ευαγγελική Εκκλησία.

Η χώρα μας καθυστέρησε σημαντικά, ως μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να αντιμετωπίσει νομοθετικά τα θέματα των θρησκευτικών κοινοτήτων, σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες που καθιέρωσαν νομικό πλαίσιο μεταξύ του κράτους και των διαφόρων θρησκειών.

Σαφώς, κοινό μέλημα αποτελεί η μη παρεμπόδιση των θρησκευτικών ελευθεριών και η ειρηνική άσκηση των θρησκευτικών δικαιωμάτων των πολιτών που συνυπάρχουν.

Το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί ένα βήμα για την εφαρμογή της αρχής της ισότητας, όπως συμβαίνει στον ευρωπαϊκό χώρο, απέναντι στις θρησκευτικές κοινότητες που υπάρχουν στην Ελλάδα. Η αρχή της ισότητας, άλλωστε, αναγνωρίζεται ως η οριοθέτηση της ελευθερίας άσκησης της θρησκείας και στο σχέδιο του Ευρωπαϊκού Συντάγματος.

Αύριο θα έχουμε την ευκαιρία να μιλήσουμε αναλυτικά για τα άρθρα του νόμου και τις τροπολογίες.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Συνδέσμου Χρυσή Αυγή, κ. Μιχαήλ Αρβανίτης-Αβράμης, για δώδεκα λεπτά.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κατά το μάλλον συνεφώνησαν οι πάντες, με ελάχιστες διαφοροποιήσεις, πλην βεβαίως των ισοπεδωτών, οι οποίοι έχουν στόχο ξεκάθαρα την ισοπέδωση της πατρίδος και οι οποίοι είχαν κάποιες περισσότερες...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε Αρβανίτη, το Κομμουνιστικό Κόμμα είπε «όχι».

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Είπε «όχι» το Κομμουνιστικό Κόμμα;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ: Είπαμε «παρών». Δεν το ακούσατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Θα τα πείτε στην ομιλία σας, κύριε Λαμπρούλη. Μη διακόπτετε.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Το Κομμουνιστικό Κόμμα είπε «παρών». Ένα το κρατούμενο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ: Η ομιλία μου έγινε. Μίλησα ήδη.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Δεν σας άκουσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μη διακόπτετε.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Δεν πειράζει. Μπορεί να με διακόπτει ο κύριος Υπουργός. Κανένα πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ωραία, κύριε Λαμπρούλη, αφού μιλήσατε, θα τα πείτε αύριο.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Εξάλλου το Κομμουνιστικό Κόμμα δεν έχει σχέση με τις θρησκείες. Οι κομμουνιστές είναι άθεοι. Το έχουν δηλώσει. Κατά ταύτα, είτε πει «παρών» είτε πει «όχι» είτε πει «ναι», αυτό είναι παντελώς αδιάφορο.

Σημασία έχει ότι επιβεβαιωνόμαστε εμείς, οι οποίοι λέμε ότι η αριστερά μειζών Αντιπολίτευσης, αλλά περιέργως και οι Ανεξάρτητοι Έλληνες, ετάχθησαν υπέρ αυτού του νομοσχεδίου.

Δηλαδή, η μυωπία μας έχει φτάσει σε τέτοιο βαθμό, η αυτοκτονική διάθεση έχει φτάσει σε τέτοιο θαμβό, που δεν βλέπουμε ούτε μισό μέτρο πέρα από τη μύτη μας!

Εμείς, βεβαίως, γνωρίζουμε ποιο είναι το σχέδιο. Γνωρίζουμε ποιο αποσκοπεί η πολιτική της Κυβερνήσεως.

Ρωτούσε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας: «Τι Ελλάδα θέλετε;». Το ρώτησε τρεις φορές. Ρωτούσε προς τα αριστερά. Προς τα δεξιά δεν κοίταξε, εκεί που βρίσκεται η Χρυσή Αυγή, να του πούμε εμείς τι Ελλάδα θέλουμε!

Θέλουμε την Ελλάδα που θέλει ο ελληνικός λαός, τον οποίο περιφρονείτε, αγνοείτε και εξαπατήσατε, για να πάρετε την ψήφο του! Αυτήν την Ελλάδα θέλουμε! Την Ελλάδα της αξιοπρέπειας, της υπερηφάνειας, της εθνικής ανεξαρτησίας και όχι την Ελλάδα της υποδουλώσεως, της ταπεινώσεως και της ισοπεδώσεως, όχι την Ελλάδα της γενοκτονίας του γένους, της φυλής μας, που επιχειρείτε εσείς σταδιακά και ύπουλα!

Αυτή την Ελλάδα θέλουμε, με τις αρχές, τις αξίες, τις παραδόσεις, τα ιδανικά μας! Εζήσαμε μαζί με την Ορθοδοξία αγκαλιά για αιώνες, επιβιώσαμε, μεγαλούργησαμε και κατορθώσαμε να αντιμετωπίσουμε βαρβάρους Ανατολής και Δύσεως, με αυτές τις αρχές, με αυτή την πίστη!

Και έρχεται η Εκκλησία της Ελλάδος –διάβασε εδώ η ειδική αγοράτρια της Νέας Δημοκρατίας ένα σημείωμα που έστειλαν και ετάχθη, αν δεν απατώμαι, υπέρ του νομοσχεδίου.

Θρησκευτική ελευθερία, δικαιώματα ανθρώπινα, επιλεκτική επίκληση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, επιλεκτική επίκληση διαφόρων αποφάσεων, διαφόρων δικαστικών αποφάσεων ή αποφάσεων του ΟΗΕ ή συνόδων ή οτιδήποτε άλλο, που μας συμφέρουν.

Άλλες αποφάσεις, όπως είναι η απόφαση του Παλέρμο, που συνυπέγραψε και η Ελλάδα και λέει ότι βασικό στοιχείο της εγκληματικής οργάνωσης είναι η αποκόμιση χρηματικού οφέλους, δεν τη λαμβάνουμε υπ' όψιν μας. Γιατί, δεν μας συμφέρει για τη Χρυσή Αυγή και κλείνουμε μέσα στη φυλακή τους χρυσαυγίτες. Επιλεκτική, λοιπόν, επίκληση ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αυτά μου έκαναν, λοιπόν, εντύπωση όσον αφορά την Ελλάδα που θέλουμε και την οποία δεν θέλετε εσείς. Θέλετε να την καταργήσετε. Ανθελληνίζετε, είστε εθνοκτόνοι. Το έχω πει επανειλημμένως.

Επικαλούμεθα το Διεθνές Δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Θα έρθουν εδώ, λοιπόν, και θα γίνουν νομικά πρόσωπα, θρησκευτικές κοινότητες των εξ Ανατολών και εκ του Νότου ορμωμένων με έναν –ξέρω εγώ– μάγο της φυλής, έναν ιεράρχη, ο οποίος θα τους λέει εκεί τα θρησκευτικά και πρέπει να είναι νόμιμος. Οι άλλοι, όμως, οι παράνομοι, που αποτελούν το εκκλησίασμα, τι θα κάνουν; Θα παραμένουν και σιγά-σιγά θα νομιμοποιηθούν και θα αποτελέσουν θύλακες.

Προβλέπεται στο νομοσχέδιο ότι θα ελέγχονται τα έγγραφα και όλα τα υπόλοιπα και αν βγουν νόμιμα τα έγγραφα, έχει καλώς, θα συνιστούν αυτό το νομικό μόρφωμα το οποίο αυτομάτως με μία αίτηση –κάθε Παρασκευή γίνεται στην Πάτρα, ίσως να το ξέρετε κύριε Υπουργέ– κατά την εκουσίαν δικαιοδοσία χωρίς καμμία νομική βάση θα εκδίδεται και θα ονομάζεται νομικό πρόσωπο.

Είπε ο κ. Τατσόπουλος –και μου έκανε εντύπωση, εκτός βεβαίως που μίλησε με τα χειρότερα λόγια για την Ορθοδοξία, καλά κάνει, δικαίωμά του είναι του ανθρώπου– το εξής: Δεν προβλέπεται στο νομοσχέδιο ότι αυτοί θα αποτελέσουν θύλακες επικινδύνους για την ελληνική κοινωνία. Τι νομίζετε ότι θα κάνουν αυτοί;

Ποιοι είναι αυτοί; Ποιον πολιτισμό έχουν και τι θα κάνουν; Τι θα διδάξουν τα παιδιά μας, που θα τους παρακολουθούν να μαστιγώνονται; Τι θα διδάξουν τα παιδιά μας, που ξέρουν πολύ καλά ότι εκτελώντας τα θρησκευτικά τους καθήκοντα θα λιθοβολήσουν μια γυναίκα δημόσια και θα την σκοτώσουν, επειδή κατά τη γνώμη του εξετράπη ή το λέει η θρησκεία τους;

Αυτοί οι οποίοι θάβουν ζωντανούς τους αντιπάλους τους, αυτοί οι οποίοι αποκεφαλίζουν εν ψυχρώ δυτικούς παρατηρητές ή δημοσιογράφους ή οτιδήποτε άλλους, αυτοί θα αποτελέσουν τους θύλακες. Και δεν είναι τίποτα άλλο παρά μόνο κάλυψη και αυτό θα αποτελέσει αποσάθρωση της ελληνικής κοινωνίας. Οι κίνδυνοι ασφαλείας είναι τεράστιοι.

Βέβαια, θα μου πείτε ότι έχουμε Υπουργό Δημοσίας Τάξεως τον κ. Κικίλια. Εκεί εντάξει! Αλλά, ως τότε θα είναι ο κ. Κικίλιας για να μας προστατεύει;

Και είπε η ειδική αγοράτρια ότι αυτό το νομοσχέδιο υπηρετεί το συμφέρον του έθνους. Ετόλμησε και εξεστόμισε τον όρο «έθνος». Διά ποίου τρόπου υπηρετεί το συμφέρον του έθνους δεν μας το είπε όμως. Τι είδους υπηρεσία προσφέρει στο έθνος;

Λείπατε, κύριε Γεωργιάδη. Είπα: ποια Ελλάδα θέλει ο ελληνικός λαός, που εσείς δεν τον παρακολουθείτε, γιατί δεν κάνετε τη βόλτα σας στα χωριά να δείτε ποια Ελλάδα θέλουν και να μη ρωτάτε την αριστερή πτέρυγα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Σας άκουσα και θα σας απαντήσω.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Ξέρω ότι η Εκκλησία της Ελλάδος είναι οιονεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Όσοι είναι νομικοί ξέρουν από εκκλησιαστικό δίκαιο. Δεν είναι καν καθαρό νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Αυτά, λοιπόν, τι θα είναι; Θρησκευτικές κοινότητες, νομικά πρόσωπα προφανώς ιδιωτικού δικαίου.

Ποιος μου λέει εμένα ότι μέσα σε λίγο χρονικό διάστημα δεν θα απαιτήσουν, με την ευλογία των ευρωπαίων φίλων μας και εταίρων, να γίνουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, όπως κατ'εφευκτόν –όπως ήταν φυσικό και εύλογο να γίνει, όπως είπα ο αγορητής των Ανεξαρτήτων Ελλήνων– η εβραϊκή κοινότητα εδώ; Νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου το 1920 επί Ελευθερίου Βενιζέλου και επεκυρώθη το 1930 επίσης. Και τι κάνει αυτό; Δουλεύει για τους Εβραίους.

Είπαν πολλοί: «Δεν φορολογείται». Φυσικά, ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου δεν φορολογείται. Και είπαν ότι οι Εβραίοι, όμως, Έλληνες πολίτες που έχουν επιχειρήσεις εμπορικές κλπ., φορολογούνται. Είναι αληθές αυτό. Αλλά, για την πέτσα δεν είπαν τίποτα. Να μου το θυμηθείτε, έτσι θα γίνουν και αυτοί.

Πέραν αυτού, στο άρθρο 1 του καταστατικού –είναι δημοσιευμένο στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως– εκτός των άλλων που

λένε, ότι θα κάνουν ιερατικά σχολεία, ευαγή ιδρύματα κ.λπ., θα έχουν έμβλημα το Magen David, δηλαδή το Αστέρι του Δαβίδ – μια χαρά κάνουν, δικαίωμά τους είναι– λένε και θα υπηρετούν ό,τι εθνοφελές.

Ζήτησα επανειλημμένως στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας να καλέσουν το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο, να μου πουν τι μέχρι σήμερα εθνοφελές –με τα δισεκατομμύρια που έχουν, με το χρυσάφι που έχουν– προσέφεραν στην ελληνική πατρίδα.

Τι; Τίποτα. Σας το λέγω εγώ. Ό,τι χρήματα παίρνουν από την πέτσια, που φορολογούν αυτοί τους Εβραίους Έλληνες πολίτες, πάνε κατευθείαν στις εβραϊκές τράπεζες. Αυτό γίνεται. Και μόνο το ελληνικό δημόσιο κάνει γι' αυτούς δαπάνες, προκειμένου να στηθούν αγάλματα ή εκείνου του Μάτσα, που είχε την εταιρεία στα Γιάννενα, και τα λοιπά. Έτσι θα γίνουν και αυτοί νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

Η Ελλάς χάνεται και ερωτάστε: ποιος σας είπε ότι έχετε το δικαίωμα εσείς; Σας το έχει δώσει κανείς κάνοντας δημοψήφισμα; Μέσα στο καλοκαίρι και στα τρία Τμήματα περάσατε το αντιρατσιστικό το λεγόμενο, περάσατε το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας, τώρα περνάτε για τις θρησκευτικές κοινότητες.

Και συνεφώνησε και η Εκκλησία της Ελλάδος! Δυστυχώς είναι ελάχιστες οι εξαιρέσεις των μητροπολιτών που έχουν τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία στην ψυχή τους. Και αυτό οφείλουν να έχουν.

Το επιδιωκόμενο είναι η επιβίωση της ελληνικής φυλής. Πείτε το καθαρά, «Δεν θέλουμε να επιβιώσει η ελληνική φυλή, θέλουμε να χαθεί, θέλουμε ισοπέδωση πλήρη, θέλουμε να γίνουν υβρίδια όλοι οι Ευρωπαίοι».

Το είπα από εδώ, από τούτου του Βήματος ότι θα χτυπήσουν το κεφάλι τους στον τοίχο. Πολύ με ενδιαφέρει αυτό. Το ζήτημα είναι ότι είμαστε δεμένοι στο άρμα τους. Και τι είδαμε απ' αυτούς; Δυστυχία του λαού μας, εθνικό εξευτελισμό και κίνδυνο ανά πάσα στιγμή. Πότε μας επροστάτευσαν;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Θα χρειαστείτε και άλλο χρόνο;

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Αυτοί, λοιπόν, ζήτησαν, κοπτόμενοι δήθεν για τα ανθρώπινα δικαιώματα, να έρθουν εδώ και να γίνουν επικίνδυνοι θύλακες για την ελληνική κοινωνία. Και επαναλαμβάνω και πάλι, μου έκανε εντύπωση που το έθιξε εν τω πέρατι του λόγου του ο κ. Τατσόπουλος.

Ζητώ ένα λεπτό μόνο ανοχή, κύριε Πρόεδρε.

Μίλησε εκτεταμένα ο ειδικός αγορητής μας και επί των άρθρων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Επί των άρθρων αύριο.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Ναι, όχι επί των άρθρων, δεν είναι τέτοιο ζήτημα. Το ζήτημα είναι ότι αυτοί οι οποίοι θα αποτελούν το εκκλησίασμα, είναι βέβαιο ότι θα αποκτήσουν εδώ δυνατότητα νομίμου διαμονής. Ήδη έρχονται караβιές, εκατομμύρια από δαύτους! Τι θα γίνει το γένος μας; Δεν το πονάει κανείς το γένος μας; Όλοι επιδιώκετε την ισοπέδωση; Θα ήθελα να πω αρκετά άλλα. Ξέρω ότι ομιλώ εις ώτα μη ακουόντων, όπως πάντα συμβαίνει.

Επίσης, η αγορήτρια των Ανεξάρτητων Ελλήνων –τώρα, τι είδους ανεξάρτητοι είναι– είπε ότι θα εξαφανίσει αυτό το νομοσχέδιο κάθε ίχνος ξενοφοβίας και οποιοδήποτε άλλον σχετικό φόβο. Τους φαντάζεστε; Τους ξέρετε; Τους έχετε δει τι δουλειές κάνουν;

Επίσης, είπε ότι δεν διαταράσσεται η έννομη τάξη. Όταν θα έρθουν οι σουνίτες με τους σίτες σε σύγκρουση, με μαχαίρια και με καλάσνικοφ, και θα περνούν τα παιδιά μας με τις οικογένειές μας την ώρα που θα γίνεται η σύγκρουση, τότε να σας πω εγώ τι ακριβώς θα συμβεί. Δεν διαταράσσεται –λέει– η έννομη τάξη, ειρηνική συνύπαρξη θα υπάρχει, δόξα τω θεώ είμαστε ευτυχισμένοι από το νομοσχέδιο αυτό. Δεν βλέπουμε ούτε μισό μέτρο πέρα απ' τη μύτη μας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε, έχετε ξεπεράσει τον χρόνο ομιλίας.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω μόνο να ανακοινώσω στο Τμήμα, γιατί είναι απαραίτητο, κύριε Πρόεδρε, ότι ως γνωστόν τον Αύγουστο του 2010 Αλβανοί παρακρατικοί εδολοφόνησαν τον Αριστοτέλη Γκούμα, χτυπώντας τον με αυτοκίνητο και περνώντας με ελιγμούς πάνω από το σώμα του, το οποίο έλιωσαν κυριολεκτικά. Έκαναν ελιγμούς μπρος-πίσω και το έλιωσαν. Μάρτυρες; Δεκάδες. Στον Αυλώνα. Ο λόγος; Επειδή, παρά τις συστάσεις και τις απειλές που του έκαναν, αυτός εξακολουθούσε να ομιλεί την ελληνική γλώσσα, κύριε Πρόεδρε. Και τι έγινε; Η αλβανική κυβέρνηση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε συνάδελφε, έχετε ξεπεράσει τα δεκαπέντε λεπτά, είστε εκτός θέματος.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Αξίζει τον κόπο να ενημερώσω το Τμήμα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Εντάξει, πολλά αξίζουν τον κόπο, αλλά δεν θα τα πούμε όλα εδώ, κύριε Αρβανίτη. Δείτε το χρονόμετρο.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Το είδα, κύριε Πρόεδρε. Το Τμήμα ενημερώνω και τελείωσα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Όλα τα θέματα θα τα βάλουμε εδώ, απόψε;

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Ζητώ να πω μόνο αυτό το πράγμα. Ζητήθηκε από την αλβανική κυβέρνηση δικαστική συνδρομή, από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, και το Υπουργείο Δικαιοσύνης ευχαρίστωσε την έδωσε τη δικαστική συνδρομή για στέλεχος της Χρυσής Αυγής, το οποίο πήγε στο μνημόσυνο και αποκάλεσε «δοιοφόνους» τους δοιοφόνους, πράγματι, του Αριστοτέλη Γκούμα και διετάχθη τώρα ανάκριση. Επειδή ήταν χρυσαιγίτης!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε, ολοκληρώσατε, δεκαέξι λεπτά.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Γεωργιάδη, για ποιο θέμα θέλετε τον λόγο; Επί προσωπικού;

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Όχι επί προσωπικού, ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, θέλω να κάνω μία παρέμβαση δύο λεπτών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ως Κοινοβουλευτικός θα περιμένετε μετά τη σειρά σας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Μα, αναφέρθηκε το όνομα της δικής μας εισηγήτριας επτά φορές!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Με συγχωρείτε, εάν είναι επί προσωπικού, θα πάρετε τον λόγο για ένα λεπτό. Εάν δεν είναι επί προσωπικού, προηγείται η κ. Ξηροτύρη.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Θα μου επιτρέψετε για δύο λεπτά, κυρία συνάδελφε; Με την άδειά σας.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Αν σας επιτρέψει ο κύριος Πρόεδρος...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Όχι ο κύριος Πρόεδρος. Έχετε το λόγο εσείς. Αν θέλετε εσείς να παραχωρήσετε. Με την άδειά σας, να τον παραχωρήσω. Αν όχι, δεν τον παραχωρώ.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Εντάξει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Εντάξει, με την άδειά σας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Με την άδειά σας, για δύο λεπτά.

Ζήτησα τον λόγο, κύριε Πρόεδρε, γιατί δεν θέλω σε καμμία περίπτωση να εμφανίζεται στην Αίθουσα κάποια πλευρά εδώ ως η έχουσα το αποκλειστικό δικαίωμα στον πατριωτισμό. Αυτό το οποίο ακούσαμε προηγουμένως ήταν ένα παραλήρημα! Επρόκειτο περί παραληρήματος, κύριε συνάδελφε.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Τα παραλήρηματα τα έχεις σε αποκλειστικότητα!

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Δηλαδή, τι είπατε περίπου; Ακούστε τι είπατε, για να καταλάβετε πού βρίσκεστε. Ο Αρχιεπίσκοπος; Οι φράσεις που χρησιμοποιήσατε ήταν συγκεκριμένες, δεν θέλω καν να τις επαναλάβω; Ο Οικουμενικός Πατριάρχης;

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Δεν ανέφερα αυτό, είπα για τον Αρχιεπίσκοπο!

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Κύριε συνάδελφε, μη με διακόπτετε. Για το ίδιο ακριβώς νομοσχέδιο για το οποίο κατηγορήσατε τον Αρχιεπίσκοπο ότι αυτός δήθεν, λόγω του ότι είναι δειλός, εδέχθη αυτό το νομοσχέδιο, για το ίδιο αυτό ακριβώς νομοσχέδιο ο Οικουμενικός Πατριάρχης έχει στείλει επιστολή συγχαρητηρίων.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Την ίδια δουλειά κάνει κι αυτός!

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Άρα, αν είναι, κύριε συνάδελφε, δειλός ο ένας, είναι δειλός και ο άλλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Γεωργιάδη, στο Προεδρείο να απευθύνεστε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Δηλαδή, για να το καταλάβουμε, κύριε Πρόεδρε, ο Αρχιεπίσκοπος είναι όπως απρεπώς τον είπε ο κύριος συνάδελφος, ο Πατριάρχης το ίδιο, εμείς δεν μπορούμε να μιλάμε για έθνος, και οι μόνοι που μπορούν να μιλούν για έθνος είστε εσείς; Είστε με τα καλά σας; Είστε η ντροπή του πατριωτισμού! Η ντροπή του πατριωτισμού είναι αυτό το κόμμα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Γεωργιάδη, σας παρακαλώ! Στο Προεδρείο να απευθύνεστε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Η ντροπή του πατριωτισμού είναι αυτό το κόμμα!

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Θέλετε την αποκλειστικότητα.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ακούστε και κάτι άλλο, κύριε Πρόεδρε. Επειδή εγώ εν τη παρουσία μου δεν επιτρέπω τέτοια πράγματα, ο κ. Αρβανίτης έκανε και την εξής απρέπεια, για να παρουσιάσει τη δήθεν συνωμοσιολογία η οποία κατακλύζει το διαδίκτυο. Ποια συνωμοσιολογία; Επί χρόνια, δύο έως τρία τουλάχιστον, διαβάζω στα διάφορα blogs ότι με μία τρομερή συνωμοσία εξαιρούνται οι Εβραίοι πολίτες, λέει, της φορολογίας. Τώρα είπε «πράγματι, πληρώνουν τη φορολογία οι Εβραίοι, αλλά εξαιρείται το κομμάτι που δίνουν στη δική τους κοινότητα», λες και εμείς φορολογούμαστε γι' αυτό που θα δώσουμε στο δίσκο στην εκκλησία. Προσέξτε, όμως, τι δεν είπε.

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Πού ωφέλησαν την Ελλάδα οι Εβραίοι;

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Μη με διακόπτετε, κύριε. Να πάτε να διαβάσετε την ιστορία του Μαρδοχαίου Φριζή και τι έκανε αυτός για την Ελλάδα και αν έχετε κάνει εσείς τα μισά!

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Γιατί διακόπτετε;

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ακούστε, κύριε Πρόεδρε. Για να περάσει η συνωμοσιολογία στο διαδίκτυο, γιατί έτσι κερδίζουν ψήφους, με τη συνωμοσιολογία, τι είπε; Ότι ο Ελευθέριος Βενιζέλος σε δύο διαφορετικές φάσεις της διακυβερνήσεώς του έδωσε, λέει, τη νομική προσωπικότητα στο Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο, άρα, να ο Βενιζέλος που είναι –δεν ξέρω και εγώ μέσα στη συνωμοσιολογία...

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Δικά σας συμπεράσματα είναι. Δεν έθιξα τον Βενιζέλο, είπα επί κυβερνήσεώς του.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Δεν μας είπατε, κύριε συνάδελφε, ο Ιωάννης Μεταξάς τι έκανε για το Κεντρικό Ισραηλιτικό Συμβούλιο. Αφού δεν σας αρέσει ο Βενιζέλος, τι έκανε ο Ιωάννης Μεταξάς;

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Ο Μεταξάς... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Δεν θα πάμε στο 1920 και στο 1930!

Ολοκληρώσατε, κύριε συνάδελφε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Ακούστε, λοιπόν, συνωμοσιολογία που οδηγεί σε τέτοιον εξευτελισμό του πατριωτισμού, όπως αυτόν που παρουσιάστηκε προηγουμένως σε αυτήν την Αίθουσα, λες και πατριώτης είναι όποιος παραληρεί κατ' αυτόν τον ρατσιστικό τρόπο, ε, όχι, αυτό δεν μπορούμε να το ανεχθούμε! Ευχαριστώ πολύ.

(Θόρυβος στην Αίθουσα από την πτέρυγα της Χρυσής Αυγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Σας παρακαλώ!

ΜΙΧΑΗΛ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ-ΑΒΡΑΜΗΣ: Υπηρετήσεις σε προδοτική Κυβέρνηση, δεν έχεις δικαίωμα να μιλάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κυρία Ξηροτύρη, έχετε τον λόγο για δώδεκα λεπτά.

Δεν πιστεύω να μας γυρίσετε και εσείς στο 1920 και στο 1930.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ας επανέλθουμε σε ένα νηφάλιο κλίμα, γιατί συζητούμε ένα νομοσχέδιο το οποίο έρχεται πραγματικά να δει τα προβλήματα και να αναγνωρίσει τα θέματα της ελευθερίας, όσον αφορά τη θρησκεία, τα θέματα των δικαιωμάτων των ανθρώπων, των θρησκευτικών κοινότητων και πρέπει όλα αυτά να τα προσεγγίσουμε με μεγάλη νηφαλιότητα. Ούτε εξάρσεις ούτε πατριωτισμοί ούτε τίποτα. Είμαστε άνθρωποι, έχουμε το άρθρο 13 του Συντάγματος που πρεσβεύει και επιβάλλει τη θρησκευτική ελευθερία και οφείλουμε να διορθώσουμε πολλά πράγματα τα οποία έχουν μείνει άλυτα.

Με το νομοσχέδιο επιχειρείται η ρύθμιση της οργάνωσης της θρησκευτικής κοινότητας με συγκεκριμένο νομικό τύπο, ούτως ώστε να διευκολύνεται η δράση και η λειτουργία της κοινότητας και παράλληλα να προστατεύεται η ιδιαιτερότητα της φύσης, της αποστολής των θρησκευτικών φορέων, ιδιαιτερότητα που δεν αμφισβητείται, όπως δεν αμφισβητούνται και τα δικαιώματα του «συνέρχεσθαι» και του «συνεταιρίζεσθαι», θέματα πολύ σοβαρά που παρέμειναν αρρύθμιστα για πάρα πολλά χρόνια, όπως και η αιτιολογική έκθεση επισημαίνει, με αποτέλεσμα να ταλαιπωρούνται στη χώρα διάφορες θρησκευτικές κοινότητες, οι οποίες δεν είχαν νομική προσωπικότητα. Η μόνη προσωπικότητα που τους αναγνωριζόταν ήταν αυτή του σωματείου, ενώ από τη δομή τους και τον σκοπό τους δεν μπορούσαν να ενταχθούν σε αυτό το νομικό καθεστώς.

Η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος –και σωστά– καθώς και οι ισραηλιτικές κοινότητες είναι οργανωμένες σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Οι μουφτείες της Θράκης είναι οργανωμένες σε δημόσιες υπηρεσίες. Όμως, με αυτό το νομοσχέδιο δημιουργείται ένα διαφορετικό καθεστώς για τις άλλες κοινότητες που θα αναγνωριστούν τώρα ως θρησκευτικές κοινότητες, οι οποίες μέχρι τώρα ήταν οργανωμένες ως σωματεία του Αστικού Κώδικα, επειδή έχουν νομική προσωπικότητα μόνο για τα ιδρύματα που λειτουργούν πριν την εισαγωγή του Αστικού Κώδικα, όπως για παράδειγμα η Καθολική Εκκλησία.

Διάβασα –γιατί δεν ήμουν στην επιτροπή– την ακρόαση των φορέων και κράτησα ένα χαρακτηριστικό σημείο από τον εκπρόσωπο της Αγγλικανικής Εκκλησίας που ανέφερε ότι με αυτό το νομοσχέδιο επιλύονται ορισμένα θέματα. Και μάλιστα είπε ότι στην Ελλάδα η Αγγλικανική Εκκλησία υπάρχει από το 1830 και όμως δεν έχει ούτε καν ΑΦΜ. Δεν μπορεί να συμμετάσχει, να κάνει τη δουλειά της, να λειτουργήσει έστω ως ένας φορέας ο οποίος πρέπει πράγματι και να ελέγχει και να ελέγχεται και για τα έσοδά του και για τις δραστηριότητές του.

Κατά το παρελθόν έγιναν σημαντικές προσπάθειες για την επίλυση του προβλήματος, όμως δεν κατέληξαν σε κάποια λύση και έτσι είχαμε ένα διπλά αρνητικό αποτέλεσμα για την Ελλάδα, καθώς οι Έλληνες πολίτες, που έχουν διαφορετικό θρήσκευμα, υφίστανται όλες αυτές τις επιβαρύνσεις και από την άλλη πλευρά πραγματικά η ευρωπαϊκή κοινότητα μας έχει επαναφέρει στην τάξη ή μας έχει καταδικάσει για θέματα για τα οποία εμείς δεν έχουμε πράξει, ιδίως όσον αφορά τα θέματα της αναγνώρισης των θρησκευτικών κοινότητων και γενικά της πλήρους και ίσης μεταχείρισης όλων των Ελλήνων και των ξένων που βρίσκονται εδώ, αναφορικά με θέματα της θρησκευτικής τους προσήλωσης και των ιδιαιτεροτήτων τους.

Ως προς αυτό το θέμα, λοιπόν, της ρύθμισης των θρησκευτικών κοινότητων, το νομοσχέδιο θα έλεγε κανείς ότι επιτυγχάνει το σκοπό του. Όμως, κατά τη δική μας αντίληψη, είναι άτολμο ως προς το να κάνει έστω την αρχή για ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την εγγύηση της θρησκευτικής ελευθερίας και ισότητας εν όψει βέβαια όλων αυτών των συνθηκών που επικρατούν πλέον στην Ελλάδα και στην Ευρώπη.

Το ζήτημα αυτό είχε απασχολήσει από το 2005 –μετά από σχετικό αίτημα της πολιτείας– την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου που είναι το αρμόδιο θεσμικό όργανο και στο οποίο είχε ανατεθεί η εκπόνηση πρότασης για τη ρύθμιση των σχέσεων πολιτείας και εκκλησιαστικών κοινότητων.

Στην πρόταση της εθνικής επιτροπής αναγνωρίζονται ο οικονομικός χαρακτήρας των θρησκειών, το απαραβίαστο της θρησκευτικής ελευθερίας του πολίτη, το καθεστώς της ισονομίας ανάμεσα στις διαφορετικού θρησκειώματος Εκκλησίες.

Επίσης, στην πρόταση υιοθετούνταν η γραμμή της σταδιακής απεξάρτησης της Εκκλησίας και Κράτους και γίνονταν συγκεκριμένες προτάσεις στην κατεύθυνση του κοινού ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Η πρόταση αυτή της Εθνικής Επιτροπής δεν αξιοποιήθηκε και σήμερα αξιοποιείται εν μέρει. Τον Νοέμβριο του 2005 η Κοινοβουλευτική Ομάδα του Συνασπισμού με βάση αυτή την πρόταση της Εθνικής Επιτροπής -ήμουν μέλος τότε της Κοινοβουλευτικής Ομάδας- συνυπογράψαμε μια πρόταση νόμου για τη ρύθμιση σχέσεων Πολιτείας και Εκκλησίας, τις θρησκευτικές ενώσεις και οντότητες και την κατοχύρωση της θρησκευτικής ελευθερίας.

Και εδώ, κύριοι συνάδελφοι από όλες τις πλευρές, δεν είναι δυνατόν να μας εγκαλείτε γιατί ένα κόμμα της Αριστεράς -όπως και το ΚΚΕ αναφέρθηκε και ο ΣΥΡΙΖΑ, εγώ περίμενα σε μεγαλύτερο βαθμό- δεν θέτει στη συζήτηση αυτού του νομοσχεδίου -και εσείς, κύριε Υπουργέ, νομίζω ότι το καταλαβαίνετε πολύ καλά- πραγματικά θέματα ουσιαστικά, τα οποία και το Σύνταγμα μας προβλέπει, αλλά και η Εθνική Επιτροπή προβλέπει. Τα κόμματα της Αριστεράς τουλάχιστον προσβλέπουν σε μια πράγματι σταδιακή απεξάρτηση της Εκκλησίας από το Κράτος και αυτό πιστεύουμε ότι θα είναι σε όφελος και των δύο και πολύ περισσότερο της Εκκλησίας.

Κύριε Υπουργέ, είπατε στην ομιλία σας ότι πραγματικά όλα αυτά τα οποία έχει μέχρι τώρα το νομικό μας πλαίσιο και αυτά τα οποία και η επιτροπή το 2005 είχε καταγράψει και είχε βάλει ως όραμα ότι πρέπει να επιτευχθούν τα κατακτούμε σιγά σιγά με μικρά βήματα κ.λπ.. Καταλαβαίνω ότι κι εσείς θα θέλατε πολύ περισσότερα να γίνουν. Όμως, εδώ πρέπει να υπάρξει αυτός ο διάλογος.

Εγώ θέλω να πω δυο-τρεις αρχές αυτής της πρότασης που είχαμε κάνει τότε, το 2005. Τι έλεγε αυτή η πρόταση; Έλεγε ότι υπηρετούσε έναν διπλό σκοπό, ότι αποβλέπει αφ' ενός μεν στο να βελτιώσει τις εγγυήσεις της θρησκευτικής ελευθερίας και της ισότητας εν όψει των νέων συνθηκών που έχουν επικρατήσει στην Ελλάδα και στην Ευρώπη και αφ' ετέρου να δημιουργήσει τις θεσμικές προϋποθέσεις που σε μεσομακροπρόθεσμη προοπτική θα επιτρέψουν στην Εκκλησία της Ελλάδος και στις άλλες θρησκευτικές κοινότητες να αναπτυχθούν σε υγιείς βάσεις στη χώρα μας και να εκπληρώσουν την αποστολή τους, απαλλαγμένες από τον ασφυκτικό εναγκαλισμό του κράτους. Γιατί, όπως κάθε μέρα συνειδητοποιεί ένας ακόμη μεγαλύτερος αριθμός πολιτών στους οποίους υπάγονται και οι ειλικρινείς θρησκευόμενοι, η παρατεινόμενη στενή διαπλοκή Πολιτείας και Εκκλησίας υπονομεύει το πνευματικό έργο της δεύτερης, ενώ ταυτόχρονα προσβάλλει τις αρχές της ισοπολιτείας που η πρώτη έχει ταχθεί από το Σύνταγμα να υπηρετεί.

Γι' αυτό, λοιπόν, και τότε είχαμε αναλάβει με πάρα πολλή προσοχή αυτή την πρωτοβουλία να κάνουμε αυτή την πρόταση νόμου -μία αντίστοιχη είχε προτείνει και το ΚΚΕ- ακριβώς γιατί θέλαμε να προσαρμοστούμε σε αυτούς τους ιλιγγιώδεις ρυθμούς που επιβάλλουν να αλλάξει ένα απαραιτωμένο θεσμικό πλαίσιο και σε καμμία -μα σε καμμία- περίπτωση με την πρότασή μας εκείνη και τώρα με τη συζήτηση που κάνουμε δεν θέλαμε να διαταράξουμε και τις παραδόσεις μας και τη θρησκευτική αντίληψη του λαού μας και όλα αυτά τα οποία πραγματικά χρόνια τώρα προάγονται.

Πρέπει, από την άλλη πλευρά, όλα αυτά να λειτουργήσουν με υγιείς βάσεις και να απαλλαγούν από αυτό που είπα, από τον σφικτό εναγκαλισμό. Πραγματικά θα πρέπει να υπάρχει αυτή η σταδιακή απεξάρτηση του Κράτους από την Εκκλησία, για να επιτελέσουν και οι δύο τον ρόλο τους καλύτερα.

Όπως είπε και η εισηγήτριά μας κ. Ρεπούση, κι εγώ θέλω να πω, κύριε Υπουργέ, ότι με το νομοσχέδιο γίνονται κάποια ουσιαστικά βήματα στο μέρος αυτό που αφορά τις θρησκευτικές κοινότητες. Είναι σε θετική κατεύθυνση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Παρ' όλα αυτά, όπως σας είπα, πρέπει πράγματι να δούμε πολύ περισσότερα πράγματα και νομίζω ότι με ταχύτερα βήματα πρέπει να τα δούμε.

Όσον αφορά τώρα δύο-τρία θέματα ουσιαστικά από τα άρθρα του νομοσχεδίου, το θέμα της ασάφειας...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Θα τα πούμε και αύριο για τα άρθρα.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Ναι, εντάξει κύριε Πρόεδρε, εν πάση περιπτώσει. Μη με διακόπτετε τώρα αμέσως. Θέλω να πω ορισμένες επισημάνσεις οι οποίες αφορούν τη φιλοσοφία του νομοσχεδίου. Πώς θα γίνει;

Αναφέρομαι στο θέμα της γεωγραφικής περιοχής και της ασάφειας που επικρατεί εδώ. Στην αιτιολογική έκθεση, όπως και η Επιστημονική Επιτροπή επισημαίνει, φαίνεται ότι η γεωγραφική περιοχή μπορεί πραγματικά να αναχθεί και στο θέμα της επικράτειας. Όμως, στον νόμο δεν είναι σαφής αυτός ο ορισμός και σας έχουμε ζητήσει όλοι να γίνει μία διόρθωση.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Ένα ουσιαστικό θέμα, το οποίο έχουμε θέσει -κι έχουμε καταθέσει και τροπολογία- είναι πράγματι το θέμα των τριακοσίων μελών, αυτού του αριθμού. Η Επιστημονική Επιτροπή το αφήνει λίγο ασαφές. Λέει ότι ως προς τον αριθμό υπάρχουν και ευνοϊκότερα νούμερα σε άλλες χώρες, υπάρχουν και αυστηρότερα κ.λπ..

Εμείς βλέπουμε τα δικά μας δεδομένα. Και στα δικά μας δεδομένα βλέπουμε ότι πραγματικά δεν καλύπτονται οι περισσότερες κοινότητες, οι οποίες υπάρχουν εδώ. Μη μου πείτε ότι στην επιτροπή οι φορείς είπαν ότι είναι καλό το νομοσχέδιο ως προς αυτό. Διότι στην επιτροπή ήταν αυτοί οι φορείς οι οποίοι αναγνωρίζονται. Όλοι οι άλλοι -που είναι πάρα πολλοί, ογδόντα καταγράφονται- δεν ήταν στην επιτροπή και δεν ακούσαμε την άποψή τους, αλλά την καταλαβαίνουμε. Γι' αυτό θα πρέπει να δείτε το θέμα του αριθμού των τριακοσίων μελών και να γίνει μικρότερος αυτός ο αριθμός.

Υπάρχουν και κάποια άλλα θέματα. Θα τα συζητήσουμε και στη συζήτηση επί των άρθρων.

Θα ήθελα μισό λεπτό για να μιλήσω για τις τροπολογίες.

Δεν γίνεται, κύριε Υπουργέ, να έχεις σε αυτό το νομοσχέδιο τροπολογία για το πετρέλαιο θέρμανσης, το οποίο είναι τεράστιο θέμα για τον ελληνικό λαό, και να έχεις και τροπολογία για το παρκάριο μέτωπο, που είναι ένα άλλο θέμα αναπτυξιακό, τεχνικό κ.λπ.. Δεν είναι σωστή διαδικασία αυτή. Θα μου πείτε ότι θα έρθει άλλος Υπουργός να το υποστηρίξει. Πώς συνάδουν αυτά τα πράγματα; Το πετρέλαιο θέρμανσης είναι ένα τεράστιο θέμα που έχει талаπωρήσει και талаπωρεί τον ελληνικό λαό κι έχουμε όλοι εδώ καταθέσει τις προτάσεις μας. Αυτό το θέμα δεν μπορούμε να το συζητάμε με τροπολογία σε ένα νομοσχέδιο που έχει εντελώς άλλο θέμα. Εδώ, πρέπει λίγο να αρθρούμε από τις περιπτώσεις, ενώ στο άλλο θα προσγειωθούμε στην πραγματικότητα.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι είναι μια ατυχέστατη και αυτή τη φορά διαδικασία. Θα τα πούμε αύριο επί των άρθρων και επί των τροπολογιών.

Ευχαριστώ πολύ.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για ένα λεπτό επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ορίστε, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, διαμαρτυρόμαστε συνεχώς για τον ευτελισμό του ελληνικού Κοινοβουλίου από αυτήν την Κυβέρνηση με τον ορμαγδό των τροπολογιών. Το Προεδρείο μάς λέει κάθε φορά ότι η απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων πράγματι είναι αυτή.

Πότε θα τελειώσει αυτό;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Το ξέρετε αυτό.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Προσέξτε, δεν το λέω τυχαία. Καταγγείλαμε νωρίτερα και διαμαρτυρηθήκαμε για όσες τροπολογίες έχουν ήδη έρθει και είναι ετερόκλητες, έξω από τον χαρακτήρα του νομοσχεδίου, κι έρχονται σε άσχετο νομοσχέδιο και όλα αυτά.

Στις 20.10', κύριε Πρόεδρε, παρά τις διαμαρτυρίες μας ήρθε τροπολογία -δεν ξέρω, παρ' όλο που το υπογράφει, αν το γνωρί-

ζει ο κ. Λοβέρδος- του Υπουργείου Ναυτιλίας και του Υπουργείου Οικονομικών. Τώρα, πριν από λίγο, στις 20.10' ήρθε μια τεράστια τροπολογία, ένα νομοσχέδιο ολόκληρο. Είναι δυνατόν να το ανεχθούμε αυτό;

Σας ζητώ να αποσυρθούν -όπως και την προηγούμενη φορά αποσύρθηκαν- όλες οι σημερινές τροπολογίες που κατατέθηκαν σήμερα από το μεσημέρι και μετά. Δεν είναι δυνατόν να γίνεται αυτό. Προστατεύστε το κύρος του Κοινοβουλίου στοιχειωδώς!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Την απόσυρση των τροπολογιών την ζήτησαν τα κόμματα, όχι το Προεδρείο. Δεν μπορεί το Προεδρείο να τις αποσύρει.

Κυρία Καραμανλή, έχετε τον λόγο.

ANNA KARAMANLΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Χαίρομαι που η ομιλία μου προκάλεσε αντιδράσεις από τον ΣΥΡΙΖΑ, τη Δημοκρατική Αριστερά και τη Χρυσή Αυγή. Για να αναφέρονται σε εμένα, μάλλον κάτι καλό θα έκανα. Ωστόσο, στα ερωτήματα που έθεσα απάντηση δεν έχω πάρει. Ακούμε, κρίνουμε και τα κρατάμε αυτά.

Σε ό,τι αφορά το σχέδιο νόμου που συζητάμε, καμμία από τις υπάρχουσες δυνατότητες νομικής οργάνωσης των θρησκευτικών κοινοτήτων δεν αφαιρεί γιατί βασική λογική μας είναι να δώσουμε το δικαίωμα της επιλογής.

Όπως γνωρίζετε καλά, το δικαίωμα στην επιλογή σημαίνει «δικαίωμα στην ευθύνη». Η καινοτομία, το σημαντικό στοιχείο του νομοσχεδίου είναι ότι δημιουργεί ένα σύστημα. Έτσι, η χώρα μας για πρώτη φορά θα αποκτήσει ένα ολοκληρωμένο σύστημα για τη νομική οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων.

Με το νομοσχέδιο αυτό κλείνει οριστικά και η συζήτηση για τα νομικά καθεστώτα των θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ελλάδα. Πρόκειται για μια ιστορική στιγμή.

Το νομοσχέδιο αποτελείται από δύο κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αφορά την οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων της χώρας μας. Το δεύτερο κεφάλαιο αφορά μια σειρά ρυθμίσεων για διάφορα ζητήματα, με σημαντικότερο τις προβλέψεις για την Εκκλησία της Κρήτης και τις ιερές Μητροπόλεις Δωδεκανήσου.

Η νομική οργάνωση των θρησκευτικών κοινοτήτων μέχρι σήμερα, για όσες από αυτές βεβαίως επιθυμούν να αποκτήσουν νομική προσωπικότητα, γίνεται κυρίως κατά τις διατάξεις του Αστικού Κώδικα, λαμβάνουν, δηλαδή, το συνήθη νομικό τύπο του σωματείου ή της αστικής μη κερδοσκοπικής εταιρείας.

Αυτή, όμως, είναι μία λύση ανάγκης και όχι μία επιλογή, αφού έως σήμερα το νομικό μας σύστημα δεν προσέφερε καμμία άλλη δυνατότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου είναι απόρροια ενός μακροχρόνιου, πολύπλευρου και εξαντλητικού διαλόγου με όλες τις ενδιαφερόμενες πλευρές. Θέλω να πω ότι το νομοσχέδιο αυτό δεν αφορά, δεν επηρεάζει και δεν μεταβάλλει τα ισχύοντα νομικά καθεστώτα, δηλαδή, πρώτον, την επικρατούσα θρησκεία της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, άρθρο 3 του Συντάγματος, δεύτερον, τις ισραηλτικές κοινότητες και, τρίτον, τις μουφτείες της Θράκης.

Με τον προτεινόμενο νόμο θεσμοθετείται για πρώτη φορά η έννοια του θρησκευτικού νομικού προσώπου -μια νέα μορφή νομικού προσώπου- προκείμενου να ρυθμιστεί με τον καλύτερο τρόπο και με ταυτόχρονη προστασία και σεβασμό του θεμελιώδους ατομικού δικαιώματος της θρησκευτικής ελευθερίας, το ευαίσθητο θέμα της οργάνωσης και της απόκτησης νομικής μορφής θρησκευτικών ομάδων, το οποίο συνδέεται και με το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι.

Οι λεπτομέρειες θα συζητηθούν αύριο στη συζήτηση κατ' άρθρον. Γι' αυτό θέλω να επιμείνω στις βασικές αρχές που χαρακτηρίζουν αυτό το νομοσχέδιο και να ολοκληρώσω.

Πρώτον, η Ελλάδα ασκεί το κυριαρχικό της δικαίωμα να οργανώσει τη νομική μορφή των θρησκευτικών κοινοτήτων της χώρας προκρίνοντας τη δημιουργία ενός συστήματος.

Δεύτερον, δημιουργείται το θρησκευτικό νομικό πρόσωπο, ένα πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου το οποίο αφορά, όμως, μόνο θρησκευτικές κοινότητες.

Τρίτον, το θρησκευτικό νομικό πρόσωπο έχει πλήρη ελευθερία στην εσωτερική του οργάνωση υπό την προϋπόθεση ότι δεν πα-

ραβιάζονται οι νόμοι και το Σύνταγμα.

Τέταρτον, η διαδικασία απόδοσης της ιδιότητας του νομικού προσώπου σε μία θρησκευτική κοινότητα λαμβάνει χώρα μέσω δικαστηρίων και ο οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος, καθώς και το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορεί να παρεμβαίνει. Το δικαστήριο θα εξετάζει αν εκπληρώνονται οι τρεις όροι του Συντάγματος και οι προϋποθέσεις του νόμου και θα αποφασίζει σχετικά. Οι τρεις όροι του Συντάγματος είναι: Να πρόκειται περί γνωστής θρησκείας, δηλαδή να μην έχει κρυφά δόγματα και δοξασίες, η λατρεία να μην αντίκειται στα χρηστά ήθη και δημόσια τάξη και να μην ασκείται προσηλυτισμός.

Τα υπόλοιπα αύριο, σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Και εμείς ευχαριστούμε.

Ολοκληρώνουμε με τον συνάδελφο κ. Αμανατίδη, ο οποίος έχει τον λόγο για τρία λεπτά.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Κύριε Πρόεδρε, θέλω και εγώ τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ζητήστε τον. Δεν ζητήσατε, κυρία Ρεπούση. Δεν εξυπακούεται ότι όλοι παίρνουν τη δευτερολογία. Μόνο όσοι τη ζητάνε.

ΜΑΡΙΑ ΡΕΠΟΥΣΗ: Σας το ζητάω τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Σας είδα που διαμαρτυρηθήκατε. Είπα ότι θα ολοκληρωθεί η συνεδρίαση με τον κ. Αμανατίδη, γιατί δεν ζήτησε άλλος τον λόγο. Τώρα που τον ζητήσατε, θα τον έχετε κι εσείς.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, παίρνω τον λόγο για να αποσαφηνίσω ορισμένα πράγματα ειδικά σε μία περίοδο που οι αυξανόμενες εστίες κρίσης στη Βόρεια Αφρική και τη Μέση Ανατολή και ιδιαίτερα η άνοδος των τζιχαντιστών στην περιοχή αποτελούν εξαιρετικά ανησυχητικές εξελίξεις σε περιφερειακό αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Είναι προφανές ότι οι καταστροφικές «ανθρωπιστικές» επιχειρήσεις των ειδικών δυνάμεων στη Σομαλία, στο Ιράκ, στο Αφγανιστάν, στη Λιβύη, στο Μάλι, η αποτυχημένη πολιτική στο παλαιστινιακό και η γεωπολιτική σύγκρουση των δυτικών και φιλοδυτικών σημειακών χωρών με το Ιράν, έχουν οδηγήσει στην ενίσχυση βίαιων φονταμενταλιστικών, ισλαμιστικών ομάδων, πνίγοντας τις ελπίδες που είχαν διαφανεί για την ανάδυση δημοκρατικών δυνάμεων στην περιοχή.

Σαν ΣΥΡΙΖΑ καταδικάζουμε απερίφραστα τις φρικαλεότητες που διαπράττονται καθημερινά από το λεγόμενο ισλαμικό κράτος στη Συρία και στο Ιράκ κατά αμάχων, με συστηματικούς διωγμούς των χριστιανικών κοινοτήτων και άλλων θρησκευτικών και εθνικών μειονοτήτων από τις πατρογονικές εστίες στις οποίες διαμένουν εδώ και αιώνες. Οι ενέργειες αυτές, οι απαγωγές ιεραρχών, η καταπίεση των γυναικών, η βεβήλωση εκκλησιών και μνημείων και η κατάργηση των θρησκευτικών ελευθεριών υπογραμμίζουν πόσο σημαντική παραμένει ακόμα η κατοχύρωση της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης στην περιοχή μας.

Παράλληλα, οι εξελίξεις αναδεικνύουν το γεγονός ότι ο θρησκευτικός φονταμενταλισμός ενισχύεται όπου κυριαρχούν η φτώχεια και οι γεωπολιτικές συγκρούσεις και ότι το φαινόμενο αυτό δεν αντιμετωπίζεται με τη βία, αλλά με πολύπλευρες πρωτοβουλίες για την περιφερειακή σταθερότητα, την ανασυγκρότηση των κρατών της περιοχής και τον διαθρησκευτικό διάλογο.

Πιστεύω, κύριε Πρόεδρε, ότι στο πλαίσιο αυτό η ανάγκη προώθησης από την Ελλάδα μιας συνεκτικής, πολυεπίπεδης στρατηγικής για τη Μέση Ανατολή και τη Βόρεια Αφρική, που να εμπεριέχει και τη διάσταση της θρησκευτικής εκκλησιαστικής διπλωματίας, καθίσταται ακόμα πιο επιτακτική.

Κύριε Πρόεδρε, αυτά θα τα πω για τον κ. Γεωργιάδη, γιατί δεν έχει καταλάβει τη θέση μας ή δεν την έχει ακούσει. Ας την ακούσει στη Βουλή λοιπόν. Ένα νομοσχέδιο για να ψηφιστεί, πρέπει να είναι σαφές. Και θέλω να επικεντρώσω στο τι θα ψηφίσουμε τελικά χωρίς γκρίζες περιοχές.

Κύριε Υπουργέ, από την προηγούμενη Τετάρτη, από την πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων σας καταθέσαμε πλήρως την ομιλία μας και τα ερωτήματά μας.

Μέχρι και την πρώτη μέρα που συζητήσατε στη Βουλή, δεν έχουμε πάρει καμμία απάντηση σε κανένα απ' αυτά. Η σιγή η οποία υπάρ-

χει, όπως και η αθέτηση της υπόσχεσης από την Κυβέρνηση, δεν είναι σημάδια διαλόγου. Είναι σημάδια για το ότι προφανώς δεν θέλει τη συναίνεση σε ένα τέτοιο σημείο, αλλά, αντίθετα, θέλει να φέρει όλη την Αντιπολίτευση –όχι μόνο τη Μεϊζονα- απέναντί της. Είναι επιδίωξή της αυτή τη στιγμή.

Μέχρι τώρα μας κατηγορούσατε ότι σαν ΣΥΡΙΖΑ λέμε «όχι» σε οτιδήποτε φέρνεται.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δώστε μου ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε.

Εδώ η επιμονή σας, η εμμονή σας σε σημεία τα οποία σας έχει επισημάνει και η ΔΗΜΑΡ αλλά και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης, σημαίνει ότι έχετε πει κάτι καλό, αλλά πως έχετε πει κάτι το οποίο ίσως εάν το δείτε με την κοινή λογική, θα καταλάβετε ότι έχουμε δίκιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Νομίζω, κύριοι συνάδελφοι, ότι σήμερα ανοίγει η συζήτηση, γιατί δεν κλείνουν θέματα με αυτό το νομοσχέδιο.

Κύριε Πρόεδρε, θα σας διαβάσω ξανά την έκφραση και πείτε μου τι καταλαβαίνετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Μα, τη διαβάσατε. Πάλι;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Λέει: «Θρησκευτική κοινότητα είναι ικανός αριθμός φυσικών προσώπων με συγκεκριμένη θρησκευτική ομολογία γνωστής θρησκείας, μόνιμα εγκατεστημένος σε ορισμένη γεωγραφική περιοχή». Πείτε μου τι καταλαβαίνετε και αν δεν χρειάζεται αυτό διασαφήνιση.

Αυτό ακριβώς, μαζί με τον αριθμό ο οποίος μπαίνει, είναι απαγορευτικό στην ουσία και δυσκολεύει την αναγνώριση των θρησκευτικών νομικών προσώπων. Εάν δεν το καταλαβαίνετε, τότε νομίζω ότι δεν είναι ζήτημα νομοσύνης αλλά ζήτημα σκοπιμότητάς.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς είμαστε θετικοί σε πολλά σημεία, όπως το άρθρο 13, στα οποία θα τοποθετηθούμε αύριο. Ωστόσο, όμως, υπάρχει επιμονή της Κυβέρνησης, η οποία αποκαλύφθηκε με την αλλαγή στη στάση της. Και η Κυβέρνηση έχει αποκλειστικά την ευθύνη, καθώς δεν μπορεί ο κύριος Υπουργός να τα ρίχνει σε ένα κόμμα. Τα κόμματα κάνουν τη δουλειά τους και εισηγούνται. Η Κυβέρνηση είναι αυτή που τα φέρνει. Και μη μου πείτε ότι θα πέσει η Κυβέρνηση εάν ο κύριος Υπουργός το δεχθεί ή θα καταστραφεί η χώρα ή θα βγούμε από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σιγά την ιστορία! Αυτό είναι δικαιολογία!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Παρακαλώ, ολοκληρώστε κύριε συνάδελφε!

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Μετά από αυτό –και εφόσον δεν αλλάξει θέση η Κυβέρνηση- εμείς θα ψηφίσουμε «παρών» επί της αρχής, με θετικό πρόσημο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ευχαριστούμε.

Η κ. Ρεπούση έχει τον λόγο, για τρία λεπτά

MARIA ΡΕΠΟΥΣΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ασκούμε κριτική για να βελτιώσουμε το σχέδιο νόμου με βάση τις δικές μας απόψεις. Και αυτό το κάνουμε για το καλό του τόπου. Πιστεύουμε ότι αυτές οι απόψεις είναι πατριωτικές, αν όχι περισσότερο, τουλάχιστον στον ίδιο βαθμό με τις δικές σας. Θέλουμε μια Ελλάδα σύγχρονη, που σέβεται τα ανθρώπινα δικαιώματα και που δεν καταδικάζεται κάθε τρεις και λίγο από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τις παραβιάσεις που γίνονται συστηματικά στη χώρα μας. Τελευταία έχουμε πάρα πολλές καταδίκες που αφορούν τόσο τους Ρομά όσο και τους μετανάστες και τους ομοφυλόφιλους.

Θεωρούμε ότι το παρόν σχέδιο νόμου έχει τη σφραγίδα της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του Υπουργού Παιδείας προσωπικά. Εάν επιμείνει ο Υπουργός στις προϋποθέσεις που κατά την άποψή του εξαιρούν των θετικών ρυθμίσεων τη συντριπτική πλειοψηφία των θρησκευτικών δογμάτων που είναι τώρα αναγνωρισμένα στην Ελλάδα, εμείς, δεχόμενοι ότι κινείται στη θετική κατεύθυνση, το μόνο που μπορούμε να κάνουμε είναι να ψηφίσουμε «παρών».

Επίσης, θέλουμε να σημειώσουμε το ψυχροπολεμικό κλίμα

μέσα στο οποίο εντάχθηκε η συζήτηση για το παρόν σχέδιο νόμου. Τόσο η εισηγήτρια της Νέας Δημοκρατίας όσο και ο Υπουργός Παιδείας, συστηματικά αναφέρθηκαν απαξιωτικά στις ενστάσεις και τα σχόλια, εάν όχι άλλων, τουλάχιστον της δικής μας εισήγησης.

Για την αποκατάσταση της αλήθειας και επειδή αναφέρθηκε στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων σε ό,τι αφορούσε τη συζήτηση με τους φορείς, τα εξής. Σημειώνω εδώ, όπως είπε και η Κοινοβουλευτική μας Εκπρόσωπος, ότι πράγματι οι φορείς συμφώνησαν με το παρόν σχέδιο νόμου. Όμως προσκεκλημένοι ήταν μόνο οι φορείς οι οποίοι εμπεριέχονται και στους οποίους αναγνωρίζεται το αίτημα της απόκτησης νομικής προσωπικότητας. Όλοι οι άλλοι φορείς απουσίαζαν.

Θέλω, λοιπόν, εδώ να διαβάσω το απόσπασμα της συζήτησης στην επιτροπή από τα πρακτικά της επιτροπής, για να σημειώσω τη διαστρέβλωση που έκανε πριν, στην τοποθέτησή του, ο Υπουργός Παιδείας. Λέω εγώ στον εκπρόσωπο της Καθολικής Εκκλησίας: «Θα ήθελα να ευχαριστήσω τους εκπροσώπους των Εκκλησιών. Ήταν πάρα πολύ ενδιαφέροντα όλα όσα μας είπαν και χαίρομαι ιδιαίτερα διότι αυτό το σχέδιο νόμου έχει την επιδοκμασία τους, καθώς λύνει χρόνια προβλήματα στη σχέση τους με την ελληνική πολιτεία. Επειδή εδώ, όμως, είμαστε η Βουλή των Ελλήνων και είμαστε από τη θέση μας υποχρεωμένοι να κάνουμε ό,τι καλύτερο γίνεται ως σχόλιο εποικοδομητικό, για να βελτιωθούν τα σχέδια νόμου, θα ήθελα να ρωτήσω τον Σεβασμιότατο Νικόλαο, τον Αρχιεπίσκοπο των Καθολικών Αθηνών από την Ιερά Σύνοδο της Καθολικής Ιεραρχίας, επειδή αναφέρθηκε σε κάποια ζητήματα που χρειάζονται περαιτέρω βελτίωση, τι ακριβώς εννοεί. Νομίζω, εξάλλου, ότι σε αυτό αναφέρθηκαν και άλλοι εκπρόσωποι των Εκκλησιών και θα θέλαμε ως Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων να ακούσουμε τα σχόλιά σας για περαιτέρω βελτιώσεις». Αυτή η τοποθέτηση έγινε από εμένα, ενώ ο Υπουργός είπε ότι επέμενα να μου πει ο εκπρόσωπος της Καθολικής Εκκλησίας τα αρνητικά.

Ο εκπρόσωπος της Καθολικής Εκκλησίας απάντησε ότι το νομοσχέδιο κινείται σε θετική κατεύθυνση, ως πρώτο βήμα βλέπει τα θετικά του και πως σε ένα 80% ή 90% τους ικανοποιεί. Και μας ευχαρίστησε γι' αυτήν τη συνομιλία.

Αυτό προς αποκατάσταση της αλήθειας, διότι έχω καταλάβει ότι ο Υπουργός συστηματικά διαστρεβλώνει αυτά τα οποία υποστηρίζω.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Εγώ δεν έκανα καμία αναφορά σε εσάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ευχαριστούμε την κ. Ρεπούση.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο. Αυτά συμβαίνουν όταν κάνουμε προσωπικές αναφορές.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΟΒΕΡΔΟΣ (Υπουργός Παιδείας και Θρησκευμάτων): Δεν έκανα καμία αναφορά σε εσάς. Εσείς θέλετε τις αναφορές. Τις επιθυμείτε. Αποκτάτε υπόσταση από τις αναφορές. Εγώ δεν έκανα καμία αναφορά σε εσάς. Όμως, αυτά που διαβάσατε είναι ανάγλυφα –νομίζω- για κάποια επιχειρήματα αν ήθελαν να στραφούν εναντίον σας. Εγώ, πάντως, δεν το ήθελα!

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ορίστε, κύριε Γεωργιάδη, έχετε τον λόγο για τρία λεπτά.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Κατ' αρχάς θα ήθελα να ξεκινήσω, κύριε Πρόεδρε, με μία επισήμανση.

Υπάρχει μία διαφοροποίηση, κύριε Υπουργέ, μεταξύ του ΣΥΡΙΖΑ και της ΔΗΜΑΡ. Ο ΣΥΡΙΖΑ εψήφισε «παρών» –ακούστε, κύριε Υπουργέ!- αλλά με θετικό πρόσημο. Δεν γνώριζα αυτήν την ψήφο στη Βουλή μέχρι σήμερα. Μετά από επτά χρόνια στη Βουλή έμαθα και κάτι που δεν γνώριζα, «παρών» –προσέξτε!- αλλά με θετικό πρόσημο. Η κ. Ρεπούση ψήφισε σκέτο «παρών», με ουδέτερο πρόσημο. Δεν έβαλε το θετικό πρόσημο!

MARIA ΡΕΠΟΥΣΗ: Δεν ήξερα ότι υπήρχε.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Έχει πολύ μεγάλο ενδια-

φέρουν ότι έχουμε την πρώτη διαφοροποίηση της κ. Ρεπούση με τον ΣΥΡΙΖΑ εδώ και περίπου δυο, τρεις μήνες, έστω και σε αυτό το πολύ μικρό βήμα.

Επίσης, θα πρέπει να πω στην εισηγήτρια της ΔΗΜΑΡ ότι ο λόγος που η ΔΗΜΑΡ έχει φθάσει στο 1% είναι ακριβώς αυτή σας η συμπεριφορά. Προσέξτε τι διαβάσατε προηγουμένως: Διαβάσατε έναν διάλογο από την επιτροπή όπου είς εκ των ανθρώπων που είναι άμεσα ενδιαφερόμενοι γι' αυτό το νομοσχέδιο σας είπε ότι κινείται σε θετική κατεύθυνση και συμφωνεί στο 80% έως 90%. Και σε ένα νομοσχέδιο στο οποίο αυτοί που δήθεν -τονίζω το «δήθεν»- υπερασπίζεστε σας λένε ότι τους λύνει τα προβλήματα και συμφωνούν κατά 80% έως 90%, το γενναιότερο που μπορούσατε να κάνετε είναι το «παρών».

Διάβαζα μια γελοιογραφία προχθές όπου είχε έναν εκπρόσωπο της ΔΗΜΑΡ -στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ»- και τον ρωτούσαν για τον ΕΝΦΙΑ και έδινε επτά διαφορετικές απαντήσεις.

Κάποτε όταν μπαίνεις εδώ, πρέπει να παίρνεις θέση στα πράγματα. Και φυσικά το «παρών» δεν είναι θέση, είναι υπεκφυγή.

Έρχομαι, όμως, στον αγαπητό συνάδελφο του ΣΥΡΙΖΑ.

Εγώ σας κάλεσα από το βήμα να μας πείτε εάν υποστηρίζετε τη δράση της Δύσεως εναντίον του κράτους των τζιχαντιστών και είπατε ότι θα μου απαντήσετε. Σας προκαλώ να πάρετε τα Πρακτικά και αν μπορέσετε εσείς να καταλάβετε εάν ο ΣΥΡΙΖΑ είναι υπέρ ή κατά αυτής της δράσης από αυτά που είπατε, εγώ θα σας δώσω ένα βραβείο.

Όμως, δεν έχετε καταλάβει κάτι. Δεν είστε πια το κόμμα του 4%. Είστε η Αξιωματική Αντιπολίτευση της χώρας, που θέλετε ντε και καλά, διά της προεδρικής εκλογής, να πάτε τον τόπο σε εκλογές, για να διεκδικήσετε την εξουσία.

Η εξουσία, όμως, κύριε Πρόεδρε, δεν επιτρέπει να πηγαίνει και να λες διάφορες σάλτσες, γιατί έχουμε κάποια αεροπλάνα που απογειώνονται από διάφορες βάσεις διαφόρων κρατών και πηγαίνουν και βομβαρδίζουν στόχους. Σε αυτήν τη δράση είναι υπέρ ο ΣΥΡΙΖΑ ή κατά;

Άκουσα: «Πρέπει να επιλυθεί το πρόβλημα των τζιχαντιστών διά μακρού διαλόγου και πολλών πρωτοβουλιών σε διεθνές επίπεδο όπου θα συζητήσουμε». Όσο εσείς συζητάτε, αυτοί κόβουν κεφάλια! Όσο εσείς συζητάτε, αυτοί βιάζουν γυναίκες! Όσο εσείς συζητάτε αυτοί επιβάλλουν την κλειτοριδεκτομή!

Τι θέλετε να κάνουμε τώρα; Να ξεκινήσουμε έναν ωραίο διάλογο, γενικό, έως ότου οδηγήσει στη διάλυση του ΝΑΤΟ και μέσα από τη διάλυση του ΝΑΤΟ να έρθει η παγκόσμια ειρήνη και η συναδέλφωση των λαών, όπου θα φτάσει να διαλυθεί το κράτος των τζιχαντιστών ή θα μας πει επιτέλους ο ΣΥΡΙΖΑ, ως κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσεως, εάν θέλει να γίνει αυτή η δράση ή δεν θέλει; Αν και απ' όσα είπατε κατάλαβα τι θέλετε να πείτε τελικά.

Ψηφίζετε εις την δράσιν κατά του κράτους των τζιχαντιστών «παρών», αλλά με θετικό ή αρνητικό πρόσημο. Γι' αυτό δεν παίρνω όρκο. Αυτή σας, όμως, η συμπεριφορά δείχνει το μέγεθος της ανευθυνότητάς σας. Δεν μπορείτε να πάρετε καθαρή θέση ούτε γι' αυτούς που κόβουν κάθε μέρα εκατοντάδες κεφάλια ανθρώπων. Ούτε γι' αυτό δεν μπορείτε να μιλήσετε! Και σε αυτό είστε παντελώς ανάξιοι να πάρετε θέση! Τέτοιο κόμμα είστε και με τέτοια μυαλά θέλετε να πάρετε την εξουσία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ολοκληρώστε, κύριε Γεωργιάδη.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Όσον αφορά δε το νομοσχέδιο...

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Όχι. Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος. Εσείς όχι.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Αυτό που έκανε ο κ. Γεωργιάδης είναι unfair. Διαμαρτύρομαι, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Όχι. Δεν καταλάβατε. Δεν έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Είπε στον κ. Δρίτσα ότι δεν θα δευτερολογήσει και παίρνει τον λόγο. Είναι η δεύτερη φορά που το κάνει.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ-ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ: Εγώ απαντώ σε εσάς. Όχι στον κ. Δρίτσα. Σε εσάς απαντώ.

Όσον αφορά, δε, το νομοσχέδιο τα πράγματα είναι πάρα πολύ απλά: Δεν έχει μπορέσει να αρθρώσει πειστικό λόγο κόμμα της Αντιπολιτεύσεως γιατί, κύριε Υπουργέ, δεν το υποστηρίζει, ούτε κατά μία κεραία. Τώρα, όλα αυτά περί αρνητικού προσήμου, θετικού προσήμου, ουδετέρου προσήμου καταλαβαίνετε ότι είναι υπεκφυγές. Είναι «άλλα λόγια να αγαπιόμαστε». Άρα, στην πραγματικότητα, το νομοσχέδιό σας έχει πετύχει την υποστήριξη, θα έλεγα, της τεράστιας πλειοψηφίας της Βουλής των Ελλήνων και σας συγχάριουμε γι' αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Καταλαβαίνετε, κύριε Αμανατίδη;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Καταλαβαίνω πολύ καλά...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Ωραία. Αφού καταλαβαίνετε, να μην το συνεχίσουμε.

Έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Τμήμα ότι ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διαβίβασε στη Βουλή, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος και το ν. 3126/2003 «Ποινική ευθύνη των Υπουργών», όπως ισχύει, δικογραφία που αφορά τους διατελέσαντες Υπουργούς Οικονομικών από το έτος 1998 έως σήμερα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων».

Ερωτάται το Τμήμα: Γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ: Παρών.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Συνεπώς το νομοσχέδιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων» έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τρίτης 5 Αυγούστου (απόγευμα), Τετάρτης 6 Αυγούστου, Πέμπτης 28 Αυγούστου και Τρίτης 2 Σεπτεμβρίου (πρωί-απόγευμα) και ερωτάται το Τμήμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Δριβελέγκας): Συνεπώς τα Πρακτικά της Τρίτης 5 Αυγούστου (απόγευμα), Τετάρτης 6 Αυγούστου, Πέμπτης 26 Αυγούστου και Τρίτης 2 Σεπτεμβρίου (πρωί-απόγευμα) επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Τμήματος και ώρα 23.20' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τετάρτη 1η Οκτωβρίου 2014 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος: νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων: «Οργάνωση της νομικής μορφής των θρησκευτικών κοινοτήτων και των ενώσεών τους στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Γενικής Γραμματείας Θρησκευμάτων», σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.